

НИКОЛАЙ ТЕЛЛАЛОВ

ЦАРСКА ЗАРЪКА

Част 2 от „Драконче“

chitanka.info

*Посвещавам на всички волни и неволни участници в
тази история*

ВМЕСТО ПРОЛОГ

На шести януари хиляда деветстотин деветдесет и осма година, малко преди полунощ, над Софийско поле се изсипа дъжд с гръмотевици. Така започна празникът Богоявление. Традиционното хвърляне на кръста завърши в различни места из България с това, че го хващаха още преди да е цопнал във водата. Някои впечатлителни хора обсъждаха странната поличба, но други пък, по-практични люде дори не се питаха имало ли е изобщо някакво знамение...

ГЛАВА 1

1

(ВТОРАТА ПОЛОВИНА НА АПРИЛ 1998 ГОДИНА)

Гонгът на входната врата, някога мелодичен, а сега дразнещ като музика на рейв-парти, отекна в коридора. Лъчезар Хисарски, за приятелите просто Зако, пожела всичко най-лошо на неканения посетител и нарочно бавно се запъти да отвори.

Мразеше да го прекъсват. Бе предупредил всички приятели и възможни познати, че *работи*, по дяволите!... Сега заради „скъпия“ гостенин навярно щеше да изгърми цял пакет цигари, преди да се съсредоточи.

Превъртя безшумно ключа и отвори рязко вратата. Свирепият му поглед опря в разтворена служебна карта.

Зако дълго разглежда документа, тромаво вниквайки в това какво общо може да има един безработен преводач като него с организация като Националната следствена служба на Републиката.

— Лъчезар Хисарски?

— М... Да.

— Георгиев от НСС. Бих желал да ви задам няколко въпроса относно изчезналия Радослав Христов Радославов...

Едва сега Зако се усети неудобно, сякаш на проветриво място, от вниманието на властта. Испита нещо близко до страх. Слава Богу, първата паническа реакция премина за миг, но никак не беше приятно.

— ... Може ли да вляза?

Навярно го питаше за втори път. Зако рязко кимна и отстъпи.

— Чай?

— С удоволствие.

Лъчезар внимателно му наля от порцеланово чайниче. Сети се и открихна прозореца. Синкава тютюнева мъгла тежко заизпада навън в необичайно студения априлски ден. Зако веднага запали нова цигара,

преметна крак връз крак и наежено зачака гладкият господин насреща да изплюе камъчето.

Георгиев от НСС приличаше на рекламен агент, бе една педя по-висок от домакина, имаше тясно слабо лице, изпъкнали бледосини очи и бяло-червеникава северна кожа. Той вежливо отпи от чая, проточи едно светско „Ммм!“ и погледна към бюрото, където уютно мъркаше електрическа пишеща машина, а в пепелника догаряше забравена угарка.

— Съжалявам, че ви прекъсвам работата...

Съжаляваш ти, как пък не...

Лъчезар стремително стана — усети как недобре дошлият посетител трепна — и изключи машината. Стори го грижовно, сега тя особено остро го подсецаше за Радослав. Смачка фасата и захлопна книгата, *The Summer of Katya*^[1], над чийто превод се бяхтеше с мизерна надежда за хонорар.

— Няма нищо — подари той на госта си змийска усмивка, докато се настаняваше отново в креслото.

Сетне въпросително вдигна вежди.

Георгиев веднага придоби още по-служебен вид. От куфарчето му върху масата се появи черен журналистически диктофон „Сони“, мъничка касетка и папка. Зако го наблюдаваше с непроницаемите си въгленочерни очи.

— Господин Хисарски — започна сътрудникът от НСС, като мина без предварително прокашляне, — налага се да ви помоля за известно сътрудничество... — Издържа къса пауза, на която Лъчезар не реагира, и разтвори папката. Вътре имаше доста листове. — Преди всичко да ви попитам, имате ли нещо против да запишем разговора?

Зако мръдна рамене.

— Чудесно, тогава подпишете този формуляр...

Зако драсна завъртулката си на посоченото място след бегъл обзор на бланката. Завидя за писалката — обичаше подобни стилни вещи.

Георгиев натисна бутона „запис“ и на диктофона грейна червен светодиод. Зако се понамръщи. Човекът от следствената служба склучи пръсти пред себе си и загледа листовите в папката. Носеше златна венчална халка.

— Така... Натоварен съм с изясняване на някои моменти от случая с изчезването на Радославов и бих желал да ви задам няколко въпроса...

(Зако неволно отклони къс поглед към пишещата машина, сякаш Дичовият подарък можеше с нещо да се издаде.)

... Моля, кажете за магнетофонния запис трите си имена, ЕГН-то, ако го знаете наизуст, моля... По-високо и по-ясно, ако обичате.

Лъчезар избъбри поисканото.

— Това не е точно разпит, а предварителни свидетелски показания. Те нямат друга стойност освен за преценка дали да бъдете призован официално, когато вече вашите думи ще бъдат протоколирани... и съответно за истинността им ще поемате отговорност. Така, нямате нищо против по процедурата, нали — в смисъл тази наша беседа да бъде записана на аудиокасета?

— Не. Нямам нищо напротив.

Георгиев отново се задълбочи в книгата си и Лъчезар видя как в паузата угасна индикаторът на диктофона. Добра работа за преводите би му свършила подобна техника, ех...

— Така... — провлачи сътрудникът и оценцето на машинката оживя. — Какво знаете относно изчезването на вашия приятел... Бяхте приятели, нали така?

Лъчезар за секунда се подвоуми на кой въпрос да отвърне.

— Да! — отсече накрая.

— Как прекарвахте времето заедно?

— Хм, как... Виждахме се в една кръчма, където се събират наши познати...

— Уговаряхте среща...

— Ами, среща... Просто минавахме оттам и се виждахме.

— Много ли пиехте?

— Ха. Какво значи много? Колкото ни е сладко.

— Радослав какво предпочиташе: бира, водка, вино, ракия...?

— Най-често джин. Ако си вземаше и за ядене, тогава пиеше ракия.

— Често... често ли прекаляваше?

— Не бих казал. Нормално. С предишното си гадже пиеше повече! — подхвърли Зако и проследи как ще реагира Георгиев.

Сътрудникът като че се препъна, но може би кратичката пауза говореше, че очаква продължение. Не го дочака.

— И само в кръчмата ли се виждахте? — попита той. — Коя е тя, между другото, приятно ли е там?

Зако сбито обясни къде се намира заведението и се пресегна да изтръска цигарата, но без да иска я угаси. Паленето на нова бе съпроводено с изригване на облак пушек, зад който Лъчезар се скри за няколко секунди, и от това се почувства по-уверено.

— Не само... — продължи той, пускайки дим. — Често ходехме на Витоша, по Лозенската планина, в Средна гора, към Банско на хижа, из Тетевенския балкан. Чат-пат и кина заедно сме гледали.

— Рибари ли сте?

— Хм, не.

Сътрудникът помълча.

— Известно ли ви е дали Радослав е вземал наркотици?

Зако го изгледа удивен и категорично отрязва:

— Абсурд!

— Никога?

— Чак за *никога* не знам, може и да е пробвал марихуана, но Дичо не е зависим от дрога. Нещо повече, беше отказал цигарите онова лято.

— Браво на него... Знаете къде живееше, предполагам?

— Като точен адрес... не. Инак около Първа гимназия е, аз съм ходил у тях, знам къде е поне визуално... имам телефона на родителите му. Той е в същата кооперация с тях, в едно таванско. Мансарда.

— Така... С някой друг да е бил в толкова близки приятелски отношения?

— Ами... Сашо Рус... Александър Балабашев и Павел... не си спомням фамилията, дали беше Андреев или Алипиев... нещо от този род. И други хора, но тях по-малко познавам.

— Поддържате ли сега контакти с Балабашев и Алипиев, господин Хисарски?

Зако тънко се усмихна. Сътрудникът явно го будалкаше.

— Сашо спечели зелена карта за Щатите. Вече от година и половина е там...

— Къде точно?

— Говореше за Сиатъл, но после не знам... Може да е другаде. А Павката, за него разбрах, че също е заминал.

— Предполагаме, че е в Германия — кимна Георгиев. — Явно нелегално... Що за човек беше?

Зако сбърчи леко нос.

— Павката ли? Ааа, Дичо...

— „Дичо“ е прякорът на Радослав, така ли? Откъде такова съкращение? Защо не „Радо“ или...

— Прякор — сви рамене Лъчезар. — Когато се запознахме, вече така си му викаха.

— Отдавна се познавате? Поопишете ми го!

— Трудно ми е да кажа нещо като оформено мнение.

— Останах с впечатление, че сте били добри приятели, греша ли?

— Напротив! — Лъчезар театрално махна с ръце и посегна за нова цигара. — Просто не съм в състояние да формулирам нещо като характеристика.

— И все пак?

Зако помълча.

— Приятел. Човек с идеи, с въображение. Свестен. Малко избухлив. Докачлив може би...

— А беше ли общителен?

Зако пак се намръщи от натъртеното, както му се стори, минало време.

— Да. Но не много. На моменти. Обича да спори. Чете най-различни неща и на драго сърце споделя идеи за наученото... и за чутото по радиото. Не, така някак не мога да го опиша, питайте нещо не толкова общо!

— Какво знаете за изчезването му?

Гледаха се в очите.

— Нищо определено — твърдо отговори Лъчезар.

Сътрудникът отново заби нос в папката си.

— Ами... Не свързахте ли публикацииите в печата за престрелката на Черноморието с вашия приятел Радослав?

— Нямаше кой знае какви ясни факти в тези публикации...

Георгиев изрази съгласието си с кимване.

— ... но по някое време ги свързахме...

— Под „ние“ да разбирам...?

— Аз, Сашо, Павката.

— Продължете.

— ... че може да има нещо общо с Радослав.

— И?

— И! И нищо. Ако се вярва на вестниците, Дичо трябва да е бил Рамбо. Или Терминатор...

Георгиев приветливо се ухили насреща.

— Не сте ли подценявали Радослав? Толкова ли е чудно приятелят ви да се прояви като същински екшън-герой?

— Естествено! Вярно, тренираше по малко, поддържа що-годе форма, но хич не е побойник или нещо такова...

Настъпи мимолетно мълчание.

— Вие сте убеден, че е жив.

Лъчезар не отговори. Надяваше се, че не гледа насмешливо.

— Интересно — каза насетне сътрудникът, — родителите му също не говорят за него в минало време, не са притеснени, както би било редно да се тревожат за един безследно изчезнал... Погаждаше ли се с тях Радослав?

— Категорично много добре.

— Бихте ли ми казали откъде е тази увереност и у вас?

— Просто интуиция.

Тънко и бегло се усмихна, сецайки се за някогашен спор с Радослав за шестото чувство.

— ... Знаете ли, че родителите му са получили писмо от него?

Зако се размърда и взе да гаси фаса си недопушен.

— Не — рече, след като пална нова цигара. — И какво пише?

Сътрудникът го гледеше проникателно.

— Твърдят, че били загубили писмото. Как мислите, това не е ли странно?

— Случва се.

— ... Ами... Споменахте, че е имал приятелка?

— Да — отвърна Лъчезар не без злорадство. — И тя също изчезна онова лято.

Георгиев сведе недоволен поглед към папката. Взе някакво листче и го подаде на Лъчезар.

— Това ли е тя?

С трепнала ръка Зако пое снимката. Беше поразмазана, явно увеличена от паспортен формат.

Отново надзърна в лицето на чудното момиче, представило се с още по-чудновато име. Колко лесно намираха общ език с нея! Очите ѝ го пронизаха даже от снимката. Младият мъж въздъхна.

— Тя е, нали? — хищно подхвърли Георгиев. — Знаете ли как се казва?

— Верена.

— Другите ѝ имена?

Лъчезар криво се усмихна и отвърна с оттенък на снизхождение:

— Не ми е работа да зная фамилията на *Радославовата* приятелка.

— А, да — като че се посмути онзи, — разбира се... Тя носеше ли очила?

— Не! — изненада се Зако.

— А лещи? Контактни лещи?

— Не съм забелязал.

— Аха... — Георгиев пак кръстоса пръсти, загледа ги, а после се наклони напред и натъртено, с приглушен глас попита: — А не забелязахте ли нещо *странно* у това момиче, господин Хисарски?

Зако сведе очи към снимката и ни в клин, ни в ръкав загадъчно се усмихна.

— Питам се — произнесе сътрудникът на НСС, след като не получи отговор, — нямате ли и вие някакво писмо от приятеля си, с което да се обяснява вашето спокойствие за съдбата му?

Отговорът отново бе странна усмивка с някаква подигравателна извивка в ъгълчетата на устните. Георгиев посърна... и слисан чу неприкрита ненавист и болка във въпроса на домакина:

— Защо ровите в една минала история, господине? Минаха почти две години... *Къде* бяхте по-рано?

* * *

Георгиев си тръгна почти с нищо. Зако подозираше, че сътрудникът го е на-мразил. Е, и той не го намираше за приятен. На

сбогуване господинът от НСС го попита, не желае ли нещо да добави. Зако отрицателно завъртя глава.

— Не сте от приказливите — някак обидено-укорително подхвърли посетителят.

— Нямам какво да кажа — равнодушно сви рамене Лъчезар.

Сътрудникът остави визитка. На нея не пишеше нищо друго освен телефонен номер и името „Ясен Георгиев“. Лъчезар понечи да я изхвърли, но размисли и я сложи на бюрото.

Както и предвиждаше, навлезе отново в материята на превода чак на следващата сутрин. Негодуването му нямаше край. Той избра най-психеделичната музика, с която разполагаше, и се залепи за клавиатурата. Спря да пише едва когато вечерният здрач го накара да стане и да запали осветлението в стаята. Почувства се изцеден. Отиде в кухнята да измисли нещо за ядене и тутакси подир това се просна в кревата.

Ала щом в разгара на новия ден прегледа какво беше написал, Зако се разстрои. Всъщност мислите му постоянно бяха далеч от романа на Треваниян и само се хлъзгаха по него. Излезе до супера. Купи хляб, кисело мляко, няколко пакета готова супа. Милостиво си добави кутия руска салата. И на връщане спря пред телефон-автомат.

Помнеше номера наизуст.

Плю встрани, което никак не бе типично поведение за него, и се прибра.

Докъм полунощ преведе пет страници, от които остана криволяво доволен.

Вятър отново блъскаше в стъклата.

---

[1] **The Summer of Katya** — роман на Треваниян, неиздаден на български към 1998 г. ↑

2

(СЛЕД ДВЕ СЕДМИЦИ)

Когато слънцето потъна зад хоризонта между Витоша и Люлин, а гъстеещият мрак тласна радиоефира в безкомпромисната зона 967, купонът вече бе набрал високи обороти и се вихреше в танци из апартамента. Елица се чувстваше безкрайно щастлива.

Ритуалното поливане с вода я сполетя още на прага, при посрещане на гостите. Най-неочакваното нещо сред подаръците бе голям колкото детско юмруче камък. Връчи ѝ го непознат младеж, завлечен насам от общи приятели. Чудото на минералогията предизвика у Елица странно усещане. Едната му половина чернееше като нощта, но в нея искряха сребристи кристалчета и на места от картофената форма изпъкваха геометрично правилни ръбове. Обратната страна на камъка, сива и обикновена, по нищо не го различаваше от паветата пред кооперацията, която момичето знаеше като свой дом и където за пореден, вече двайсет и първи път честваше рождения си ден.

Подир камъка непознатият протегна една-единствена, но толкова изящна розичка, и така мило ѝ се усмихна, че девойката веднага запомни името му — Витан. Направиха ѝ впечатление очите му, направо неприлично хубави за мъж, атлетичната фигура и дългата кестенява коса. През цялото време на партито Елица само няколко пъти чу гласа му. Но постоянно ловеше погледа му — някак настойчив и замислен. Може би затова го насърчи да я покани на танц, щом в уредбата се озова и засвири касетка с балади.

За нейно разочарование той отново не пророни нито дума, придържаше я нежно и леко. Не можеше да се каже, че е лош танцьор, ала като че предпочиташе кротко да си пие виното и учтиво да се преструва, че слуша съседа си по маса, чиято алкохолна общителност се бе разраснала до размерите на малко бедствие. Елица остана изненадана, Витан създаваше у нея впечатление на доста по-буен, дори агресивен, навярно заради подмятането на бившия ѝ приятел, че

непознатият приличал на Леми от „Моторхед“. Така или иначе, на купона не се получи да проведат никакъв смислен разговор, а и към края Елица се понапи — губеха ѝ се някои неща, особено това кой с кого си е тръгнал, както и фактът поради какво Теодор толкова ѝ се цупи, нали уж се бяха разделили по взаимно съгласие, какво се силеше да доказва още...

Следващата сутрин — (всъщност приближаваше обедно време) — Елица, заедно с две останали да ѝ помогнат приятелки, се зае да почиства апартамента. Изпадна в ужас: фасове и неидентифицирани касетки, смачкани цигарени кутии и забравени запалки, салатата и изсъхнали сандвичи — всичките тези предмети се откриваха на най-неочаквани места: в чекмеджета, върху пианото, под възглавниците на канапетата, дори като висулки на полилея... Другото, което я стресна, бяха легионите чаши от всякакъв калибър, мръсни чинии и пръснатите навред вилици — сякаш бяха хиляди! Петна и лекета по килимите, пердетата, покривките и тапетите минаваха направо гратис покрай всичко останало.

Трите момичета се огледаха и си плюха на ръцете.

Докато следкупонджийският терен се превръщаше пак в човешко жилище, Елица се натъкна на двуликия камък. За миг не можа да си припомни как е попаднало това нещо тук. После се сети и, търсейки му място, го постави на бюрото в своята стая.

— Това се казва щур подарък! — одобрително подметна Катето. Люси обаче изкриви хубавите си устни в презрителна усмивчица.

— Егати тъпнята! Става само да трошиш орехи с него!

— Или да разбиваш кухи глави — сдържано отговори Катето, без да я поглежда.

— Що за човек е тоя Витан? — невинно попита Елица, не толкова от любопитство, колкото от рефлекс, понеже забеляза, че Люси придобива кисело изражение, а в сините ѝ очи се разгарят ядосани пламъчета.

— Нещастник! — отсече русокосата красавица и помъкна камара чинии към кухнята.

— Много готин тип, само че съвсем малко знам за него — обясни Катето, без да трепне. — Чух, че бил планинар и пещерняк.

— Студент ли е?

— Ами... Не съм чула такова нещо. Бачка навярно, ама на — на кой свестен човек му върви в живота... А това камъче съм го виждала, по едно време той си го мъкнеше навсякъде със себе си като талисман...

— За да тресне някого по муцуната с него! — намеси се от прага Люси. Катето враждебно млъкна.

След малко, когато Людмила се зае да мие съдовете в кухнята, Катето продължи:

— Знам, че много рядко се появява насам, навярно е от провинцията. Миналата година работеше в баничарница. Момчетата често отскачаха по нощите дотам, когато свършвахме пиенето и умирахме на всичко отгоре от глад...

— Значи не бил софиянец — разсеяно забеляза Елица, сортирайки касетки по кутийките им.

— Ами май да.

— Аха... — промълви Елица. Няколко минути тя ожесточено чешеше килима с метлата, после, кимвайки към кухнята, където Люси бе избрала на радиото станция „Вива“ и се занимаваше със съдовете, попита:

— ... Нашата блонди защо подскача така?

Катето злорадичко се ухили.

— Не й се отвори парашутът снощи. Ти не забеляза ли? Умилкваше се около Витан, затова му е бясна.

— Ахааа... Дай сега да изтупаме покривките на двора...

Родопските одеяла вдигнаха цял облак прах и пепел, разклатиха клоните на кестена, счупен от бурята преди две седмици. Все още никой не се сещаше да отреже и да махне нещастното дърво. Кашляйки и кикотейки се, момичетата помъкнаха обратно покривки и одеяла.

— Ти сериозно ли скъса с Теодор? — попита плахо, но уж незаинтересовано Катето.

Елица късо въздъхна и кимна.

— Отдавна трябваше! — с внезапно ожесточение каза Катето. — Само те прави на маймуна!

— Да... Но ми е малко особено... необичайно. Нали ходехме от техникума...

— Хвани си някой свестен — посъветва я приятелката ѝ. — Някой, който да те уважава... и да те заслужава! Витан например. Как само те гледашеее!...

Елица се засмя и пак кимна. В паметта ѝ изплува лицето на младия мъж. И тези негови чудновати очи... Бе виждала подобни и преди: очертани с тъмна ивица ириси, изсветляващи към зениците до бледо сиво-зеленикаво. Само че Витановите кафенееха като козина на сиамски котарак, почти сливайки се с бялото на очите... Тя тръсна глава. Не, не намираше, че спешно се нуждае от нова любовна връзка. Необходимо ѝ бе време да зараснат обидите и униженията от отношенията им с Теодор. Не ѝ се говореше за това. В момента се чувстваше уморена и мечтаеше час по-скоро да оправи къщата и да легне да спи... да спи... до утре, когато ще дойде понеделникът.

Новата работна седмица.

Тя отново въздъхна. Домъчня ѝ — празникът отмина и отново се редяха скучно-сиви делници.

Грешеше.

Необикновеното вече бе влязло в живота ѝ, макар че трябваше да мине повече от месец, преди младежът с чудноватото старовремско име отново да изникне...

... сякаш от небитието.

ГЛАВА 2

Отиваше си календарната пролет. Неудържимо настъпваше лятото, което щеше да бъде запомнено с рекордни за последните 118 години смазващи жеги, редуващи се с проливни дъждове. В паметта на хората от тези дни щяха да останат новините за сериозни сътресения на световните борси, за бомбени атентати, свръхпроизводство на зеленчуци и нова война близо до България.

Тя усети топлина на слънчеви лъчи и вирна лице нагоре.

Невероятно, но пред гледката, невиждана и насън, Елица сякаш почувства как се разширяват зениците ѝ. Усети го със същата яснота, с каквато съзнателно би отворила по-широко очи.

В ниските лилави облаци зееше невероятна цепнатина като след удар на невидима титанична брадва. Отгоре ѝ в небесата — (а може би от *дъното им*, пообърка се Елица) — огненият лик на Слънцето надзърташе сякаш любопитно хлапе, което играе на жмичка...

Вратът ѝ се схвана. Елица сведе глава и я завъртя енергично в кръг, потривайки шия с длан. Когато отново погледна в подчертаните висини, ѝ се стори, че е мъничка мушица в недра на невероятен кладенец, иззидан с тежки пъстри облаци, а из фугите струят златни копия светлина.

— Вълшебно... — въздъхна Кристиян до нея.

Не можеше да не се съгласи, но отново я подразни плахата му натрапчивост. Всъщност не бе никак лош човек, далеч по-готин от повечето. В момента дори му бе благодарна, че я е измъкнал от града на този излет, обаче той явно очакваше от нея нещо, което хич не ѝ влизаше в плановете. От друга страна, намираше го и забавен, и дори привлекателен като мъж, но постоянно се убеждаваше, че Кристиян упорито отказва да се примири с чисто дружеските им отношения. Само за седмица познанство той вече ѝ бе досаден колкото Тео за през цялото време на отношенията им. Е, слава Богу, поне бившето ѝ гадже го нямаше наблизо...

Тя кимна. Доброто ѝ настроение и симпатията към целия свят, включая Кристиян, надделяха над смущаващия му стремеж да я обгражда с покровителствен уют. *Това* вече го знаеше и не искаше отново да бъде нечия собственост.

— Преди да заминем насам, видях в София чайка! — сподели тя.

— Вярно? — учуди се Крис. — Да не би морето да *ни* зове?

Подчертаното „ни“ отново прозвуча за Елица самонадеяно и тя съжали за доверчивия си изблик. Втренчи се в небето, търсейки там

утеха.

Ала облаците горе пак се слепваха, изтриваха сенките под краката. Скоро от възхитителната гледка остана само суровата картина на самотни скални зъбери и катерещи се по тях мрачни борове.

Пътеката пълзеше край бодливи храсти, туфи жилава трева и стърчащи като кокали камънаци. Въздухът, толкова чист и вкусен за дишане, замайваше не по-зле от силно домашно вино. Младежката компания пъплеше по склона, разтегната на стотина метра. Смях и гласове се премятаха в достолепното безветрие на планината.

— Я вижте! — посочи някой от групата. — Облачето си полегнало! Цял ден по небето тичкалоооо...

По-добре не би могло да бъде казано. Сред кристалния въздух на планинските склонове, между два полегати върха се мъдреше сиво-бяло петно. В първия момент окото се стъписваше от нелогичността на зрелището, но после опитът подсказваше на мозъка да се коригира и грамадната буца мъгла придобиваше перспектива. Наистина лежеше там, досущ великанска овца, неподвижна, необичайно рязко очертана, и поглъщаше пътеката на около пет-шестстотин метра право напред.

— Сега вътре ще има виелица — пошегува се някой.

— Прави си майтапи ти! — отзова се друг. — Ама веднъж под Чумерна през деведесе и втора да знаеш к'ва кушия ни се случи...

Елица възторжено гледаше мъглата. Припомни си онова време, когато съвсем малка я озари омайващата мисъл, че мъглата е нисък облак, а облаците са високолетяща мъгла. Тогава я очарова възможността да ги пипне и провери — вярно ли са от захарен памук тези изменчиво-забавни неща в небето... или от сметана? И ето сега още една възможност. Колко жалко, че не е захарен памук наистина.

С всяка стъпка приближаваха мъглата. Впечатлението, че е морна и заспала, се засилваше. Първите от компанията вече се стапяха в призрачните ѝ воали. А ето и самата Елица влезе в облака. Буквално след няколко метра светът изчезна — отзад, отпред, отстрани. Пътеката под краката ѝ се изгуби в сива пелена. Стана студено и пронизващо до кости влажно. Притъмня. Звуците сякаш се пъгнаха в меки калъфки, превърнаха се в нещо тайнствено, пришепващо като от уоки-токи. В същото време и най-далечните гласове забръмчаха наоколо като в телефонна слушалка, ту заглъхваха, ту се изостряха. Хладна преждена пара ту откриваше самара на вървящия пред Елица

младеж, ту потулваше всичко. По камъните скърцаше скреж, туристическите обувки бръснеха трошливи треви край пътеката.

— Омагьосано, нали?

Гласът на Кристиян идеше далечен като от километри.

Елица кимна и изведнъж изтръпна без никаква причина. Обичаше приказки, но нещо не ѝ хареса. Бе странно мигновено усещане и то изчезна много бързо, влачейки зад себе си гущеровата опашка на спомена. Остана неприятен привкус ли, полъх ли, безличен и безформен. Елица сви зиморничаво рамене и подръпна ремъците на раницата. Оглеждаше подминаваните сенки, в които не всякога разпознаваше камък, дърво или спрял да почине човек.

— Ехей! — провикна се някой, все едно в ухото ѝ. — Почна се мачът с алжирците! Владко, къде са батериите за радиото, у твоя самар или къде бяха, че не мога да ги намеря... — Гласът се изгуби в незвуковото шумолене на мъглата. Нервни тръпки побиха Елица от гърдите, през слабините и омекналите нозе.

И изведнъж съзря нещо цветно, ярко и дребно. Тя се поколеба само миг и сви от пътеката, неочаквано за себе си изгаряйки от любопитство... и не намери нищо. А за парченце от секундата остана убедена, че вижда цвете, може би лале... Да, бе, да — градинско лале в началото на юни и на 2500 метра надморска височина, как пък не!... Девойката се върна на пътеката засрамена и продължи с равномерни крачки нагоре да пресича мъглата. Посегна към ушите си — бяха заглъхнали. Мразеше това, но реши да не обръща внимание — после, след като внезапно слухът се оправя, нахълтващите звуци се възприемат като приятно нови и свежо чудесни.

Падаха капки някъде отляво и Елица обърна лице натам. Замря, защото отново ѝ се привидя червено цвете в мъглата. Поколеба се и реши да попита Кристиян дали вижда нещо. Обърна се и зачака силуетът на „сянката“ ѝ да изплува насреща...

С тревога си даде сметка, че освен клатушкането на влажните воали, наоколо няма никакво движение. Не чуваше почти нищо освен дишането си. Тя притаи дъх. Стори ѝ се, че в мъглата блуждае мързеливо и глухо капчуче и боботят някакви отдалечаващи се шумове, но толкова неясни и неопределими, че на нищо не ѝ приличаха. След още половин минута разбра, че вече чува нормално. Обаче никакви човешки гласове не тревожеха смаления летаргичен свят в търбуха на облака.

— Хей — подвикна Елица.

Не чу гласа си, той потъна като в пясък, но след секунда се обади отдясно... отляво... и пак, и пак, замиращ и изкривен. Ехо.

Девојката се обърка. Отново се послуша... и гневно отхвърли пипалата на страха. Нали ти липсваха приключения? — Ето ти ги! Хайде сега, кротичко си хвани пътеката и се наслаждавай на *приключението*. След малко Кристиян ще те намери или сама ще си излезеш от мъглата — и край на преживяването. Хайде, моето момиче, тропкай си по пътеката подир другите. Истерији! Цветя ѝ се привиждали!...

След тези трезви разсъждения обаче тя не помръдна. Никак не бе сигурна в коя посока да върви. Не можеше да забележи и наклона на терена. Замисли се, пъдейки тревогата, и благоразумно реши, че няма значение — накъдето и да хване, щом походи, ще разбере дали слиза, или се изкачва. Това е. Колко просто. Само да не объркам пътеките...

Понечи да тръгне, но коварното подсецане, че може да поеме по грешно разклонение, я спря. Елица затъпка на място и безпомощно се озърна.

И отново видя цветето. Намираще се на самия ръб на полезрението, на границата на проникваемостта на млечно-сивата завеса.

Много скоро групата се измъкна от облака. Пред тях бе слънчево и студено-ясно. До хижата оставаха около четирийсет минути път. Сто на сто пристигаха по светло, но младежите до един необяснимо защо ускориха крачка. Всички се умълчаха — може би от умора, може би от мрачината на прекосената мъгла. Всеки чуваше само дишането си и стъпките по утъпканата пътека.

Хижата показва внезапно върха на покрива си иззад гънка по склона.

Няколко души се отделиха за към друг заслон, където ги чакаха; предстоеше им още час и половина вървене край метални зебрести жалони. Те махнаха за сбогом на спътниците си, а основната компания изви към близките вече бунгала.

Почти веднага щом влязоха, настроението им, не чак потиснато, ала някак отнесено, моментално се оправи, заговориха глас през глас, закикотиха се; закоравелите пушачи си заискаха огънче. Енергичните тръгнаха да търсят хижаря, запилял се из помощните сгради, а безгрижните се изтегнаха върху дървените шезлонги на завет от хладния ветрец под щедрото планинско слънце.

Дойде хижарят, започнаха шеговити пазарлъци и закачки, сетне момчета и момичета се заразкарваха напред-назад от склада към спалните стаи със скатки чаршафи и одеяла в ръце. Бодро загърмя с нови батерии транзисторът, висящ на ремък връз гърдите на собственика си.

И във веселата суетня, която се пренасяше като наводнение в столовата и там разгръщаше шарена трапеза, Крис тревожно попита Катето за Елица.

— Ами... — обърка се приятелката й, — може да е в тоалетната, ти навсякъде ли трябва да я пасеш! Може и само да се изпишка момичето! — додаде неприятелски тя.

Крис сгърчи лице и настоя:

— Потърси я!

Възраженията ѝ той посрещна непреклонно и ядосаната Катя отстъпи, само и само да я оставят на мира.

Върна се недоумяваща при стреснатия Кристиян и разпери ръце: няма я. Без да се наговарят, те се втурнаха в различни страни, питайки хората от тайфата кой е виждал Елица. Само след десет минути тревога и загриженост покриха лицата на доскоро веселите туристи.

Изчезнала.

Кристиян бе на ръба на истерията.

Изчезнала.

Колко страшна бе тази дума тук, в планината...

Без много приказки неколцина младежи занавиваха партенки и застягаха връзки на високи армейски обуца. Никой не погледна готовата софра.

Уведоменият за инцидента хижар първо измери с външно безстрастен поглед височината на слънцето в небето, нацупи се към изненадващо надвисналия над недалечни върхари лилав облачен фронт и влезе в стаичката си, за да вземе брезентова торба с пластмасов червен кръст на нея.

Оставащите изпроводиха с поглед седмината, отправили се надолу по склона.

Някой умислено подмяташе тесте карти. Едно момиче полугласно разсъждаваше в пространството пред себе си, че навярно всичко е наред, не може така жив човек да пропадне посред бял ден, че навярно има някакво съвсем нестрашно обяснение...

Грубо ѝ рекоха да млъкне.

По настояване на хижаря се наложи да върнат обратно Кристиян и сега той се мятеше напред-назад по терасата, мърмореше несвързаности и издаваше стряскащи къси вопли.

— Тоя да не извърти някой шантавизъм? — попитаха Катето.

— Дано! — изтърси тя, веднага се смути и рече: — Пепел ми на езика... Няма нищо. Само го наглеждайте оттук...

И се залепи за прозореца, който скоро взе да потрепва от поривите на вятъра.

Наистина нямаше нищо общо с лале. На всичко отгоре то светеше, истински реотан на електрическа печка... а край него бе топло сякаш пред огън.

Елица смаяно се отпусна на колене и, без да откъсва очи от чудното цвете, освободи рамене от ремъците на самара.

Растението се разлистваше буйно още от корена си, сцепил като с каменарски чук плоската морена. Тъмнозеленото му яко стебло почервяваше към връхчетата на широките листа. Оформящата се на края на изненадващо тънка шийка главица обаче бе невероятно нежна и излъчваше оранжево сияние от вътрешността си. Донякъде напомняше на лале. Мамеше я да го докосне, да го погали, може би дори да го целуне, както правеше някога като съвсем малко момиченце...

Елица протегна ръка. Усещаше топлината като мек гъдел по дланта и в основата на китката. От Цветето сякаш се дочу нещо — може би ѝ се стори далечен звън на тънки като хартия сребърни камбанки...

Прималя ѝ, светът наоколо, мъгливо-неразличим и все по-нереален, се люшна, сякаш гледан от спираца въртележка. Девојката притвори очи, в тъмното под клепките ѝ играеха светли сенки и петна. Тя докосна с пръсти челото си, мислеше, че съвсем за кратко, ала се сепна, като да бе задрямала, и изведнъж...

... петната в затворените ѝ очи засияха, сляха се в искрящ прозорец!...

Пейзажът

картина? видение?

зад него се избистри, прониза неволно стиснатите клепачи и вече бе в главата на Елица.

Високи скални стълбове. Подножията им чезнат в мъглив здрач някъде ужасяващо дълбоко, откъдето възходящи въздушни течения носят полъх на тъмно подземно море. В гънките и по върховете си тези колоноподобни планини са покрити със сочни треви, вятър гали

обширни ливади. Между отвесните зъбери се вият в заоблени траектории ята грамадни орли, а слънцето — (сякаш по-едро и по-бяло) — царува в едно потресаващо дълбоко небе, чисто като детско око, лъчите играят в перата на птиците...

Танцът на орлите е пленителен, в шумоленето на крилете им, съперничещи си по размер с тези на пътнически самолет, се долавя тържествена музика...

По-отдалечените предмети хем се замъгляват от разстоянието, хем сякаш започват да стават по-големи. Перспективата е обърната, съвсем леко, не както в картините на онези френски художници, но достатъчно да обърка окоето...

Нещо изгрява в небето — второ слънце, малко, керемидено-оранжево. То полусияе-полумъждавее сякаш нажежена стотинка. И лягат навред втори сенки...

Орлите се отдалечават, ала ги сменят някакви други летящи същества, блестят ослепително в синкаво-златисти зайчета, а от хоризонта се издува кафено-жълт сърп на някаква чудовищна луна, която предизвиква у Елица свиване на сърцето, но не злокобно, ами изумено: та това е...

Сребърен звън, настойчив, почти груб, като телефон, прекъсващ захласа на първата целувка!...

Тя чу стъпки — глухи, като през памук, — но те успяха отначало да я стреснат, после раздразнят с неуместната си поява, и накрая — да я зарадват.

Елица откъсна прогледнали очи от прекрасната главица на незнайното цвете и обърна пламнало от топлината лице към хладната мъгла, от която изплуваше призрачен контур на висок мъж.

— Крис... — подвижна с растящо съмнение момичето, а после силуетът на човека неестествено рязко хлътна напред и тя го позна с почуда и радост: — Витане! Здравсти!...

Младият мъж я гледаше пронизващо, промърмори нещо ясно, но неразбираемо като на чужд език, а после сякаш дойде на себе си и нервно пое дъх.

Тя не обърна внимание на стъписването му, защото успя да се засрами от себе си. Почти му се бе хвърлила на врата. Не знаеше какво

да каже.

Той също мълчеше — отново спокоен и уверен, какъвто го беше запомнила от рождения си ден преди месец. Дори сякаш бе облечен също както тогава — дънки и дебела карирана риза.

— А... Не знаех, че идваш с нас... — каза тя и маскира с извинителна усмивка нескопосаното изявление.

— Ммм... да. Подире ви значи вървял съм.

— Сигурно ни гониш долу от гарата, нали?

Той предпазливо полупотвърди:

— Нещо такова.

Човъркаше с палци колана си, сякаш озадачен от нещо... а може би смутен като нея?

— Ами... много хубаво! Страхотно е, че си с нас...

— Ти, не си ли се малко позагубила, Елице?

Кой знае защо, но от това, че Витан си спомня името ѝ, на нея ѝ стана неизразимо приятно. И то пълното ѝ име. Най-често ѝ го съкращаваха до Ели.

Пък и хубаво звучеше то, произнасяно с неговия баритон.

— Май че да!... — засмя се тя. — Виж, нося твоя подарък за талисман! — и показа двуликкия камък от джоба-кенгуру на брезентовото си алпийско яке.

Витан се взря в камъка с разбиращо трепване на веждите. Промърмори:

— Аха. Ето какво било...

— А?... Ау, я погледни тук! Такова нещо виждал ли си няк!... някога.

Елица зяпна, защото пръстът ѝ не сочеше нищо друго освен сивите мъгливи къдели. След моментно объркване тя се завъртя в кръг, приведе се, дори надникна под близката морена...

Витан с присвити очи следеше суетенето ѝ.

Накрая девойката се изправи и разстроена каза:

— Няма го! Ти да си забелязал... Видя ли...

Тя потърка с опакото на дланта челото си, пръстите ѝ стискаха Витановия талисман, но Елица го бе забравила, позавъртя китка и безразлично го пъкна обратно в джоба. Насилваше се да си спомни нещо.

— Тук видях... нещо като цвете... Боже, какво ми става.

Цвете... Орли... нещо ѝ убягваше и потъваше в забрава като съновидение.

Витан вдигна от земята раницата ѝ и подканящо я подхвана за ремъците.

— Какво ще кажеш да вървим? Нали за хижата сме?

Елица послушно вдяна ръце в презрамките. Имаше много нещастно лице.

— Наистина го видях! — жално рече тя в безпомощен и все по-неуверен протест. — Честна дума!

Витан оправи яката на якето ѝ и надникна в очите ѝ. Елица замря.

— В планина доста неща случват се.

След кратка пауза той отстъпи и протегна ръка.

— Тръгнахме?

Тя доверчиво улови дланта му — едновременно корава и чувствителна — и се остави той да я води през мъглата.

Само след няколко крачки упорито бягащите образи на омайното цвете и фантасмагоричният пейзаж престанаха да я безпокоят.

Някак не забеляза, че Витан хвърли бърз поглед зад гърба ѝ и късо, явно укорително, поклати глава.

Не дочу и сребърния звън, който се понесе зад тях.

Витан се намръщи, но не се обърна.

Пращяха тежки цепеници в камината на трапезарията, по масите кадиях нафтени фенери. В хижата нямаше ток и навън валеше.

Елица зъзнеше край огъня, пиеше греяно червено вино с черен пипер и подсмърчаше с остро то си носле, а до нея Крис продължаваше да мрънка. Настроението ѝ беше във възможно най-ниската си точка.

Още щом ги пресрещнаха излезлите в паника момчета от компанията, начело с хижаря, започнаха да валят упреци върху ѝ колко била неразумна и какви тревоги била създала. Чак ѝ се доплака от досада.

В същото време не посмя да се оправдава. Беше уплашена.

Когато Витан я изведе от мъглата, наоколо цареше тъма, духаше сърдит страничен вятър, бе кално и шибаха редки дъждовни капки, които четвърт час преди хижата се сляха в есенноподобен дъжд. Зад невидими хребети ръмжаха гласове на отминали светкавици.

Не ѝ се побираше в разсъдъка къде се бяха дянали, в коя дупка се бяха продънили часове, през които да успее да залезе слънцето, а от тайфата да вдигнат тревога и да се понесат надолу по трасето с факли и фенерчета като някаква потеря.

Няколко пъти „спасителите“ бяха кръстосали района, където бе лежал „морният“ облак. И криеха смущението си зад сръдни и укури.

Добре, че имаше и такива, които рекоха:

— Айде, стига хленчове! Намери ли се? Намери се. Всичко е тип-топ, стига сте дърляли момичето... Бате Витане, ти как така тука? Къде беше изчезнал?

— Натам-насам...

Люси веднага се лепна за него, но той не се отдели от Елица, докато не я настани до камината и там я остави на грижите на Катето. Накара я да изпие канче топло вино, в което сложи някакви черни коренчета.

А веднага след това довтаса Крис, който се държа като измамен съпруг.

Пфу, да му се не види, все едно нарочно се е изгубила!

Елица хвърли гузен и нещастен поглед към останалите.

Напрежението от нейното премеждие се разсейваше, дрънкаха китари, още само за акомпанимент на разговорите — без песни, с една дума веселбата скърцаше. Истинското тепърва предстоеше, то чакаше да се заситят стомасите след преживените вълнения.

Това, което най-много я интересуваше, се случваше в най-отдалечения ъгъл на помещението. Край Витан се беше събрала купчинка момчета и момичета и нещо си говореха. Самият той както винаги мълчеше и кимаше. Люси седеше до него и го мереше с влажни очи.

Елица се вкисна още повече.

Появи се Катето.

— Мръдни се малко, Крис, Елица ще се преоблича! — сопна се тя на „сянката“ на приятелката си. — Хайде де, какво има да зяпаш!... Ели, айде в спалното, там може да е студено, но поне няма перде киризчии!

Младежът с неохота стана и се поотдалечи.

Катето разгъна якето си като параван. Елица замаяно засмъква мократа си риза. Захлипа.

— Недей — нежно ѝ каза Катето. — На всеки се случва нещо да сбърка. Не им обръщай внимание. Държат се, като че са безгрешни и свършени. Я майната им! Усмихни се! Бързо! Иначе ще те гъделичкам!

Елица измъчено се усмихна.

— Няма нищо — утешаваше я приятелката ѝ, — като спре да те втриса, това е само от нерви, да знаеш, ще си седнеме, ще си пийнеме и ще си купонясваме. Ба! Няма да си разваляш настроението зарад чужд кеф, я. И не се отпускай, не се предавай, настинката само това чака. Дошли сме да се веселим и точно това ще правим!... А този Крис е голямо мекотело. Само какви сцени разигра да знаеш! Ако има кой да се притеснява, той да е. Защо те заряза в мъглата, а? Искал да потичаш след него, тъпук с тъпук. Ей от такива играчки като нищо плачки стават. Добре ли си вече? Ела.

И тя ловко настани Елица на едната от двете дълги маси така, че Крис не успя да се вреди до нея. От това на Елица малко ѝ олекна.

Групата около Витан ставаше по-шумна. Песните приближаваха. Някои от принудено поизтрезнелите взеха отново да се напиват.

Време беше и тя да се отпусне — права е Катето. Права и още как.

— Но, Ели, какво, по дяволите, се случи в облака, а?

Въпросът бе зададен меко, грижовно, шепнешком.

— Кате... — хлъцна Елица и млъкна. Какво да ѝ каже, след като не знаеше.

Тази секунда бе достатъчна за Катето, която веднага се разпореди:

— Ясно. Дръж си чашата! Хайде, господа офицери и останалата непьющая сволочь...

— Наздраве! — рече Елица на приятелката си и момичетата си размениха окуражителни усмивки.

За беля Крис все пак се присламчи, но и това не успя да помрачи съвземащата се Елица.

Защото в този миг срещна топлите и дружелюбни очи на Витан, който повдигаше към нея чашата си.

Сега вече наистина веселбата нямаше къде да избяга.

Може би след третата наздравица тя се сети, че в раницата си има ябълки — грамадни, червени, породисти и сладки като целувка.

Ще дам едната на Витан, рече си тя и, кой знае защо, сърцето ѝ затрептя някак тревожно.

Като малка ѝ викаха щъркелче заради източения ръст и дългите крака. Тъмнокоса, с весели очи, тя често ослепяваше хората с бисерна усмивка на леко мургавото си лице. Изящна като порцеланова статуетка, приличаше повече на лястовичка, особено с предпочитания си стил на обличане — бяла блузка, черни сако и пола или тъмни джинси с черен пухкав пуловер — според сезона. За през лятото обожаваше свободно падащи къси рокли на цветя и така и не свикна да ходи на токчета. Кой знае защо, всички, с които се запознаваше, отначало мислеха, че учи в консерваторията, я цигулка, я някой друг деликатен инструмент. Или че е балерина. Истината беше, че Елица се притесняваше да танцува и без особен успех се бе занимавала с акордеон. Чак в последния гимназиален клас се понаучи да подрънква на китара и се осмели да пее пред непознати, макар да продължаваше да смята, че гласът ѝ е прекалено детински и слаб. А дискотеките, на

които я водеше Катето — и което непрекъснато дразнеше Теодор, — притъпиха неоправдания й комплекс, че подскачала като чапла.

— Кате — подшушна тя, без да изпуска Витан от умолително блеснали очи. — Вземи китара от някой.

Катето кимна и след малко успя да изтръгне инструмента от пиянски-непослушните планинарски ръце.

Елица прокара тънки пръсти през струните, настрои третата и тихичко засвири в нестроен ритъм любимата си мелодия. Дори си затананика. Песента я успокояваше.

— Ели, я по-силно! — подкани я някой и добави към другите: — Айде млък, бе, стига с тоя английски, нека чуем нещо наше си.

Елица се смути и изведнъж чу баритона на Витан:

— Изпей нещо, Елице.

Тя наведе лице, уж съсредоточена в хващането на акордите, за да скрие аленината, заляла бузите й. Сърцето й сякаш стана огромно и задумка от ушите до петите.

— Давай, приятелко — помоли шепнешком тя, — помагай!

На което Катето окуражително отвърна:

— Утрепвам ги тия къркачи!

Откъде заизвира сила, Боже! Девојката започна колебливо да подпява, гласът й от само себе си укрепна и зазвънтя в помещението над гръдния сопран на Катето:

*Оставете човека, който няма какво да ви каже,
да брадясва щастливо над своята чаша с пелин,
да си мисли, че кашля от това, че тютюнът е
влажен
и да мачка трохите от хляба, пред който стои...^[1]*

Песента рязко прекъсна, щом Елица затисна струните с ръка.

В еднорекундната тишина изпращя камината и вятър глухо засвири в комина.

Витан изръкопляска. След миг към него се присъединиха почти всички (Крис си гледаше обувките, а Люси търсеше нещо интересно по тавана, опитвайки се да изглежда отегчена) и захванаха да я молят за още нещо.

Как да откаже, щом и душата ѝ пееше!

*... И нека да бъдеш — през девет царства в десето:
ще дойда през огън и преспи, през вятър суров...
Вземи ми ръцете, вземи ми очите, сърцето
в отплата за твойта едничка трошица любов.^[2]*

— Май е време за „Козият рог“ — обади се Катето подир следващата песен. — Ще ги закопаем!

— Наистина ли пея добре? — попита с надежда Елица.

— И питаш! Страшно е! Хайде сега *твойта* песен за капак и ги остави.

— Ма точно „Вървят ли двама...“?

— Тъхъ. Никой не я може като нас! Витан ще те изпие с поглед...

— Добре. Ама ти не само пригласяй, води...

— На два гласа, бе! Не се плашункай.

*Вървят ли двама
на дълъг път...*

Катето я изхитри по едно време и почти замлъкна, ала песента вече водеше Елица и нямаше никакво притеснение у нея, а Витан я гледаше със сериозно лице и сякаш светнали в сумрака на свещите и фенерите очи. Все едно главата му бе пълна с огън, както зиналата паст на камината!...

*... Ще легнат чисти във таз земя,
ах, как не искам да съм сама...*

Този път хвалби се посипаха отвсякъде.

— Не, не можем повече — отказа на подканянията Елица. — Уморихме се.

И наистина, що се отнася до самата нея, тя се чувстваше изцедена.

Люси забъбри нещо в ухото на Витан и младият мъж откъсна взор от Елица, заслушан в брътвежите ѝ. Елица въздъхна. Какво толкова очакваш? Да ти падне на колене и да ти целуне ръката ли?...

... Как се случи да го издебне, самата тя не разбра. В един момент той стана и тя дочу гласа му, отговарящ някому от купонясащите:

— Въздух да глътна, доста запушили сте.

Люси направи опит да се изниже подире му, но той я възпря с жест.

Може би русокосата си въобразяваше, че Витан ѝ е в кърпа вързан — как само му се умилкваше за най-голямо и горчиво недоумение на момъка, с когото уж бе дошла.

Елица седя като на тръни седем минути — една цигара време — и също стана, показвайки на Катето с очи към пияния Крис. Той вече здраво и неприятно се беше разлигавил и не ѝ се щеше да накисва приятелката си, но Катето кимна и задържа Кристиян на мястото му.

Елица се измъкна навън.

Суетливата врява с нестройни песни и завалени изказвания останаха зад дебелия врата. Лъхна я свежестта на шушнеция вятър.

Той гонеше по звездното небе разпарцальосани облаци и в миг разроши косите ѝ, загъделичка вратлето, дори палаво се опита да бръкне под блузката.

Тя притисна ябълката към гърдите си и се огледа.

Витан стоеше на края на терасата, полугърбом към нея, с кръстосани на парапета ръце и гледаше яркосребърните рогца на растящата луна. И с неговата коса си играеше вятърът, но някак покотко, почти плахо, без волности.

Елица пристъпи към младия мъж.

Той я изненада.

Протегна назад ръка и я прегърна през раменете, без да поглежда. После наклони глава и вдъхна от косите ѝ. Сякаш миришеше китка.

За една неприятно проточила се секунда Елица си помисли, че е очаквал *другата*, че се е объркал... но той се обади и веднага разсея лошото усещане:

— Хубаво, че подаръка ми пазиш. Тоз камък... вълшебен е.

Тя се усмихна в рамото му.

— Заповядай — рече и протегна ябълката.

Стори ли ѝ се или наистина мускулите на Витан се стегнаха?
Елица се видя сякаш в прегръдка на статуя от стомана.

Той бавно пое ябълката и със смайващо чуплив глас прошепна:

— Благодаря... ти... Елице.

Тя вирна учудено лице към неговото. Блеснаха ли очите му, или играта на лунните сенки сгърчи за кратко чертите му?

— Мирише като теб — каза ѝ той с усмивка.

Луната ту се забулваше, ту искреше отгоре.

Не разбра кога се целунаха. Лекичко, по-скоро приятно, усети боцкане от брадата му, погали страните му и внезапно неистово зарови пръсти в косата му, както бе направил той.

Той...

— Освен теб друга жена не съм обичал — едва разбра тя от устните му.

И едва по-късно щеше да се учуди, как така ѝ се сториха естествени тези думи, сякаш бе го питала... А и не звучаха те като да бяха изречени точно така, сякаш не на български ги произнесе, но тя разбра признанието му, разбра го!

Имаше чувството, че го познава толкова отдавна, че не помни първата им среща. Че го е искала винаги.

И се притисна към тялото му, жадна за ласките на ръцете му, примираща от докосванията, също толкова изгладнели, ала нежни и внимателни, въпреки цялата им сила.

Страховитата сила на дланите му.

Колко дълго ги бе чакала!

... Витан я внесе на ръце като булка в стаята с по-войнишки двуетажни легла; тя изведнъж се стресна наред целувките му и прошепна уплашено:

— Ще влезе някой!

Витан направи някакъв едва различим в тъмното жест към вратата и убедено каза:

— Никой няма да влезе.

И тя му повярва и отново, вече смело, потъна в милувките му. Струваше ѝ се, че кожата им свети в мрака и отвън вятърът свири на

флейта...

Когато китаристите успяха да скъсат по някоя-друга струна и да разкърват изтръпнали пръсти, певците бяха прегракнали, пияниците — заспали с глави на масите, а най-слабите духом си легнаха във второто спално, купонът взе да залязва. Трапезарията се опразни. Последни останаха няколко души, сред които Люси, начумерена и с размазан грим, и Крис, който спеше с грозно отворена уста, опрял гръб в ъгъла. Момчето с транзистора съобщи за голяма железопътна катастрофа в Германия, угасващият разговор се поразсъни с обсъждане на резултата от мача с Алжир и на гледания завчера по телевизията филм за Косовската криза.

„Голема инфекция ќе стане тамо!“ — авторитетно предсказа един от туристите, който минаваше за експерт по въпроса, понеже имаше роднини в Югославия.

Някой спомена за мотори. Казаха по две-три думи за онези шантави мотоциклетисти, които няма да доживеят до старини и не ще умрат в леглото си.

„Ще си отидат млади и красиви.“

„При тяхната скорост няма как да останат красиви!“

И с това се разотидоха да спят.

... Чудно, как така никой не влезе при Елица и Витан, дори не затропа по вратата на бунгалото, която даже не бе и заключена...

---

[1] „Оставете човека...“ — песен на Велислав Тумангелов. ↑

[2] Откъс от „Остана ми спомен“, Асен Разцветников (1897–1951). ↑

Пак този сън!

По дяволите...

Зако напипа цигарите на нощното шкафче. Събори купчина книги и тихо изпсува.

В нощта пееха птици от близкия парк. Колко ли е часът? Палейки цигара, той погледна циферблата на часовника. Минаваше два след полунощ. Часът на Бика. Радослав го наричаше добата на кошмарите, времето на нощните демони. Зако нервно прехапа устни.

Отново тази проклета великанска котка, която го гони. Да му се не видяло...

Бягаше. На косъм се разминаваше с трамваи, коли и мудни минувачи, провираше се през тълпите и бягаше, бягаше, бягаше... Не, котката не го гонеше. Може би заедно с него се мъчеше да превари някаква заплаха, сега неизвестна в будността, останала обяснена в забравящия се сън.

Подръпна от цигарата и загледа огънчето. Е, все пак категорично беше наясно откъде се е взел *този* сън.

През прозореца влетя шум на автомобилен мотор, после заглъхна, отдалечи се. В градската тишина се носеха безгрижни чуруликания.

... А тогава нямаше птичи гласове. Беше гадното време в разгара на зодиакалния му знак... по-миналата година, да...

... Прибираше се порядъчно пийнал от заведението, което вече чистосърдечно мразеше, но то бе единственото място, където се виждаше с хора от компанията.

Мотаеше се в студената и пронизващо мокра вечер. Изпусна последния трамвай и шляпаше по пътя си в причудливи зигзази, като изтрезняваше и все повече забелязваше отвратителните атмосферни условия наоколо. Ненавиждаше това време — зона на здрача между есента и зимата. Питаше се как е могъл да се роди точно в този

никакъв сезон. Мисълта за приближаващата кръгла годишнина го вкисна допълнително. Дали си заслужава след две седмици да бъдат потрошени пари за честване на шибаното събитие! Дано стане ако не прилично, то поне не много неприятно събиране — твърде рядко оставаше доволен от рождените си дни.

Застана пред вратата на блока и започна раздражено да изтегля закачилите се вътре в джоба ключове.

Мяууууу.

— Разкарай се! — изръмжа сепнато той. Но котката вече се бе шмугнала покрай краката му. Затътри се нагоре. Вторият етаж след последните три *обичайни*, тоест двестаграмови водки бе станал твърде висок.

Котката го чакаше пред вратата. Бе черна и доста голяма, макар и мършава. Жълти зеници светеха върху муцунка с потрепващи снопчета мустачки. Гледаше го право в очите с невероятно нахалство.

— И какво сега? Май ще искаш да влезеш, а? — саркастично й рече той. — И навярно шпеков салам с кисело мляко ти се яде, нали?

— Не би било лошо.

Две минути той разглеждаше животното, ръчкайки грешен ключ в бравата. Усети се, преди да ритне ядно непослушната врата. Подпийнал, не обичаше да му се противоречи. Особено някаква си тъпа врата. Накрая отключи и, прекрачвайки прага, светна лампата в антрето. Огледа се към котката.

— Хайде, котенце. Но не тропкай! С баща ми спазваме примирие само докато не си пречим да спим.

Котката влезе, благодарно кимайки с триъгълна глава. От антрето тя уверено се насочи към стаята му. Някакъв полъх на нещо познато погъделичка тромавината на залятия с алкохол мозък. Без нито една ясна мисъл в главата той се събу и отиде в кухнята.

Когато се върна в стаята, носейки голяма чаена чашка кисело мляко, почти допита бутилка гроздова и чиния с нарязан сух салам, видя, че котката лежи свита на дивана, с лапи върху плътно прибутаната към него масичка с касетофон „Шарп“ отгоре и голям пепелник. Той придърпа фотьойла, постави чашата пред животното и сложи малко салам върху салфетка. Съсредоточено си наля ракия и запали цигара, наблюдавайки как котката яде. Не можеше да не

забележи, че тя се храни ако не изискано, то доста прилично дори за домашно животно.

Ама че... — помисли си и включи касетофона, който отвърна със запис на „Кинг Кримсън“. За тазвечерното си настроение предпочиташе Ник Кейв или Манфред Ман, но сега бе погълнат да следи поведението на странното създание, лочещо кисело мляко.

Не разбираше от котки, но бе сигурен, че не е виждал подобна порода. Кой знае защо, си помисли за Древен Египет. *Как ѝ беше заглавието на онази... богиня? Ах, да, Бастет. Тя има такава глава...*

Котката приключи с вечерята си.

— Идвам с поръчение от Верена — съобщи тя и взе да се мие.

— А... — със завидно самообладание реагира той. — С това трябваше да започнеш. Ами... Наздраве.

Замези обилно и пак подръпна от цигарата. *Дали наистина не прекалявам с пиенето?*

— Не намерих Дичо и дойдох тук. Сметнах, че ще се държиш по-адекватно от Сашо.

— Да ме подсетиш откъде се познаваме? — мисълта за халюцинации го обезпокои, но и развесели.

— Донякъде аз съм Верена. Жената-змейкиня вдъхна в главата ми своята Сянка. После тя ще ми се разсее и ще се върна към котешкия си разум. Ще изпитам голямо задоволство. Доста объркващо и неуютно е да разсъждавам с човешки и змейски понятия. Ту ми се хвърчи, ту ми се ядат пасти. Погнусих се да пия вода от локва и налетях на бой на доберман. Погледна ме лошо! ... Та, премного ще се радвам да приключа колкото може по-бързо с това поръчение...

Зако светски се усмихна. Ако ще е сън, нека е интересно.

— Добре, давай. Цял съм в слух.

— Дичо още ли е тук?

Сериозността ѝ го потресе. Сън или не, делириум тременс или палава халюцинация, съществува пред него изискваше отговор, не шегички.

... По-късно, доста по-късно, след година и половина, той щеше да се чувства далеч по-незадължен да отговаря на представител на закона...

— Няма го. Премина, каквото и да значи това. Не знам си откъде пратил на техните писмо, в което ги успокоил, че бил пристигнал

благополучно. Баща му ми се обади и ми предаде поздрави... Защо?

— Няма го в Долната Земя на драконите.

Лъчезар заразглежда глътката ракия в чашата си.

— Имаше нещо в писмото му... — припомни си той, — в смисъл, че Радослав не бил уцелил точно онова място, за което се надявал, но всичко щяло скоро да се нареди. Така каза старият му.

— Аха... — само рече котката и придоби замислен вид.

Зако се реши да я прекъсне след две цигари:

— Нещо кофти ли...?

— Не — отвърна бърже котката. — Ще кажа на змейкинята, че се е позабавил. Ще... ще организираме търсене, макар по тези времена ще да е нелеко... Не се притеснявай. Веднага, щом се намерят, ще ти дадем да го узнаеш. Я, отскубни си.

Тя протягаше опашката си.

— И *внимателно!* — предупреди сърдито. — *Не обичам да ми я дърпат!*

— Това пък за чий?...

— Трябва ти! Надушвам нещо лошо край теб. Хайде де!

Лъчезар възможно най-предпазливо отскубна един косъм и го задържа между палеца и показалеца.

— Внимавай да го не затриеш! Той ще ти посочи Пътя, кога стане нужда.

Зако стисна вълшебното нещичко още по-силно, до премала в пръстите.

— Какво лошо има покрай мен? — запитва той дрезгаво.

— Още не, ала трупа се. *Ти* ще познаеш кога. И дори ако не получиш послание от нас, искам да мяу, вест от Верена и Радослав й — ала наложи се да се махнеш, тогава глътни го... само да не е с ракия или вино! Нека е с вода. Може минерална, от чешмите пред банята на Халите. Халите... Откъде ви е хрумнало да го кръстите така? Ах, да, *те* нали са много лакоми...

Котката отново взе да се мие. Внезапно прекъсна и вдигна муцунка.

— Аз ще преспя тук! — съобщи безапелационно. — Остави ми пенджера отворен, за да си ида по изгрев слънце. Нещо да ме питаш?

— Ннн... не се сещам.

Главата започваше да го цепи безпощадно.

— Бива. А сега... — тя погледна с неудоволствие към масата, дали касетофона, дали празната си чашка, — мога ли да те помоля за нещо?

— Още мляко? Салам?

— Не.

— Тогава — какво?

— Пусни мяуко „Аеросмит“, става ли? После може и ФСБ... Или „Джетро Тъл“.

ГЛАВА 3

*Не се ядосвай, когато говорят зад гърба ти
— значи си пред тях.*

надпис в шофьорска
кабина на столичен
автобус

*Човек се учи от грешките си. От грешките
на другите прави кариера.*

заглавие на календар
в офис

МАА ТОК! ПАЙСЕ!

табелка върху
трафопост

1

Тя се събуди, щом той почти неусетно се измъкна изпод завивките.

Колебливи слънчеви лъчи се провираха през цепките в капандурите на прозорците и пълзяха по празното и студено спално. Колко топло ѝ бе под одеялата, загреети от Витан, напоени с миризмата му...

В продължаващата след съня полудрямка премреженият поглед на Елица опря гърба на момъка. Дневната светлина играеше по мускулите му. Те бавно се свиваха под кожата като преди скок. Върху им лениво змеяха три розови резки — белези от зараснало.

Следи от бич — разсеяно помисли Елица с равнодушието на полуспящ човек. — *Много боляло го е, милият ми...*

Той се раздвижи, разпери ръце и се изправи на пръсти... Бе гол до кръста и бос. Под лявото му рамо тъмнееше татуиран знак — приличаше на три допрени с дръжките си сърпа. Извивките на рисунката се врязваха в плътта му сякаш по-болезнено от поморавяващите белези, може би наистина причинени от камшик. Имаше великолепно тяло на танцьор. Е, може би твърде мускулист, което тя по принцип рядко харесваше, но бе далеч от пуяк-културист, изглеждаше по-скоро жилав и много красив според Елица. Ала дали имаше за нея определен тип мъж, който категорично да я привлича? Надали. Предпочиташе силните духом, не само такива с яки ръце и стегнати бедра. Искаше ѝ се и да няма грубост в сърцата им, да са гъвкави като стомана, а не само тежки чугунени буци, без капка милост и нежност. Такива, които, и да им се наложи да влязат в юмручен бой, да го сторят без колебание, но няма да прекалят, няма да допуснат изблик на жестокост. Рицари с души на поети. Имаше ли ги изобщо? Да, и ето един от тях прави пред очите ѝ сутрешна ведрина...

Упражненията на Витан ѝ заприличаха на блокове от тай-чи-чуан^[1]. Преди няколко години Елица посещаваше тренировките при свой братовчед, инструктор по китайски бойни изкуства. А когато този благ батко замина за ЮАР ли, за Австралия ли, или другаде някъде да

търси щастие в живота, тя престана да ходи там. Просто ѝ пресъхна желанието, отчасти заради твърде фамилиарното поведение на заместилия братовчеда ѝ треньор. Но това изигра роля на повод — истинската причина за отказването ѝ от занятията се намираше в нея самата... Сега плавните, почти танцови движения на Витан подсетиха девойката за онова безгрижно, било все още детско време... А упражненията на младия мъж неусетно се ускоряваха. Без да губят грацията си, те ставаха стремителни и растеше незримо напрежение като зараждаща се лавина, от което ѝ спираше дъхът... Тялото му се замъгли в нечовешка бързина, той изпълняваше сложни блокове, които вече не напомняха балет, а безмилостна битка!...

Витан застина, опънал невидим лък, изтегнат като струна. Стоеше на пръстите на единия крак, коляното на другия почти опираше гърдите му... Елица се разсъни и изведнъж се уплаши, че той ще падне, нямаше представа от колко време — секунди, часове? — този странен и хубав мъж стои сякаш изваяние на прастар ловец в предмига на тържеството на точното му око и твърдата ръка... Витан оживя, безшумно стъпи и с двата крака на пода и започна да разпуска мускулите си. Кожата му блестеше като лакирано дърво. Елица си даде сметка, че скръцливото дъшеме на спалното бунгало не бе издало и звук, докато младият мъж правеше гимнастика. Той се обърна и срещна вцепенения ѝ поглед. Усмихна се и Елица въздъхна, притеснена неизвестно от какво...

— Добра заран, обич ми — каза ѝ той и се наведе да я целуне.

Излъчваше топлина, дъх на пот, но сърцето му биеше равно като часовник.

Елица отвърна на прегръдката му. Погали шията, плещите, пръстите ѝ напипаха белезите... Дланта ѝ отскочи като опарена.

— Ох! Какво е това? Откъде ги имаш?

— Ами, за лошо поведение. Бях си го заслужил.

— Боляло е... Милият ми — ласкаво рече тя, милвайки изпъкналите ивици по гърба му. — Колко лошо са те удряли...

— Не знаеш що лошо е, Елице — подсмихна се сдържано той. — Без злоба беше, за назидание. Обидата малко пареше, сетне... всичко се оправи.

— А тази татуировка? Какво значи?

— Дамга за здраве. Да ме Слънцето не забравя. Ан уакх.

— Какво?

Нещо тревожно от стаени дълбини на паметта я лъхна, нещо забравено повя от думите, които май не дочу добре...

Вместо отговор Витан пак я целуна. Дълго се гледаха в очите, докато тя не го ощипа закачливо по бузата.

— Сега може ли да стана? О, подай ми дрехите, страх ме е да се покажа на студенто!... Защо ме гледаш така?

Той само се усмихна.

В трапезарията Елица срещна още сънените, но пълни с неприязън очи на Люси. Гримът ѝ бе в ужасно състояние и това намали ефекта от унищожителната ѝ гримаса.

Голяма работа! Дори изпита великодушно снизхождение към неуспялата съперница. Катето ги поздрави и скришом ѝ намигна. Елица стисна по-здраво ръката на Витан и той ѝ отвърна, като я погали с пръст зад ухото. Тя изведнъж ясно усети, че неговите ласки и целувки още не бяха изстинали по снагата ѝ. Изчерви се, но и се почувства горда. Горда и щастлива.

Седнаха.

Рано разшеталите се от тайфата бяха стъкмили огън в камината, отново разхвърляли храна по масата и мързеливо приказваха: отначало, защо едно време са държали виното в кози мехове, после стана дума нещо за коли и мотори и така, без да се удържат на една определена тема:

— Стоичков...

— Минаваш веднъж блажно на първа ръка, после латекс...

— Е те там каква шкембе чорба съм ял...

— Не, не ми го хвали, щом е орташка работа...

— Какво да ти кажа: и бюджет, и артисти известни, всичко жус и супер, ама филмът си е боклук...

— Не съм във възторг от последната книга на Хайнлайн, една зелена, с бомбастична мадама на корицата...

— С тия попски разправии за първи път от Симеон Велики не са благославяли знамената на войската...

— ... мернах нещо, май биография на Миамото Мусаши.

— К'ъв е тоя?

— Най-великият майстор на меча в Япония!

— Айкидо?

— Не, бе, през средните векове...

Витан изнамери два комата хляб и придърпа буркан с остатъци домашна туршия. Някой премести към тях купчинка сирене, кубчета кашкавал, картофена салата в пластмасова кофичка от кисело мляко „Данонче“ и найлонов плик с нещо заложено, което се оказа мръвка. Елица кимна благодарно на младежа — знаеше го по физиономия, един от наистина свестните хора в иначе прекалено голямата тайфа. Помнеше, че снощи той не ѝ се нахвърли да я срами заедно с другите, че ги била уплашила с изгубването си. Алипи ли му беше името, или Андрей?...

Витан си каза с него наздраве, чукнаха се с бутилките. Елица се поучуди, че е останало още вино. Пресегна се към шепа маслини в мокра кесийка от амбалажна хартия.

В столовата влезе разрошен и подпухнал Кристиан. Втренчи се от прага с кръвясали очи към Елица и не реагира на двете подканяния от закусащите или да влиза, или да се измита, изказвани с все по-висок и раздразнен тон:

— Абе, чияк, знаеш ли що в Габрово режат опашките на котките, ъ?

Крис откъсна взор от момичето и забуча нещо към шегобиеца. Елица потрепери, щом спря да чувства свределите на неприятните му очи. Усети, че Витан я докосва успокояващо.

— Разкажи ми нещо? Все мълчиш.

— Какво да ти разкажа?

— Ами... приказка!

Витан се поусмихна замечтано.

Но родена като весело-снизходителна, усмивката му се вкочани, миг преди да изчезне. И той заговори — внезапно, досущ като да бе натиснала дистанционно на телевизор:

— Имало едно време един юнак...

* * *

Имало едно време един юнак. За три неща и ден, и нощ мечтаел: за една девойка-хубавица с име-звездица, за остра сабя-халосия, с нея къщата на своята мила да пази-брани, и за буен кон-сармаклия, че

бърже при изгората си да се връща, да не трепери тя, обич му ненагледна, със що лютата битка свършила е.

И не му се по далечни чужбини ходело — ни при брадатите франки на Заник, ни при жълтите теснооки хора на Изгрев, ни в снегове под бездъждовни дъги над северни простори, ни в пясъците, обиколили богати градини и градове-палати на юг.

Не щял той да знае далечни страни — стигала му стряхата, гдето заедно с любимата си да живее и да имат първом две дечица: едното — момче-юначе като него, а другото — момиче-хубавица като нея.

Ала сбъркал веднъж лошо. И пратили го да поправи стореното далеч от мила, род и родина... макар и уж близко... И връчили му и сабя-халосия, а сам имник-боилът^[2] кон-сармаклия му довел, от самите цареви конюшни... ала момичето обичано си не получил и не защо тя не пожелала. Такава била заръката му поневолна...

Не му позволили да се сбогува с приятели и побратими. Нито думица не дали му да си обели с никой. Изпроводили го на пътя сопачии^[3] с облачни лица и стиснати по заповед усти. Ала не издържал той зад градските порти и се обърнал към твърдината, що я напускал с тежко сърце.

Тогаз видял девойката си свидна. Стояла тя между крепостните зъбци, сякаш тънко копие с конска опашка на върха, що белег за война е, и вятър брулел косите ѝ. Стояла, ръка си на сърце държала, и воля на сълзите си не давала, че от тях ни да го изгуби от поглед, ни него да заболи, ако ги съзре... Макар и тя навярно знаела — не ще се срещнат скоро.

Сетне стражници със златни шлемове застанали край нея и тя си отишла с гордо вдигната глава.

А той продължил... и тъй, без да е искал, видял далечни земи немечтани-небленувани — и морета, в лед сковани, и зима незнаващи гори, и тесните, литнали във висини с резбовани кули градове, и ширнали се край тържища шатри... Планини високи и реки дълбоки преминал, хора всякакви здрависвал.

Ала все не смогвал той да изпълни своята Заръка...

Из помещението се разнесе свадливият глас на Крис. Момичето трепна и се озърна. За нещо се препираха. Ах, по-добре. Не желаше да дели приказката на Витан... дори и с Катето. Ала той я разказваше

така, че Елица бе убедена — никой друг не ги чуваше, колкото и да се вслушва. Нито идваха към тях. А странно, край нейния като гръм от ясно небе стоварен приятел... любим... край него винаги се събираха хора, а тоз път — дори не поглеждаха. Най-малко Крис. Изпита странното чувство, че е невидима. Крадешком погледна ръката си — дали не е станала прозрачна?... Неее, виждаха ги. Но сякаш не смееха да доближат...

А Витан продължаваше напевно и гладко, като да четеше от книга:

— А годините минавали, както облаците по небето...

Лутал се, скитал се, по саракти^[4] и онгли^[5], къде немил-недраг, къде чужд-непознат, все търсил затритото, не го намирал дори вдън земя, душил му дирите като хрътка, готов като крагуй^[6] връз плячка да се стрелне, а лета и зими минавали, минавали покрай него — все едно седял той на речен бряг и годините водата ги носела...

Още разни страни и чудеса видял той, клетник-неклетник, изгнаник-неизгнаник, а царевият печат, що давал му власт и задължение, горял пазвата му.

И още време минало.

И един ден...

Витан дълбоко пое дъх. Елица неволно затаи своя. Отсечени, сухи слова излетяха от устата му:

— Един ден срещнал той изгората си мила, момиче с имезвездица, хубавица от хубавици, каквито няма другаде, освен по Нашата Земя. Срещнал и прегърнал... ала тя не тя била, ами множ по дванайсет пъти внучка на обичаната му...

Елица продължаваше да се вслушва в тишината на стиснатите му устни, макар да знаеше, че приказката е свършила. Ясно беше. Ясно... и неочаквано.

Чак толкова ли неочаквано?

Трапезарията плувна в очите ѝ. Така ѝ притъмняваше, когато ѝ се случваше рязко да се изправи след дълго седене. Макар че сега не бе помръднала. Ниско кръвно налягане, обясняваше веднъж майка ѝ. Да, ето го и познатото усещане за издути бузи и онзи сладникав привкус в

устата, който ѝ бе противен, колкото и да си примираше за торти и шоколадчета.

Привичното избистряне дойде не в очите, а откъм тила. Витан я бе погалил зад ушите и тя изведнъж усети прилив на енергия. Огледа се към него.

— Каква жална приказка... — прошепна беззвучно.

Идваше на себе си като след съновидение.

— Чудно... — промълви тя. — Тъжна е. И хубава.

Искаше да попита още нещо, ала не знаеше точно какво.

В трапезарията междуременно бе настъпило раздвижване.

— Айде, дами и господинчовци — възвести най-енергичният младеж на тайфата, — свивайте си такъмките! След четири часа има влак за София. Който му се спи на гарата, нека се тутка, няма да го чакаме! Ама не се гъбаркам, ако не тръгваме веднага... Какъв ти „на стоп“ бе, душо, кой ти спира вече освен на жени... — обидено добави той.

---

[1] **Тай-чи-чуан** — китайска гимнастика, основа за множество китайски бойни изкуства. ↑

[2] **Имник** — главен надзорник в конюшните. ↑

[3] **Сопачии** — въоръжена със сопи градска стража за опазване на реда. ↑

[4] **Саракт** — граница, охраняем път, област; войска, държава. ↑

[5] **Онгъл** — център на територия, столица. ↑

[6] **Крагуй** — ловен сокол. ↑

Преводът напредваше като неумолим глетчер. Лъчезар работи цяла нощ и заранта с почуда установи, че е бодър и свеж както никога. Затова не легна, а излезе на разходка в парка. Квартални кучкари извеждаха любимците си да препикаят храстчетата и да облаят непознати минувачи. Зако приседна на пейката, сгушена във все побуйно раззеления се храсти, където транспортният шум на пробудения град бе най-малко дразнещ. По въздуха вече личеше, че пак ще бъде жегата. В близкото кафене усилиха радиото и той чу темите за зрелостния изпит по философия. Едната от тях го смая — „Смисълът на историята“. Звучеше хем сериозно, направо като за дисертация, хем надутото глупашки. Според кой как се справи... Поклати глава. На сукалчетата щеше да им дойде нанагорно. Какво ли ще измъдрят абитуриентите по тези въпроси, запита се той.

Абе, да се оправят вундеркиндчетата! — рече си и зачете с любопитство сутрешния вестник. Беше пълен с футболни теми и Татарчев; Шумахер пак изхвърлил съперник от пистата — *гадно копеле си ти, гадно*; в 19:00 българско време предстояло разкачване на американската совалка от руската станция „Мир“ след четири денонощия съвместен полет, била деветата обща мисия в космоса... Така. Хороскопът.

Тц. Все грижи и някаква боза в бизнес делата. Можеше да го пропусне... Тъй, да започнем с господина Татарчева... Без да откъсва поглед от статията, Лъчезар запаля нова цигара.

По едно време дойде дружелюбният санбернар на госпожицата, която Лъчезар поздравяваше, но нямаше представа как се казва. Не му беше интересна. Виж, кучето...

Неусетно ставаше по-шумно, сутринта прерасна в суетлив делничен ден.

Лъчезар реши, че е време да се скатае в своята крепост — у дома.

Тръгна си бавно, с ръце на гърба. От джоба на тънкото му яке стърчаха прочетените вчерашни новини. Изведнъж си помисли, че от

години вече прави този своеобразен ритуал — поне веднъж седмично. И навярно някой ден ще крета по същия маршрут, стар, грохнал и самотен...

Ама че тъпи мисли на едва трийсет и две години!

Отби до бакалията, откъдето купи насипен чай, опаковка кафе, литър ракия, бурканче пастет и един „мързелив“ хляб — фабрично нарязан на филийки за тостер и запечатан в целофан. От супермаркета взе бутилка кока-кола. И на път за вкъщи пред него се изпречи телефон, боядисан в самодоволно оранжево като фонокартните си събратя.

Зако мрачно го изгледа, бръкна в джоба и подрънка монетите.

Поколеба се, а после решително завъртя шайбата.

Отсреща, след кратко предаване на слушалката от ръка на ръка или превключване от апарат на апарат, той чу спокойния глас на сътрудника:

— Ало, Георгиев на телефона.

— Хисарски е.

— А... Много се радвам...

— Искам да поговорим.

— Това много ме радва. Да. Имате ли нещо напроотив да се срещнем на същото място по същото време?

— Същото... хм... добре, чудесно.

— Дочуване.

— Дочуване.

Закачи слушалката и направи кисела гримаса неизвестно към кого.

Този път Георгиев не се беше облякъл толкова официално, но пак изглеждаше елегантен и делови. Какъвто и да е, не можеше да се отрече, че този тип има вкус към дрехите.

Бре, че франт, рече си Лъчезар, преди да започне.

— Преди всичко — заяви той, — искам да ми кажете по какъв начин се добрахте до тази история и какви подозрения имате. След това аз... ще ви кажа какво знам. Всичко, което може да ви интересува. Поне ще съм убеден, че с нищо на никого няма да навредя.

— Освен на себе си.

— ... ?...

— Човече, не си представяте в какви лайна сме.

Лъчезар вдигна още по-високо вежди.

— Само че досега си държахме носа високо... Добре, чуйте и преценете.

Георгиев помисли малко и внимателно подхвана:

— Разбирате, че не мога да ви разкажа всичко...

— Колкото и каквото можете. Информация за информация. Защото в противен случай... — и разпери ръце, като да покаже, че са празни.

Георгиев сякаш безучастно чакаше продължение. Лъчезар го разтълкува в своя полза, любезно изобрази нещо усмивкоподобно и направи подканящ жест. След малко онзи кимна и предпазливо заговори:

— Добре. И така, накратко предисторията е следната: занимавах се с разработка на бургаски охранителни фирми, както и свързани с... дейността на някои от тях случаи. Разполагахме със сигнали за отвличания, изнасилвания, принуда към проституиране, дрога... Грозни неща, непланирани. На всичко отгоре нишките на следствието водеха към... кха... всъщност това няма отношение... Така. Проверях случая. И тогава се натъкнах на онази престрелка. От половин година работя *конкретно* по въпроса...

Зако посочи по преподавателски маниер с пръст, сякаш изпитваше студент.

— Верена ви интересува, нали?

— Да — призна сътрудникът с оттенък на недоволство, — тя ни интересува. Съжалявам, но Радослав съвсем не влиза в сметките... Нещо повече, твърде е вероятно да не... да не е на този свят. Ще ме извините, но мисля приятеля ви за мъртъв. А вие сте толкова спокойни за него...

Георгиев се облегна назад и взе папката на колене. После я хвърли на масата. Поривисто разхлаби възела на вратовръзката си и замислено бръкна в джоба на сакото.

— Да. Не ни интересува много-много участта на приятеля ви... — повтори той. — Обаче момичето... все още има доста въпроси около тази личност въпреки всичко, което научихме.

— И откъде и какво знаете за нея?

Сътрудникът запали с кибрит премятаната в размисъл цигара „Марлборо Лайт“ и погледна Лъчезар изпод тревожно свъсени вежди. Кръстоса ръце на гърдите, като скри китките си под мишниците.

— Хм. Смущаващи неща — започна той през зъби. — Първо, не е регистрирана никъде. Няма медицински картон, няма паспорт. Нито ученическа карта, нито акт за раждане. Няма фамилия. Няма роднини. Мистика. Разбираш ли, *няма* такъв човек. *Никъде*. Но разполага с някакво... нещо... което я прави изключително опасна...

— Точно за тези неща съм любопитен. След това ще ви кажа всичко, което знам.

— Събраната информация по разработката е... защо не, ще ви обясня. Сведенията са от три източника: обективни данни, веществени доказателства и — много важен момент — разпити на хора, които са я виждали, общували са с нея...

— Например мутрите...

Сътрудникът позагледа Зако с интерес.

— Например мутрите — съгласи се той. — Но от тях много не излезе. Показанията им, колкото и беднички да бяха, ме убедиха именно с абсурдите си, че не лъжат. Оттук факт номер едно: момичето притежавало необичайна физическа сила. Така. Знаете, че непосредствено взелите участие в опита за нейното отвлечение са починали от инфекция. Знаете това, нали?

— Ммм... чух нещо такова.

— *Оттам* случаят ни заинтересува. Защото един от лекарите, а след известно колебание в същия смисъл се изказаха и колегите му, твърдеше, че според регистрираните симптоми... гардовете са умрели от... хеморагична треска. Говори ли ви нещо тази дума?

— Хеморагична... ъ?!? ЕБОЛА?!

— Не точно, но със същото действие. За щастие, вероятно бил някакъв щам, който не се разпространява по въздуха или при обикновен допир, навярно повече прилича на СПИН... Във всеки случай епидемия не избухнала... Сещам се, че същият лекар направи някакво мъгляво предположение, че така би могла да действа органична отрова с много висока молекулна маса и твърде сложна структура. Човекът веднага се зае да направи хистологичен анализ... анализ на...

— На труповете, да. И?

— ... трупните тъкани... Точно това окончателно превърна историята в пълна мистерия. Телата ги нямаше.

Зако присви очи.

— Откраднати?

— Не. Просто разпаднали се в пепел. *Няколко часа* след смъртта. Патолозите казаха, че такова... такъв ефект не би се постигнал и в крематориум. Все едно е станало *пълно изгаряне*. Фосфатен прах беше всичко, останало от тях. — Сътрудникът прокара пръсти през косата си и продължи: — Имахме в наличност само един от убитите в престрелката. Куршум в тила, 7.62-милиметров. Въпреки всички лъжи и увъртания изяснихме, че онзи „неизвестен“ Рамбо е имал пушка-помпа *друг* калибър, при това е разполагал само с три или четири патрона. После, много хора са го видели да тича към морето, преследван по петите от гардовете. Изчезнал е във водата и никой нищо не е открил. А въргалът непосредствено преди това, пред пощата, е бил *голям*. Два изгорели мерцедеса, изпотрошени стъкла, ранени случайни граждани... Да, и един от гардовете и досега се води безследно изчезнал... и още някакъв, свързан със случая... хм... майната им де. Така или иначе, едва ли ще се намери нещо от Радослав, като имаме предвид какво се е случило с телата на борчетата.

— Откъде такъв извод?

— Ами, при несполучилото докрай отвличане на Верена, тя е хапала и драскала похитителите си. Раните са гнояли, ала общото самочувствие на пострадалите било приповдигнато, като при допинг... до вечерта на 23 юли. Забележи, *само* изпохапаните умрели по този начин... Това момиче вероятно е било носител на заразата, без самата тя да развие клинична картина... освен ако наистина, както мислят някои, не е разполагала с неизвестно и много напреднало, бих казал *съвършено* биологично оръжие, което използвала за самозащита... Или някаква химическа субстанция от трето поколение в рода си, по същество нещо, което съчетава качествата на бойни отровни вещества и смъртоносни микрокултури... И навярно тъкмо с действието му се обяснява безследното изчезване — нейното и това на Радослав.

— Не мисля така. За това по-късно, сега сте още вие.

— ... Честно казано, и аз изпитвам някои съмнения. Така... Та първият източник на информация за Верена бяха свидетелски

показания. Сред няколкото лица, дали ни интересни сведения, ще спомена Ангел Асенов и Светлана Макова. Работодателят на Радославов и бившата му приятелка. Всъщност там няма нищо интересно, освен фактът с номер „Верена–2“, според който това неизвестно девойче има способности за силно психическо въздействие върху хората, в частност, предизвиква страх... Така... — Георгиев поразлисти още няколко страници в папката. — Що ли не го е използвала срещу мутрите, толкова ли тъпи са били... А, ето. Ще спомена още едно име — Елица Браничева... не се ли сецате?

— Ааа, Ели... Знаем я... бегло. Тя е от тайфата, с която ходим на планина. По едно време ѝ давах уроци по английски.

— Да. Според нея Верена я била излекувала от глаукома с някакво неприятно усложнение, засягащо очния нерв. И още нещо, Елица е споменала пред Верена, че колежката ѝ има болно от левкемия дете. Поговорихме с момченцето... Малък е, но това което каза... Хлапето е било регистриран клиничен случай, нуждаело се от трансплантация на костен мозък. И взело, че оздравяло. Чудодейно. Казва, че една нощ при него дошла принцеса със светещи в тъмното сини очи. Имала *опашка*, *летяла* и била облечена като рицар... Тук не разбрахме добре, но може би става дума за ризница или нещо от рода на скафандър...

— Все доказателства — подхвърли Зако.

Георгиев кимна и продължи, без да забележи иронията:

— И друго, хазаинът на квартирата им на морето... Не е кой знае какво, но все пак... Той свидетелства, че тя била написала за Радослав бележка. *Не* на български. Човекът оприличи буквите на арменски, може би грузински. Само че, когато разглеждаше съответните азбуки — включително арабска, индийска, еврейска, етиопска и тъй нататък, та хем е работил в пристанище, виждал ги е значи по сандъци и етикети, хем накрая рече, че знаците били съвсем други. Естествено, може да се касае за някаква измислена писменост, само за тях си, за Радослав и Верена. Нещо като игра.

Зако слушаше безмълвен.

— Вторият източник — издуха дим към прозореца сътрудникът на Националната следствена служба, — са *обективни* данни от столичните болници за рязко подобряване на състоянието на пациентите. В периода след 20 май 1996-а до към осми-девети юли

същата година мнозина са били изписани, включително няколко съвсем безнадеждни. Тези, които попрепитахме, споменават за странни сънища, но никой не каза нещо определено. Има един съвсем лек спад на статистическата графика на заболяванията, разбирате, нали? При това *същото* е във *всички* болници в столицата! Този... този пик на оздравявания идеално съвпада с установеното времепребиваване на Радослав и Верена в София. Регистрирани са подобни инцидентни случаи и в цялата страна — рязко подобряване на тежко болни. А същото го имало в Македония, северна Гърция, Румъния, Западните покрайнини, Молдова... но от там сведенията са колебливи, направо да се каже, може и да са съпадения... След това клиничната обстановка става същата. И трето, най-важното от уликите — веществени доказателства.

— Тоест? Веществени доказателства за какво?

— ... За нещо... хм... екстраординарно. В Созопол те двамата, приятелят ви и момичето, посетили студио за татуиране... Платили са с две златни монети. Едната успяхме да открием. Нумизматите не стигнаха до извод за произхода ѝ, но се съгласиха, че е много стара. А материалът ѝ наистина се оказа злато. С една малка подробност... че атомното тегло на това *злато* не било нормално.

— Не разбирам много от тези неща. Скаран съм с физиката.

— И аз. Обаче от обяснения на специалисти схванах, че по изотопния състав на примесите би могло да се извлече важна информация... като например, къде е произведен даден образец. И когато взеха да я анализират... Значи, единственото стабилно злато е металът с атомна маса 197 единици. Монетата пък се оказа отлята от изотоп-198, който на всеки три дни се превръщал наполовината в живак, така нареченото време на полуразпадане... *Такова* злато трябва да е било радиоактивно.

— Радиоактивно ли?!

— Точно така. Но не било. След четири експертизи в чужбина аналитиците откриха с помощта на... тъъ... йонен сканиращ микроскоп — наистина не знам какво е това, — че в кристалната решетка на метала имало някакви субатомни^[1] частици, които стабилизирали веществото.

— ... И какво значи това?

— Ха. Непозната в света технология. Няма даже идея за процеса, който би могъл да стори това... Материалът явно е изкуствен.

Ясен Георгиев запали от своите „Марлборо“ и протегна кутията. Лъчезар също задими.

— После, в нощта след престрелката е било отчетено микроземетресение точно там, където Радослав е взривил джипа два дни по-рано. Това спада към обективните данни, защото една сеизмограма не се влияе от нищо друго, освен от реален трус... А местните споменават, че около полунощ е имало *северно сияние*... Какво ще кажеш на това?

— Нямам какво да кажа.

— Миналия път чух същото. — Под неутралния тон на сътрудника се усещаше раздразнение, а в дъното под него — и заплаха. Зако си рече, че така не ще го впечатлят.

— Знаете ли, че диктофонът ви нещо е спрял? Повреден ли е?

— Да, знам — последва неочаквано искрено звучаща въздишка. — Да ви призная честно, не искам да записвам това, което, надявам се, ще ми кажете. А съм убеден, че има какво.

Зако мислеше със свити устни.

— Знаеш ли какво ми се върти в главата? — доверително се приведе напред Георгиев. — Още нищо не си казал, а вече не съм убеден, че ще ми кажеш... но... виж, смятам...

Лъчезар извърна очи към сътрудника, който изглеждаше невероятно притеснен и объркан.

— Мисля... — неуверено рече Георгиев, — струва ми се, че тази Верена... е... *извънземна*.

Я, тоя знаел да се шегува...!

Зако за момент се опули. Човекът от НСС не се майтапеше, бе напрегнат от налудничавата надежда за потвърждение на догадката си.

Лъчезар избухна в смях.

Георгиев изненадано го гледаше как се превива и бърше сълзи, как кикотът избликва и го задавя... Сътрудникът скри свити юмруци под масата.

Накрая Лъчезар се успокои и проговори:

— Това, как ти хрумна, ха-ха!... — съвсем внезапно лицето му замръзна и той тихо рече: — Прощавайте. Съвсем *малко* сте в грешка.

Само че, откъде си направихте този извод? Кажете ми! После вече наистина съм аз наред.

Георгиев сърдито угаси цигарата.

— Когато говорят фактите, всичко друго си трае. Хипотезата, която намерихте за толкова забавна..., си е лично моя. Просто обяснява някои неща. Нещо повече — дава обяснение на почти всички факти.

— От които са направени погрешни изводи.

Георгиев се наведе напред, целият очи и уши.

— Всъщност, от ваша гледна точка, какво би трябвало да значи онова земетресение и сиянието?

— Може би старт на летяща чиния, знам ли...

— Ето тук е грешката. Не е било старт.

— А какво?

Зако дълго размисля.

— Почти прав сте. Радослав наистина не е на този свят. Но не в онзи смисъл, който имахте предвид.

— Какво значи това?

— Долната Земя, сътрудник Георгиев.

— Каква Долна Земя?

— Тази от приказките. Слушай сега... Значи тъй. Радослав се запозна с Верена на осемнайсети... или деветнайсети май 1996 година, ако не се лъжа, рано следобяд. Бяхме в един манастир...

Докато Лъчезар разказваше, в смазващата жега поваля едър, но рядък и мързелив дъжд. Горещ вятър бърже изсуши подире му асфалта и тротоарите. Радиото обеща нови трийсетградусови горещини за района на столицата и спомена, че над Франция облаци-бомбардировачи разтоварили чудовищна градушка колкото гълъбово яйце.

— Виж какво написах — рече Георгиев и протегна тефтерчето си на Лъчезар. — Как ти звучи?

Зако пробяга по диагонал страничките и отрязва:

— Като пропуск за лудница, как!

— Прав си.

Сътрудникът смачка листчетата и ги хвърли в пепелника. Двата мълчаливо проследиха жълтите езичета на пламъка над сгърчващите се и почерняващи топчета хартия...

---

[1] **Субатомен** — по-малък от атома. ↑

3

Малката гара отесня от прииждащи от планината весели компании. В очакване на влака отново се разпяха за ужас на мирното местно население:

*Калугер ми смига, мамо,
калугер ми смиии-гааааа...*

— Уф — гръмко рече Катето, — колко само ни липсваха простотийките!

Слънцето печеше през замъглени от висока облачност небеса, въздухът бе лепкав, горещ и тежък. Миришеше на нагрети релси и машинно масло. Планинарите се укриваха на сянка и се въртяха край чешмата на гарата. Лениво си разменяха реплики, като иронично поглеждаха към дерящите гърлата си китаристи, несломими от жегата.

— ... Май и в София ще е същото време...

— В Рим е трийсет и седем градуса!

— Чудо голямо. По Плевенско и по-жежко е било...

— Нашите заминаха ли за Франция вече?

— Да, бе, снощи май... Там пък пилотите на „Ер Франс“ стачкували. Баш навреме!

— Да им имам проблемите. С испанците какво направихме на волейбола?

— Бихме, как!

— ... Макгърч пак довтасала...

— Да й го...

— Нещо за Сливенското рали?

— Почнало е, трай, едва се чува станцията... Абе, коя е тая държава Еритрея?

— Що?

— Въръжен конфликт с Етиопия. Чужденците се евакуират. Повтарям ти какво пее радиото... Сега нещо за Индия и Пакистан...

ядрена надпревара... Пфу, пак заглъхна!

— Абе, юнаци — намеси се изведнъж един млад мъж от другата компания, който очевидно се познаваше с повечето хора от тайфата на Елица, — чухте ли го тоя Холбрук какво изтърсил? Я въртни копчето!

Внезапно чисто и силно от транзистора плисна хоро. Младежът намали звука.

— Тц. Какво е казал?

Човекът от другата тайфа, чернокос и с тънки надменни мустачки, снизходително-доверително съобщи:

— Щяли сме били да делим Македония с гърците и сърбите. Ебати глупостите!

Последва кратка пауза.

— Че тя Македония си е наша... — сви рамене момчето с транзистора.

— Насила ли ще я вземаш?

— Мен изобщо не ми трябва! Да си правят каквото щат, тяхно право си е, щом навремето така тъпо ги изпуснахме, но исторически истината си е истина.

Елица, уморена от горещите талази на сънливия ветреца, седеше, облегната на Витан, който слушаше бърборенето на Катето за някакви техни общи познати. С полузатворени очи тя заслуша спора на момчетата. Как само се паят мъжете на такива теми... Витан сложи ръка на коляното ѝ, тя се усмихна блажено и потърка гръб в неговия.

— Говоря по принцип, от историческа гледна точка. Та там сме още два века отпреди Аспарух... — горещеше се притежателят на транзистора.

— Да, бе, и ти ще ми захванеш тези грандомански великодържавни измишльотини. Де да ни беше избрал този конекрадец поне някое по-добро местенце, нямаше да сме на такова скапано дередже...

Елица подскочи — съвсем внезапно Витан бе свил като в гърч пръстите си и те болезнено се впиха в коляното ѝ.

Протестиращото възклицание остана в гърлото ѝ.

Досега не си представяше Витан някакъв друг освен спокоен... Всъщност, колко пък го познаваше!

Бе настръхнал, назлобял и свирепо гледаше човека с мустачките, сякаш готов да го глътне жив или разкъса на парчета!

Елица не можеше да повярва на очите си.

Но това трая съвсем малко. Витан омекна. Не че се овладя, просто неясно от какво предизвиканият му гняв се шмугна някъде, удари като мълния някакъв незнаен гръмоотвод — с една дума яростта отпусна младия мъж. И отново се преобрази в познатия ѝ мил непознат — силен, спокоен, великодушен...

Той извинително погали коляното ѝ, подсмихна се възрастно-снизходително, наполовина с къса въздишка, и престана да обръща внимание на спорещите. Младежът с транзистора се бе закашлял от възлнение.

Ала следващата реплика отново изопна Витан като тетива на лък, този път от слисване.

— Познавах една мацка — рече внезапно един от кибиците на словесния двубой, — която би те оскубала за такива изхвърляния.

Мустачките изразиха презрение.

— Може и да се сецам за коя ми говориш. Една многознайка, дето се мислеше за не знам си к'во! Вера май се казваше или нещо от този род. То и тя, като ѝ разправях някои неща, дет' не ги знае, ме гледаше като хала... Все едно щеше да ме претрепе с поглед, ха!

— Що ли не го е направила! — промърмори хрипкаво съвзелият се от кашлицата негов идеен противник.

— К'во искаш да ка'ещ, бе! — наежи се собственикът на мустачките. — Оная пикла роднина ли ти е, че се косиш! Аз ѝ разпра'ям...

— Няма ли да млъкнеш вече! — отегчено проговори някой. — Алипи, не се занимавай с тоя умник. Само знае да плюе и да дрънка. На воденица ли са те правили бе, момче?

Гръмна такъв оглушителен смях, че мустачките се свиха обидени. Шегата посъживи остатъка от компанията, кикот избликваше у всички, щом посрамения бърбивец отвореше уста.

Някой се сети за китарата и удари юнашки струните:

*Боже, мойта вяра не увяхна,
дяволът от гибел я спаси.
Ах, пази ме от жена невярна,
но от вярна — дважд ме по пази!...*

*... С тъмни пътища и вихри снежни
топлата ми стая угаси.
Ах, пази ме ти от люде грешни,
от светците — дважд ме по̀ пази!^[1]*

Стържещ гонг от високоговорителя на гарата стресна всички и промляска нещо гъгниво за пристигащ влак.

Групите туристи засъбираха багажи и се заизправяха.

Елица също стана, държейки се за ръката на приятеля си. Беше се сетила за нещо, докато слушаше прерасналата в препирня дискусия. Нещо... какво ли беше то?

Влакът в жарка мараня се приближаваше с железен звън към перона. Потропваха колесниците му по сглобките на релсите. Противно заскърцаха спирачки.

Елица замислено потърка чело и неволно докосна коляното си.
За какво се беше сетила? Уф, че разсеяност...

София ги посрещна с горещина, но не чак убийствена, подухваше почти свеж ветрец. От влака Елица с някаква необяснима печал гледаше как в небето се трупат и обикалят облаци-планини, облаци-острови, облаци-кули. На Централна гара разсеяно се сбoguва с Катето, която я изгледа учудено, и обърна лице към залеза. Заспиващото Слънце оцветяваше в розови и портокалови тонове перестите облаци дори на изток.

— Накъде си... — попита тя Витан.

— С теб.

И Елица отново се зарадва. Раздялата, дори за кратко, но се отлагаше.

— Искаш ли да ходим до нас пеш? До Орлов мост е, живея на „Иван Асен“...

— Цар Йоан-Асен Втори, да... — повтори той. — Бива.

И те тръгнаха край звънтящи трамваи и запалващи светлини витрини и реклами.

Мълчаха, само от време на време стискаха ръцете си.

— Виж — рече ѝ Витан, — близко е веч пълнолуние.

До посивелите къдели на изток изгряваше ненапълнена докрай златистотлика месечината.

На площад „Левски“ движението бе отворено след ремонт. Празнично белееше прясна маркировка върху нов черен асфалт. Оранжеви камиони на пътно строителство бучаха на място, работници прибираха инструменти, дореждаха плочки и павета, суетяха се край паметника. От заведението над кино „Сердика“ гърмеше музика.

— Хайде да се отбием до парка — предложи Елица. — Още не ми се прибира... Ти не бързаш ли?

— Никак.

— А... какво ще кажеш да те поканя у нас?

— Ще ми е приятно.

Още едно притеснение, може би глупаво, отпадна.

Отбиха се в бистро, защото ѝ се прияде сандвич. Отвътре се дочуха новини: чревна епидемия в Тайван и пак същото Косово, бежанци в Албания и нещо за княгиня Мария-Луиза — посетила синагогата, същата, която дядо ѝ бил освещававал през 1909 година...

— Не е Вера, а Верена! — внезапно рече Елица, малко удивена от това, как я връхлетя споменът. — Онзи надувко с мустачките, на гарата, сети ли се, той говореше за нея. Тя много разбираше от история. Сигурно го е склъцнала веднъж, та все му е на устата...

Витан стоеше като истукан и тя се поучуди, какво толкова е видял зад гърба ѝ... Той я докосна по рамото.

— Познаваш ли това момиче... Верена?

Лицето му имаше неопределен израз. Като че целият потрепваше, сякаш нещо клокочеше вътре в него.

— Силно казано „познавам“. Знам се с приятеля на нейното гадже, той ми помагаше с английския, нали щях да кандидатствам филология, моля ти се... Защо? Да не би и ти да я знаеш?

В очите му сякаш хлопна вратичка.

— Не зная, не съм сигурен — сдържано каза той. — Може би... Знаеш ли къде живее тя?

— Беше от провинцията. Тук, в София, живееше у приятеля си, Радослав, някъде по центъра. Само че...

— Какво?

— Нещо кофти се случи с тях. Миналото или по-миналото лято. Не мога да се сетя точно, но май не са в България в момента... Не се сещам.

Витан слушаше далеч по-внимателно от обикновеното. И на Елица ѝ се стори, че някакъв полъх на приповдигнатост угасва у него. Не можеше да се отърве от впечатлението, че той бе неизказано удовлетворен, макар и не съвсем доволен от чутото.

— Сама ли живееш?

— Не, разбира се — усмихна се Елица. — Би било чудесно, но... Само че сега майка и татко ги няма, отидоха на санаториум. Още близо месец няма да се връщат.

— Лекуват се, ясно — разсеяно отбеляза Витан.

Любопитно изучаваше обстановката в хола, солидните антикварни мебели с дърворезба. Над тях по стените висяха ловджийските трофеи на баща ѝ. С особено одобрение Витан поцъка с език пред внушителните еленски рога над писалището. Прокара пръст по кориците на тежките томове в библиотеката. Мълчаливо кимайки, разгледа снимки в барокови рамки-подставки и изслуша разясненията на Елица за дядовци, баби, вуйчовци, лели и братовчеди. Търпеливо се остави да го разведат из апартамента по следите на фамилната фотогалерия.

... Одеве във влака за София Катето всячески демонстрираше одобрението си за това, че са заедно и показваше най-приятелско отношение към Витан. За нея това значеше да задава въпроси:

„Бате Витане — (май всички така му викаха! Елица чак се дразнеше от толкова много самообявяващи се «роднини»... Всъщност, на колко е години? Някъде между двайсет и три и трийсет — все му прилягаше), — бате Витане, ти с какво по принцип се занимаваш, какво работиш? Все по баничарници ли?“

Той се усмихна и отвърна бавно, сякаш в такт с почукването на влака по коловоза:

„Обичам да пека хляб. Инак... кладенци копая... и на иманяри помагал съм, търсил съм загубени неща или... други разнини...“

„Какви?“

„Всякакви. Още, точа ножове. Бера билки, лекувам. Много занаяти подхващал съм. Най-вече учене.“

„Какво учиш?“

„Света.“

Катето се засмя и изведнъж го попита за родители, той едва-едва забележимо се свъси и отвърна нещо уклончиво. Елица остана сигурна, че Катето не е забелязала това, а нейното сърце се сви от жалост. Бе вече интуитивно убедена, че юнакът ѝ е от сиропиталище...

... Затова сега тя се чувстваше неудобно да показва пълния набор близки и далечни роднини. Той обаче оставаше спокоен и дори проявяваше интерес.

Докато в кабинета на инженер Браничев не забележа компютъра, който го отразяваше със сляпото око на монитора си.

— Какво е това? — равно прекъсна той отчета за Елициното родословие.

— Кое? — с радост от смяната на темата откликна девойката. — А... такова нещо още не си виждал, нали? И не съм сигурна дали в България някой има толкова сериозна машина! В частни ръце, искам да кажа... — тя издържа драматична пауза. — Какво ще кажеш!?

Компютърът светна с индикатори, издаде мелодичен сигнал, а в стряскащо обемното пространство на екрана му се подредиха рафтове-прозорци с разно-образни приложения на програмата.

Витан неопределено поклати глава и сви рамене.

— Не съм технитар, не ги знам тези неща...

Елица сметна това за израз на крайно възхищение.

— Татков е. Такава му е работата... — За момент тя се запита, трябва ли да споменава, че баща ѝ по същество е висококвалифициран хакер, чиито услуги ползва правителството, че вече много години е така, толкова много, че за нея това беше целият ѝ живот. — ... Тъъ, ето имаме си нов Интернет-навигатор... малко пиратски де...

Мониторът показваше рекламна анимация за виртуалния свят на Мрежата.

Витан изгледа екрана озадачено и Елица се засмя доволна.

— Е, програмата е само проект на американска софтуерна компания и сигурно ще излезе на пазара най-рано след две години... — уточни важно девойката. — Виж, супер е, всичко ти е на български:

и менюто, и хелповете — всичко! Само където от време на време самата програма прави номера, тя нали си е недовършена поначало...

Витан изобщо не я слушаше, а бе изцяло погълнат от монитора. Елица дори се порази как го гледаше той — сякаш животът му зависеше от това. Какво ли беше го заинтригувало толкова? Ах, да, скрийнсейвърът.

— Готинки са, нали? — необяснимо защо прошепна тя.

Върху екрана се премяташе мозаичен многостен — целият в дракони, сплетени по маниер на витражните картини от Морис Ешер. Средновековно-хералдичните им изящни телца променяха цветовете си, започвайки от крилцата.

Витан вдигна ръка към монитора, скован и леко блед.

В същия миг картинката замря и се чу неприятен сигнал от панела на компютъра.

Машината бе блокирала.

---

[1] „Молитва“ от Атанас Стоянов. ↑

Дори когато го изключваха, попадналият в България по неведоми и полузаконни пътища компютър все пак работеше. През равни интервали време той предаваше сигнали, че обстановката в апартамента е спокойна и поне един от стопаните се намира вкъщи.

Елица дори не подозираше, че посредством тази машина, а преди нея — чрез предшественичките ѝ, нейният и на цялото семейство живот се намира под непрекъснато наблюдение.

Тя не знаеше, че много от нещата, които смяташе за късмет, в смисъл на избягване на неприятности, както и някои особено гадни страни на живота, изобщо не се дължат на някакви безплътни ангели-пазителни.

В малка, претрупана с апаратура стаичка, залята с безжизнена електрическа светлина, дежурен оператор следеше разговора им с Витан и от време на време потвърждаваше препратки към зададени в следящата програма ключови думи.

Човекът скучаеше. Той нямаше наклонности да точи лиги пред ключалки на спални, затова почти не обръщаше внимание на младите хора — не повече от това, с което би удостоил аквариумни рибки, докато чете сутрешен вестник. Когато обаче компютърът отсреща сигнализира за софтуерен срив, операторът сложи ръце върху клавишите на своя терминал и се опита да изясни каква е причината.

Той не успя да довърши проверката, защото го отвлякоха други абонати. В края на краищата често се случваше машината на Браничев да блокира, напоследък инженерът работеше над антивирусни пакети, за което „гадинките“ му трябваша „живи“. И съответно — пакостяха.

Едва след няколко часа, малко преди да свърши смяната, операторът обърна внимание на обекта от улица „Цар Иван Асен II“, и то защото страничен дисплей на спомагателен компютър му сигнализира за два факта — първо, посетителят в дома на Браничеви не можеше да бъде идентифициран по наличния снимков материал на получените паспорт граждани на Републиката. Само по себе си това не даваше повод за безпокойство, още по-малко — за тревога, камо ли —

за изпращане на оперативна група. В българската система за контрол все още царяха големи бъркотии, не всички от тях за извинение поради неволни грешки. В мрежата за сигурност и събиране на информация зееха грамадни дупки, тя не бе оптимално гъста, за да изпълнява задачите, които се изискваха от нея — да лови нежелани гости и, в неопределена перспектива, да опазва съвестните граждани и почтени данъкоплатци от престъпни елементи. Поне като такава системата функционираше в цивилизованите страни, тоест там, където нямаше начин откровено криминализирани среди да имат пръст в управлението ѝ.

Вторият факт се оказа от по-сериозен характер: щом гласовият анализатор превърна в текстови файл разговора на двамата влюбени, четящата програма откри в стенограмата нещо важно. Компютърът го маркира с код, означаващ повишена секретност. В червен мигащ прозорец на монитора се мъдреше вътрешен телефонен номер за уведомяване на компетентните лица, упълномощени да се занимават със случая.

Тези два неща едва ли съвпадаха случайно. Във всеки случай в някои учреждения и организации хората не вярват на случайности. Даже онези от тях, които имат университетски дипломи по физика, и те професионално се съмняват в истинността на Хайзенберговия принцип^[1]. Според тях в този свят няма нищо неопределено.

Има само зле свършена работа. Или недостатъчно отпуснати пари.

Дежурният вдигна слушалката.

За половин секунда, за миг само, той се зачуди, коя ли е била ключовата дума в речите на непознатия, която е накарала четящата програма да вдигне тревога.

Всъщност за това не му плащаха.

---

[1] Принцип на Хайзенберг — принципът на неопределеността (невъзможност да се определи едновременно и с еднаква точност координатата и импулсът на елементарна частица). ↑

Новото денонощие започна с „Би Джийс“, в нощния блок на радио „Хоризонт“ водещият подхвана темата за достойнството у хората, свърза го с поведението на пенсионери в градския транспорт...

— Помниш ли, попитах те за Верена?

Тя измърка под пръстите му.

— Струва ми се, познавам я... Ала и сигурен не съм... Как изглежда? Опиши ми я.

Елица се обърна към него. Виждаше го в светлината на червената нощна лампа над нейното легло, станало толкова уютно-тясно за двама им...

... Този път се бе притеснила даже повече, отколкото там, в хижата, а уж си беше вкъщи. Но неговото почти плахо, благоговейно държане върна вълшебството на онази близка, но сякаш отминала преди седмици нощ...

— Хубава — замислено рече тя след дълга пауза. Втренчи се напред, сякаш загледана в спомена и размърда пръсти, очертавайки линии във въздуха пред себе си. — Направо страхотна. Яркосини очи... или май зелени... Светли. *Сияйни*, разбираш ли. Добри... но пронизват... — спря поразена и рязко обърна лице към Витан. — Както твоите!

Той трепна, но остана внимателно и спокойно съсредоточен.

— Не съвсем същото — отново загледа тавана Елица, — но някак все едно виждат какво има вътре в теб... без да плашат. Направо... направо да се влюбиш в нея — засмя се смутено тя, — в смисъл, просто... трудно ми е да ти го обясня.

Девојката помълча.

— После... *Много* дълга коса — енергичен жест описа нещо диво и непокорно, — абаносова, дето има една дума. Каза ми, че си е такава без боя. Стройна, стегната и поведение... ами просто дама, разбираш ли?... Чакай, ще ти я нарисувам!

Тайно се гордееше с умението си да прави шаржове. Подхвана фланелката на Витан от пода, навлече я и изскочи изпод завивките, за

да се върне подир минутка със скицник и шепа подострени като игли моливи. Настани се до младия мъж. Той целуна коляното ѝ и тя примря за миг. И сетне развихри молива по изглеждащата оранжева заради нощната лампа хартия. Само за две минути, докато радиото изпя Яворовия „Ден денувам“, тя направи бърз портрет на Верена... в който с някакви драскулки, които уж да са светлосенки, очерта люсповидна щриховка.

— Защо така? — веднага ѝ го посочи Витан.

Елица критично и малко поозадачено се взря в собствената си картинка. Верена от листа сякаш носеше мрежести предълги ръкавици — не, никога не е обличала такова нещо, поне пред Елица, *защо ли го нарисувах...*? Тя взе да замазва с гумичка, като добавяше по някоя-друга чертичка ту тук, ту там...

— Ами това на лакета, що е?

— Ааа... просто така — измънка момичето.

Леле, какви са тези шипове и гребени по ръцете и раменете, по гръбнака... Ами това сега, уж ѝ начерта облегалка, пък мяза на загатнати криле...

— *Тъй ли си я виждала?* — сухо попита Витан.

Елица повдигна подалото се голо рамо от възголямата негова фланелка.

— Наистина не зная защо ги пририсувах тези неща... те нямат значение, нещо си фантазирам. Виж ѝ лицето. Мисля, че добре съм хванала приликата — усмихна се тя. — Да не повярваш, че има такива хора наяве...

Потропа с молив по устните си в такт на някакво рокендролче на Пол Макартни от радиото.

И изведнъж жално се смръщи.

— Спомних си!... Чух, че отишли заедно на море и там... Май са ги убили, нея и приятеля ѝ, някакви мафиоти...

— Убили?!!

Този път Витан изглеждаше наистина поразен. Не разтревожен — смаян като от някаква нелепост.

— Ами... така чух... Само че приятелите на Радо бяха сигурни, че те двамата са избягали в чужбина. Тук просто някакви големи изроди ги подгонили... Не, не знам точно... Знаеш ли, доскоро почти не се бях сещала за тях, за Верена и Радо... Каква съм патка... Тя ме

излекува, знаеш ли? Нещо много внезапно взе да ми се влошава зрението. Ходихме по лекари, татко почна да урежда за операция в чужбина. Един ден, аз бях на уроци по английски при едно момче, а той бил близък приятел на Радо... Той даже му викаше не Радо... ами някак иначе... Няма значение, прякор някакъв. И... един ден се позабавих, понеже донесох на Зако, този, учителя ми, той е на около трийсет, много готин, малко чешит, особен такъв... донесох му едни разпечатки на песни от Интернет и почнахме да ги превеждаме, затова пресрочихме часа и взеха да се събират у Закови хора на гости. Аз си затръгвах, но Зако ми каза да остана, щом нямало какво да правя тази вечер... И по едно време дойдоха Верена и Радо.

Елица се посгуши в изпънатия от напрежение Витан и продължи, без да обърне внимание на състоянието му:

— Направо ти казвам, почти се влюбих в това момиче... Много приятна вечер. И по някое време тя ми каза, че сигурно имам болки в очите. Носеше някакъв интересен колан с чантичка-кесийка на него. Много хипарско, и аз бих си направила такава, стига да има подходяща кожа. И ми свари някакви билки... но каза, че имало предимно коприва. Накара ме да си намажа очите още на топло...

— Само билки ли вари тя? Нищо ли друго не сложи?

— Не — позамисли се Елица. — Нали бях с нея в кухнята. Бъбрихме си. Само билки. Ах, да, каза, че едни коренчета били женшен. От Китай. Верена имала там някакви далечни роднини, там живеели де, ама надали са китайци...

— И... с тази отвара ти си изми очите?

— Да.

— И помогна ти?

— След седмица лекарите не можеха да повярват, че съм била за операция. А мен ме заплашваше пълно ослепяване. По принцип започнало се от високо очно налягане, някакви усложнения... не ти е работа.

— Коприва и женшен... — промълви Витан с нещо в гласа, което Елица разтълкува като учудено-колебливо недоверие.

— Точно това. Ха! Тя даже отпи, лизна си де, преди да ми го даде... Защо ме гледаш така?

— Мммм... не, нищо. То и аз от билки-лекове отбирам, ала досега не чувал бях такава рецепта.

— И аз. Но помогна. Всъщност седам се, че Верена ми каза да не го пробвам върху други. За всеки човек си имало свой лек, специално приготвен. Не винаги това, което помагало на един, помага и на друг. То си е така де... Знаеш ли... мисля си, че... може би е била малко магьосница...!

Витан се усмихна и се отпусна.

— Не, не мисля.

— Не го казвам в лошия смисъл! — възрази горещо Елица. — Думата „магьосник“ хич не е кофти, пък и...

Той я прекъсна с целувка, която сякаш проникна в сърцето ѝ, спря дъха и времето...

Рисунката за малко да се смачка помежду им. Витан я взе и заразглежда. Одобрително промърмори нещо като „шаръчи“.

— А?... Тя ли е? — потърка бузка в ръката му Елица. — Познаваш ли я? Същата ли е, за която ти говоря?

— ... Може би. Надявам се — сериозно отвърна той.

— Откъде я познаваш? — с безпокойство запита Елица.

Странна лекомислена усмивка заигра по изваяните му устни и той ѝ прошепна с дяволити нотки в гласа:

— Служили сме заедно в казармата — и спря протестите ѝ, като я целуна в трапчинката на ключицата, където Елица имаше ужасен гъдел.

— Не, наистина... ха-ха-ха! Без майтапи! Откъде я познаваш?

Вместо отговор той я попита много сериозно:

— Този мъж Зако, той ли ти е споменавал, че Верена и приятелят ѝ... в какъв смисъл приятел — нещо като женени ли бяха?

Въпросът ѝ се стори забавен.

— Женени колкото нас. Живееха заедно. Радо имаше някаква мансарда или гарсоньера.

— Значи — любовници?

— Не съм им светила! Разбира се, сигурно... Как само старомодно звучи „любовници“. Гаджета, приятели. Мисля, че бяха хубава двойка... Дано наистина не са ги погубили. Просто не го вярвам!

— Зако ли ти каза това?

— Ммм... не си спомням точно. Лъчезар, той е един приказливец — като тебе. С ченгел думи да му вадиш от устата извън часовете ни

по английски, все едно думите са му под бройка... Какво се замисли?

— Трябва да говоря с него.

— Защо?

— ... Да съм убеден, че е точно *тя*.

— Витане...

— Да?

Елица се пресегна и угаси нощната лампа. Все едно, през прозореца нахлуваше светлина от рекламите на отсрещната сграда. Момичето изведнъж се притесни да стане и дръпне завесите. Сгуши се на рамото му и безразлично попита:

— Защо я търсиш?

— Така трябва — отвън връз лицето му падаха електрически сенки.

Елица помълча.

— Отдавна ли?

— Ммм... да. Да.

— И... и досега нищо?

— Досега.

— Тя да не ти е... близка? Нещо така да чувстваш...

Той я погледна с недоумение.

— Верена... тя ти е бившо гадже?

— Не! — отрече, слисан от въпроса.

— А какво тогава?

Витан надникна в тъмнокафявото, без нито една пъстрина, кадифе на очите ѝ. Сега те бяха черни като маслини.

— Братовчеди сме — рече внушително насетне и добави като на себе си: — Стига да не бъркам, че тъкмо за Верена става дума...

— Тя е — Елица разглеждаше ивиците светлина по тавана. — Такова рядко име...

— Не чак толкова рядко. Ала обикновено е с ударение на първата сричка... Чувал съм го и преди.

— Утре ли да му се обадя?

— На Зако за Верена? Тези дни — отвърна Витан и я привлече отново към себе си, но тя усети у него една неприсъща му разсеяност.

— Къде си се отнесъл? — попита закачливо и той тръсна глава, сякаш отпъждайки нещо.

— Тук съм. С теб — и я прегърна.

— Ще дръпна щорите — реши Елица. — По-романтично ще е...
... Тя заспа на рамото му, а Витан лекичко галеше косата ѝ и гледаше с широко отворени очи невидимия в мрака таван.

За първи път от толкова години той бе осезаемо близо до целта си.

Колко леко се дишаше при тази мисъл!

Отекнаха гръмотевици и зад завесите на прозореца унасящо зашумя дъжд.

Забравеното шептящо радио провъзгласи три часа сутринта.

ГЛАВА 4

„Слабостта не се прощава.“

дочута реплика от
улицата

*Снаряд от САУ съсипа двор на къща в
кюстендилско село*

заглавие във вестник

1

... реалността на Всемира е разделена на слоеве като натрупани кожи. Тях има ги безчет. Не всеки бива го за живеене — мнозина са мъртвите пластове, където всепроникващото Слънце е изяло дребничките си дечица, или пък тъй е разбъркало небесните им пътеки, че никакъв познат ни живот там не се е родил и не ще се роди. Другаде семейството светове, които хората наричат планети, е толкоз ни пречуждо, че няма и не ще да има общ език със съществата тамошни. Ала тук-таме, както в страници на кънига, стоят в тъканта на Вселената „картинки“, сиреч на нашето прилични пространства. И населяват ги създания, подобни на Земните рожби.

... Нека пак река: хората вече знаете, че колкото по-тежка една звезда е, толкоз по-горещо сърцето ѝ е, а оттам — по-къс и животът ѝ.

Така е и със Слънцето. В околностите ни достъпни, То едно е за всички слоеве на Всемира ни. Щом изберем си посока Гор-Долу и според нея Слезнем в някой гостомил Свят, тогава там ще заварим Небесния Събрат по-голям, по-жежък и с отреден му по-кратък век. Ала и тече там Времето спрямо тукашното по-мудно. В Горните Земи Слънцето наopak става захарлачено^[1] и мъничко, а планетите му — по-студени и тъмни. Там годините стремглаво минават!

Долните Земи са по-тежки и по-огряни, Времето там Пълзи, Горните Светове са по-леки и вековете там Препускат, щом гледаме ги от Тук. Тъй е устроена Вселената. Всяка звезда — брат или сестра на Райко — има свои Горни и Долни реалности.

Защо тъй устроен е Всемирът, пак пита ме Дичо. Не зная защо е тъй — мъдростта за причините на Вселената се

учи в зряла драконова възраст. Просто зная, че е, а защо — още не го проумявам. И малцина от хората биха могли...

Някои от Мъдрите шаркани — сиреч змейове, лами и други сродни нам — казват, че навярно има и отвъдни Всемири, към които няма Преходи или поне не са измерени и отворени. Може би сред тях да има такива, в които битието е едно, не можеш го обели като глава лук, ала мен струва ми се, че туй само шеги са на мъдреците с онези, които още недорасли са до изучаване на Знанието...

Затуй не мога да му отговоря, ала от детинство всеки от нас знае — Небесният Събрат сякаш шиш минава през слоевете на Вселената, досущ както през няколко навлечени ризници... и нявга, щом завърши живота си, Слънцето ни Райко ще умре В ЕДИН И СЪЩ МИГ НАВСЯКЪДЕ в различните действителности на този Всемир, който ни е даден да опознаем и обичаме в пътя си от Небитие в Небитие.

И тогава, след цяла измерима вечност, в Горните Земи То ще избухне като Смърт за близки и далечни светове, пък в Долните бития ще угасне сякаш изстинал въглен. Ала това ще стане толкоз много някога, броено по времето на нашия Свят, че не бива да се плашим. Ако идем пък в Най-Горните Земи, това ще стане по-бързо, ала пак след несметно много змейски животи време.

Дрънчене на телефон накара Лъчезар да подскочи като ужилен. Събори с лакет книгите — български народни приказки със стърчащи между страниците им моливи. Те се разпиляха по килима. Тетрадката, която четеше, също изпадна от ръцете му, той бърже я подхвана и притисна към разтуптените си гърди. Нервно погледна към скривалището, където я пазеше — вътрешността на капака към тавана. Преди година се хванаха двамата с баща му и пробиха в гредоред квадратен люк, поставиха стълба... Дървеният материал не им стигна за капака и затова го измайсториха от шперплат и ламарина.

Точно вътре в него, като в папка, Зако съхраняваше едно писмо, две ученически тетрадки и шишенце от витамин С, старателно

запечатано с тиксо. Най-ценните му предмети.

И както му ставаше все по-ясно и по-ясно — най-опасните неща на света.

Поне на него скъпо можеха да му излязат. През носа, да речем...

Павката навремето беше измислил *тератронно* оръжие — „Бам!!! Всичко отива в Тартара^[2], цялата хорска простотия, цялата обгнусена планета!“. Колко подходящо... Понякога Зако имаше чувството, че в капака на люка към таванската стаичка е скрито не някакво парче плутоний или с каквото там зареждаха атомните бомби, ами се намира тъкмо тератронен експлозив, материал с капацитет да разруши целия познат свят.

Или поне да причини собственото му мощно „бам“...

Дрррзъннн-зънн-дррр!!!

Ах, твойта кожа неощавена...

Лъчезар с омраза погледна апарата и изръмжа през зъби мрачното си учудване кога ли отново е включил гадното устройство.

Напоследък навсякъде му се привиждаха „бръмбари“ на подслушвателни системи и скрити камери. Убеждаваше себе си, че това са бели кахъри. Най-малкото заради това, че Националната следствена служба в една бедна държава не би могла да си позволи много екстри.

Дрън-дрън. За *такива* неща пари винаги се намират. По-скоро депутатите ще тръгнат да се возят на обществения транспорт, отколкото да резнат бюджета на някоя организация като НСС... Тъй че — на кукуво лято. Особено ако става дума за неща, съществени за националната сигурност. И може би за величието на бивши и сегашни външни съюзници. Биг брадъри. Братушки-милушки. Партайгеносета и други псета, всички с размер на тиранозавър-рекс — пред нас, дето сме като кокер-шпаньол и ката ден възвестяваме, че сме били „малка страна“. Хм... ирландците пък са още по-малобройни, но нещо май не повтарят непрекъснато колко са дребни и скапани... Че дори сърбите — и те тормозят света и хич не се свират в мишите дупки на комплекса си за малоценност. Или поне го избиват гръмогласно, може би тъпо и гнусно, ала не с покорно наведени глави...

Има от какво да почне да развива параноя човек.

„Значи, какво излезе? *Пряка* потомка на княжески род от Първото царство...“

„Да.“

„... и дъщеря на змей, от онези, дето гълтат езеро на един дъх и плюят мълнии...“

„Ъхъ.“

„... и крадат моми. В нейния случай — юнаци... Змей, а?... Сигурно баща ѝ мачка танкове като хлебарки?!“ — това уж нехайно си беше мърморил под носа Георгиев.

„За танкове не знам, обаче като змейче баща ѝ е унищожил цяла византийска флота през 763 година!^[3]“

Драго му стана как се изцъкли ченгето и запали цигарата си откъм филтъра! Но...

Наистина ли беше повярвал този човек на цялата история, или се опитваше да играе някакви игрички?

„Отдавна съм в нещата и сега, като ми каза — всичко си дойде на мястото!“

И още:

„Каква полза от змеица с българско поданство ли? — говореше му Георгиев с подозрително грейнали очи и вдървена от мрачен възторг физиономия; той засвива пръсти срещу Лъчезар. — Хм. Помисли, очевидно е. Революция в здравеопазването, раз. Качествен скок в отбраната на страната, два. Смазване на престъпността, поспециално на мафиотските структури, които не си плащат данъците и проплъзват във властта, това е три!... Край на корупцията — ще остана без работа, ха-ха!... После, преврат в науката, тотална преоценка на досегашни исторически схващания, преосмисляне на философски, морални и етични стойности, знам ли още какво! И не на последно място: *приоритетен* контакт с нехуманоиден разум. Интересно, свързано ли е нещо с НЛО-тата... Оттук — престиж в света. А сещам се, освен всичко друго, аз имам основания да смятам, че Верена вероятно знае да предсказва земетресения и други природни бедствия... да открива съкровища... ... *Нейната* ли полза имаш предвид? Че как! Държавата може да я защити... Кое е смешно? Немаловажна е една правна, юридическа защита... Срещу незаконно клониране, например. Не се пули, змейкинята е национално богатство, генофондът ѝ е нещо като запазена марка за България. Тя е българка, нали така, може би етнически най-чистата българка в света. Изобщо, тя не принадлежи на себе си, а на страната... и на света, на

човечеството“, завърши с леко съжаление сътрудникът на следствената служба.

Тогава Зако с неприязън изтърси:

„Като гледам, вече инвентарен номер сте й сложили, а? Завели сте я в книгите с имущество. Нещо за тигана и рибката сецаш ли се, господине от СС?“

Разчете думите си точно — съкратената по този начин абривиатура не се понрави на Георгиев и то му пролича.

„Помисли и си направи изводи!“ — сухо каза той.

... Изводите караха Зако да си мисли, че не би било зле да потърси политическо убежище на Марс или в мъглявината Андромеда.

Само че на 144 не даваха адресите на посолствата им.

Ооох, добре ще е, ако ме тикнат в лудница, а не в бетонните основи на някой строеж... или в изоставена мина... що пък не в кремиковските пеци — екологично чиста работа. Тъъх, леле...

Телефонът отново заскимтя, жаден да му обърнат внимание.

— Наопаки ще ти го обърна! — обеща зловещо Зако и рязко вдигна слушалката. — Ало — с неестествено спокоен глас успя да каже той, а ръката му стискаше тетрадката с разказа на змеицата Верена за приказната й Долна Земя.

Същото онова чаровно девойче, което според тиквеници от рода на Георгиев можеше да излови ято изстребители Ф-117 „Стелт“ както котка заспали врабци...

Ама кой, кой се обажда, да му се не видяло?!... Лицето на Зако се изопна, после навъси и накрая, все още без да е издал нито звук, се проясни.

— Ели, ти ли си, бе? — ревна радостен и облекчен той.

Слушалката малко стреснато потвърди, сетне се заля в смях. Забърбори отново с успокояващо-милото гласче, най-последното нещо, за което Лъчезар би се сетил през тези дни, когато чувстваше, че нервите му се изопват като струните на Дичовата китара...

— Ми как да те позная!... Не сме се чували... една година, греша ли? А?... Добре съм — леко кисело отвърна и посегна за цигари, придържайки слушалката до ухото си с рамо. — Ти? К'во правиш? Университета... Не те приеха ли!? Говеда. Тц-тц-тц... Да, бе, да... Е, няма да умрем прости... Какво, не те чух, моля?

Елица пристъпваше към съществената част, Зако го усети по едва забележима промяна в тона. Или си въобразяваше, че в гласа ѝ са трепнали различни нотки. Дичо твърдеше, че това било просто интуицията му.

— Ведите? А, Бхагавадгита, да... Ми, имам ги. Веднъж ми ги пробутаха ония смахльовци, имах пари, взех ги... Твой приятел... Добре де, щом ти гарантираш за него... А, той само да поговори... *За кого? Какъв?*

Лъчезар отново се наостри. Черните му очи се забиха като свредели в телефона. Пластмасата без малко да пусне стружка. Какви ги разправяше това момиче?!

— Добре — рече той, а по скулите му танцуваха тикове. — Не. Айде да не е утре. Всъщност... Кога?... Къде... Там съм, да. Бива. Хубаво. Айде... И аз много се радвам. Дочуване.

Последното изречение поне го каза искрено.

Замисли се.

Който и да го търсеше чрез Елица, със сигурност не беше от *онези*.

Тогава *от кои?*

„Помниш ли една наша обща позната? Моят приятел... — чу се как тя попита нещо встрани. — Той ѝ е... да, нещо роднина. Тя ти подари веднъж книгата на Ницше, сецаш се, нали? Дето ти ми я даваше да я чета, а?“

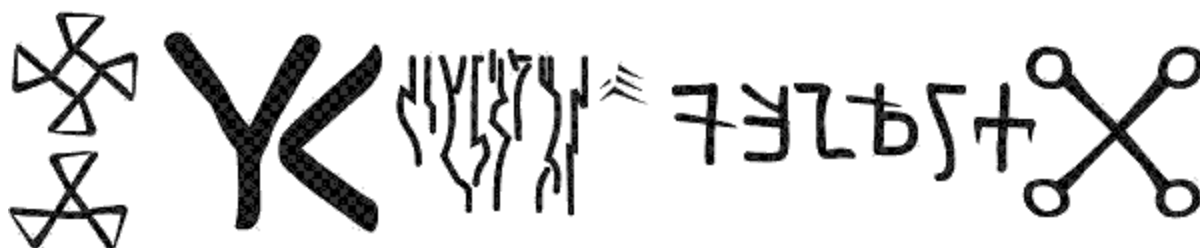
Сецаше се.

„Тъй рече Заратустра“. „*С най-добри пожелания, Зако!*“ Подпис: *Верена*.

Кога станах конспиратор, дявол да го вземе, рече си Лъчезар и погледна към тетрадката, сякаш чудодейно читаемият драконически шрифт можеше да му отговори.

Отвори я на първа страница и се взря в текста:

Кратко описание на Долната Земя от Веръна, Дуло родом която е, разказано

Той прегърна тетрадата като бебе, болезнена гримаса изкриви чертите му. После я прибра в скривалището. От тавана надникна през капандурата навън.

От Витоша по небето бе плъзнала сиво-бяла пелена, Небесният дракон представляваше ярко размазано петно. Вълнени облаци се мъчеха съвсем да скрият лицето му. Жегата понамаля, но остана задушно и не искаше да завали. По балконите на отсрещната кооперация простираха невероятни количества пране, защото предстоеше спиране на топлата вода в квартала — годишното профилактично издевателство над столичани. Затова народът вманиачено гледаше да се мие, пере и чисти.

По залез Лъчезар мина през капандурата върху покрива. Западният небосвод се беше поразвиделял, поизяснил. Младият мъж седна на керемидите и запали цигара. Скоро се стъмни, почти пълна сребърна луна занаднича, заблестя над тежки облачни къдели, в които припламнаха далечни светкавици.

Зако знаеше — там змейове се биеха с лами.

---

[1] **Захарлачен** — слаб, немощен; болен. ↑

[2] **Таргар** — бездънна пропаст, адът в ранната древногръцка митология. ↑

[3] През 763 година е бил един от деветте похода на император Константин Копроним срещу намиращата се в състояние на гражданска война България; кампанията на византийците е провалена (вж. „Да пробудиш драконче...“). ↑

Очакваше нещо повече. Може би например приятелят на Елица да долети като Супермен директно през тавана или поне да влечи подир себе си триметрова крокодилска опашка.

Вместо това те влязоха като нормални хора. Е, поне Елица си беше такава. Колкото до мъжа зад нея...

Извисяваше се като стройна бойна кула зад девойката, за която Зако смяташе, че е наистина нещо повече от сладурана. Винаги му е било приятно да я вижда и гледа. Приличаше му на оживяла илюстрация на Марсел Мерлие към детска книжка за феи и принцеси... Но сега вниманието му бе погълнато от непознатия.

Докато Елица се озърташе в задимения въздух на кръчмето, Лъчезар успя да го разгледа. Испита леко разочарование — не долавяше от юнака със спокойните очи никакъв полъх, подобен на онзи, който така бе смутил Лъчезар при запознаването му с Верена. Но!...

В човека имаше нещо не страховито, а направо страшно. Зако напрегна всичките си сетива, но чувството продължаваше да е неясно и безлико. Може би не трябваше така екстрено да гаврътва първата си малка ракия?...

Въпреки че от друга страна имаше нужда да се успокои. Както се опасяваше обаче, алкохолът само го наточи още повече. Как да е.

... На излизане от апартамента си той се постара да се измъкне възможно най-незабележимо. През тавана отиде до площадката на съседния вход. Преди това с нетърпение изчака някой да му се обади — за щастие потърсиха баща му. Зако любезно увери телефониралия, че непременно ще си е у дома и ще предаде каквото трябва. Сетне нарочно остави слушалката отворена.

Няколко пъти смени трамвая, вървя пеш в наслука избрани посоки, като напрегнато изучаваше витрините, без да вижда какво има зад тях — гръцко дантелено бельо, хлебарница или някой партиен клуб — той дебнеше отраженията.

Накрая не бе сигурен следен ли е или не, имало ли е файда от всичките му импровизации и номерца. Ако наистина някой е възнамерявал да го държи под наблюдение, не би могъл да се измъкне. Навярно заслужаваше да си направи извадки от всички криминалета, Свирепи Марчинковци, Тигри от Мосад и така нататък, после да ги огледа критично и да измисли някакви контрапохвати срещу похлупака, който така тревожно чувстваше около себе си.

Или да стигне до извода, че е наистина невъзможно и немислимо да се изплъзне.

Мамка ви, да бяхте гонили толкоз стръвно айдуците, досега да сте ги избесили пред Народното събрание в духа на генерал Ернрот!

... Елица го забеляза и приветствено размаха ръце. Лицето ѝ грейна в широка белозъба усмивка. Неволно Зако ѝ отвърна, усети разглаждането на бръчките по навъсеното си чело. Какво жизнерадостно създание...

Девојката кимна на приятеля си към Лъчезар и те се запровираха през посетителите.

Заведението бе претърпано. Освен на донесени от склада столове, тук се седеше и върху пластмасови каси от кока-кола. Зако смътно се досети, че по телевизията са давали някакъв мач от първенството. Не се вълнуваше от този спорт, особено ако не играеха националите. Обстановката далеч не отговаряше на нрава на Лъчезар, който знаеше, че футболният възторг на българите често приема грозни форми. Сред гълчава и коментари за Клинсман и Бонев, той сърдечно протегна ръка на Елица.

Здрависа се и с приятеля ѝ. Мъжкото ръкостискане без излишна сила му хареса.

— Витан.

— Лъчезар.

Сдържани кимвания заместиха дежурното „приятно ми е“. Двамата мъже се гледаха изпитателно.

Ама че очи — помисли си Лъчезар. — Уж меки, течен шоколад със сметана... обаче зеници — циви на огнемет! Топчета каолин, а отвътре — закалени оксидирани сачми.

— Много хубаво, че си запазил маса — прекъсна паузата Елица.
— Няма ли да седнем?

Тя се настани на единия от двата стола, които Зако с мъка опази от напористите посетители с касите. Витан остави върху другия зелена войнишка торба.

— ? — изви гайтанени вежди към Елица.

— Мляко с какао. Или с нес-кафе. И пет лъжички захар! Да, помоли бармана за резенче лимон, кажи, че е за мен.

Витан кимна и леко се извъртя към Лъчезар.

— Не, мерси — рече Зако, като надникна в чашата си.

Високият — *боец*, светна в главата на Лъчезар — приятел на Елица се отправи към бара. Гънките на сиво-черната му сепла риза откриха за малко колана, с който бяха препасани мастилените, явно нови дънки.

Зако почувства, че зениците му се разширяват.

Коланът бе дебел — *биволска кожа* — широк и подходящ на притежателя си. От двете страни на чудноватата закопчалка смътно блесна обков от потъмняло сребро, олтароподобни орнаменти с бягащи в извивките на металния шубрак елени. Над хълбоците имаше дупки като от извадени кабъри. Отдясно висеше старовремска войнишка паласка, вероятно от Балканската война. А отляво по грубата кожа на пояса личаха ивици изтъркано.

Зако го повя странен хлад — на този колан бе висяло... какво? Не приличаше на следи от кобур. Може би туристическа брадвичка или кука на манерка...

Манерката в шаячен калъф бе прилепната към кръста на Витан, който спря на опашката пред бара.

— Готин е, нали? — горделиво каза Елица.

Зако дипломатично сви рамене и близна от ракията си.

— Кога си грабна такъв юнак? — опита се да влезе в шеговит тон той.

Елица поруменя от комплимента.

— От няколко дни — послъга тя. — Беше ми на рождения ден, но тогава нещо... Наистина е готин. Като от приказка. — Последното я учуди, сякаш се бе изтръгнало от устните против волята ѝ.

— Охо! — подкачи я Лъчезар.

— Не, вярно е. Ще се убедиш...

Зако крадешком измери с поглед раменете на Витан. От тила по гърба се спускаше дълга тънка плитка. Жените в заведението също го

бяха забелязали. Трите кифли смотани от масичката в ъгъла зашушукаха и превзето захихикаха. С хладен интерес извиха гримирани погледи — с коя ли беше дошъл този Крали Марко? Елица грееше като победителка на олимпийско състезание.

— Нали не се сърдиш, че така загадъчно говорех с недомлъвки-недомръвки по телефона? — сети се тя. — Витан ме помоли да го кажа така.

— Разбрах за какво става дума — предпазливо отвърна Зако, мъчейки се да не снишава мелодраматично глас. — ... Той... какво общо има с Верена?

Все едно се гмурна отведнъж в хладни води. Отговорът ѝ бе толкова делнично-невинен, че той затаи дъх.

— Проверява дали не е същата, която търси — простодушно рече Елица. — Била негова братовчедка.

Лъчезар се задави с глътката дим. Закашля се мъчително, девойката го тупна два-три пъти по гърба. Той лудо я изгледа с почервенели очи и взе да трие сълзите си с хартиена салфетка.

— И? — изграчи накрая.

— Нищо друго не знам. Иска да те пита знаеш ли ѝ имената и изобщо нещо повече за нея и Радо... Как му викахте вие — Чадото ли?

— Дичо.

— Дичо?

— Ъхъ. Радослав — Радко — Радичо — Дичо.

— Ха! А... Зако, какво точно стана с тях? *Не са* ги убили, нали? Щото говореха...

— Заповядай — това бе Витан, поставяше пред момичето поръчаното мляко. За себе си носеше бутилка „Димят“ с две чаши, очевидно и за Елица. — Нямаг осмарски пелин — додаде със снизходителен укор.

При думата „пелин“ Лъчезар отново се позадави.

Верена обожаваше само това пред всички останали алкохолни питиета. А другото вино, което сръбваше в краен случай, беше тъкмо...

— Мерси. Зако, живи са, нали? Не им се е случило нищо... — Елица не посмя да довърши въпроса си.

Лъчезар не забеляза Витан да реагира, нито трепна ръката му, пълнеща чашите с вино, но бе убеден, че младият мъж е целият в слух.

— Не — категорично заяви той. — Избягаха. Не са тук — и погледна предизвикателно към Витан.

— Къде? — любопитстваше Елица, макар че темата явно не ѝ беше присърце. — Толкова ли не можа полицията да ги защити от онези мутри?!

— Мутри! — изсумтя Лъчезар с гадливо презрение. — Виж, тия, дето ги закачаха, те не са живи. А Дичо и Верена просто се покриха от други неприятности... — последната реплика той адресира отново към безмълвния Витан.

— Аха, разбирам — кимна момичето.

Какво ли разбра, учуди се Зако. Навярно си е намерила някакво обяснение. То е близо до акъла — кой му се разправя с властите, даже и да си прав — ще ти го признаят ли у нас?

Витан донапълни чашите, седна, чукна се с Елица и с кимване рече наздраве на наежения Лъчезар. Отпи с притворени очи, наслаждавайки се на глътката.

— И къде се скриха? — небрежно попита той.

Баритонът му прозвуча почти светски и Зако се възхити на самообладание-то му.

— Където няма да ги намерят недоброжелатели — рече с леки бодли в тона.

Елица следеше двамата мъже, сякаш наблюдаваше отблизо тенис на маса.

— Аз не съм от тях.

— Как да бъда сигурен?

Витан бързо стрелна с очи Елица. Девойката се размърда и с престорено безгрижие предложи:

— Зако, да ти взема още едно... ракия пиеш, нали? Мисля да хапна един кроасан.

Умно момиче си ти, умили се Лъчезар и признателно ѝ даде чашата си, неусетно изпразнена от съдържание.

Елица се измъкна и запровира сред тарапаната. Пред бара тя спря, обърна се — първо към огледалото и, малко тревожно — към масата с двамата вътрешно настръхнали като петли мъже. Опашката пред нея бе отчайващо малка и, за да се позабави, тя реши да си полафи с бармана — поне се познаваха отдавна, колкото и рядко да минаваше през това заведение.

Пръв наруши затягащата се пауза Витан:

— Повярвай ми. И аз като теб съм българин. Не искам да ѝ навредя никак.

Определено имаше нещо особено у този Витан. Виж ти, какъв довод: вярвай ми, защото съм българин... Недостатъчно избистрено прозрение запулсира в съзнанието на Лъчезар. Досега бе чувал нещо подобно само от Верена. И сега отново — убедено, без сянка ирония, но със зле прикрита гордост. Да не е от откачалките на Гелеменов или друг луд патриотар? Ами! Кога тези пък са изговаряли думичката „българин“ с такова достойнство!?

... И от друга страна, външността често лъже, нали — и в положителен, и в отрицателен смисъл. Ами ако...

Зако припряно извади тефтерчето си, намери чист лист и го откъсна. Надраска нещо на него и го плъзна по масата към Витан.

Онзи го взе безразлично, загледа се в руническия надпис и след първоначално изумено свиване на вежди изведнъж се усмихна.

— Не... не, не съм — и тихо се засмя, по момчешки, радостно.

— Тогава какъв си? — по инерция саркастично запита Лъчезар с кисело-уморена гримаса. — И ти ли си ченге?

— Почти.

Витан бръкна в пазвата си. В дланта му пред тръгналите да излизат от орбитите Закови очи блесна злато.

— Царев джамач^[1] съм — простичко рече младият мъж.

Лъчезар преглътна на сухо и пипнешком затърси кока-колата си. За малко не изпусна шишето, погледът му не се откъсваше от предмета в шепата на странния непознат, нарекъл се Витан.

— И съм *неин* приятел — додаде той.

Стисна юмрук и прибра знака на пълномощията си обратно в процепа на ризата.

Зако се отърси от шокото усещане и промърмори:

— Казал си на Ели, че с Верена сте рода...

— Общи корени по майчина ѝ страна имаме.

Лъчезар побарабани с нервни пръсти по масата.

— Имаш честната ми дума, че не съм дошъл да навредя на Верена-змеица. Та тя е наше момиче, от Испорово коляно. Нивга не бихме я наранили.

Вярваше му.

Разглеждаше човека пред себе си и се мъчеше да се успокои.

И все пак нещо го държеше нащрек и той си спомни:

— Как тогава се случи, че е била омагьосана?

— Беше тъй сторено, щото да не пострада тя в нашите си разправии. Помогни ми. *Трябва* да я намеря.

Зако се озърна с невиждащи очи по заведението. Гърмеше в стерео съвсем свестен хит на „Гарбидж“. Наоколо бърбореха и поглеждаха към телевизора, по екрана пълзяха кадри на Евронюз от ставащата вече банална Прищина. Някакъв тип, вероятно чиновник от банката на ъгъла, се опитваше да говори по мобифон... Краят на двайсети век. Ала до него, до Лъчезар Хисарски, на масата седеше без следа от припряност и нетърпение първото хилядолетие след Христа... То властно и неумолимо чакаше отговор на въпроса си.

— Хубаво... Слязоха в Долната Земя, каквото и да означава това. Край едно село на морето има сух кладенец, през който можело да се премине... *оттатък*. Радослав обеща, че ще се върнат някой ден. Имаха малко проблеми, но всичко се уреди за тях...

— Да те питам — меко прекъсна Витан и леко се приведе напред.

Зако напрегна слух, за да чуе...

... Когато дойде Елица, те вече бяха млъкнали. Разтревожено се взря в лицата на младите мъже. Притесненията ѝ се уталожиха, щом те чукнаха чашите си — без думи, но тържествено.

Почти като приятели.

И вече не тегнеше гръмотевично напрежение помежду им.

Разговорът продължи на общи теми — мачовете, скъпотията, новите филми и последните музикални хитове. Естествено, говореше Елица, Лъчезар повмъкваше съгласие и, рядко — по някое обтекаемо възражение, а Витан само кимаше и се усмихваше разсеяно... почти без следа от вътрешната мрачна възбуда.

Заведението бавно се опразваше.

Към единайсет и половина Зако увисна на барплота и заплетено рече:

— Жорко, пусни Дичовата касетка...

— Руските, белогвардейските? — уточни барманът, който имаше представа как завършват такива молби. — Ама да не се натряскаш пак... Ели и гаджето й ли ще те приберат?

— Няма да се офлянкам този път! — подразни се Зако. — Айде де... Мерси. Сипи сега едно малко за последно...

Върна се на масата и завари Елица и Витан станали да си вървят. Опитва се да ги разубеди, но напразно.

Момичето се отби до тоалетната, а младият мъж поостана, за да я изчака. Гледаше в телевизора.

Лъчезар, опиянен от ракията и усещането, че този път е свършил нещо свястно, подаде на Витан бележка.

— Написах ти селото и как се стига дотам. Знам го добре, едно време летувах на същото място. Геранът се намира на юг от него, близо е до бреговата линия. Точно там са стръмнини, ще го намериш...

— Да, имам и свои начини.

Ръкуваха се. Лъчезар смътно усети хладнина в стискането.

— ... Там ли ще ходиш?

— Вече да.

— Хм... Ами, предай й много поздрави от мен. И... а, чуй — посочи тонколониите.

*... Когда облака ниже колен,
когда на зубах куски языка...^[2]*

— На Дичо една от любимите песни! Нему също предай поздрави. Да са щастливи...

И точно в този миг Зако зърна как някаква сянка пробяга в очите на Витан при споменаване името на Радослав.

*Предчувствиеeeee!...
Гражданской войны!*

— изрева от касетофонния запис вокалът на групата.

Сякаш пропаст зейна под смаяния Лъчезар. Като товарен влак го връхлетя съмнението, дали и този път не бе постъпил грешно!

Триста проклетия!

Елица изникна и повика приятеля си.

— Чао, чао, Зако! Обаждай се! — възкликна тя, хвана Витан под ръка, който, криейки очите си, кимна за сбогуване и те тръгнаха по стълбите нагоре във вечерната София.

Лъчезар остана известно време прав, със засилващо се главоболие и тъпо отчаяние.

Този път като че бе предал не себе си, не своята в крайна сметка нищожна безопасност.

Някъде, в някакво неизвестно пространство-време Радослав можеше да си има неприятности.

Защото този Витан, ако и да желаше добро за Верена, то съществуването на Дичо не му влизаше в сметките, дори комай се дразнеше от това, че змеицата си бе харесала някакъв момък. Бог да ги бие всички тайни служби по всички Земи и всички епохи!

Зако рухна в стола и захапа цигара. Щракна със запалката и му замириса на горял филтър.

Пфу, заплес, беше ти последната!

Пропадалаше като със заплетен парашут и твърдта земна се носеше срещу му като наказание за пропуските и нехайството му.

„Нещо не стана дума за георгиевците. Забравих да ги предупредя, че и те душат — помисли си внезапно той. — За добро или за лошо? Какви конци оплетох, Господи, с този разкашкан от поркане мозък!!!“

А песента продължаваше да заковава в ушите трески рок-страдание:

*... Когда над душой вскипает гроза,
когда о предательстве каркает ложь,
когда о любви визжат тормоза...
Предчувствиеeeee!...*

Предчувствие.

И той перна недопитата си ракия, която с гранатен трясък се разби на пода.

— Опа! Ай-де! — реагираха рехавите редици среднощни купонджии.

— Хиляда лева за трошачите! — провикна се барманът.

Зако мълчешком преглъщаше мъката си и няма молеше за прошка всички, които щяха да преживеят по негова милост интересни времена.

Какво можеше да направи сега?

---

[1] Джамач — преследвач. ↑

[2] Песен на петербургската рок-група „ДДТ“ с вокал Александър Шевчук. ↑

Въпреки късната доба, Ясен Георгиев седеше в кабинета си, мръщеше се от резките електрически сенки и четеше разпечатки с информация, която може би имаше отношение към някой от случаите, които разработваше.

Най-много за момента го интересуваше само един.

Делото „Златна ябълка“ придобиваше нов, неочакван обрат.

Георгиев имаше наум в една от версиите, че подобен развой е следвало да се очаква. И въпреки това събитията го изпреварваха.

Досадата от пропуска се изтриваше от почти спортната треска, че може би е на ръба на не просто важно разкритие — имаше го вече записано и подшито в папка с гриф „Съвършено секретно“, заключено на сигурно в сейф. Отваряше се възможност да получи *заподозрян...* ако е коректно да използва такова определение спрямо *лицето* Витан.

Любопитно.

Още не всички второ- и треторазредни факти намираха място в цялостната схема, но основната картина вече се виждаше пределно ясно!

Георгиев добави още няколко чертички в драсканицата, покрила два листа от тефтера му.

Изучи внимателно току-що прочетената страница и отново хвана химикалката.

Трескаво писа петнайсетина минути, препрочете нахвърляното и доволен се облегна назад.

Докато потриваше уморените си от луминесцентната светлина очи, му хрумна още една хипотеза и той я записа, изпитвайки нов прилив на раздразнение — подслушване на телефона на Хисарски трябваше да се организира веднага, щом последният беше дал невероятните си показания.

Добави и една точка към отдела за дискретна охрана да оправят „бръмбарите“ си в апартамента на Браничеви. В стенограмата на разговора между Витан и Елица имаше пропуски на реплики, а твърде много думи бяха отбелязани с маркер „**нечетливо**“. Рано или късно

тези двамата щяха да споменат нечие име, останало досега извън полезрението на Службата. Разбира се, работата не вървеше гладко, но въпреки обективните причини не биваше да се върши немарливо. Дяволите да го вземат, към отчайващо ниското ниво на някои сътрудници се прибавяха постоянните сътресения от това, че всеки заставащ на кормилото властник смяташе за свое задължение да създаде главоболия точно на онези, които го бяха довели в шикозния му кабинет. Курвенска работа е то политиката, и най-долната шафрантия би отказала да се продава по начина, по който го правеха новопръкащите се „строители на съвременна България“...

Сътрудникът Георгиев отново погледна към записките си. Мистериозният Витан скоро ще потърси Лъчезар Хисарски. И тогава момчето ще изпее това, което премълча. Дано не им се скапят в този момент микрофоните на техниците, мама им мързелива!

Да, Хисарски *има* защо да каже *цялата* истина на именуващия себе си Витан. Ако не го стори до няколко дни...

Георгиев замислено взе служебна бланка и захвана да я попълва.

На съответната графа той след кратко колебание написа с калиграфски почерк: „**Предлагам задържане.**“

Сетне се зае да формулира на канцеларски език необходимите мерки за сигурност при мероприятиято. Стараеше се, без да омаловажава нещата, да не издаде *всичките* си виждания относно съмнителното лице Витан (бащино — неизвестно) (фамилия — неизвестна). В края на краищата... юначагите от БОП залудо ли ядат хляба на държавата?! Ето им една *истинска* работа.

За момент се усъмни, трябва ли да пише за азбестови наметала. Отстрани погледнато, звучеше налудничаво. По ли ще е добре да се изложи, или да премълчи, а след това да му съдерат задника? Защото в случай на провал, гафът щеше да е грандиозен и на общественото мнение щяха да хвърлят мръвка за запушване на устата. А мръвката щеше да е той и доброто му име на професионалист. Край на дотук безупречната репутация. След такъв ритник само за депутат би ставал.

Той прелисти книжка с народни приказки — цялата нашарена с цветни химикалки. Каквото можеше, вече бе изцедил като информация.

Ще ли има някакъв защитен ефект азбестово наметало срещу змей? Глупости...

Ръката му извлече от бумагите ксерокопие на карта за издирващо се лице. Георгиев я загледа замислено, въпреки че я знаеше почти наизуст:

Вид на издирването: ОДИ

В неизвестност от: 17 юли 1996

КАТЕГОРИЯ: безследно изчезнал

Мярка към обекта: принудително довеждане

Осъждания: няма данни

РЕГИСТРАЦИИ: няма данни

Прякор: неизвестен

ЕГН: няма

ИМЕ: Верена **ПРЕЗИМЕ:** неизвестно **ФАМИЛИЯ:**
неизвестна

Др. ИМЕ: неизвестно **ПРЕЗИМЕ:** ——— **ФАМИЛИЯ:**
—————

НАРОДНОСТ (МАЛЦ. ГРУПА): самоопределя се като българка

ГРАЖДАНСТВО: неизвестно

МЕСТОРОЖДЕНИЕ: неизвестно

МЕСТОЖИТЕЛСТВО: ~~неизвестно~~ вероятно — София, ул. Париж № ...

ДОКУМЕНТИ ЗА САМОЛИЧНОСТ: (л.п. № , изд от, междунар. паспорт, виза, др. в т.ч. фалшиви) няма

ВЕРОЯТНИ МЕСТА ЗА ИЗДИРВАНЕ И ВРЪЗКИ: пещери, тихи вирове, стари крепости;

също: приятели и родители на Радослав Христов Радославов (вж. прил.1А)

ОСНОВАНИЯ ЗА ИЗДИРВАНЕ: НПК, член..., алинея..., точка.... няма документи, регистрация; незаконно пребиваване в страната, носител на опасна инфекция; непредумишлено убийство при самоотбрана; свидетел по дело, представляващо държавна тайна.

Допълнителни сведения: интелигентна, с чувство за отговорност към обществото, отзивчива към молби за помощ и съдействие; до болезнено горда.

Необходими мерки: лицето е крайно опасно и предположително въоръжено! При контакт с обекта да не се доближава без негово съгласие; да се демонстрира учтивост и най-голямо уважение; да се убеждава обекта доброволно да придружи полицейския служител за среща с упълномощени да се занимаят със случая; в никакъв случай да не се допускат прояви на грубост или подигравки спрямо лицето! Категорично да не се посяга към оръжие! При признаци на раздразнение от страна на обекта, ОР да бъде готов да се отдалечи възможно най-бързо. Препоръчително е в близост до мястото на контакта да има пожарогасители, пясък или открити водни площи.

ЗАБЕЛЕЖКА: ~~Към картата се прилагат ...~~ няма от посочените приложения

Дата:

УТВЪРДИЛ: (длъжност, звание, фамилия, телефон)

ОБЯВЕН В СРЕДСТВАТА ЗА МАСОВО ОСВЕДОМЯВАНЕ: не е обявена

И от другата страна на листа:

СЛОВЕСЕН ПОРТРЕТ НА ИЗДИРВАЩО СЕ ЛИЦЕ

Видима възраст: от 15 до 19 год. **пол:** женски

Ръст: ... среден (156–170)

Телосложение:

пълнота — слаб

особености — строен

Коса:

ФОРМА — права, съвсем леко чуплива

ЦВЯТ — черна

ОСОБЕНОСТИ — гъста и много дълга

Лице:

ФОРМА — триъгълно-трапецовидно

ЦВЯТ — бяло

ОСОБЕНОСТИ — гладко, трапчинка на бузата

ВЕЖДИ — гъсти

НОС — прав

УСТНИ — средни

зъби — бели, заострени! (зъбна формула неизвестна)

ЧЕЛЮСТ — малко издадена напред долна

БРАДА — остра, слаба трапчинка

уши — малки, прилепнали, заострени към върховете, редуцирана долна мека част

Очи:

ЦВЯТ — синьо-зелени, по-скоро тъмни

ОСОБЕНОСТИ — големи! искрящи!

Др. особености:

ТИКОВЕ — няма

ГОВОР И СЛУХ — остър слух! може да употребява архаичен диалект

ЗАБОЛЯВАНИЯ (алкохолизъм, псих. отклонение, венерическо, СПИН, наркомания, хронично, др.) — ~~няма данни~~; пиромания (свързана с опасна изобретателност на лицето!); подозрение за носител на хеморагична треска!

ДРУГИ — при вглеждане езикът създава необяснима илюзия, че е раздвоен; (умения, навици, наклонности: — управлява МПС, владее езици, сексуално отклонение, хомосексуализъм, др): аеробатични спортове, езда, бойни изкуства, вкл. с хладно оръжие, извънредно бързи реакции, способна на скокове на и от внушителна височина; предусеща чужди намерения до степен сякаш чете мисли, хипнотични способности; владее неустановен

брой езици; забележителна памет; лечителска дарба; сексуално нормална (?), болезнен менструален цикъл (?)

БЕЛЕЗИ: пигментация (?), по цялото тяло, особено: слепоочия, рамене, отстрани ръце и крака, която наподобява люспи на влечуго; така посочените белези не се забелязват постоянно, появата им да се смята за израз на заплаха!

ТАГУИРОВКИ (вид, форма, месторазположение): китайски дракон; под лявата ключица

ОБЛЕКЛО: носи дълги рокли, най-често с шарки, наподобяващи змийски люспи, или чисто бели, от тънка, никога изкуствена материя; независимо от сезона ходи боса или със сандали

ПОПЪЛНИЛ КАРТАТА: _____ **ДАТА**

Дааа... За тайнствения Витан дори толкова данни нямаха. Трябва ли направо да обяви с кого — или какво! — ще си имат работа оперативните?

Името му също започва с „В“. Съвпадение? Вече доста се бе мъчил и си бе блъскал главата над този въпрос.

Неколцината разпитани свидетели просто нямаха отношение и ясно мнение що за тип е. Той сякаш убягваше от мислите им.

Ех, чудесно би било Витан да потърси Хисарски. Само че и в този случай вероятно пак се налага вземане под стража. За неговото собствено добро, Витан не биваше да попадне в неприятелски ръце. А в крайна сметка, може и сам да се съгласи да сътрудничи... За всеки случай пък има едно отдавна подготвено помещение за принудително съдържане — дълбоко под земята и, освен с екстри за живеене, много яко строено...

Ясен Георгиев не стигна до окончателен извод и се помъчи да конструира някакъв компромис. Подмятане за наличие у заподозрения на оръжие, подобно на огнепръскачка, сигурно би свършило работа... Ами това за летенето? ... *Ох, Боже Господи!*...

Георгиев се взря в снимката. Въпреки всички усилия на фотолаборанти и програмисти, лицето на заподозрения оставаше

размазано и нечетливо.

Заподозрян. И то в какво!...

Този мъж... това създание — реши Ясен Георгиев — *определено ме плаши.*

В стенограмата от подслушването на Браничева и Витан ясно бе подчертана една реплика: „братовчеди сме с Верена“. И тук вече не само академично любопитство е въпросът, какво ще направи... добре, какво *би направил* един съвсем реален, от плът и кръв дракон, щом разбере, че местната човешка власт не си е помръднала пръста и е позволила на разбойници-гаврадгии да посегнат на женско същество от неговия вид, практически *момиченце*, при това негова кръвна роднина. А?

Потрепера. Нищо чудно София да заприлича на Хиросима. Как ли са се справили с проблема колегите от десети век?... Георгиев припряно задраска, а после забели с течен коректор думата „задържане“, изчака да изсъхне и вписа — ***да бъде убеден или принуден да сътрудничи.***

Това ще бъде тайната сензация на столетието, не — на хилядолетието!

Стига да установи контакт с Хисарски, и тогава чрез последния би могло да се преговаря с този... Витан.

Ясен Георгиев дописа бланката и стана да я занесе на вътрешноведомствения куриер.

Куриерът, младок на около 23, пак бе в нарушение — слушаше уокмен.

— Я — подчертано дружелюбно кимна Ясен към слушалките на момчето. — Нещо новичко?

— Амиии... — посмути се младокът. — Стари парчета. „Трайъмф ъф стийл“ на Меноуор.

Искаше да продължи за музиката, но Георгиев, когото тайно зад гърба наричаха Ледената висулка, се заслуша няколко секунди и изведнъж хвърли слушалките, като за малко не ги счупи, избъбри нещо и офейка.

Куриерът поклати глава. Леле как ги тресе нервата напоследък, мани, мани...

Той пак нагласи меките възглавнички на ушите си и в главата му отново гръмна страхотната рок-атака — любимото му парче Ride the

Dragon!

Ухаааа! Лонг лийв метъл-хард!

Необяснимо, но професионалистът Георгиев и за миг не допусна, че срещата, която би опростила операцията и улеснила ведомството, вече се е състояла.

За това не бе виновен само той.

Имаше обективни причини.

Още в най-близките дни той пропусна възможността да поправи грешката си. Не че вече беше от някакво съществено значение.

За това вече имаше вина самият заподозрян.

Витан пак я изведе навън, като да му бе тясно в просторния апартамент. Непрекъснато теглеше Елица на разходки било до Бояна, било из Бистрица, в краен случай отиваха поне до Южен парк. Сякаш не обичаше да усеща над главата си друг таван, освен небето.

Този път намериха скривалище от жегата в прохладната гора над Панчаревското езеро. Минаваше обяд и от всички страни на хоризонта бяха взели да изникват облачни пълчища. Навярно точно за откриване на Световното по футбол щеше да има дъжд.

Седяха в някаква зидана от камък беседка над тясното шосе, обикалящо язовира в полегатите склонове на Лозенската планина. В ъгъла под навеса сивееше многогодишен пласт пепел и въглени — сигурно поколения от малчугани са използвали това място да играят на любимите си филми за индианци и каубои. От езерото се носеха гласове на трениращи гребци, шляпаха водни колела, а от другия бряг далечно избуचाха автобуси и стържеше тънко и трудолюбиво банциг. Гореща мараня караше селото да изглежда нереално, но тук се разхождаше ветрец с мирис на свежест и живи дървета.

Елица мързеливо плъзгаше премрежен поглед по извивките на Витоша. Витан гризеше откъсната тревичка.

— Катето те пита какво учиш — рече внезапно тя.

Той кимна.

— И ти отговори, че изучаваш света.

Отново кимване с лека, неразгадаема усмивка.

— И... какво научи?

Витан хвърли ленив взор наоколо.

— Виж — отвърна той.

На ръката му кацна муха и Елица я загледа с недоволство. Витан плавно надвеси другата си длан над насекомото, задържа... и мухата изведнъж обърна крачета и като суха трошичка се хлъзна на земята.

— Ето туй бе Лечителство, ала наopak. Мъртва е.

Девойката мигаше стресната и нещо забуча хладно в сърцето й...

— Всяко нещо си има своето опако. А сега, друго гледай...

Елица се опита да проследи погледа му. Пак обърна неразбиращи очи към пръста му, лекичко подмамващ нещо от камънаците.

— Какво...

Към приклеknалия млад мъж, огъвайки телце, светкавично припъlzя гущерче. Скочи върху бомбето на обувката и ловко се покатери на коляното. Спря на сантиметри от показалеца му и застрелка напред-назад черно езиче. Елица очарована съзерцаваше изящната гадинка. Гущерчето бе сиво-зелено, с фини пъстрини по гръбчето, тънки като жички пръстчета и мънистени оченца. Под кожата пулсираше сърчицето му.

— Погали го — предложи Витан.

Девојката плахо протегна ръка и нежно прокара кутре по доверчивата главица. Гущерчето отсечено завъртя муцунка към нея и тя трепна. Продължи да милва животинката и дори ѝ се стори, че на създаването му е приятно.

— Видя и първия кръг, Заблудата. ... Нека си иде веч.

Гадинката с невероятна скорост се шмугна встрани към тревата. Замря там, сякаш любопитна да чуе разговора им.

— Ти си магьосник!

В очите му играеше слънцето. Той се пресегна и докосна гърба ѝ. Не бе просто ласка. Приличаше на масаж. Скоро Елица престана да чувства тялото си, бе сякаш приятно проницаема за въздуха и светлината. И преди той я беше разтривал и винаги след това тя се усещаше лека и някак по-истинска, като изкъпана, не, по-точно обновена...

— Май винаги натрупвам много отрицателна енергия — измърка тя под дланите му. — Ти винаги я премахваш и ми даваш от добрата...

— Обич ми, няма такова нещо като отрицателна енергия.

— Как така?

— Ами енергията, както я наричате, тя е една и съща. Сила. Просто тече и преминава през всичко. Външна е спрямо Живота, още по-далечна е на разума, и затуй не е ни добра, ни зла. Такава просто я бъркаме, понеже сме хора.

— Не може да няма тъмна Сила! Виж, нали не искаш да ми кажеш, че абсолютно Зло не съществува!

— О, има го и още как!... Има го. В човешки и близки му светове... Ала не е То от корена на Всемира. Нито Доброто е такова.

Чудно е, ала е така. Има сила на Хаоса, има сила на Реда, има сила на Промяната, макар те да са трите лика на една и съща Мощ... А тя пронизва камък, буболечка, човек... Кога тече волно и красиво и е в мяра, нужна ни за мига, тогаз ѝ викаме светла, добра, положителна... Добре, хубаво. Ето — Слънцето. Каква е силата на лъчите му, положителна или отрицателна?

— Положителна.

— Ами стой тогаз няколко часа под него. Какво ще стане?

— Ха-ха!... Ще ме мажеш после с кисело мляко! Да, разбрах те. Ами когато има слънчеви изригвания?

— Също просто енергия. Ни добра, ни лоша. Просто в повече. И така вреди. Туй, което наричаш „отрицателна енергия“, е застои на потока ѝ в тялото ти и през душата, или през някое русло тя не тече. А не бива да се задържа. Ето, ручей. Кога бавен е — затлачва се, а кога е твърде бърз — влачи кал. Силата бива да минава с лекота по всички вътрешни корита на човешкото тяло, че и през всяка друга живинка, за да е наред здравето и да има мир на духа. Понявга таз сила избягва, сякаш вода е от счупена стомна, без да смогне да се приумножи. Туй е болест. А здравата Сила се трупа и сетне употребява за някакво усилие, било сърдечно, било на разума, за по-голяма мощ на мускулите... за Магия също.

— Разкажи ми!

Той помисли.

— ... Добре. Магията има три царства, три Кръга. И те са: Заблуда или Илюзия, коя действителността отрича; следва Пръстенът на Лечителството, и насетне — Равновесие, що преплита се с Промяната. Майстори от Първи кръг в ума на хора и по-благородни животни пипат, а най-изкусните в тоз занаят успяват да заблудят и понизши твари, но каквито и видения да предизвикат маговете на Заблудата, те само сетивата лъжат. Ала Лечителството — то попикаво нещо е, защото не достига болник да успокоиш, да премахнеш мъки-страдания с похвати от Лъжовния пръстен. Кутугер-колобър, знахар и прост лечител, те коловрата жизнени потоци в човешкото тяло водят. Най-боила Лечители на помощ си Вселенска сила призовават, чиято Мощ неща извършва, кои да изглеждат същински чудеса в очите на непосветени и неуки люде. Ала второто царство на магията вече става опасно за магьосника. Защото случва се той болестта чужда

върху си да поеме... И последно царство-Пръстен Равновесие се нарича. Трите кръга-царства не приличат на стъпала, следващи едно след друго. Заблудата често до Равновесие се издига. Лечителството със Заблуда си служи, освен с потоци вълнашна на тялото енергия. Висшата магия пък пипа внимателно, за да не бъде пометена от гигантските сили и за инструменти са й Илюзията и Лечителството...

— Истински космически енергии?! — възкликна Елица възторжено.

— Небесната Сила една е, ала трилика и от всеки лик седем неща могат да се направят. Първият лик на Мощта руши и събаря, другата му страна гради та твори, третата опазва и увековечава. Ето, при Заблудата се ползват и трите свойства на силата от най-ниски равнища. При лечителството други, ала повече третата или първата. Какво е висшата? Висшата може от хляб да направи камък, а от камъка — хляб. Ала по-лесно е на хляба да *отречеш* естеството и той ако и да бъде яден, стомаха пълни, ала не засища. На един камък можеш да внесеш силата на хляба — не е нужно да го гризеш, но дорде има в него от животоподдържащата същина, не ще огладнее притежаващият го. Както при сегашните ви батерийки. Е, ако е речено, можеш и от камъка съвсем истински хляб да направиш, сиреч форма и *същност* да преобърнеш... ала досега не чувал съм да е правено. Навярно не бива без остра нужда към Висшия пръстен да се посяга...

— Откъде знаеш всичко това? — очаровано прошепна девойката.

Въпросът й — всъщност тя не питаше, но Витан се учуди и меко отрязва:

— Откъде знам? Аз ти го казвам.

Помълча, присви рамене и додаде:

— Щом можеш нещо, вършиш го. Защо да се питаш, щом и без това трябва? Не е по приумица твоя, виждаш, че длъжен си да сториш нещо... Това е Магията — умение да държиш бързеите Вселенска сила, а тя е от Бога и сама е Бог. Той е всичко. Към небето гледаш просто за по-лесно, ала Той е в теб, а ти си в него както... както че са сънища Негови... Досуц онези змейове в рокана на баща ти.

— В кое?

— Ком-пютъра — Витан произнесе думата непохватно, но старателно. — И тъй Теченията текат през теб, ти ги насочваш, преплиташ или разделяш, натрупваш или изхвърляш... Сякаш на

фотографска снимка, шарките ѝ състоят се от три основни цвята. Всичко живо дар носи да променя „цвета“ на Силата, добре, енергията, да множи или ослабва нейните ликове. Та така, щом нагласиш Мощта, насочваш я и я сгъстяваш... и магията е готова! Лесно, нали?

Елица го гледаше с големи очи.

— Не си чувала нищо подобно? Не е чудно. Девет начина има магия да яздиш, ала останало е толкоз, колкото само да се знае, и то като във винена мъгла, че едно време сме го могли. Пепел... Не върши никой веч магия истинска в този свят.

— Защо?

Витан дълго мълча, свел глава. Елица не виждаше лицето му.

— Променят се хората, навярно — измърмори той мрачно и глухо с някаква сива сянка в гласа.

— Амиии... — побърза да го разведри момичето. — А какво може един Висш маг?

— Всичко.

Тя се опита да си го представи. Прехапа устни и почти изохка тихичко:

— Ау, сигурно ужасно е да можеш всичко...

— Навярно само отдолу тъй изглежда, че на орела свят му се вие. Е... когато можеш *всичко*, трябва... да, добре е да знаеш дали точно него искаш, а не нещо инакво... Тежки са стъпките към овладяване на всеки нов пръстен. Всяка стъпка трае различен брой години, според това колко си чевръст, способен и колко добър Учител е онзи, у когото чиракуваш.

Той отново млъкна и прекара пръсти през очите и косата си. Продължи забързано, предварвайки любопитството на девойката:

— Овладелият Висшата магия от Силата вещи и неживи духове прави. Ала туй изисква много да натрупаш или почерпиш от потока, а това би предизвикало... да речем зима посред август... За да не стане тъй, можеш да укротиш земетръс, стига да има зароден такъв, и при туй да не изтървеш Силата. Не само за теб ще е пагубно, че и за земята, гдето си. Всъщност винаги разклаща се Равновесието, а държиш юздите му не просто с ръце, а и с душа... Затуй магесникът бива да е спокоен като езерно огледало. И доста якост, здраве, жилавина му трябва. Тогаз велики дела стават... и уморяват, защото сякаш ламя си впрегнал и скали на нива разорал... Инак ще разсее, ще

изтърве слабият трупаната мощ и нито ще сполучи, че и ще си навреди. Колко по-засукана магия желаш, толкоз повече Равновесието на Всемира се разклаща. От едно място градушка пропъждаш, тя другаде на чер зъл вихър става. Ала силно ако Равновесието разлюлееш, тогаз Светът магьосника нечестит премазва, за да продължи-пребъде както и преди.

— И това... със заклинания, с какво — тя размаха ръце, — ммм?

— Словата само ума загряват и волята на магесника в боен ред строят. Колкото по-напреднал е човек по пътя на магията, толкоз по-малко нужда има думи заклинателни да бърби, с десница знаци чудесни да сторва. Мисъл и страст слова и ръце заместват, мила Елица.

— Ами... ясновидците, които чуват гласове... те?

Витан изтупа пръстите си от невидим прах.

— Тях Дарбата ги владее, не те нея. Всеки *вижда* по нещо. Усеца къде е някой човек сред безчет други или що ни чака в бъдещ ден съзира. То е като силата на ръцете. Едни вдигат десет очи, някои осем, други — една, ала сто пъти без прекъсване! Ала... Туй, що като послания получават, то е нещо немислимо. Немислимо, защото невъзможно е да бъде изречено-казано, не може да бъде назовано. А има ясновидци, те дръзват да тълмачат непреводимото, турят великото в тесни плоски рамки на речта човешка, сиреч в образ на разсъждение... Как да го река по-ясно? С хорски език не става... Има друг за това.

— Ти знаеш ли тоз език? — попита съвсем сериозно Елица.

Той се подсмихна.

— Бих бил *Превелик*, ако го знаех. А и Езикът не е *един*. Ала видело-разбираемо става туй, щом излъжем думите. Ето, снимка пак си представи. Ясно ти е за какво тя говори, защото тез неща си виждала преди. Ала е плоска и ако снимат нещо, което е доста засукано, с височина, дължина и широчина... ще ли го познаеш? Ами нещо, което има *повече* от шир, дълж и високо...

Елица се замисли за миг.

— Говориш за повече пространствени измерения, нали?

— Мм... Да, щом ти е по-лесно, представи си го така. Сега с тез думи го казвате...

— „Както... сега... казвате“ — озадачено, но със закачлива усмивка, тя повтори подир него. — Сякаш ми говори някой стар дядо,

не ти, ха-ха!... О, не се сърди! Шегувам се!

— ... Не ти се сърдя...

— Разбирам което разказваш... А... има ли нещо вярно в тези истории за магьосници, които се превръщали в различни животни, както в приказките?

— *Тези* не са хора. Великите Майстори на Лъжата обаче могат да проникнат в съзнание на животно, да го приспят и яхнат ума му, да чуват и виждат през него. Отстрани наистина изглежда, сякаш превърнали са се в орел, кон или куче! Ала туй е хлъзгаво умение, може да разстрои разсъдъка, а пък ако убие някой животното, магьосникът ще почувства смъртта на създанието, което е обсебил... а туй наистина Страшно е!

— ... Човек може ли да бъде тъй... „обсебен“?

— Да, ала по-мъчно е. Най-бива кога е драговолно... и кога доверяваш се на другия. Сиреч, когато го обичаш. Обичаш! — не само обладаваш или искаш за своя си корист! ... Сегашните хора бъркат любов с плътската наслада, макар в плътското влечение огромна дива сила да има, не обуздава се лесно. Прастара мощ е, а Обичта е друго... Всички времена имат недосхващане за туй, ала сега като че ли е най... Не, не бива да съдя... За що умисли се, Елица?

— Слушам те. Никого не съм чувала да говори така.

Умълчаха се за малко. Дъждовното воинство във висините скри слънцето, притъмня и прихладня. Елица обърна с клечка умрял бръмбар. Отдолу се разбягаха дребни мравчици. Девойката се загледа в тях. Суетяха се като работници, демонтиращи стара гемия.

— Мъртвите... — внезапно попита тя, като стрелна с бързи очи мухата, която Витан преди малко бе лишил от живот. — Къде отиват?

— Къде отиваме... Връщаме се, откъдето сме дошли, навярно.

— ... Говорят ли?

— Мъртвите затова са мъртви, защото не говорят. — Той се позамисли в припомняне на нещо. — Понякога душите се задържат по-дълго край любими места или приятели. Това ли имаше да питаш?

— Сетих се за баба ми... — с прелетяла сянка на тъга рече Елица.

— Отделен от тялото дух угасва бърже или бавно тлее... а нищо чудно е да се слива със...

— Кое? С Божествеността? Която е като огън, а душите — искри? Или... Бог се състои от всички нас... и раждани преди, и тези, които живеем сега, и неродените още. Познах ли?

— О — отрони Витан, с почуда и възхищение, — туй не знам го, Елице. В Магията, не мисля, че чак нужно е *общуване* с Божественото, защото тя не е да търсиш Тангра в душата си, ами само да боравиш със Силата в многото ѝ лица, от Небето дадени... Уменията на Магията нямат нищо общо с Прозрението или как да си щастлив, да се погаждаш с хора и себе си, макар те важни неща да са, понеже трябва да бъдеш сигурен и да вярваш на сърцето си...

— „Тангра“ ли каза?

— ... Тъй ли рекох? Е, нека е Господ, Аллах, все общо е. Само казвам ти, че да си магьосник, не е религия, не е вяра, осъзната и не, в някакво Начало, ами просто въпрос на умения и похвати. Както в спорта! — Витан с широка усмивка посочи гребците.

— Знаеш ли, стана ми студено — призна си Елица.

— Тръгваме! — съгласи се той и с лекота скочи на крака.

Вече в автобуса за София изведнъж рязко им замириса на прах и веднага ги настигна едър порой. Доколкото можеше да се съди през обилно заливаните прозорци, отвън булевардът за секунди стана пълноводен като венециански канал. Шофьорът на рейса намали скоростта. Край дъждовни струи се носеше воден прах и от свъсеното небе се извиха и накъдриха грамадни светкавици, облаците замлатиха с гръмотевични чукове по покриви.

Навсякъде трепващите от гърмежите хора се втурваха да се спасяват, прикрити кой с каквото може. Тълпи се криеха под навесите на спирките, мокри до кости, от тротоарите се вдигаше пара.

Точно за откриването на Световното първенство по футбол в Париж пороят утихна. Народ се тъпчеше в транспорта, всеки забързан към сухото вкъщи. Но остатъчен дъждец пръскаше още два часа за досада на храбрите продавачи по сергиите, въоръжени с телевизори, портативни марки от съветско време. А между туй в ефир излезе нова радиостанция, приела, че по случай дъжда ще ѝ върви като по вода. Повечето слушатели обаче останаха верни на шоуто по „Хоризонт“ от

десет вечерта, чиято рекламирана тема за камикадзе силно ги бе развълнувала.

Да, интересуваха се гражданите от източен самурайски дух!

Елица и Витан не чуха нито дума от предаването...

... Нощта бе облачна, луната едва прозираше през прозореца в спалнята. Електрическа повреда отърва обитателите на кооперацията от наглата светлина на рекламните отсреща.

Елица се размърда в дрямката и се сепна от това, че до нея нямаше никой. Уплаха прогони съня, тя почти скочи от леглото...

Витан седеше на бюрото и като че нещо пишеше. Бе задълбочен и още по-сериозен. Момичето го наблюдаваше скришом, как той дълго гледа календара и сякаш накрая остана доволен. Върна се безшумно и тя отметна одеялото насреща му. Той се учуди:

— Та не спиш ли? Как не съм те усетил!

— Не ми се пилее време в спане. Гледах те. Какво правеше?

— Сметки. И мисля мотор да купя. Какво ще кажеш?

— Уха. Нали ще ме возиш?

— Ще ли питане?...

— Прегърни ме... — и зашепна в ухото му: — Пази ме вече, чу ли...

— Казах заклинанието, обич ми, спокойна бъди.

Тя не успя да разбере какво точно искаше да ѝ каже, но отново му повярва. Той не би я излъгал — тя залагаше за това живота си!

В началото на следващия ден още се чувстваше свежест от вчерашния порой, ала тя бързо се изгуби. Витоша чезнеше в сивкава мараня, небето от време на време дъждозаканително притъмняваше. Но скоро слънцето заприпича, а по пладне отново тежък зной налегна града и той се задъхваше в лютивия пушек на автобусите с надписи „Екодвигател“.

Елица гледеше Витан да е по-далеч от рейсовете. Преди ден или два той ѝ доказа, че нервите му далеч не са волски и дори неговото търпение и спокойствие имат предели.

В един автобус по някаква причина изгорелите газове не отиваха през ауспуха да ги дишат пешеходците, ами влизаха в салона.

Пътниците кашляха и търкаха разлютени очи. В този момент на всичко отгоре влезе контрола.

Народът запротестира. Неколцината юначаги, които се явяваха блюстителите на спазването от страна на гражданите задълженията им към градския транспорт, останаха непреклонни:

— Кой ти дава хляб без пари, бе, а? Глоба! — изтъкнаха те необорим аргумент.

— Я се погледнете, мязате на башибозуци каквито сте размъкнати! — кипнаха гражданите. — И евреите не са си плащали „превоза“ в германските душегубки! Айде чупка!

Един от контрольорите усети пушека в салона, смути се и задърпа колегите си да слизат без разпавии. Те му се озъбиха и продължиха кавгата:

— Тука к'во пише: „пътниците са длъжни...“ Я сега да не ви сваляме насила и водим в районното!

— Ние ли само сме длъжни бе, мутро охранена! Ревни сега, че имаш деца да чуваш! За сметка на нашите ли ще ги храниш, изедник с изедник!

— О, така ли ще си приказваме... Слизай веднага, баровец! Ще те преслушаме набързо...

Витан направи две крачки, с които се озова сред контрольорите, задърпали жертвата си към отворената врата на продължаващия да стои автобус.

— Вън! — рече той и обръсна лицата им с кремъчен поглед.

— Я! — опулиха се те. — Много си юрушлия бе, бързак! Твоят билет — къде е, а, отворен?

— Карта — смразяващо отвърна Витан и протегна напред длан.

Елица се уплаши. Знаеше, че приятелят ѝ няма карта. Освен това ясно виждаше, че ръката му е празна!...

Контрольорът кръвнишки го изгледа и със съжаление рече:

— Като си имаш карта, стой си, кютай, никой не те закача. Остави ни да си гледаме работата! Айде, чао. А ти, слизай, господине, да видя кой бил размъкнат!

— Ти наричаш това *работа*? — спокойно каза Витан.

Продължаваше да стои и показва празната си десница, която внезапно се превърна в юмрук и мълниеносно се стрелна напред.

Като че леко перна само единия, но изведнъж всичките контрольори се хванаха за носовете, между пръстите им шурна кръв.

— А така! — зареваха неколцина от пътниците.

Други завикаха да не се вършат безобразия.

— Вън.

Юначагите спешно напускаха бойното поле, а Витан се обърна и сякаш с една-единствена крачка стигна кабината на шофьора.

— Измъквай се и си оправяй возилото.

Псувните застинаха в устата на човека, когато Витан докосна с изпънат показалец челото му. Измига два-три пъти, покорно угаси двигателя и изпроводи със заешки поглед отдалечаващата се кобра в човешки вид. Окопити се и кресна отмъстително към салона:

— Колата е повредена! Те ви...

Витан хвана Елица под ръка и, без да обръща внимание на завайкалите се и заругали пътници, слезе от автобуса.

Групата контрольори бе скупчена на спирката, стояха с окървавени носни кърпи и страхливо гледаха към тях. Наоколо някой възликува:

— Я ги вижте, четниците на компания Столичен градски транспорт! Мокри кокошки!

— Защо толкова си придават важност и се надуват?

— Защото са празни хора.

— Защото им харесва! Харесва им да мачкат и да властват! На общината точно такива й вършат работа — хулигани с разрешителен документ да хулиганеят. А че от това става още по-гадно да се живее и диша, пука им на бюрократите, нали паричките се прибират! Няма солидарност, еййй...

Прииждащите автобуси поемаха възбудените хора, стари и млади се блъскаха с лакти, стояха на изходите, запречвайки всякакво преминаване към полупразните вътрешности на колите.

Витановите ноздри се разшириха гневно, когато шофьор на друг автобус захлопна вратата пред носа на едва кретаща бабичка. Елица веднага го улови за ръката и го дръпна назад.

— Недей! Стига! С юмруци ли само ще оправяш света?

... И после дълго вървяха умълчани, гузни и почти отчаяни, докато край църквата „Света Неделя“ Елица не се учуди:

— Виж ти, тази липа почти е цъфнала! Как хубаво мирише...

И внезапно стегналият лед помежду им се счупи и отново всичко тръгна както допреди грозната случка — слънчево, чисто и влюбено...

— Кажи нещо за гадателите на бъдеще? — Елица оглеждаше списания „Психо“ и други подобни в синьо вестникарско павилионче. До тях момиче с ветрило се бореше с жегата.

— Това не е основното на Магията. Нито пък вникването в същността на човешките мечти и кроежи. Достатъчно е да угадваш желанията и страховете, за да си вещь на първи кръг. Инак, да, то всеки пръстен ти носи предсказание. Дори най-първото всеки го знае: погледне слънцето на заник и рече: утре ще вали или утре ще е ведро. Някои познават. Понявга грешат.

— Ако си метеоролог, *понякога* познаваш!

— Да... Ала говоря за истински гадатели. Всяко от трите царства на Магията се постига, щом и докато развиваш в себе си нови сетива за него, и обратно — всяко горно стъпало дава нов взор към взора ти, ново чуване на слуха, ново осезание, че и други, вещерски очи и уши. А дарява те и с Глас, сиреч предумение да попиеш похватите на следващата стъпка. И оттам са Предсказанията. Ала те са най-мъчни за разчитане. Овладей Заблудата, можеш само да си представиш нещо за кратък срок, и то за неживата природа или най-общо за близките дни на един човек, ако всичко край него е спокойно и не предстоят големи промени. При Лечителството вече може да се видят повечето кръстопъти, които ще се срещнат по житейския друм, а Висшето ниво долавя Съдбите на цели народи!... Но и опитни Магьосници безсилни стават, кога случва се в някой ден, че много Съдби спорят коя от тях да натези връз лентата на Времето... и тогаз не се знае, по коя пътечка ще се търкулне Светът.

— Какво е *съдба*?

— Ами... Не, не е нещо писано като книга, ами нещо като амулет, талисман, чието предназначение трябва да откриеш. Инак той става да го ползваш за какво ли не... Да речем, съдбата ти е сабя — сиреч воин да си... ала свикнали са те да бъдеш земеделец и затова може цял живот да косиш с нея трева, докато един ден дори за миг само се не случи да я развъртиш, дай Боже за право дело — и тогаз Съдбата ти е изпълнена. Разбираш ли? Някои само за много кратко

правилно използват съдбата си. Тя е много... като глина на грънчарско колело...

— Пластична?

— Да, пластична, тъй. Ала иска своето. Променя се, но не много, Същината ѝ остава.

— А прераждането, какво мислиш за това?

— Няма минали животи. Животът е един и Награда е, дадена ни... занапред, в аванс.

— А как тогава има хора, които си спомнят предишни животи?

— В мнозината си туй лъжовни спомени са, дължат се на паметта от кръвта на прадедите. Както очите ми „помнят“ цвета на очите на моята майка...

Той млъкна, сякаш ударен.

Елица пламна и веднага припряно се обади:

— Генетична памет, да, чувала съм. Значи, не са чак такива глупости тези окултни учения...

— Повечето заблуди са. Или неволни лъжи. Или начало на търсене на истините. Кое е едно и също, казано с други думи. Инакво е, щом с двоен умисъл е...

Елица отново погледна критично към списанията и заяви:

— Е, мен ми олекна. Винаги съм си мислила, че има нещо. Вярвам в чудеса! Особено в хубавите.

Под кестени се криеше книжна сергия. Те спряха пред шаренията заглавия.

— Ето тук работеха Верена и Дичо — подшушна Елица.

Витан застина и ѝ се стори, че той сякаш души въздуха. Прокара длан над бордюра като металотърсач над заровено имане. Двамата младежи на сергията го загледаха с почуда, после отново зяпнаха Елица, която внезапно се бе почувствала самотна, докато младият мъж с нея сякаш бе на светлинни години разстояние...

Момичето плъзна пръст по „Как да преодолеем депресията“, а Витан отсъстващо прелисти нещо за Исус Христос в зелена обложка.

Продавачът на сергията косо изгледа явните „самогледковци“, подсмихна се красноречиво на приятеля си, който седеше до него с китара в ръцете, и насочи цялото си внимание към доста готината полицайка, спряла пред любовните романи. Младата жена носеше значка с Мадарския конник.

— Прощавайте, каква е тази значка? — попита продавачът с явната цел да завърже разговор встрани от литературата.

— Български съюз за конен спорт — сухо отвърна полицайката и деловито повдигна избраните романи. — Колко?

Тонът ѝ говореше, че не ѝ е до излишни приказки.

Сергиджията с разсеяна усмивка взе парите, върна ресто, пожела всичко хубаво и я изпрати със съжалителен поглед.

Каза на приятеля си:

— Ау, оса!

— Оса? — ухили се китаристът. — Тежък си. Оса била... Само щото те отрязва ли?

— Това беше ком-пли-мент. Нали си виждал оса? Е те т'ва е жена — тънка талия, супер бедър, стройни крака, големи очи. Характер. Мечта!

Двамата прихнаха.

— Нещо ще желаете ли? — попита подчертано учтиво към Витан.

— Много неща — отвърна той така, че Елица отново се стегна.

— Извинете, лека работа — каза тя смутено към продавача и забърза да отведе скования си любим.

Малко се разсея, когато по-натам до едно бистро те видяха гълъб, който се разхождаше по масите сред чаши и пепелници за радост на деца и родители. Птицата бе бяла, с кафени пъстрини, които на светлина преливаха от червено-лилаво до пауново зелено. На крачето си носеше червен пластмасов пръстен с цифри (02 96 0742). Оглеждаше наоколо с кафяви очи и се суетеше по свой гълъбски начин. Много-много не позволяваше да го гаят, не удостои с внимание предлаганите му пуканки, но прие шепя семки от самотно девет-десетгодишно момиченце на пейката до капанчето.

Витан се заинтригува не от птицата, а от медальончето, което носеше малкото девойче — тънка метална пластинка с гравирани дракон. Замислено и топло той се усмихна.

Докато Витан плащаше поръчките в уютна сладкарница, на Елица отново ѝ направи впечатление неговото отношение към парите.

Той с явно презрение и лекота даваше банкноти и пазеше металните монети.

— Защо така? — попита го тя.

— Хм... — той сякаш леко се учуди на навика си. — Ами... тъй. Книжните са ми сякаш без стойност. Не е нещо страшно! — додаде той с тих смях и я помилва по ръката.

Тя се притисна за миг към него, но си отбеляза наум, че приятелят ѝ пак се измъква от отговор. Ето, например, Витан носеше часовник на дебела каишка, страшно стар, с толкова изтърган циферблат, че не се разчиташе марката му. Цъкаше гръмогласно, като будилник. Елица нито веднъж не видя младия мъж да го погледне, когато казваше часа. „Толкова сме си свикнали, че не се поглеждаме“, обясни шеговито той. Девојката остана със смътното усещане, че не желае да дава обяснения.

И не бе съвсем вярно, че не ценеше книжните пари. Веднъж в един подлез той се закова на място, пленен от музиката на уличен гайдар. Слушаше със затворени очи, изпънат, сякаш гласът на инструмента вливаше в него напрежение...

пищеше и стенеше, смееше се и викаше от победна радост гайдата,

през времена, през земи и животи, през кръв и смърт, през загубено и намерено, пееше право от дома и за всичко свидно!...

Витан опипа колана, после, изненадан, че не намира това, което търси, бръкна в джоба си. В пръстите му изшумоля една от новите едроцифрени банкноти, той я пусна в шапката на музиканта и увлече Елица подир себе си, сякаш бързаше да напусне това място.

— Ти не... — понечи да каже нещо тя.

— Заслужава и повече! — отвърна ѝ той, с нежелание, с отбягващи я очи...

И как го заобича още по-силно за това!

Колкото обаче и да внимаваше, светът край тях запълваше пространството с всичките си прояви. Минути след като бяха послушали в прохладен подлез нещо прекрасно от Вивалди в

изпълнение на млад цигулар, те двамата налетяха на поредната тъмна страна на живота. Възнеприятна сцена: скинари, спипали циганка-джебчийка. Животинският рев на ритнатото с кубинка в стомаха момиче изправи Елица на нокти. Прилоша ѝ, когато минувачи и търговци на сергии одобриха саморазправата. Витан веднага я поведе по една странична уличка, почти тиха, в която дори жегата на деня сякаш бе забравила да надзърне...

Наоколо по стените висяха плакати за концерти на рок-групи, обяви с покана за езикови курсове... и некролози, понякога с млади лица, като тези на щураво изглеждащите пънкарчета, които ги помолиха за цигара.

По булевардите виеха линейки. Модата на тесни черни панталони с клоширан крачол не се съобразяваше с горещината. Минаваха момичета, качени на смайващо високи токчета и чудовищно дебели подметки-платформи. Тананикаха си песнички на групата „Б.Т.Р.“, бърбеха, кихаха и кашляха от плъзналите по града грипове и хреми, но оставаха по гол кръст, защото смятаха, че така са красиви. И не беше лъжа. Витан ѝ ги посочваше и казваше:

— Няма по-хубави от българките! А от тях най-красивата ти си...

Неусетно стигнаха Централна гара — чалги, мръсотия, суетня — и Витан се отби на билетните гишета. Елица се разтревожи.

— Ти ще ходиш ли някъде?

— Може би. Искаш ли да гледаме кино?

А след прожекцията навън бе настанало изключително благо време, тихо и ясно, почти свежо. По улиците цареше спокойствие и само от заведения и магазинчета, където мигаха екрани на телевизори, се донасяха резове и възклицания на запаянковци.

В прегръдката му времето летеше, крачките се нижеха и разстоянията се свиваха...

Поспряха на площад „Народно събрание“. Вдигнаха глави към паметника на Цар Освободител. Витан стисна зъби. Елица внезапно изпита непоколебима увереност, че това му е нещо като навик — да застава тук и да поглежда... какво?

— Нике, богинята на победата — рече тя, като посочи крилатата фигура с меч, рееща се над войниците. — Като малка все я рисувах, само че не ѝ харесвах, че е въоръжена...

Подминаха зелено-бял полицейски джип, който се тресеше от бурен смях — навярно в колата четяха някое ново българско криминале или „101 вица“.

Когато закряха в здрача на нейната улица, девойката каза:

— Оттук някога минаваше трамвай. В по-тясното на улицата бръснеше кленовете и се клатушкаше като кораб. Бях много малка тогава. Чудно е, как си го спомням...

С безпокойство си помисли, че любимият ѝ ставаше все помислен и самовглъбен.

Какво го мъчеше?

Не смееше да попита...

В дъното на улицата над блоковете изгря червена нацърбена луна, в акациите бляскаха първите светулки.

Още с първите минути на следващото денонощие радиото взе да помпа настроение и реваншистки амбиции за първия мач на България в това световно. Някак между другото се спомена за държавна такса във вузовете на страната, но биде наблегнато, че парното и топливата ще продължават да се субсидират от държавата...

ГЛАВА 5

*„Равен мач — загубен мач. След много
фукни — накрая ръц!“*

констатация на
запалянко

Още от сутринта денят жареше. Черни връх се криеше под буклеста перука. Бе горещо и слънцето слепеше отгоре, но за щастие подухваше. Скоро прахолякът стана непоносим.

Около два часа телефонът у Закови зазвъня. Лъчезар вдигна слушалката. След петнайсетина секунди той отговори с кратко „добре“. Излезе почти веднага. По улиците виеха линейки и полицейски коли. От вестникарски сергии масово и със стръв се изкупуваха спортни издания. На път към мястото на срещата Лъчезар обърна лице нагоре. В дълбоката синева на зенита бяха заплували искрящо бели предвестници на дъждовното войнство: едни — мощно-кълбести, други — заканително парцаливи и разрошени. Обикаляха небето над Софийско поле и трупата сили.

Този път Ясен беше в дънки, със спортно лятно сако и изглеждаше далеч по-човешки.

Заведението бе претърпано, но всички следяха по телевизора мача България — Парагвай. Дори барманът не брои парите, бегло отвърна на поздрава, а очите му се намираха в екрана. Зако и агентът Георгиев се свряха в дъното на задименото помещение. Свободни столове както винаги нямаше и те седнаха върху каси от кока-кола.

— ... консултанти... окултисти, етнографи? — с раздражение говореше оперативният работник. — Астор? Екзорсисти? Двата ни синода? Папата? Или Далай Лама, някой аятолах? Никой нищо не знае, нищо не разбира от тези неща. Философства, разсъждава, строи хипотези, обаче *конкретно* — хабер си няма! Магове? Все шарлатани. Да намерим дори такива, които и до бели коси биха останали чираци — пак ще е добре... Врачки? Шантава, противоречива работа. Всеки има своя доктрина, свои принципи, иди се оправяй. Освен астролозите и хиромантите никой друг няма обща, криво-ляво научно призната система. Фраш диви таланти и нищо култивирано, обучено, школувано... Тай се.

Ченгето нетипично нервно за него смачка с мършави възлести пръсти цигарата в пепелника. Лъчезар безмълвстваше. *Накъде бие*

този пън неясен?

— Сегашните академични среди като дяволи от тамян бягат от тези неща. А учен като Нютон, великият Нютон, той се е занимавал с метафизика. Днешните пък въртят нос — сакън да не им иде на вятъра „научната репутация“. Затова сега не разполагаме с никакви Учители, с никакви магически технологии, освен с най-примитивните. А примитивните са, ако щещ, нерентабилни. Чисто и просто неизгодни за прилагане извън лабораторни условия. Един кой и да е хай-тек продукт гълта много средства и интелектуална енергия, но *употребата* на такава технология дава качество, плюс по-ниска цена. Все едно да копаяш язовир на ръка или с багери. Багерите са скъпи, защото в тях е вложена инженерна мисъл, конструкторска работа и промишлено производство, демек — пари, средства някакви. А циганите с кирките се пръкат като кучетата. Обаче дейността, дали ще е язовир, египетска пирамида или Стоунхендж, в крайна сметка излиза по-евтина с „багери“, не с цигани. И ако сега някоя световна сила... абе, даже вземаш коя да е цивилизована страна, а не изключвам от това число нашата си, и когато тази държава хикс получи онова, което наричам „магическа технология“... а!? Непредвидима работа... Опасна. Векове наред човечеството е унищожавало онези свои представители, които са имали свръхестествени дарби. Това са сторили предшествениците ни. Църквата, инквизицията, държавата, материалистичната наука... Обществото, демек всеки посредствен средностатистически човек. Навярно от страх. Страхът, наборе, управлява света, от мен да го знаеш...

— Набори ли сме? — не съдържа учудването си Зако.

— Половин година под тебе съм. Дишам ти във врата.

— Верно?

— Ами да. Що, по-възрастен ли изглеждам?

— Определено.

— Не си от деликатните хора, да знаеш. Лъчо, да си чувал за Бялата жена^[1]?

— За кой??

— Тай се, няма значение... Подробност от свидетелски показания. Не мога да преценя дали има тежест и място. Ех... Слушай, това, което ще ти кажа... е много сериозно.

— Ъм?

— Трябва да изчезнеш.

Зако не отговори, само вдигна вежди, докато отпиваше джина си. Вече не обръщаше внимание на пируетите в монолога на Георгиев. Какво ще бъде сервирано сега?

— Кофти загажихме с този случай.

— Как така?

— Точно сега ще е най-удобно да драснеш, докато в службата сме ангажирани с маризите в Косово и гешефтите около това... Да, да, много може да се опарим, по-близо ни е от Бургас тая пуста Прищина! Та затова... ние там гледаме да...

— Кой „ние“.

— Ти. Аз. Службата.

Лъчезар помисли малко и убоде Георгиев с присвити очи.

— Според мен ти не си от НСС. *Службата ти* повече се занимава с *приватизация*, да не го кажа още по-направо, че ще вземеш да ми се обидиш. Най-благородното, което вършите, е промишлен шпионаж...

За миг Георгиев се ококори и сетне ъгълчето на устата му трепна в невесело подобие на усмивка.

— От кои си всъщност? — настоя Зако.

— От добрите.

— Хм!... И кой е срещу... *нас*?

— Лошите.

Лъчезар го изгледа и загаси цигарата.

— Май ще си ходя.

Георгиев направи някакво движение, все едно искаше да го хване за ръката. Зако дори се изненада, че не го стори. Георгиев обаче само каза:

— Чакай, недей...

Агентът, или какъвто се водеше там, се заколеба отново, потърка носа си с показалците и сухо изрече:

— Службата... в която съм... не можем да те предпазим от... заинтересовани организации от чужбина. И от наши... ммм... групировки, въъ... на частна практика. Всъщност... дори редица хора от нашия отбор решиха, че не е редно сами да разплитаме проблема. Разбираш ли какво ти говоря? Аз и някои мои колеги изобщо не определяхме хавата в Службата допреди буквално две-три години. А и

сега още не сме в състояние. Може би след известно време, петилетка да речем, тогава ти би могъл да бъдеш защитен така, както една държава може да защити свой ценен гражданин. Не си прави илюзии, ценно е това, което знаеш и което още не си казал, а не черните ти очи. Да сме наясно. Говоря ти абсолютно по работа, служебно, делово. Ние много бихме искали да те скрием... но други от нашите... и бившите наши, сега частни лица... те ще те поднесат на тепсия... И не зная кое би било по-добро за тебе...

— Нещо пак не ми стана ясно...

Георгиев го спря с жест.

— Слушай, наборе, в момента искам да те уплаша. Само така ще разбереш колко шибана е ситуацията. Не вярвам да има голяма разлика между това да се озовеш в лапите на ЦРУ, NORAD, NSA^[2] или аналогичните кантори у руснаците. А братушките много биха те искали, защото си мислят, че става дума за качествено ново химико-бактериологично оръжие. Отровата на змейкинята имам предвид. Открай време много си падат по тия работи... Виж, бая хора напуснаха силовите структури, и не само полицията, но и разузнаването, а те знаят как да сметнат две и две. Та ако бързо не вземеш мерки да офейкаш някъде... ще дойдат *онези*. Все едно са си вкъщи, даже по-зле — на кого му пука за туземци...

— ГООО!!!... О! А?!! — изрева цялото заведение, задави се с крясъка си и зави обидено. — ГРЕДАаа...?! Мама му и късмет чилавертски! Абе, ЗАЩО, БЕЕЕЕ... Карпеджяни, насери се от кеф!...

Зако гледаше в порцелановосините очи на Георгиев и изведнъж разбра, че наистина е уплашен. Стомахът го сви и сърцето захлопа — дълбоко, силно, в ритъм на погребална камбана. Шумно пое въздух и усети как по гърба му се стича пот и ризата подгизва, вече не само от жегата.

Наоколо цареше диво разочарование и коментари, на екрана следваха ефектни повторения на пропуснатия гол. От тонколоните коментаторът на радио „Хоризонт“ също се задъхваше покрусено. Сияйна сянка от американското футболно лято '94 вече не лежеше на лицата на хората в заведението.

— И...

„... сега какво да правя!?!“ — едва не изпищя Лъчезар и зиморничаво подръпна рамене. Сви се към чашата си с алкохол и с

малко непослушни пръсти запали цигара.

— И? — повтори той вече по-овладяно.

Георгиев продължи да го фиксира с хладни очи и Лъчезар му отвърна с най-мрачния си поглед.

Агентът кимна.

— Слава Богу, разбра ме. Единственото, което мога да ти обещавам, при това без гаранция, но нямаш друг чойс, мой човек, е, че за известно време, около седмица, ще съумеем да удържим твоето име в тайна. Важно е да се потопиш за година-две... и тай се, а натам ще видим.

— Къде? — саркастично попита Зако.

— Имам една идея...

— Ъъййй!! — реагираха на опасна ситуация в нашето наказателно поле запаленците. В екрана се креснаха псувни и ценни указания към националите от коя страна да ритат топката.

Георгиев за секунда се зарея в телевизора, после отново насочи вниманието си към Зако. Тежко убедително той рече:

— Май най-удачно ще е да идеш в Чуждестранния легион.

Това беше най-смешното нещо, което Зако чу за цялата вечер.

---

[1] **Високата бяла жена** — неизяснено митологично същество от старите български предания, описва се еднообразно в цяла България; нищо не прави, освен с появите си да плаши хората; **ВНИМАНИЕ:** видяна е около 1940–1942 г. в село Теплен, Неврокопско (Гоце Делчев), където тя уж зашлевила шамар на едно хлапе... ↑

[2] **North American Aerospace Defence Command** — NORAD — Въздушно-космическа охранителна служба на САЩ; **NSA** — Агенция за национална сигурност. ↑

... Смътно помнеше как се измъкна от заведението. Някакъв превъзбуден мъж, слизащ по стълбите в кръчмата, го попита за резултата. Зако сви рамене. Човекът се ориентира по гримасата му, прие я като отговор и изръмжа ядно: „Ясноооо... Щом не сме били, значи сме загубили.“

Мачът бе и на улицата, вайкаха се и цветисто псуваха гредата на Стоичков, жълтия му картон, идиотското равенство. Обезлюдялата за два часа София отново видя стълпотворения народ по спирките. Профучаха пожарни коли, издумка турбореактивен пътнически самолет, заръмжа слабо и приятно. После слънцето блесна на запад, надникна под козирката на облаците и всичко взе да съхне... и пак поваля; край „Кристал“ липите замирисваха все по-силно и по-силно. Около 20:00 часа времето стана просто превъзходно за разходки...

Зако бе вървял през града като през мъгла.

... Сега той тихо си прибираше багажа, умувайки над всеки предмет, който възнамеряваше да вземе. Все пак не отиваше на море. През плътно затворените завеси навън не проникваше и лъч светлина. Бе запалил две нощни лампи на пода, бе включил касетофона тихо да тананика „Аризона дрийм“ и гледаше да се движи колкото може по-безшумно. Дори след втора ревизия на необходимите вещи, купчината върху масата изглеждаше не по-тъбуха на брезентовата раница.

Лъчезар седна и запали цигара. Стисна зъби, сви устни и заби невиждащи очи в несесера с принадлежностите за бръснене.

Имаше нужда пак да си припомни разговора с копелдака от тайните служби. Защо ли не го харесваше толкова? Все пак човекът си вършеше работата...

Зако с тихо ръмжене прогони тази мисъл и се върна към думите на Георгиев:

„Какво забавно видя тука? От всички варианти този е най-добър.“

„Кой ще ме вземе в Легиона! Не ставай смешен.“

„Защо да не те вземат? Знаеш английски и италиански. Бил си старшина-школьник в десантните войски.“

„Оттогава са минали дванайсет години! Ще ме пречукат някъде после, дори да изтрая подготовката преди това. Ами че аз съм дроб, бе. Знаеш ли колко фасове имам да плюя през носа!...“

„Ще се справиш. И рискът е на приемливо равнище. Тук със сигурност ще си изпатиш, там — може би.“

„Ама за какво си говорим?! Ти не каза ли, че и френското разузнаване души край цялата тази... работа.“

„В Легиона са дискретни.“

„Не знам, но не ми се вярва. Ако убия папата или взривя Айфеловата кула, сигурно ще ме прикрият! Само че моят случай... е друг.“

„Повтарям ти — приеми този риск.“

„Пак няма да стане.“

„Защо?“

„Защото след месец-два тренировъчен лагер за наемници ще съм труп. Като ми знаете всичко, що никой не е погледнал медицинския ми картон! Имам болни бъбреци, ясно ли е!“

Георгиев като че се обърка, загледа съсредоточено пръстена си и после се учуди:

„Че Верена не те ли е излекувала?“

„Да, ама първо чак сега разбирам от какво ми секнаха и болки, и чудо, а второ — баш на най-готиния ми ден един ваш... айде, не ваш, обаче все от същия дол дренки, набързо ме отлекува с палката.“

Май беше излишно да го казвам това — помисли припомнящият си милата беседа Лъчезар и отмаляло удари гръб в облегалката на креслото. — Какво го интересуваше оня. Май ме беше хванало пиенето... Как да е.

А наистина оде се бе разпалил прекалено. И бълваше:

„Гот ли е? Излизаш си от заведението, за пръв път влюбен от години, излизаш с гадже като слънце под ръка и налиташ право на стрелба, газови гранати и някакви озверели скотове в униформи бият все що сварят. Може би пазите ред, може би има сума ти народ, които наистина плачат за бой, ама просто така, за стой па гледай, да те смелят за нищо...“

Помнеше как дълго не можеше да дойде на себе си. Месеци след това видът на полицейска униформа предизвикваше у него тръпка на страх и омраза.

Той спря, защото проумя сериозната гримаса върху лицето на ченгето. Георгиев нито изразяваше пестеливо съчувствие, нито умерено споделено възмущение... ами досада и раздразнение. Агентът не се интересуваше от смазаните му бъбреци.

Интересуваше го само да не попадне информацията от главата ми при конкуренцията.

Притворилият очи в разплитане на близкия спомен Лъчезар рязко се ококори и се изпъна на стола.

Боже мой!

Бил съм на косъм!!! Идиот, а се притеснявах за дреболии. Олеле...

Щом тогава, в шумното задимено заведение, усети безразличието на Георгиев, безразличие, граничещо с презрение, той млъкна и след минутно стискане на зъби рязко довърши:

„Оттогава пак съм зле. По-лошо от преди. Година и половина вече седмица не минава, без да пикая кръв. Така че идеята ти за Легиона отпада. Абе, що за тайни служби сте, щом един човек не можете да опазите! Мисли нещо друго!“

„Друго... — Георгиев го погледна странно и изненадващо помоли Зако да отиде до бара да му вземе още едно питие... и едно за себе си, разбира се: — Колкото и да са заети с мача, не е хубаво да ме запомнят с тебе“, подшушна накрая.

На масата останаха недопитият джин на Зако и почти непипнатата кока-кола. И измачкан пакет „Хасково“.

На бара го обслужиха скоростно, без да спират да зяпат мача. След силни очаквания и медийни фукни играта не спореше. Заведението подгизваше от раздразнение, сипеха се закани за Бонев и отделни играчи, че и за майките, жените и сестрите им.

Зако се върна, малко поразсеян от изблика си. Чукнаха се за наздраве. Лъчезар го направи без охота.

След като отпи голяма глътка джин, той посегна към цигарите. Георгиев съзерцаваше кока-колата му.

„Лошо“, каза той.

„Кое е лошо?“

„Провалът с Легиона. Нищо друго не е толкова сигурно.“

„Хайде, бе!“ — нагло рече Зако. Агентът вече категорично не му харесваше.

Георгиев го погледна без яд и пак се втренчи в Заковата чаша.

„Ето, пак не схващаш. Е, каквото е писано... Можеше да дойде някой друг от... Службата, от тия, дето пипат различно... или чужденците.“

„Имам по-добра идея!“ — троснато изтърси Лъчезар.

Огънчето в очите на агента тогава го заблуди, че човекът от секретната служба точно таква признание е чакал. Всъщност, дори да бе така, значение имаше не самият нов факт, а единствено възможните последици за организацията, която Георгиев представляваше. Колкото и неединна да бе тя, разкъсвана между старите си измежарски навици и търсенето на нов покровител, там покрай всичко друго се надигаше млада вълна държавен патриотизъм, ала и той — също толкова безскрупулен и надчовешки.

Но одева за момента Зако се подразни единствено от себе си, ала беше късно. Вече бе произнесъл „А“ и не му оставаше друго, освен да каже и „Б“-то. Ако това бе целял Георгиев — ето, получаваше го!

„Отивам в Долната Земя.“

3

В Бургас полицейски патрул откри труп на небезизвестен в града наркопласьор. Бандит с висящи дела за принуждаване към проституция и прехвърляне на момичета в чужбина, подозиран в изнудване с тежки побои и недоказано участие във въоръжен грабеж — нямаше кой да го жали. Поне на ченгетата не им досвидя, та дори и на неколцината от тях, на които убитият плащаше. Полицейският началник със сдържано отвращение надникна под окървавената мушама и премълча, че би стиснал ръката, която е спестила на лудите глави от МВР мръсната работа.

Аутопсията установи причината за смъртта — прободна рана в сърцето. Но не от куршум или нож.

— Чиста работа — констатира съдебният патологоанатом, — май е застрелян с арбалет. Обаче... къде е стрелата? Сякаш се е изпарила, виж, няма разкъсвания, *не е* изваждана... Такова нещо не съм виждал! ... Едно кафе?

В устата на убития бяха натъпкани пликчета бял пращец — общо около двеста грама на твърде съблазнителна стойност в щатски долари.

— Чудна работа — изрази недоумение лаборантът, — веществото сто на сто е хероин, обаче... хм... с нещо е обработен и на практика става за дрога, колкото хлебна мая или талк.

Това, което те не знаеха и никога нямаше да научат, бе, че в последния си миг жертвата изхриптя-изхленчи в ръцете на своя екзекутор:

„Милосст!... Ъхррр... кха... ъггггг...“

„Ти избиваш народа ми“, хладно му възрази младият мъж с млечнокакаови очи.

А когато безжизненото тяло тупна връз закованата в асфалт земя, убиецът прибра превързана с ластик пачка банкноти от ръката

на мъртвеца — бандитът се бе мъчил да откупи живота си, но напразно.

„Парите ти ще служат за изпълнение на държавна заръка“, безцветно отрони мъжът, сетне се завъртя на пета и с уверена крачка се насочи към гарата.

Бързаше да хване влака за София.

Чувстваше се адски неуютно. Полунеясни, безлики заплахи, а не сенки гъстееха в ъглите, събираха се в потъмняващите преки на тихата му улица. *Най-добрата защита е нападението.* Ха. И какво да нападне? Всичко подозрително? По дяволите, как се стигна до всичко това!?

„Отивам в Долната Земя.“

И срещна безкрайното изумление, шока на Георгиев. Чак кеф му стана. С това ли си тръгна от кръчмето, след тази бомбастична реплика в муцуната на онзи Ясен мъглив? О, не.

Точно така. Остана още малко. Георгиев бе потресен. Не бе зарадван да чуе нещо, което е подозирал и най-сетне е изкопчил хитроловко — не, той се стресна от нов факт, който объркваше и усложняваше нещата.

„Знаеш... как да стигнеш там?!“

„Да.“

Лицето на Георгиев някак омекна. Все едно товар се смъкна от плещите му. Може би все пак беше свестен този тип... но определено човек на дълга. И на Службата.

„Я ми кажи... Верена и Радослав могат ли да се върнат?“

„Със сигурност!“

Този отговор пак накара агента да се стегне и да обърше челото си.

„Казваш... добре си се погаждал с Верена?“

„Да. Страшно интелигентна. Харесвам я като човек... като личност. И като жена е изключителна и много се радвам за Дичо. Крайно време му беше да намери свястно момиче, не боклуци, кифли плиткоумни и евтини фльорци!“

„Сигурно ли е, че можеш да отидеш в Долната Земя?“

„Напълно.“

„И е сигурно, че Радослав и Верена могат да се появят тук... да речем утре?“

„Ми да... Като се намерят... Няма как да не дойдат. Те са от онези, които не пилеят приятели“, каза Зако.

Георгиев го гледаше в устата, както се гледа гуру. Смътно Лъчезар почувства някакво превъзходство над арогантното копеле, усмихна се и млъкна. Повече не му се говореше. Беше му все едно.

„Балабашев, приятелят ви“, внезапно рече Георгиев.

„Какво за Сашо?“

„В Щатите няма такъв. Получихме факса от ФБР. Може да е от нерегистрираните емигранти, въпреки че уж е заминал легално...“

„Няма да го открият. Пък и той не знае всичко.“

„А ти знаеш?“

„Да“, отвърна Зако и посегна към чашата си... и изведнъж Георгиев извика:

„Не, ама видя ли каква тъпа греда!...“ — и удари юмрук в масата, помитайки всичко на пода.

Въпреки виковете в заведението съборените чаши издрънчаха достатъчно силно и счупеното стъкло предизвика реплики от рода: „Немой да жалиш!“, „Аде де!“ и подвикването на бармана: „Хиляда лева!“.

Когато Георгиев се върна гузен и с парцал, за да избърше разлятото, Зако се изуми от промяната в агента. За малко да му стане симпатичен. Ченгето някак се справи с очевидното си любопитство, само се осведоми, ще му стигне ли една седмица да офейка, и кимна доволно на отговора. После попита, помни ли още телефонния му номер.

„Ъхъ.“

„Като решиш да се появиш *от Там*... звънни. Ще ти кажа дали е време и дали е безопасно. Лъчезаре, за тази държава има още много неща да се направят. И си заслужава. Е, хайде, остани със здраве и късмет ти пожелавам...“

Да, и вече съвсем на довиждане той подхвърли нещо. Нещо многозначително... и страхливо:

„Май ще бере ядове полицаят, дето те е бил онази нощ, ако научи змеицата.“

„Не ме интересува. Нека живее. Майната му.“

„Ъхъ. Ммм. Ами... чао.“

„Чао.“

Мръсникът му с мръсник! Виж го ти „запалянкото“! Двеста на сто сигурно — щеше да го убие. Стари хватки ръжда не хващат. Чадър, кока-кола — не пистолети и сопи. В името на националните интереси. Също както в името на реда и законността някакво човекоподобно го млатеше с палка, риташе с подковани ботуши, а нищо не проумяващият Лъчезар пълзеше по паветата и с всеки удар недоумението му растеше, растеше... Чак когато престана да мърда, онзи хукна подир друг дивеч. Лека-полека Лъчезар изкрета до тротоара, после се изправи по стената на кооперацията. В нощна януарска София се чуваха писъци на аларми и писъци на хора. В тъмнината на улицата се мярна някакъв силует и Зако се свря зад боклукчийските кофи, преди да осъзнае какво прави. Сетне мълчешком плака от обида и унижение — болки, които не умееше да овладява въпреки навика си за съпротива срещу зъбобол и бъбречни кризи...

Добре де, стига спомени. Стига ченгета, агенти, педерастии и депутати. Стига от това вонящо лицемерие. Не е длъжен да ги харесва или оправдава, нито бяха достойни дори за омразата му.

Някой ден ще си хване и омае някоя Веренина братовчедка. Ще я накара на всички биячи да им се случат най-квалитетните бъбречни кризи във Вселената!

В съзнанието му внезапно изплува един случай. Бяха на купон вкъщи. Вече се бе налял доста — сигурно затова досега споменът се криеше от съзнанието и само повличаше съпътстващи го мисли, както подводна скала далеч от брега пени вълните над себе си. Та тогава се бе загледал в Радослав и Верена. Те седяха, леко приведени напред в една и съща поза на съсредоточено внимание, и слушаха разсъжденията на Павката за това кое е щастие и изобщо постижимо ли е... не, може би за друго говореше запаленият македонец, не това беше важно в припомняния епизод... Беше им *завидял*. Да, завидял, ето сега пак чувстваше същия горещ и задушаваш самосъжалителен прилив. Те се докосваха с върховете на пръстите, почти незабележимо за смълчаната компания, и сякаш през тях протичаше високо напрежение. Зако се сети, че проумя усещането си, в главата му тогава се мярна нещо като самооправдание: *това е бяла завист...* Глупости!

Няма бяла, няма черна — просто завист, сиреч нищо общо със способността да се зарадваш на чужд успех, на чуждо щастие. Именно защото е чуждо. Невъзможно да имаш в него никакъв дял... Все едно да се грееш на огън от полароидна снимка...

И в онзи момент, както се беше втренчил в профилите на най-близките си приятели, те — той и тя — трепнаха и за миг го стрелнаха с очи. Дичо леко се ухили и отново обърна лице към Павел, а Верена задържа синьо-зелен взор върху мигновено изтрезнелия Лъчезар. И тихичко му рече — Боже! *с ушите* си ли я беше чул тогава?! — „Трябва да има и за теб щастие, Зако, вярвай го.“ Той се изуми, защото изобщо не беше съумял да оформи някаква мисъл, а момичето с необикновено излъчване вече му отговаряше като на зададен въпрос.

И какво направи след това? Ами донапи се — трогнат и мрачен от жеста на внимание — не желаше *никой* да надзърта в душата му. На сбогуване Верена му каза: „Извинявай, ако имаше нещо нередно, Лъчезаре...“ Изглежда тогава, както никога преди, той бе близко до прозрението, че девойката с люспестата рокля не е от този Свят.

И че *много скоро* този свят щеше да я прогони, понеже не можеше да я разбере.

Защо ли тогава не сподели мъглявите си пророчества с Радослав, виденията, които предвещаваха неприятности? Колко беше свикнал да не си вярва, да свежда глава пред непреклонната околна среда. Бъди като другите, мисли като другите, имай потребности и стремежи като другите. Пфу!... Отдавна трябваше да си иде оттук. Още щом беше получил Съобщението, веднага, начаса!

Спокойно, момче! Всяка, даже кофти ситуация си има предимства. Ето, в случая разполага с важни сведения, които да бъдат от полза за Верена и Дичо. Когато ги срещне.

Ако това се случи.

Той изтръпна.

Това... какво беше? Интуицията, вътрешният глас? Или присадените му отвън негативизъм и съмнение в силите и възможностите му? *Отново видение?*

Колко лесно каза на онзи копой: „Да, бе, нямам проблеми — ходя до Долната Земя по-често, отколкото до клозета.“ Истината обаче не му се виждаше толкова розова.

... Защо ли още се страхуваше да отиде *там*?... Тук имаше ли нещо да го задържа?

Да.

Страх.

Страхът от неизвестността. Защото в човешкото въображение неизвестното таи неприятности. Откъде такова предубеждение? Та историята на бъдещето още не е написана. Черногледство ли е само? Ами известната максима за най-добрата защита — нападението? Не говори ли това за една вродена, безочлива и безогледна агресивност на човешката раса — нейното истинско предимство в еволюционната надпревара. Въздигане с най-груби средства, ето кое е довело хората над останалите видове, не разумът. Сетне било оправдано с божествен произход — значи арогантността е неотменимото ни право. Правото на всеки успял, който става *Прав*, понеже е *Пръв* на финала. Бе чел, че вълците нападали само ако почнеш да се държиш като плячка. Иначе са просто любопитни. И имат респект пред неизвестното, каквото остава за тях човекът. Значи, животинското у хората е дори по-примитивно и неблагоприятно от вълчите инстинкти. Хищниците не са опасни, защото са диви. Само „очовечените“ животни са истински страшни, защото живеят редом до хората. Кучетата например. Има и други същества, които нападат винаги и просто така, заради самото насилие — това са акулите. Съвършените убийци. И тогава къде е Божественото в рода Хомо Сапиенс? Цялата история е един опит да се обуздае това зверско потекло, опит, да признаем, не дотам успешен. Исус Христос проповядвал: *Не се противете на злото*. Това — какво е? Капитулация?

Внезапно си спомни една тренировка. За няколко дни при тях бе пристигнал сенсей^[1] от Япония. Гостът, едно такова сухо безобидно старче с лице като сушена ябълка, седя полузаспал в доджото^[2] и скоро всички престанаха да го забелязват. Ала на следващия път той излезе на гейку^[3]. Накара да го нападат четирима от посоки север-юг и изток-запад. С изненадващо мощен коремен глас изрева: *Хаджиме*^[4]! и облечените в тренировъчни брони мъже несмело пристъпиха към него. Струваше им се, че ще го пребият за секунди, ако си позволят сериозни удари. Не стана съвсем така. По-точно съвсем не така. За четвърт минута нападащите бяха натръшкани, без сенсейт да е докоснал и един от тях. Той просто избягваше насочените бамбукови

саби, плъзгаше се по ударите и те попадаха върху съюзнически глави, ръце, крака, гърла и кореми. Нападащите се „изклаха“ взаимно, докато старчето на практика не помръдна от място. Трепкаше си в един квадрат по-малко от метър на метър в центъра на бесния танцов вихър на атаката. С пронизително „*Ямеее!*“^[5] той спря схватката, поклони се на един от запъхтените кендоки^[6] и го отпрати в редицата смаяно наблюдаващи, а на негово място извика друг. И така за половин час извъртя цялото доджо мъже и двете жени, които тренираха заедно с тях. Никой не успя да го докосне, но упорито продължиха да си нанасят страхотни удари един на друг, подведени от сенсея. Ударите, за които на състезание не биха получили точки, защото не бяха чисти техники, попадаха често извън протекторите — тоест по най-болезнените места. Губеха равновесие, псуваха изпод решетките на шлемовете в нарушение на рей-хо^[7], охкаха, когато бамбукът ги първаше яростно по незащитени части на тялото. Японецът на моменти изглеждаше като мараня. Почти никой не разбираше какво става. А в реална битка не би имал и шанса да размисли какво се е случило...

Накрая всички седяха в традиционната поза сейза^[8] и гузно пъхтяха, докато старецът им изигра десетте кендо кати^[9] и после още няколко, вече от яй-до^[10]. Всеки усещаше хлад в стомаха, докато японецът размахваше вече не бамбукова пръчка, а истинска катана^[11], от която, колкото и плавно да се движеше стоманата, въздухът избучаваше сякаш стършел.

Тогава не му бе хрумнало, но по-късно му просветна, че урокът, даден им от възрастния майстор — кой ли го разбра в същина?! — е една прелестна илюстрация на Христовия принцип за неотговаряне на Злото със зло. И побеждаването му, без да се използват покваряващите му инструменти.

Истински велик е онзи, който *не* прилага силата, която владее. Тя сама по себе си е в състояние да гаси агресията, предизвиква отстъпление, признаване на поражението без битка. Бойно изкуство, разбираемо *като Съдба*.

Точно след този случай Зако се запита какво продължава да прави в това доджо, където идеалът бе далеч от неговите схващания.

От много време тренираше бойни изкуства. По-младите инструктори *имаха* усет към невидимото. Те вършеха съвместно работата си, включително това да съхраняват екипите и да търсят зали за тренировки. Обаче в ръководството на федерацията стояха, меко казано, странни хора. И те често се месеха. От *изкуство* нещата се превръщаха в *занаят*. Тласкаха кендо към това да стане то спорт, сиреч — зрелище. Зако искаше да стигне до същността, външното лустро не го привличаше. Недоумяваше как може да се занимава човек с карате, да речем, само заради възможността да се перчи. При това да тренира упорито години, дълги години, и да има дори създадено име... а да е пълен простак и с морал на боклукчийска кофа, бълваща навън съдържанието си.

Нима способността да извиеш нечий врат, да смачкаш нечия муцуна, да смажеш нахален нос се наричаше изкуство? Колкото за това, можеше го от обучението в казармата. И то не бе нищо друго освен груба селска забава — без мистика, без философия, без вътрешен стремеж към израстване. Проумя, че от дълго време е сред хора, с които няма не само общ път, но дори и приблизително еднаква посока.

Точно тогава замъкна при себе си Радослав. Със срам си призна, че го прави от егоизъм — имаше нужда от свой човек, с когото да тренира така, както смяташе за редно. Дичо ходи с интерес осем месеца и после още година като по задължение, но накрая взе да се отдръпва. Нямахше толкова целеустременост, по-точно не в тази насока. Той бе прекалено мечтателен, за да се занимава за дълго с реалния свят. Пък и контролът от страна на приятеля му бе отслабнал — Зако вече сериозно и незабележимо за другите пропадеше в огромна душевна дупка. Тренираше и пиеше. Остана от инат. Поне го имаше в излишък. Но се обезвери. Успокоението, че е нормално в България да се оплескат и профанизират нещата, не му действаше, дори го вбесяваше с овчия си фатализъм.

Но... бе твърде съмнително само той да бъде прав, а другите да грешат. И сигурно така трябваше — както го правеха другите.

Неусетно намрази онзи състезателен дух, който преди го тласкаше напред към предизвикателствата. Мъчително и с ужас, в един прекрасен ден Лъчезар призна, че го е страх. Откъде бе дошло това?! Намираше, че не си е на мястото, че се занимава със съвсем чужди му

неща... Отговорът се криеше в това и Зако го осъзна: страхуваше се именно от разбирането, че безгрижието изтича като пясък от часовник. Някаква незнайна сила го зовеше. Той се преструваше, че не чува... ала чуваше и затова се страхуваше. Най-вече от себе си.

Зако трескаво намери цигара в измачкания пакет и се помъчи да се скрие от спомените зад облак дим. Гърдите вече го боляха от пушене, но бе благодарен, че така се откъсва от мислите си.

Опря крака в канапето и залюля креслото на задните крачета. Добре де, хубаво. Нещо става. И? Няма ли в момента нещо по-практично и належащо за обмисляне, не толкова отвлечено и екзистенциално. Той почти се ухили и понечи да си дръпне отново...

Щракна автостоп на касетофона, Лъчезар изгледа с неудоволствие стария си „Шарп“. Стана от фотьойла, дълго се взира в стотината грижливо подредени касети, събирани с години: Мерилиън, Ейша, Цепелин, Флойд, Кокни Ребъл, Джудас, Сабат, Назарет, Юрая, Мейдън, Стейтус Ку, Деф Лепард, Кланнад, Шиниъд О’Конър, Майк Олдфилд, Ениа, Ю Ту, Стоунс, Манфред Манс Бенд, Майкъл Шенкер Груп, Снейк, Кримсън, Металика, Крийдънс Клиъруотър Ривайвъл, Китаро, Бон Джоуви, Гънс, Ей Си/Ди Си, Форинър, Тенджърийн Дриймс, Рейнбоу, стари неща на Смоуки и Скорпиънс, саундтракове от филми и още много други свестни неща... а колко още би искал да има!...

Какво да чуе за последно?...

Погледът се отплесна към страничните рафтове. Книги. Секцията пращи от тях, стоят в кашони под канапето, в килера, под стълбата за таванското. Те са по етажерки, масички, первази... Знаеше къде се намира всяка една. Неговото богатство. Би могъл да зареди цяло читалище с предимно качествена литература, сред която издания на „Пенгуин“, речници „Лонгман“, някой-друг „Уебстър“...

Сашо! Георгиев спомена, че бил изчезнал, нямали сведения за него в Щатите. Някак никак не го развълнува това! Хич. И родителите на Радослав бяха странно спокойни за сина си. Е... навярно същото безгрижие, дай Бог, ще завладее и баща му. Не че не се разбираха. Само че нито искаше да дава обяснения, нито можеше да го остави така внезапно и съвсем сам, ала нямаше изход. Руснаци, французи,

израелци, англо-американци, може би и араби, индийци, иранци, терористи, да не споменаваме родните български тайни стражи на държавността — всички безупречно дресирани изроди преследваха някой си Лъчезар Хисарски като гладни вампири. Трябваше да се маха. Колкото и да не вярваше на историите в екшъните и крими-трилърите, той смяташе, че действителността е по-гадна, не толкова зрелищна, но ужасна и безмилостна. Досега имаше късмет. И сполучливо изметнал се за него сблъсък на интереси. По-скоро второто. Задача номер едно сега бе да се спасява.

Зако пхна в отворената пластмасова джука на касетофона „Дорс“ и заприбира дрехи в раницата. Това е. Други задължения към този свят не останаха. Ах, да, двайсетте бона на Хъшо. Чудо голямо. Ако е орисано, ще му ги върне в злато. Хъшо не е примрял за тия жълти стотинки. Нещо друго...?

Елица!

Ей, какво ти става, как можа да забравиш *Елица*!

Божичко, това момиче също беше в кюпа и белята много скоро щеше да я намери! Дали онзи цар-Симеонов кадесар щеше да я защити? Щеше ли да е в състояние? Въпреки останалата мътилка от запознанството им и сумрачните съмнения, момъкът изглеждаше много по-различен от аналозите си в настоящата модерна епоха. Ако сър Уолтър Скот не си е фантазирал без задръжки, то някак по биваше да се довери на човек с ранносредновековни понятия за чест, който хабер си няма от „съображения“ като политическа целесъобразност. Както няма представа и за чудовищните възможности на тайните правителствени служби на ХХ век.

Само че и неговите намерения бяха съвсем неясни... и комай нездравословни за Радослав, а оттам и за приятелите му.

Леле, Верена, каква каша забърка, моме...

Зако замислено стегна раницата и я набута под леглото.

Седна и разтвори тефтерчето с телефоните. Намери номера на Елица и продължително го изучаваше като някакъв код, скрил отговора на въпросите му. Сетне се протегна уморено и пристъпи към единственото смислено нещо, което му хрумваше, че е в състояние да направи. Дано да проимаше полза.

---

[1] Сенсей — учител. ↑

[2] **Доджо** — тренировъчна зала. ↑

[3] **Гейку** — схватка. ↑

[4] **Хаджиме!** — започвай! ↑

[5] **Яме!** — спри! ↑

[6] **Кендоки** — човек, занимаващ се с *кендо* („пътят на меча“) — японско бойно изкуство за фехтовка. ↑

[7] **Рей** — поклон, проява на вежливост и уважение към противника; *рей-хо* — правила за учтивост в доджото. ↑

[8] **Сейза** — седяща поза, традиционна за Япония (на несвикнали с нея европейци само за няколко минути им се схващат краката). ↑

[9] **Ката** („примерна форма“) — комплекс движения и хватки; в кендо катите са десет и се играят от двама партньори. ↑

[10] **Яй-до** — по-древно от кендо изкуство за боравене с катана, идеалът е победа с един-единствен удар от положение на оръжието в ножницата. ↑

[11] **Катана** — самурайски меч (собствено *сабя*, защото острието е извито и заточено от едната си страна). ↑

ГЛАВА 6

Елица се намираше във вихър на кулинарно вдъхновение. В кухнята бе същинско стълпотворение от готварски книги, някои още от баба й, отпреди времето деветосептемврийско. Тълпяха се черпаци, ножове, тенджери и пакети с продукти. Освен фасулски лесните спагети с подготвена гарнитура от гъби, кренвирши и пикантен сос, на печката пуфтеше зелена чорба с яйца. Паниран кашкавал се потеше в похлупци от чешко термостъкло, а във фурната се допичаше най-сполучливият кекс в живота й, при това с пълнеж от боровинково сладко. В момента тя бъркаше салата „руска+снежанка“, танцуваше на място и с цяло гърло пееше заедно с Марта Санчес от радиото.

Никога не се беше чувствала толкова щастлива.

Детински капризна мъка се бе надигнала в нея, когато вчера Витан й съобщи, че ще замине за един ден.

— Ще занеса поздравите ти на морето! — рече той, целувайки ръцете й. — Бърже ще се върна, не ще и усетиш кога пак тук ще съм.

— Донеси ми малко мидички — примири се тя.

— Искан ли питане! Чакай ме утре най-късно за вечеря.

Тъкмо за тази им вечеря Елица толкова се стараше. В хладилника студенееше бутилка шампанско „Санта Моника“, на масата в хола, върху белоснежна покривка и ленени салфетки, святкаха като саби на парадна гвардия прибори и порцеланови чинии, изчаквателно стърчаха в почетен караул барокови свещници, тънко пушеше парченце сандалово дърво и струйката дим се къдреше от пепелника край букетите цветя, подаващи главици от многобройни вази и вазички.

А в нейната стая на закачалката я очакваше балната й рокля от абитуриентската нощ. Елица с радост установи, че съвсем спокойно се побира в нея. Дори малко се бе издължила на бой през тези няколко години и огледалото я отрази като истинска принцеса в сияйното копринено слънчевожълто.

Ако за капак не постелеше и сатенен чаршаф — да не й е името Елица!

Звънецът на вратата я хвърли във весел ужас, че още не е готова самата тя. Планираше да отвори пред Витан нагиздена, като истинска дама — не така, по избеляла дънкова пола, бивш гащеризон, и в размъкнатата таткова риза...

Елица на пръсти изтича в антрето и надникна през шпионката. Ще го помоли да почака, мъъъничко!...

В рибешкото око на шпионката тя видя, че на площадката стои Катето. Уф! Ами... добре де, таман ще се консултира...

Катето я поздрави някак унило и стреснато заоглежда високия таван и сенките в ъглите му. Елица я задърпа навътре, но приятелката ѝ се опъна. Щастливата млада домакиня внимателно се взря в тебеширеното лице на Катето.

— Ау, миличка, какво ти е? Нещо случило ли се е...

— Ела да поговорим навън — промърмори Катето. — На по едно кафе. *Моля те.*

Елица се поколеба само миг. Боже, какво лошо е сполетяло най-добродушното, най-милото и скъпо същество, което познаваше... след Витан, разбира се.

— Ей сегичка! — и тя изприпка в кухнята да огледа не остава ли нещо включено, което не трябва, и да хвърли готварската престилка. Остави радиото да свири и то изпрати двете момичета с един вече поостарял, но непреходен хит:

*... It's too late to change events,
It's time to face the consequence
For delivering the proof
In the policy of truth.
Never again
Is what you swore
The time before...^[1]*

Докато обуваше маратонките, Елица понечи да попита какво има. Приятелката ѝ имаше отнесено-угрижен вид, правеше някакви знаци с ръце, въртеше комично очи и въсеше вежди.

— Но, Кате, какво...

Катето умолително сложи пръст на устните: *мълчи!*

*Never again
Is what you swore
The time before!*

До близкото магазинче с маси и чадъри на тротоара, които се криеха в акациите, чакаше Лъчезар. Към зеления пластмасов стол бе облегал огромен самар. Щом ги видя, той го подхвана и лениво тръгна към близкия училищен двор, попаднал вече в обятията на мрака.

— Налагало се да ти каже нещо важно — рече Катето и тревожно разпери ръце. — Аз бях дотук. Пази се, Ели!

Тя прегърна недоумяващата Елица и почти тичешком изчезна в старите улички.

— Седни! — каза Зако.

Видя ѝ се въсърчно блед, почти болен. Черните му очи горяха трескаво и от време на време се впускаха да шарят из тънещите в здрача околности.

— Налага се да ти обясня нещо... много сериозно. По-добре ще е да започна... ха! отначало.

Приседнаха на разнебитена пейка, където навярно учениците се „криеха“ да пушат и пият бира.

— Кажи, Зако, какво...?

Той се втрени в нея. Елица едва го различи в тъмното, но пробягаха светлини от автомобилни фарове (Зако се сви за миг) и тя почти се уплаши — частният ѝ учител по английски и преди я беше смущавал с дълбоките си пронизващи погледи, но сега беше страшен... като черна бомба с догарящ фитил. Изведнъж Лъчезар както никога досега ѝ заприлича на киноактьора Уилям Дефо в някоя от маниашките му роли.

Тя се вкопчи в седалката с изтръпващи пръсти и чу:

— Радослав и Верена...

(той изплю незапалена сдъвкана цигара)

... Знам къде се скриха. Твоят Витан — търси тъкмо Верена. Не свързах веднага нещата, но сега всичко си пасна и, мисля, зная кой е той... Всичко опира до Верена. Тя е...

[1] Песента е The Policy of Truth на Depeche Mode — Violator, 1990. ↑

На Централна гара имаше телефонна бомба. Полицейски патрули проверяваха документи наляво и надясно. Изглеждаха много нервни и зли. Спираха предимно високи млади мъже с дълги коси. Витан без никаква мъчнина избегна отцеплението и продължи към заведението, където имаше уговорка да се срещне с Алипи. Съзнаваше, че закъснява, затова бързаше, когато ненадейно се сблъска с Люси.

Стана в мига, в който той отмени заклинанието за незримост — от опит го знаеше колко лесно е това в тълпа, как парадоксално незабележима е за хората появата му сякаш от въздуха. Обаче досега в такъв момент не бе налитал на познат.

За първи път се държа студено с човек, който не бе му направил нищо лошо. Ала нямаше време. Влакът бе закъснял, загуби минути край смешните заслони стражници, пък и прикритието, правещо го невидим, си имаше своите неудобства — всичко това допълнително го бавеше.

А освен Рокерчето, чакаше го и Елица.

След кратък разговор той остави Людмила с посърнало лице, затопляно единствено от догарящия залез.

Люси застана пред телефона, изтормозена от угризения. Вдигна слушалката и набра номера на Елица. Боже, дано Крис наистина не направи някоя глупост, Господи!...

В слушалката пропя сигнал за повикване: ту...туууууууу...

Идеше си от заведението на бившия „Кравай“. Мина оттам, за да разсее неприятното чувство след срещата с Крис. След попарването на искрената ѝ радост на Централна гара, тя скиташе в преките край „Витошка“, разочарована и печална, и изведнъж Кристиан изскочи от някакво барче и я повлече вътре за компания да пийнели по едно. Връщал се от стрелбището. До високия стол — младежът обичаше да виси по барплотове — се търкаляше светлосиният му сак. Разкопчан.

Самият Крис — къркан. Люси поклати глава. Ох, как ще бере ядове това момче...

Неусетно стана така, че от общите приказки като аварирала подводница изплува името Витан. И Людмила мълчаливо побесня. Кристиян нещо хленчеше за Елица, но не ѝ беше до него. Тя го прекъсна:

— Стига си се тюхкал за тая въртиопашка! Все ѝ стърчи носа нагоре, ах, колко е важна!... — и сетне заговори как одеде видяла онзи юначага на улицата, а той се правел, че не я познава! Бързал бил за „Лодките“ хубостникът, щели да се пазарят нещо с Алипи Рокерчето, ха! Алипи, как пък не! Пренесъл се при тая никаквица като у дома си и натам тича, лигите му текат. Женкар. Момичетата му виснат на врата, а той се прави на недостъпен, ама те на! — пролича му. Колко ли още такива глупачки като Елица го чакат на легло, във всеки град навярно по две-три!

Люси гаврътна питието на екс. Бе смутена от собствените си яростни измислици. Не, не целеше някакво отмъщение, още по-малко грозно и свързано с побои или друго насилие. Тя просто изплака не в сълзи, а в жлъч огорчението си и си тръгна, успокоена, че се е отървала от разкъсващата отрова на поражението.

Обаче забеляза, а по-късно, на бившия „Кравай“, осъзна, че думите ѝ бяха капнали на твърде подходяща за растеж почва. Подир изблика ѝ Крис бе станал невероятно мрачен и умислен...

Това са глупости! Нищо няма да се случи! За какво трябва да се унижавам и да се правя на глупачка...

Още един дълъг сигнал прекъсна мислите ѝ.

„Не, Кристиян не е такъв откачалник!... Ама беше пиян... или направо дрогиран — припомни си тя. — *И идваше от тренировката си!*... Поне така каза...”

Туууууууу...

Къде е тази глезла!?

— Хайде, Ели, вдигни телефона — изсъска Люси и потърка пламналото си чело. Нервно потропваше с крак.

Започна да брой сигналите.

Елица не отговаряше.

Сигурно са излезли. Или се търкалят в кревата (ах, вашата кожа — сви се, пронизана от нажежената игла на ревността) и не им е до

нахалници.

Люси хлопна вилката и отново набра номера. Шайбата се въртеше с мъркане.

Нищо. Никой.

След още един безуспешен опит централата я свърза с грешен номер. Люси трясна слушалката. Погледна се в огледалото. Под очите си имаше тъмни кръгове.

Леле...

Чувстваше, че нещо много лошо вече е в ход, неумолимо като лавина. Не беше тя виновна, не... но изигра кофти роличка — препъна, изпорти някой, който би могъл да избегне участието да бъде пометен, затрупан, смазан...

— Я стига! — кресна Люси на огледалото. — Нищо няма да се случи!

Уплаши се колко грозно ѝ се разкриви лицето. И тогава заплака. Съжаляваше себе си, съжаляваше глупака Кристиян, проклинаше дявола, дръпнал я за езика.

Бе сигурна, че иде някаква катастрофа. И само чудо би я спряло.

Людмила не грешеше — думите ѝ наистина бяха намерили своята благодатна нива и скоро дадоха плод. С набъбването на сметката си в заведението Кристиян се озлобяваше все повече и повече. Предъвкваше спомена за Елица, искрено убеден, че всичко им е вървяло по мед и масло, че тя го е гледала не иначе, а предано и с обожание... докато не пристигна от някакво пъкло Витан — крадецът на любов — и му отмъкна приятелката!

Крис пропусна да си спомни, че не бе повярвал на нейното „не“, казано още когато момичето скъса с Теодор. Пък и това не можеше да е истина! Толкова търпеливо и отдалече дебнеше края на връзката им. Познаваше се с Тео и бе сигурен, че е въпрос на време Елица да остане свободна. Навиваше я да се върне на стрелбището. С нейното точно око и лека ръка можеше да разчита да иде в някой сериозен отбор. И тя винаги се държеше много приветливо, нима това *нищо* не значеше? Била казала „не“... Ами че жените обичат играчки и *не обичат* онези, които се отказват лесно. Жените предпочитат силните и веселите,

красивите и по възможност паралии. Нима се е опъвала на сериозно? Ха, смях в залата!...

Когато след третата демонстративно разбита в стената чаша дискретно му поискаха да плати сметката, понеже скоро затваряли, с последна поръчка, разбира се... той вече бе твърдо решен да накаже подлеца. Ще му представи сметката! И то още сега, тази вечер!

Какво беше казала Люси? „Лодките“ ли? Ооо, известно място, известно... Там значи бил този... този...

Витан угаси мотора и свали от главата си изтъркан танкистки шлем. Галъовно потупа машината по резервоара. Беше доволен от пробното кръгче.

— Моторът си е екстра, бате Витане, няма какво да се лъжеме — рече Алипи.

Витан кимна. Поне от такава техника разбираше.

— Вземам! — решително каза той и протегна към Рокерчето пачка банкноти.

Алипи, сдържайки радостта си, започна да брои парите, извърнал се към светлината на фенерите от заведението, където въртяха златни парчета на „Юрая“. Лицето му се издължаваше и бледнееше, докато пачката в пръстите му изтъняваше.

— Ама, бат Витане! — възкликна той, още не привършил. — Тук са...

— Малко?

Рокерчето се задави.

— Какви ти „малко“! С толкова мангизи мога и за „Харли Дейвидсън“ да се замисля! Нещо си объркал! Тук са пет пъти в повече...

— Не съм объркал. Смятам, че толкова струва. Прибери парите и един хубав БМВ си вземи. Не на старо, стига брантии^[1] си яздил.

Алипи се пулеше в здрачината ту към Витан, ту към парите. Витан се пресегна и сви пръстите му, приятелски, но настойчиво.

— И още — добави той, — дар ти оставям. Скоро заминавам, нека спомен бъде.

Момчето смаяно пое широкия колан и една страховита кама с кокалена дръжка. Заекна към хилядарките и армаганите, които

стискаше.

— Ама как така...

— Прежалвам. Е, сбогом, брате. Тръгвам. Здраво и читаво ти желая.

Алипи излезе от трансa си и дрезгаво попита:

— Добре, само едно не разбирам...

— Ъм?

— Помниш ли оня мазник от Маймунарника, дето ти даваше двеста марки за камата и още сто за колана? И дето накрая качи на двеста и осемдесет долара общо? Ти тогава защо му отказа... а сега *ми ги подаряваш*... че и за скапаната „явичка“ ми плащаш като за... за състезателен кон. Защо така?

— Щото тъй искам. У свестен човек тез неща да бъдат.

— Ааа... Благодаря ти. ... Ами ти къде ще заминаваш?

— За чужбина, да речем... Сетне... Няма значение, Рокерче. Не питай, бива ли?

— Бива. — Алипи протегна ръка и здраво стисна Витановата. — Всичко ти най-най. По-свестен тип от теб не съм срещал... Елица с теб ли ще тръгне?... Аз пък какви ги питам... Бъдете! Бъдете.

Той отстъпи няколко крачки и отсечено махна за сбогом.

— Чао, бате Витане.

— Небето помни, Рокерче.

Той остана сам, позамислен и загледан в звездите, мигаци през разкъсани облаци. А може би бе заслушал музиката от бистрото — старата балада на старата банда UFO...

Забута собствения си вече мотор по алеята. Досега не му се беше случвало *да си купува* такова нещо. За пръв път се вози на подобна чудесия по времето, когато конят още бе основно средство за пътуване, през 1914-а беше това, в Италия. Времената обаче се меняха, а мотоциклетите му бяха допаднали...

Железните коне бяха *бързи*. Поначало тъкмо нарастващата от век на век скорост му правеше впечатление. И от смътно усещане се превърна в осъзнато мнение това, че в сравнение с изтеклите епохи хората не бяха придобили нито повече добрина, нито пък бяха станали по-лоши; те не преливаха от мъдрост, носеха същия товар глупост както и преди. Не можеха да се похвалят с повече благородство или с по-малко недостойност, сякаш нищо не се беше случило в разума и

сърцата на хората след толкова години. Просто сега те вече бяха по-бързи и в това бе едничката отлика от неговото Някога...

Витан се намръщи в мрака, предусетил, че нещо в тези му мисли отново взема да разклаща изстраданата от далечни времена собствена убеденост, закалена правота...

Той едва чуто въздъхна, подпря се на машината и пак вдигна лице към небето, отразяващо светлината на града. Минувач с несигурна походка и праметнат през рамо сак се поспря и се зазяпа в него, полуразличим в тъмното на Борисовата градина.

— Ето къде си бил.

Витан трепна от изненада и се изправи.

— Познавам те. На Пирина предишната седмица заедно бяхме. Ала, прощавай, името ти не запомних...

Истерично изхилване.

— Разбира се, че ме познаваш... А името ми не те интересува! Открадна ми гаджето, мръсник!

Над тях кичести клони разтърсиха невидими шуми.

— Случва се жените погрешен избор да правят — отвърна Витан. — Ала туй *неин* избор бе. Не сторил съм нищо нарочно да я привлека. Искаше ми се, ала не биваше... Тя сама дойде. Чие сърце я би отхвърлило?

— Не ми се оправдавай, подлецо!

— Не се оправдавам. Разбирам те, както мъж друг мъж разбира. Случилото се бива твърдо да приемеш. Животът продължава. Тангра щастие за всеки пази, сам за теб наречено имане открий, братко...

— Аз го намерих! Ти ми го взе! Ще те пречукам!

Витан въздъхна.

— Да се биеш искаш?

— Ха!

Витан помълча и побутна мотора по алеята край Крис. Хвърли през рамо:

— Пужав бърх^[2] не хващам. Заръка имам.

— Стой!

— Иди си по пътя, момаж^[3]! — глухо отвърна Витан, без да се обърне. — Яд не буди ме, ще погинеш.

— Не аз! Ти ще загинеш! — изкряска хрипкаво Кристиан и изпъна ръка с предмета, който криеше зад гърба си.

— Умри! — изграчи той и пръсна слюнка с воня на джибри.
В мрака на лятната нощ Витан надзърна в дуло на пистолет.
Кристиян се хилеше истерично и пристъпваше напред, сякаш
теглен от злата сила на оръжието.

---

[1] **Брантия** — тук: повреден или негоден предмет (според първоначалното значение). ↑

[2] **Пужав** — детински, недорасъл, глупав; **бъх** — предизвикателство. ↑

[3] **Момаж** — младеж, момче. ↑

3

— Чакай малко, Зако...

Елица несъзнателно гризеше палеца си, съсипвайки маникюра. Издуха кичур коса, паднал на лицето ѝ. Той копринено погъделичка нослето и тя го приглади с ръка зад ухото. Обица-висулка подрънна тъничко.

— Искаш да кажеш... че от очна операция ме е спасил... дракон...!

— Змеица.

— ... Като от приказките?

— Досуц. С люспи като суро слънце, знае да плюе мълнии и огън, има си опашка, криле и всичко останало... Повярвай го — истина е.

Елица се опитваше да се съвземе. От някакъв момент нататък разказът на Лъчезар просто уби спасителното ѝ хрумване, че си прави шега. Незнайни инстинкти бушуваха без думи и ѝ крещяха в съзнанието: *истина е! истина Е! ИСТИНА Е!*

— И Витан... той... също...?

Боже мили! Змей в къщата ми... в сърцето ми...

Не знаеше да се ужаси ли, или побърка, но не от страх, а от лудешки възторг.

Змей. Крилат змей обичам...

— Тук не съм сигурен. Поне той отрече. Даже му стана забавно. Но така или иначе, той търси Верена. Казва, че ѝ е приятел и не идва да ѝ навреди. Вярвам му. Обаче аз не мисля, че той е дружелюбно настроен към Дичо. А Радослав е *мой* приятел. Та хипотезата ми е... всъщност по-добре е да го попиташ сама. Не вярвам да те излъже... като че ли този човек не знае да лъже... Нито пък, че това ще е опасно за теб. Аз обаче се страхувам от Витан или как там му е името... Но повече ме е страх от...

Лъчезар рязко млъкна и не пророни дума цяла минута. Елица се кокореше към него. Той бе забил поглед и мисли в тъмнината,

обкръжила магазинчето-кафене, откъдето се носеше музика, а момчето зад щанда си приказваше със свой приятел.

— От Верена се интересуват някакви разузнавания. Може още да не са засекали Витан, но рано или късно ще го направят... Те не са хора, Елице, а роботи. Кажи това на Витан, кажи му още, че няма да предам Радослав, колкото и той да не го харесва... Време е да вървя.

От магазинчето се разнесе сигналът на „Хоризонт“. Писуканията на Националния метеорологичен център обявиха десет вечерта. Говорителят зачете последните новини: опасни зарази, пренасяни от кърлежи; в Сърбия протестират войнишки майки, Индия съжалява, че я наказват заради ядрените ѝ опити; Елизабет II официално отбелязва своя 72-ри рожден ден и посветила в рицарско звание известен в миналото британски футболист... Гринпийс... ХАМАЗ... срещата Нигерия — Испания...

— За всеки случай ти казвам сбогом. Останалото... кой го знае.

— Къде отиваш, Зако!

— В *отвъдното* — той се усмихваше замислено.

— Зако!

— В Долната Земя, Елице — уточни той и окуражително я потупа по ръката. — Изобщо не е отвъдно, обаче някои го бъркат. Може би пък ще се видим там...

Ласкаво погледна в измененото ѝ лице и изведнъж я целуна по челото.

— Витан да те пази. Глупак ще е, ако не го стори. А не ми прилича на такъв. Може да ми се случи противник... но едва ли *враг*. Внимавайте. И... пожелай ми наслука, Елице...

Вън пак заваля, премина в порой, блеснаха светкавици и осветиха дънищата на облаците.

Елица седеше в хола на апартамента и с отнесени разширени очи гледаше масата. Приборите за хранене бяха сбутани в единия ѝ край. Догарящите свещи и полилеят осветяваха купчината неочаквани предмети от войнишката торба на Витан.

Не повече от няколко минути Елица се бе борила с изкушението да провери вещите на приятеля си. Ала тези секунди ѝ се сториха безкрайни и болезнени като нищо друго. Накрая тя припряно насмете

съдовете от покривката. Донесе от стаята си багажа на Витан — брезентова торба, навити на руло и превързани с тънък ремък груби одеяла и един дълъг дебел калъф, приличащ на онези, в които рибарите скатават цяла колекция въдици и други свои любими такъмки — всичко това измъкна изпод леглото, същото легло, на което... Ох, Боже! Елица пламна и се разколеба... обаче калъфът ѝ се стори прекомерно тежък, за да съдържа само въдичарски принадлежности.

Тя постави всичко върху бялата покривка. Чувстваше се понапрегната и унижена, отколкото върху стол за гинекологични прегледи. Хипнотизирана, гледаше изсветлялата брезентова торба и се задъхваше от срам и тревога. Раницата сякаш лъчеше ужасна заплаха и на девойката ѝ се искаше да избяга от стаята, да не повярва, да не се докосва до страшната загадка, скрита — все още — от очите ѝ.

Но чутото от Лъчезар я тресеше като треска, думите на мрачния Радославов приятел горяха сърцето ѝ, разбъркваха мислите ѝ... освен една:

Отвори ги.

Беше недостойно, нечестно и подло.

В същото време нямаше друг изход. Витан закъсняваше вече повече от час — нещо, което Елица никога не би предположила, някак несъзнателно не беше допускала, че може да се случи.

Ами ако *трябваше* да надникне в проклетата раница? Нищо вече не ѝ изглеждаше същото — тя, Витан, светът. Може би закъснението му говореше, че...

Вече никога няма да се върне...!...

Тя се разхълца, захлипа от тази мисъл и стрелна непослушни ръце към торбата. Възелът се възпротиви, но Елица, вече почти разплакана, се бореше с него и той поддаде.

Намери скатки белъо, увити в парчета американ. Някакви тежко ухаещи корени, похлупци с мазило, което приличаше на мехлем...

... Два пешкира, много пъти прани, с поокъсани народни шевици — бродериите бяха малко странни, чудновати, а по-точно — *стари* по стил. От кожена торбичка се подаваха пили, резци, тел, някакви примитивни клещи-ножици, едри обуцарски игли в рог с тапа, ивици гъон и хасе, топче канап, алпинистко въже, кожени ботуши, ушити като чорапи, чифт лъснати шпори...

... Кожен калпак, а в него — орлово перо. Смаяното момиче разгъна дълга куртка, повече напомняща кожух. Бе почти черна на цвят, с широки ръкави и плъстени кръпки по лактите и гърба, който бе украсен със сребърни пулове, подредени в познатия ѝ вече знак... как го бе нарекъл Витан? — „дамга за здраве“, да... Якетото се закопчаваше с кожени връзки.

Още няколко рога — малки и големи, пълни с различни дреболийки, най-големият вероятно бе приспособен да служи за сигнална тръба и имаше сребърен мундщук.

Елица отметна кичур коса от лицето си и продължи да разглежда.

Имаше връзка книги. Редом с пергаментени — няколко съвременни издания: университетски учебник по физика, другите предимно история и медицина. Музейни корици, а по страници, където липсваха празни места между думите, чернееха черковнославянски кирилски знаци, гръцки и латински букви. Девојката смътно разпозна отделни слова в заглавията: Тукидид, стратегико, ORATIO PRO SVSIDIO LATINORVM...

Остави книгите и продължи да изважда от сака още и още неща...

Немски оксидиран термос. Няколко различнозърнести точиларски бруса. Цял набор ками и ножове в дървени, кожени и метални кани. Едното беше френски щик, навярно от Първата световна. Намери и немски десантен нож с орлова глава и гравирани върху острието надпис Got mit uns^[1]. Свастиката на дръжката бе изпилена и едва личеше.

В мека двуджоба кесия извънтяха монети. Елица примижа от блясък на сребро и злато. Парите бяха несъмнено стари, някои сигурно византийски, други римски или западноевропейски, в трети заподозря османски лири. Царствени профили, хералдични знаци и орнаментално-декоративни арабски надписи играеха в очите ѝ. Всички те изглеждаха съвсем нови-новенички, току-що извадени от монетен двор.

Вторият джоб на кесията приютяваше кръгла бронзова плочка с радиални и концентрични резки и плоска седемлъчева звезда от същата сплав. Събираха се в дланта ѝ. В бронза бяха гравирани неразбираеми знаци. Плочката и звездата смътно напомниха нещо на

Елица. Тя се почуди за какво ли служеха. Следи от изгъркано по метала говореха, че са части на някакъв уред — за гадаене, може би, или нещо древно, отпреди компаса^[2]...

Компас имаше на дъното. Голям, изрисуван, украсен. Може би испански.

Девојката насочи вниманието си към нещата от калъфа.

Там имаше двойноизвит лък с отпусната тетива и резервно кълбо корда. Стегнат сноп гладки прави пръчки. Не видя стрели, но в тежка торбичка навярно се намираха остриета. Ала най-чудното нещо беше увито в зебло.

Елица малко разбираше от хладни оръжия. Беше тренирала спортна стрелба и имаше понятие от огнестрелни. Сега държеше в ръцете си сабя и беше сигурна, че не е меч.

Заприлича ѝ на японска катана. С учудване опипа пръстените, чрез които оръжието се закачаше към колана, сториха ѝ се на необичайно място — така сабята стоеше в ножницата на пояса с острата си извивка нагоре.

Елица се реши да улови дръжката и изтегли стоманата от ножницата.

С изумление и възхита тя раздвижи блестящото острие във въздуха. Бе безупречно гладко, синкаво-сиво и пленително-зловещо. Носеше следи от редовно заточване в горната си третина. Дръжката бе въздълга, с дебел пръстен накрая. Имаше инкрустирани неразбираеми руни от сребро, които започваха под малката гарда в основата на острието и опираха в пръстена:

Напомняше ѝ за нещо. Елица сбърчи вежди и ахна, щом се сети къде беше виждала подобна сабя, но без никакъв надпис. На репродукция в археологичен албум от библиотеката на баща си. Отдолу се твърдеше, че това била сабята на Кубрат — владетеля на древната Велика България.

Момичето още веднъж разгледа оръжието. Бе почти сигурно, че си приличат с това от снимката като две капки вода. Не, не съвсем. Тази тук бе доволно бедничка откъм украса, с една дума — войнишко

оръжие без излишества. Употребявано, радващо се на грижа и уважение.

Витановата сабя.

Елица едва не я изпусна — толкова ѝ натежа изведнъж. Почувства, че ѝ прималява. Девојката остави стоманената халосия на масата и приседна на стола.

Колко ли кръв е изпила... *Що капи си накарала да опустеят...*

Господи!

Витане, мили мой, *кой си ти?*

Мислеше, че ще получи някакъв отговор, след като извърши това гадно претърсване. А вместо това въпросите забръмчаха в главицата ѝ като разтревожени пчели в кошер, сляха се в многоглас хор и остана само една пропаст недоумение, изумление... и страх.

В калфа на лъка имаше още платнен пакет, белязан с катранени символи:

Под тъканта му внезапно блесна някаква материя, може би коприна, преливаща в дъгоцветни арабески. В плата, който девојката автоматично прецени като достатъчен за две рокли, имаше чифт ориенталски женски пантофки — богато украсени и с извити нагоре носове. Намери още златен гребен, сребърно огледало и малка кама със скъпоценен камък в покрита с филигран дръжка. И някакви шишенца от бледозелен камък... Елица остави тези находки.

Вместо тях придърпа тежката торбичка с острите метални неща в нея. Наистина бяха върхове на стрели. Нанизани в няколко връзки, те очевидно принадлежаха към типове с различно предназначение — обикновени и двуроги, тънки и масивни, както и с изрязани отвори или завъртени улейчета като на съдийски спортни свирки, но повечето имаха листовидна форма, с огънати в противоположни посоки крилца. И по тях блестяха ръбести руни.

Елица приближи едно от остриетата до лицето си. Руните светеха. Сякаш сърцевината на метала бе полустопена и през дълбоко

сечените знаци проникваше светлината и жарта... Ала някаква мразовита жар — безмилостна, безмозъчна и безчувствена...

— Варай! Остави това веднага!!

Елица подскочи и изгърва върха на стрелата, който тупна тежко върху покривката.

На вратата стоеше Витан с почти безумни очи и протегнати напред ръце. Видът му още повече изплаши Елица, която не можа да продума, преди той с две стремителни крачки-скока да се озове до нея.

Девојката отстъпи в паника пред връхлитащия млад мъж, но той се движеше спрямо нея като свръхзвуков изстребител спрямо гълъбица — хвана я за ръцете и с лекота я отнесе встрани. Тя се опъна, готова истерично да изпищи...

... но нещо толкова отчаяно и молещо имаше в ръцете му и в тялото му, към което я притисна, че тя замълча и се отпусна...

... и нещо скочи от масата!

Елица не се сдържа и късо изпищя.

После остана без дъх — толкова силно я беше сграбчил Витан. Тя пак се засъпротивява, докато до съзнанието ѝ не стигнаха настойчиво повтаряните му думи:

— Елице, Елице, свърши се, спрях го, спрях го, обич моя, свърши се...

В окървавена длан той стискаше върха на стрелата, който бръмчеше като стършел, а руните по метала святкаха яростно. Елица зяпна към това чудо.

Смъртоносното парче се укротяваше в ръката на Витан — бръмченето утихваше, руните бледнееха, а край пръстите на Витан танцуваха бледи светлинки, прилични на мънии.

Върхът на стрелата млъкна и ореолът угасна. Младият мъж задържа още малко острието и го пусна на пода. Върху килима капнаха няколко пръски кръв. Витан посегна към разхвърляните си вещи, издърпа дълга ивица американ и стисна плата с наранената си длан.

— Не биваше да пипаш тез жила — взе си той дъх и рече с предишното си меко спокойствие: — Други докосна ли?

— Н...не...

Той кимна, но заоглежда дяволските парчета метал.

— Те от карпатско желязо правени са — внезапно тихо рече той със зле прикрита гордост, сякаш в унес, — от кърчии^[3] донесени, от

чъванчии^[4] в Плъскова ковани, в самодивска вода калени и с магии бойни баени... А таз стрела пееща е, за позов служи, а и страх всява... туй са ловни, от Хала Йоан^[5] купувани чак в Бохемия... И дубровнишка кама имах, ала на, отиде си веднъж за скъп дар, как ми се ще сега да можех да ти я покажа...

(Елица слушаше с нарастващо паническо изумление)

... колко беше красива, с филигран като нашенски... Тази, която за беляк съм взел ти, също хубава е, да... В Биляр я поръчах. Хареса ли пантофките? От Велики Болгар са... и огледалото, и свилата...

— Кой си?! — отчаяно почти извика тя. — Какво става!? Обясни ми... ох, и тук ли те удари онази стрела?

Витан целуна ръката ѝ, която бе посегнала към дълбока засъхнала драскотина на слепоочието.

— Кой си? — повтори тя.

Гледаше я, сякаш бе отговорила грешно на негово питане. И още — очите му, пребити, кучешки, с искрици болка, като с влага се пълнеха с разочарование и молба... каква? *Припомни си, ти ли не знаеш...* Миглите му трепнаха и угасиха цялата лавина емоции, овладяха мъката, готова да рукне изпод клепачите. Елица отново видя млечнокакаовото спокойствие и безстрастна сила.

— Макар и да отговоря ти, да дам си... определение, ще ли ти каже то същността ми? Мигар издъно-изцяло ще да разбереш думата и що се крие зад нея, ако я река? Хубаво, ще призная. Колобър съм.

— *Какво?*

— Ще ти обясня — твърдо рече той. — Нека първом седнем.

Те се настаниха един срещу друг на масата. Между тях догаряха свещите и купчината Витанови вещи няма укоряваше Елица. Младият мъж се пресегна, стисна окуражително ръката ѝ за секунда.

После се облегна и постави китки на ръба на масата.

— Върховете на стрелите бяха омагьосани — рече той. — Не е хубаво да ги пипа непосветен човек. Постъпи неразумно, ала всичко свърши добре... Кое да узнаеш искаш?

Елица се помъчи да събере мислите си.

— Как така „омагьосани“... — измърмори, колкото да подреди малко главата си.

Витан го възприе като пряк въпрос.

— Ами... Аз магьосник съм, Елице. Мога много неща, които сега, в твоето време, вече не владеете...

— От... откъде идеш?... Не, наистина ли се казваш Витан? О, Боже... Моля те, просто ми разкажи всичко отначало. Толкова... толкова не мога да повярвам...

Витан помълча, загледан в разхвърляния си багаж.

Изпъна гръб. Тържествено докосна с пръстите на двете ръце гърдите си с някакъв широк, навярно ритуален жест, все едно поднесе нещо от сърцето си. Опря китки в масата с дланите нагоре. Очите му потърсиха очите на Елица.

Младият мъж тихо заговори:

— Дали са ми име Витан-Вананд, а родът ми Угаин е. Роден съм три лета преди теб, на Верени Вечем^[6] или по сегашному през пролетта на 884-та година...

---

[1] Got mit uns (немски) — С нас е Бог. ↑

[2] **Розета**, открита при археологични разкопки в Плиска. Предполага се, че изобразява седемте небесни светила. ↑

[3] **Кърчи** — рудар. ↑

[4] **Чъванчи** — железар, ковач; *чъван* — чугун. ↑

[5] **Хала Йоан** — българският цар Калоян. ↑

[6] **Верени Вечем** — според древнобългарския календар, *Вер(ени)* е година на дракона, а месецът *вечем* (пети) е траел от сегашния 24 април до 23 май. ↑

Следящото устройство сигнализира, че охранително-подслушвателната система в дома на Браничеви отново е блокирала. Оказа се също, че магнетофоните не са записали нищо, макар че в хола на апартамента очевидно се водеше разговор. След кратко умуване и няколко нервни телефонни разговора, на адреса бе изпратена кола със специален екип.

Разкопаната за ремонти София в коалиция с поройния дъжд навря Ясен Георгиев и колегите му в дивно задръстване, завършило с великолепно пътно-транспортно произшествие, за щастие — без пострадали...

От немай-къде, след виртуозни псувни и разпавии по полицейските честоти, към кооперацията на улица „Цар Иван Асен II“ потегли обикновена патрулна джипка, и то след петнайсет загубени минути.

Ченгетата бяха инструктирани да задържат до пристигане на представители на Националната следствена служба лицата Елица Браничева и младия мъж с нея, отговарящ на следното описание...

Георгиев нервно пушеше в очакване да пристигне другият брониран автомобил — беше отчаяно сигурен, че на съвестта му ще легнат момчетата от патрула.

Дали щяха да намерят поне *някакви* следи от тях?...

Същата вечер в спешното отделение на института „Пирогов“ постъпи младеж с тежко мозъчно сътресение, по налични у него документи — Кристиян Асенов Аргов. В доклада на полицаите за намиране на човек в безпомощно състояние бе отбелязано, че пострадалият стискал в ръката си малокалибрен спортен пистолет Margollin 4.5 мм, от който очевидно е било стреляно. На местопроизшествието не са били открити никакви следи, изясняващи случая.

Лекарите веднага установиха повишено алкохолно съдържание в кръвта. Сетне те взеха незабавни мерки да отърват момчето от бронхопневмония и го поставиха в отделение за реанимация и интензивно лечение. Не регистрираха по тялото на Аргов наранявания, освен натъртвания при падането.

Бе необяснимо как може да е получил комоцио, без да е имало удар по главата.

Експертизата на оръжието стресна специалиста по експлозиви. При балистичната проверка се изясни, че патроните до един са негодни, освен първият, изстрелян или по-скоро изплют на няколко метра. Химическото изследване показва, че боеприпасите са заредени с нормален за стандартите барут, който обаче не желаше да гори.

Лаборантът заяви, че това е пълна нелепост.

По самия куршум личаха характерни деформации, но микроскопски анализ не посочи нищо, даващо представа за обекта, с който бе имало контакт парчето олово.

Каквото и да беше го спряло — дъждът се бе погрижил да покрие обстоятелствата на инцидента с покрива на тайната.

Оставаше пострадалият да се свести и да даде обяснения.

Поради лошо взаимодействие в отделните звена на следствени и правоохранителни ведомства, тези факти станаха известни на оперативния работник Ясен Георгиев едва след седмица.

ГЛАВА 7

Щом в дъбравата под уморените, почнали леко да жълтеят шуми, постовите подозряха съгледвач, трикратен крясък на сокол бе предаден по веригата часови и стигна до пещерата, където съзаклятниците тъкмо привършваха ритуала за вричане.

По предварителна уговорка събраните мъже се пръснаха на групи и бърже хванаха горските пътеки, наметнали овчарски кожуси. Момажите-пазачи веднага изровиха скрит дивеч, окичиха на колани заешки телца с все още стърчащи стрели и пуснаха в небето сиви соколи. А сетне зашумяха, така че отдалеч да личи, колко се радват на ловната си сполука.

Само старият боила колобър не яхна коня си кулешан^[1], а подуши въздуха като хрътка и проследи нещо с поглед в чезнещата сред гъсталаци клисурчица.

Ученикът му Вананд също се заслуша, но освен звънливия поток нищо не чу и не остана сигурен, дали е почувствал нещо. С мъка овладя любопитството си и със страхопочитание се взря в твърдия профил на колобъра. От навършване на първото си пълнолетие живееше у магьосника Радан и силно подозираше, че тъкмо той е истинският му баща.

— Рипвай на коня, момаж — нареди колобърът, — бърже да идеш до Плъскова... Ще те застигна по друма. Веднага!

Вананд хукна да изпълнява нареждането, придържайки сабята да не удря в камънаците, край които се пенеше потокът. Все пак не издържа и се обърна за момент през рамо.

Учителят му, страховитият Радан, въпреки шейсет и трите си лета, тичаше нагоре по клисурата не по-зле от него. Жезълът на колобъра проблясна като втвърден слънчев лъч, дочу се грозно бучене... Мъжът се скри в храсталака.

Вананд продължи надолу с неясно от какво свито сърце.

Едва яхна коня и някъде отзад бръмна, та изтреця гръмотевица. Ездачът изтърва тулша си с орловото перо, а жребецът присви уши и се понесе по стръмното, преди конникът да е намерил другото стреме.

Вкопчен в гривата, момъкът захапа плитката си и затърси трескаво юздите, молейки небесата животното да не се спъне.

Вейки и листак шибаха бръснатата глава на ездача, той едва се опазваше от по-дебели клони и се мъчеше да се успокои, за да укроти и коня.

Чак извън гората, по друма край речната извивка, той успя да спре хвърлящия пяна жребец. Огледа се тревожно. Небето синееше ласкаво, въздухът тежеше от топли аромати. Наближаваше жътвено време, тържеството Сбогуване с лятото, а натам — зимните празници, които Вананд се надяваше да бъдат чествани без поромейчени попове.

Ако успееш.

Ако Старата вяра още я имаше в сърцата на Българите.

И ако...

Вананд нервно смушка коня и го насочи в тръс с гръб към заник слънце.

Учителят Радан знае що бива да се стори. Всичко ще бъде както Небето пожелае и както хората го обърнат.

Радан не го догони до полунощ и ученикът-колобър се отби за нощувка в крайпътна кошара — уморен и треперещ от тревога и подозрения.

А рано заранта княжески стражници го събудиха с тъпото на копията си. Момъкът надникна под позлатените шлемове в мрачните им лица и разбра всичко.

На кон, ала с вързани ръце влезе Вананд във Велики Преслав. Войскари водеха и други заговорници. Хората ги проследяваха мълчаливи. Стражниците гледаха право пред себе си.

В града се разхождаха множество сопачии, но почти никой от тях не носеше друго оръжие освен ножове. Властта демонстративно показваше, че не очаква размирици, но е готова за изненади и не би се церемонила с никакво брожение сред багаини и простолудие. Пред някои боилски палати стояха стражи с вдървени лица и в пълно бойно снаряжение. На портите на дворовете зад тях се поклащаха държавни грамоти.

Въстание изобщо не се бе получило.

Витан-Вананд сведе глава и опита да намери в себе си достатъчно твърдост пред лицето на суровото наказание, което го очакваше.

Въведоха бунтовниците в крепостта, дадоха им да пият вода, сетне все така мълчаливо, без да отвръщат на прошепнатите им въпроси, свалиха коланите на заловените и отново им вързаха ръцете.

Пред Вананд и другите злощастници зинаха вратите към подземията.

Сломени, те покорно влизаха вътре, без да се налага стражите да ги насърчават с копията си. Ученикът на колобъра тъжно се извърна да види за последно слънцето.

Капаците хлопнаха и настъпи мрак.

А после светнаха миризливи факли.

Един по един отвеждаха затворниците.

Никой не се завръщаше.

Вананд загуби представа колко часове или дни са минали.

Донесоха хляб и вода.

Из други килии на тъмницата се донасяха понявга викове и начаса сподавено секваха. Издрънчаваха вериги и жезла по стражниците. Пискаха плъхове. Обречените безмълвстваха, всеки затворен сам в себе си.

Някой изведнъж рече да попее и веднага го извлякоха доста грубо навън.

Витанов ред дойде, кога уморен момъкът смогна да задреме на купчината прогнила слама. Нечуто, само с устни, той се сбогува с другарите си по злощастие.

По това колко припряно и с престараване го мъкнеха по тесните стълбища на крепостта, той се досети, че при голям човек го водят.

Хвърлиха го от прага в сводеста стаичка към краката на седящия вътре.

Гореше огън, миришеше на жежко желязо и кисела пот, като змии висяха ремъците от гредата за бичуване. Безмълвни стояха стражници и самият кавхан^[2] бе тук.

Витан-Вананд се изправи непохватно и видя Княза. Нямаше калпак, че да го свали в знак на почит, ала не до туй му беше сега. Само сведе глава и сърцето му се разхлопа.

Няколко безкрайни мига мълчание и Князът попита, гласът му закънтя, макар да думаше тихо и уморено:

— Ти кой беше, момаже неблагодарен?

Витан се насили и отговори достатъчно високо, едва сдържайки да не се пречупят словата му:

— Дали са ми име Витан-Вананд, а родът ми Охсар^[3] е...

— Охсарарите верни ми са! Братята ти големи светия Христов кръст носят, а ти! Що вършиш! Кой те гледа-чува, кутре глупаво?!

— Н...на магесник Радан занаята следувам, Княже честити.

— Честит станах, кога стража те доведе.

— И честит ще си, ако вярата на Авитохол върнеш... — дръзко отвърна момъкът.

Проснаха го с тежки пестници...

— Доста! — изръмжа владетелят на българите. — Вдигнете го. Погледни ме, момаж!

Замаяно отвърна на тежкия орлов взор.

— Боила Верена-змеица. Где е?

— Не зная. Колобър Радан, моя имает^[4], него питайте.

— Закълни се, че истина говориш.

Витан стори клетвен знак с оковани ръце, на което пак го сбутаха, но княз Симеон спря сопачиите с нетърпелив жест.

— И тъй бива. Ала да ти е за последно! Оттук нататък само в Исусово име ще се кълнеш. Махнете му въжетата.

Момъкът потърка прежулени китки, сърцето му трепереше при мисълта, че Князът ще го кара да се прекръсти.

Ала вместо това владетелят промълви:

— Витан-Вананд, момаже, напусна бунтарът Радан Угаинар света на живите. Знаеше ли, че баща е той твой истински?

Килията заплува в очите на Витан, който не съумя да отговори.

— Достоеен мъж бе — продължи Князът, ала някак по-меко. — Жал и мен ми е за него... — гласът на Симеон стана твърд и застрашителен, — ... че измяна против ми поде!

Той заби пръст в гърдите на Витан, сякаш с копие го промуши! И рече:

— Ти! си негов син първороден, ти! ще оправиш злината, от баща ти сторена! Три камшика му бийте! Обърни се, момаж! Туй ти е прошката!

Само на последното жилване по гърба Витан-Вананд простена.

— Мехлем му турете.

Князът поизчака младежът да укроти дишането си.

— А туй — Симеон разклати пред лицето на ученика-магьосник златен свой печат и го окачи на шията на момъка, — туй ти е Заръка! Да намериш змейкинята до неделя срок, щото да не научат змейовете. А ако не справиш се... тогаз ти, Витан-Вананд от рода Угаин, ти! ще идеш в Долната Змейска Земя. Теб да накажат, теб да разкъсат — не да се сърдят на цял ни народ и обида да ни имат. Разбра ли ме, джамаче мой!

— Раз... разбрах, Канасубиги... Княже.

— Ръка целувай, вироглавец! Иди и бъди като баща си, ала не срещу волята на небесата свети! Тук ще ти дадат кон и сабя. До вкъщи си няма да ходиш, дорде Верена не намериш.

И стражите, не по-малко учудени от младежа, разковаха нозете му и го изведоха от килията.

А в душата на Витан смут, радост и скръб върлуваха, сякаш измешано без мисъл просо и жито с плява в хамбар на немарлив стопанин.

---

[1] **Кулешан** — жълт. ↑

[2] **Кавхан** — съвладетел. ↑

[3] **Охсар** — кланът на Охс; Охсарар — човек от рода Охсар. ↑

[4] **Имает** — настойник, попечител. ↑

Симеон притвори клепачи под угрижено свити вежди и потъна в тежък размисъл. Зле беше станало, ох, колко зле...

— Ще я открие ли, Княже честити? — реши се да го изтръгне от вцепенението кавханът.

— Ан уакх... — промърмори в отговор Князът и след това твърдо добави: — Ако е рекъл Господ ни, Исус Христос! — и предизвикателно вирна брада към боила кавханът.

Съвладателят почтително склони глава и след кратко мълчание рече:

— Не бива да помрачаваш ума си с това злочестие, Княже. Държавата е неспокойна. Съседите точат оръжия и ламтят за благините и богатствата на народа ти. Остави недоукия магесник да си свърши заръката...

— Дано не се обърка нещо.

— Остави, владетелю. Змейовете са разумни и великодушни... а са и далеко. Мисли за по-близните си дела. Първом, що да сторим с покушителите на вярата, наложена от великия ти баща?

Симеон помисли само миг.

— Три бича на момажите и по пет за мъжете, ала без злоба да е, и нека си идат по къщите. Водачите ги искам до три дни да пазят границите ни на залез-слънце! Щом им се въртят саби, нека го вършат срещу чуждоземци!

Князът стана и се взря в нищото пред себе си.

— Убитите и колобър Радан заслужиха си да ги изпроводим при Тангра. Да ги погребат според старите обичаи, ала вън от града... Те желаеха добро. Жал ми е, че криво го разбраха туй добро... А за велики дела ги гласях!...

Симеон сведе глава и след малко подкани кавхана да си иде:

— Ще ми се да отморя. Кажу-нареди на стражата да ме събуди, щом пукне зората.

Впи зеленикаво-кафяви очи в съвладателя и добави:

— Искам в черква да се помолят за сполука на Витан... Нека и по стария обред го сторят... тайно. Ако да са разбрани змейовете, доста разбраност ще им трябва — тяхно чедо не опазихме!

— Че и наше, Княже — отвърна кавханът. — Наше, от канско коляно момиче.

Витан-Вананд стоеше пред Рабиша-пещера, Магура още наричана.

Мълвеше се, че в нея изчезвали хора, а онези, които се завръщали обратно подир цели лета, разправяли, че у змейове живели. И още казваха за таз дупка, че нямала дъно и оттам излизали вихрушки.

Някога през нея пещера юнаци и моми за Влашко ще бягат от люти-черни поробители.

Младежът се стресна и огледа. Нещо дочул ли бе, или само му се бе сторило, глас привидяло...

Неделята, от Княза на Българите дадена, отмина в лутане и кръстосване край Моровишкото старо капище, из усои и тъмни гори, край самодивски вирчета — все нахалост. Не намери и диря дори от синеоката змейкиня, ни вест, ни кост от ичиргу боила на момичетата-стрелкини, що пазеха на Плъскова канския чертог. Всеки разтег^[1] претърси — нищо.

И не остана друго, освен да слиза за Долната Земя, където шарканите щяха да го накажат. Витан се сбогува с коня си, поплака на топлатата му копринена шия. Остави юздите тъй, че да не се заплетат, провери подковите, издърпа нагоре стремената, поразхлаби седлото и под него затъкна бича и аркана^[2], като внимаваше да не нарани гърба на животното с шиповете. Притъкми дългото копие, за да не падне по пътя и пак там привърза късата сулица^[3] с алено-белите ресни на върха и малкия кръгъл щит с нарисувано на него слънце. В денк положи тулша си с позлата и червени пера, ризницата, железния колан с чудодейна сила притури...

Задържа си той сабята, лъка с колчана и камата, също и дребните инструменти. Не защото се страхуваше или мислеше да се съпротивлява на наказанието, ала искаше да умре като войник, багаин, какъвто по потекло си беше.

Отпрати коня. Умното животно зацвили и в тръс се отдалечи, като се оглеждаше.

— В Преслав иди, в Преслав! — през сълзи му подвикна Витан-Вананд и жребецът препусна към друма, водещ за столния град.

Е, там щяха да разберат като как е изпълнил заръчаното...

Мъгла се виеше пред пещерата и той поспря треперещ. Ядно обърса очите си, издуха подпухнал нос, плисна си вода на лицето и, смръщен, готов на всичко, стъпи в мъглата.

Сякаш в тунел от облак тръгна и се заозърта почуден-смаян. Ами где е пещерата, Магурата, що към Змейските царства води?...

А в мъглата бе тихо и студено. Взор едва я пробиваше, светеше тя като забулено небе под пълна луна и сякаш всичко шарено в нея ставаше сиво и колебливо... неистинско!

Дълго ли вървя, късо ли по пътека от мокри къдели. И изведнъж стигна една сива къщурка. Сива къщурка в сив свят. Чувстваше се уморен и разочарован. Нима такваз бе Земята змейска! Комай друго я приказваха...

Потропа и не чу звука. Вратата се откряна сама и Витан приведен влезе вътре.

Жар и червена заник-слънчева светлина го удари в лицето!

Ученикът на колобъра се закова изумен.

В средата на стаята от огладените плочи на пода се подаваше, та растеше цвете, голямо колкото едричко детенце, и лъхаше топлина като въглен в ковачница.

кой си кой си кой си

чуден звън се разнесе от него.

Витан се хвана за сабята и стори му се, че се засмя цветето.

— търся змейовете от таз земя

отвърна той и не чу гласа си, а само мърморене далечно, ромон като на воденица зиме. Попита се разбира ли го червеноглавото стопанче на сивата къщурка.

змейове тук няма тук няма не е тяхно царство не е не е

— тъй си знаех

възкликна огорчен момъкът

— и де да ги търся

*ще търсиш ще търсиш после после сега пости пости после после
ще търсиш ще търсиш*

запя цветето и Витан-Вананд проумя, че не с думи му говореше то, ала с песен безгласна, която се разбираше някак

нечовешки.

Уплаши се той... а вече истински му се спеше, клепачите натезаха като олово, умора затисна страха му, та го смаза като буболечка, и едва смогна момажът Угаинов да докрета до нисък одър край мъртво сиво огнище.

И свари да рече, преди да се отпусне:

— ще спя, а сет...не ще си ида, че търся змей...ове...те...

Пламтящото цвете отново му запя, по-нежно от майчина приспивна.

Момъкът сънуваше Долната Земя.

... И в нея обикаляха орли, колкото биволи грамадни, планините там приличаха на шиндри^[4], и от облачни презид^[5] палати змейове развяваха знамена, изтъкани от дъги небесни...

... И всеки срещнат шаркан клатеше тъжно страховита глава и питаше:

Къде скрихте момичето ни, сине Раданов?

За всички добрини така ни се отплащате хората

Градушки над нивите ви пъдехме

на бойни полета крило ви подавахме

на лековити заклинания ви учехме

извори за вас отключвахме

още от старата ви земя Имеон^[6].

Над Аспаруховия онгъл бдахме

ромеи неведнъж сме прогонвали

побратими щяхме да бъдем...

Къде ни затворихте момичето, кажи ни, момче човешко с победно име?^[7]

Не зная, не зная.

Узнай. Защото мъчно ни е и Небесният Събрат помръква в сърцата ни...

И Витан-Вананд плачеше от скръбта на змейовете, а те разпростираха люспести криле и отлитаха далеч... далеч... далеч.

И много пъти този сън го спохождаше и тъга страшна, нечовешка, го късаше на дванайсет пъти по дванайсет парчета...

... но той никога, през всичките хиляда и сто години, не запомни нощните си кошмари.

Имаше много други неща, за които да скърби.

---

[1] **Разтег** — древнобългарска мярка за дължина, около 1,8 метра. ↑

[2] **Аркан, ласо** - въжена примка, първата с военно предназначение. ↑

[3] **Сулица** — късо метателно копие с острие като на стрела (хронистът Никита Хониат твърди, че то имало знаменце, което служело за опознавателен знак на различни воински подразделения). ↑

[4] **Шиндр** — кула. ↑

[5] **Презид** — висок зид, вал. ↑

[6] **Имеон** — Памир. ↑

[7] **Момче с победно име** — богиня Нике (победа) е наричана от бактрийците Ваниндо; името *Вананд* носи и български вожд от III-IV век; *Витан* е славянско от старобългарския глагол витати (живея); а името *българи* е съществувало още през VII век пр.Хр. ↑

ГЛАВА 8

*Ако се събудиш някоя сутрин
и не видиш Слънцето,
тогава или си мъртъв,
или си Слънцето!*

Джим
Морисън

Слоят битие на Моята Долна Земя не е далеч от Старата Земя, която сега обитавана е от вас, човечеството. Освен Небесния Събрат, според годината и веша огрява я още едно слънце — възлено-червено, то и в пладнето си прилича на заникващо. Не е толкоз гордо и силно, а затуй понася и човешки поглед без гняв и няма за окото от него доста вреда. От Тук, от тази Земя, всеки може го видя кат ярка звезда — Янкул е туй. И друга блести ни звезда в Змейския свят, силна колкото Юпитер — Шоле Трайко е тя, дето я знаете кат Сатурн — те са на небето ни дъгоцветно!

Много красиво е!

Ала Тукашното братче на Райко много слабичко е и няма толкоз огън в сърцето си, че да грейне за радост на имащите взор и обичащи светлината, която макар и да изгаря, благо е, защото дарява живота, който познаваме.

От тетрадката на
Верена

Беше странна мъгла. Право пред погледа тя изтъняваше, отстрани на зрителното поле мъждеееха дъги, посивели до черно-сиво-бяло и с намек за повече от седем цвята. И всичко изглеждаше някак плоско и неистинско като калпав театрален декор, докато не се взреш от упор.

И студ. Дявол да го вземе, *мразеше* студа.

Той спря и приседна на заскрежен камък, като подпъхна якето под задника си. Пътеката, която му бе посочена, се губеше в мъглата. Стелеше се права като лъч, макар вървенето по нея да предизвикваше усещания за завои, склонове и стръмнини, без окото да хваща такива.

Странното, упътило го създание, което приличаше на кръстоска между китайски книжен фенер и вълшебно цвете от филм на Уолт Дисни, не пожела да отговаря на въпросите му. Само клатеше подобна на лале главица и бисерно звънтеше нещо, което прозвуча на Лъчезар като припев от някаква песен:

Рано е, рано е, иди, иди, иди към Своята Съдба...

Изключително гостоприемно местенце. И радушно, приказливо население! Непременно заслужава да се поостане...

... някой-друг век...

Бррр... хлад проникна под качулката, плъзна се по врата и засенчи появилата се сякаш чужда мисъл.

Да. Всеки сам избира по кой начин да се осъществи... или пък да се *провали* Съдбата му.

Това откъде дойде — лениво се запита Лъчезар, всъщност без желание да търси отговор.

... След като бе неизказано смутил кротката душа на Елица, Лъчезар забърза към булеварда. Много скоро той излезе край сградата на БТА и пресече на стремителни прибежки двете шосейни платна. Под светлината на уличните лампи му се стори, че маркировката е

нова, много прясно блестеше боята, а пък вече нямаше оранжеви конуси или други пътни знаци за ремонт.

Стана му чудно, че обърна внимание върху това. Вчера през деня бе ходил до Младост–3 да прибере от един стар познат малък борч. Не че много му трябваха парите. Направи го, за да се видят и разменят по някоя дума. Човекът обаче се намираше изцяло на футболна вълна. А едно време имаха добър лаф. Променят се хората, да. И още тогава му се хвърли в очи новата мантинела на моста на 4-ти километър. Защо ли забелязваше неща, които преди не го вълнуваха? Пътища, сгради, минувачи... Може би по някаква случайност срещаше предимно красиви хора. Момичета и жени със световно ненадминат чар. Момчета и мъже, които с излъчването си биха потиснали куп кинозвезди... И София изглеждаше някак по-чиста и достолепна. Странно.

Навярно защото му предстоеше да напусне всичко това. Искрено се изненада от себе си. Не бе помислял, че е сантиментален...

... Хвана такси до спирката на Полиграфския комбинат. Седна на задната седалка и каза за къде е. Шофьорчето се опули.

— Господине, луд ли сте, или имате много пари? Щото дотам трябва да карам на извънградска и времето е кофти...

— Позна! — зъбато му се ухили Зако и протегна едра банкнота. — Това е за качването. Пускай брояча и нямай грижи. И усили музиката до дупка! Супер-супер-супер-супееер... — промърмори си той в приглас на радиото.

После притвори очи. Докато пристигне на посоченото място, имаше време дори да подремне.

В унес чу в последните новини: Грийнпийс обвинява испанското правителство заради регистрираното преди две седмици изтичане на радиация. Сетне спортният журналист съобщи, че нигерийците печелят мача. По реакцията на шофьора Лъчезар се досети, че това ще изпълни всички седящи пред телевизори и край радиоапарати българи с мрачни предчувствия и даже напомнянето за волейболната победа над домакините в Корея не радваше запаянковците.

Боже, какво значение вече имаше *това!*...

... Таксито го остави далеч във от София, на гара Столник, и замина, щастливо от сумата, дадена за бакшиш.

Буквално след един тютюн време спря пътническият влак за морето. Зако се метна вътре. Остана в тамбура пред незатворената врата, жадно изпивайки почти неусещаната поредна цигара. Далеч не нежен вятър рошеше косата му. Той не забелязваше това.

Слезе на следващата гара заедно с тълпа войници, очевидно отпускари в издънка, които хванаха през полето към оградата на поделението си, като се озъртаха за патрули.

С неочаквано чувство на обреченост Лъчезар пое нагоре по шосето. Подмина разклонението към военните, после друго — към мъждиво святкащото на два-три километра село. Пътят навлезе в теснина между два хълма. Капеше дъжд и вятър огъваше боровете горе по баирите, без да си дава труда да слиза съвсем до земята.

Вървя още сравнително дълго — може би три хиляди крачки. Усети подканящ, неприятен гъдел в основата на тила и отляво видя пътека, катереща се по склона. Тя сякаш бе поръсена със звезден прах и искреше нагоре между разлюлените клони на млади борчета. Той стъпи на нея и вървя още, докато не го заболяха краката. Отвикнал съм, рече си и крадешком погледна назад. Светенето на пътеката угасваше подире му. Беше на прав път... каквото и да значеше това...

Имаше мечти. Имаше амбиции. От тях остана само едно — пътят в Незнайното. За да спаси кожата си. И може би... да се пречисти?

... След четвърт час Зако съзря перлен блясък отстрани сред дърветата.

Проходът.

Приличаше на димна палачинка, застанала ни ези, ни тура, а на калъч. И навътре в нея се усещаше облачен коридор, невидим отстрани, защото не съществуваше в тукашното пространство-време. Със сигурност зрелището нямаше нищо общо с Холивудските филмови суперфекти. За такъв кинотрик нямаше достатъчно количество „Оскар“-и.

Проходът го чакаше — очертан отвор към друг слой реалност на Вселената — и пиеше бледи съскащи мълнии.

Лъчезар спря. Нещо го стисна за гърлото и той бавно се извърна. В дъното на къса просека в гората се откриваше късче панорама право на запад. Там далечната София мигаше с електрическите си искрици. Прииска му се да се върне.

Но мъглата и фосфоресциращият тунел го зовяха с нетърпеливо трансформаторно бучене. Нямаше време. *Някой... Нещо* му бе отворило специален Проход — с такава чест навярно малцина в човешката история са били удостоявани.

Въпросът е, накъде води.

За първи път в живота си Лъчезар Хисарски се прекръсти. Погледна часовника си. Вятърът го побутна както инструкторът му при първия парашутен скок.

Зако отново извъртя очи към родния си, омразен и обичан град, към всичко, което го беше радвало и огорчавало в неговия къщовен търбух, в цялата, хем омайна, хем отблъскваща страна. Нито си е избирал държава, нито епоха, нито родители. И отново май нямаше избор. Като че Животът само с туй се занимава — да те унижава с липсата на избор, с непрекъснато принуждаване да вършиш не това, което искаш. Да бързаш. Закъде? Развива ли те това суетене? Ставаш ли *повече*, отколкото преди?

„... Всичко е логично — твърдеше веднъж Радослав, — в света всичко има причина и следствие. А това се нарича логика...“

„Ха! — възразяваше Лъчезар. — Ами как ще обясниш интуицията?“

„Логика на подсъзнанието“, убедено заяви Радослав.

„Искаш да кажеш...“

„... че е нещо като анализиране на факти, преценяване на последици, претегляне на тежестта им... хм... но без да се ангажира съзнателната част на мозъка.“

„Хмък. Звучи убедително... но чувствата, например, не са логични. Отчаянието, паниката...“

„Тук бъркаш понятията *логика* и *рационалност*. Чувствата са недалновидни, непрактични.“

„Многого умуване също.“

„Е, да... — Радослав се разколебаваше за малко. — Но всичко има причини, водещи до някакви реакции, нека и погрешни, но те зависят от преценката за *момента*. Както в игра на шах, когато мислиш само с един ход напред.“

„Значи опираме и до опит, един вид нагласа да се мисли по-перспективно. Добре. Обаче най-често именно неосмислената, несъзнателната реакция, като изключим страха, е най-вярната.“

„И в това има логика!“

„Но няма *смисъл*.“

„А!... Как тъй *няма*? Щом е логично, значи е и смислено...“ — намираше изход Радослав.

„Непоправим си!“ — размиваше се Лъчезар и обикновено с това спорът им завършваше.

Спорът не е търсене на истина, ами кавга.

Той сви юмрук и го размаха към тъничките светлини на София, бързо губещи се в настъпващата мъгла.

И влезе в облачния тунел.

Каквото и да му липсваше, то вече остана зад гърба му.

Сети се, че носи транзистор. Завъртя копчето. „Хоризонт“. Химнът. Но станцията бързо чезнеше, сякаш с всяка крачка той се отдалечаваше от Слънчевата система като с фотонен звездолет.

Не, просто преминаваше в друг слой реалност...

Цял живот десантчик, кисело си рече Лъчезар, навлизайки все по-дълбоко в Прохода.

N-то РПУ. Млад атлетичен мъж и униформен полицаи гледаха от вестибюла към паркинга навън и си говореха, колкото да преборят скуката.

— Ти змей в арест виждал ли си?

— Не съм виждал такъвз дзвер и в зоологическата градина, в клетка... Кой е тоя „Змей“? Да не е някой от мултаците?

— ... Хм! Мултаци! Ще видиш ти.

— Кажи де!

— Нема к'во да ти казвам — сам ще скиваш.

— Абе, що, като си не гледаш работата, и на нас пречиш! Само локуми разтягаш. Що ти се връзвам?

— Обиждай, обиждай, ама после, ако не почерпиш — те на!...

— Я не ме будалкай повече! — Униформеният изтропа с подковани кубинки надолу по стълбището.

Събеседникът му загадъчно се усмихваше на някакви свои мисли.

В разгара на футболното световно първенство не всички хора си седяха пред телевизорите, с напитки и мезета, с приятели или сами. Имаше такива, които хич не се интересуваха от футбол, други пък поради задължения или стечение на обстоятелства не им се завърташе дори спомен за темата Париж '98 в главите.

Повече от три дузини на брой мъже, тренирани да вършат мръсната и тежката работа на страната си, навличаха своите екипи. Те знаеха как да обезвреждат престъпници, терористи или просто посочени от началството обекти. Можеха го при всякакви условия — на земя, под земя, във въздух и по море. Денем и нощем, в зной и киша, зиме и лете, в град, село, голо поле или планински чуки. Имаха известен практически опит в справяне с масови безредици, както и имитация на такива. Не отстъпваха по нищо на колегите-събратя по целия цивилизован и богат свят освен навярно по заплати и по

използваното оборудване. Бяха онези, останали въпреки всичко верни на пагона, въпреки съблазните, предлагани от другата страна на барикадата в битката кой ще управлява тази държава — законът или произволът на силния. Всеки от тях бе нормален човек, със своите силни страни и неизбежните кусури, но в главното те умееха да се владеят и можеха да не се учудват, когато това бе излишно.

Макар сега съдържано да недоумяваха защо ги карат да слагат дебели гумени ботуши и ръкавици, послушно повтаряха инструкциите за първа помощ при токов удар. Да не би да предстоеше операция в трансформаторна станция? Неприятно изникна думата „Козлодуй“ и едно друго „К“, все още недотам открито врящо и кипящо, но...

Инструктори и наставници нищо не споменаха за радиация или спецзадача отвъд пределите на страната и мъжете се поободриха.

И отново се учудиха на следващия етап от подготовката.

Мажеха се с крем против изгаряне и всеки получи малък пожарогасител и огнеупорно наметало. Неколцина бяха превъоръжени с някакви чудновати пръскачки, по чиито крайници се образуваше пухкав скреж. Кого щяха да атакуват с течен азот?!

А последваха и по-смайващи неща.

Командосите бяха заставени да окачат на шиите си, под колана и отстрани на шлема някакви връзки сушени треви, които ухаеха на врачки. Закичиха се с ашици, кокалчета, сини мъниста и с по един православен кръст над бронираните жилетки...

Връчиха им десетина снайперистки пушки с приспивателни стрелички. С мощност на упойката, разчетена като за слон.

Пристигна свещеник. Той бе по-възрастен някогашен техен колега, било в края на краищата искрено приел Божието слово, било просто свикнал с дългогодишната си роля. Той перфектно отслужи половинчасов обред, възнесе молитви за опазване на Христолюбивото воинство от таласъми и демони всякакви. После поръси шашнатите спецполицаи със светена вода, благослови оръжията им и всички преминаха под строй да целунат кръста. Целта на всичко това никак не ставаше ясна, но мъжете дисциплинирано се въздържаха от иронични критики и повечето се молеха началниците им наистина да знаят какво нареждат.

Непосредственият ръководител на мероприятияето, слаб, сух тип с ококорени стъкленосини очи под сърдито свити светли вежди,

пестеливо обяви, че в поддръжка на групата има три армейски хеликоптера, танк и бронетранспортъори. Задачата на специалната полицейска част е да осигури прикритие за онези, които наистина ще свършат работата — пристигнали снощи екипи от приятелски служби. Подчерта, че акцията е с международно участие, има голямо значение и изисква най-строга дискретност. Ясно? Въпроси?

Никой не обели дума за комшийските сърбо-косовски проблеми, но все пак един от инструктираните измърмори достатъчно ясно:

— Поне веднъж нещо можем ли без „батковци“, а?

Всички, включително временният шеф, се престориха, че нищо не е било казано.

* * *

Георгиев бе ледено бесен. Но не от спецполицаяте.

Пред очите му стоеше споменът от скорошните събития, случили се в кабинетите на неговото ведомство.

... Оперативникът, натоварен с проследяването на Витан, гълташе успокоителни и се наливаше с неразредено уиски, все едно пиеше гроздова. Георгиев гнусливо, но не без съчувствие, гледаше как дългогодишен и опитен специалист трепери като есенен лист и бръщолевни несвързани глупости. Ясен седеше на крайчеца на стола, отегчен от жалкото зрелище, и се чудеше на благодушието на началника си, който, възседнал бастиона на служебното си бюро, също наблюдаваше как един уважаван в средите си човек се лигави и размазва по канапето.

Нямаше как да се реагира на това, освен с тежко мълчание. Под него обаче Георгиев усещаше стъписване и алармените симптоми на паниката — нещо, което теоретично очакваше само в случай на трета световна война.

Оперативникът твърдеше, че на Бургаската гара подопечният му... се бил разтворил във въздуха. Кълнеше се и пускаше сълзи. Слънчевият му сплит се свиваше при мисълта, че ще го пратят за освидетелстване... А после в лудницата, под строг изолационен режим, за да не плещи дивотии.

Или в язовир Искър с кофа цимент в краката.

Шефът тогава извърна очи под хайдушки вежди към Георгиев, който мълчаливо подаде листа с извадките.

„Кое?“

„Това“ — Ясен му посочи изречението:

... а кога имало война, змейовете ставали невидими и тръгвали и те да се бият, и на чиято страна помагали — тя побеждавала...^[1]

Шефът и заместниците му, натрапени от настоящи и бивши кукловоди в голямата игра, се замислиха. Тъкмо за пред тях началникът подхвърли нещо, скрито адресирано към Ясен Георгиев:

„Ако до утре го няма... студио хикс отива на кино.“

Сиреч — ликвидирай Хисарски. Все пак намекнатата заповед не бе категорична. Оставяха му мегдан за маневри, за инициатива, за преценка на място.

„Абе, знаеш кое е редно да се направи...“

Георгиев усети коленете си меки, а челото — лепкаво. Чудеше се, дали в случая доверието е наистина благословия... или проклетие.

А сетне! — изгониха го като ваксаджийче от бизнес-прием в Шератон. И ето какви ги бяха наумували... Бомба на Централна гара! И? Хванахте ли го? Ами сега — цяла армия, дете не знае какво може да я чака, плюс хиени от чужбина, също кой ли знае колко наясно...

Искрено се радваше само на едно — че не му се наложи да премахне Лъчезар.

... В залата за инструктаж довтасаха колегите чужденци, разделени на три враждебно ухилени една към друга групи. Появиха се заедно с обслужващ персонал и множество техно-джунджурийки, заради които пламна черна завист у българите. След още четвърт час раздувки последва заповед за тръгване. Командосите се натовариха всеки в определените им транспорти и потеглиха. Ала едно неясно безпокойство, неприличащо на нито едно от предишните им усещания в навечерие на акция, никак не желаше да ги оставя.

А и започнаха с гаф — единият хеликоптер не излетя поради повреда...

Високо над тях, нарочно незабелязвани от радарите на българската противовъздушна отбрана, небето пореха натовски изстребители и двойки руски „Сухой“.

Никой, дори на най-високо ръководно ниво, не съумя после достатъчно отчетливо да си обясни смисъла на операцията. Тя мина по вътрешните информационни канали като тренировка по взаимодействие за борба с тероризъм и съдействие на мироопазващи мисии. В пресата не проникна почти нищо.

Резултатът от всичко се оказа съмнителен.

---

[1] ... а кога имало война, змейовете ставали невидими... — цитат от народна приказка. ↑

Насрещният вятър грапаво блъскаше Елица, скрита зад широкия уверен гръб на Витан. Студени въздушни струи, смесени с остри капчици дъжд, рошеха и сплитаха косите ѝ. Момичето здраво държеше приятеля си през кръста и търпеше по лицето си налепналата влага.

Всъщност тя не забелязваше дъжда, нито че коленете ѝ са почти вкочанени.

... Преди няма и половин час те излязоха от кооперацията. Отгоре вече бе прогледнала щърбата луна, към нея пълзеше краят на грамаден облак като кил на небесен супертитаник. Тъкмо прескачаха локвите, Витан до нея буташе механичното си конче... и Елица бе заслепена от ярки фарове, над които строго святкаше синя лампа. Изквичаха спирачки, хлопнаха врати. В светлината, биеща момичето в очите, насреща ѝ се клатушна грамадна сянка.

— Документите, моля! — категорично рече някой.

Момичето отстъпи и скри лице от режещите фарове. Притисна се към Витан, който, без да трепне, бъркаше в процепа на якето си.

Лицата на полицаите се издължиха, когато той разклати във въздуха нещо, което слънчево блясна в електрическите светлини.

— Как-какво е това? — попитаха доста глуповато.

— Царев печат. Изпълнявам важна заръка — Витан прибираше масивното парче злато в пазвата си. — Път ми сторете!

Инстинктивно те подадоха назад от властните тонове в гласа му, но все пак се заинатиха, поискаха паспорт...

Махване с ръка — и ченгетата застинаха като манекени във витрина, с празни погледи и увиснали устни. Витан улови Елица за лакътя и направи крачка към мотоциклета. Един от полицаите обаче се раздвижи...

Със стойката и фигурата си старшината донякъде имаше прилика с джамача на цар Симеон Велики. Не без усилие той посягаше към кобура, но по странен начин — сякаш ръката му очакваше там не пистолет, а дръжка на нож. Витан го изгледа с неочаквана симпатия и вдигна пръсти на изпънатата си длан. Ченгето се силеше да докосне

оръжието. Очевидно тялото не му се подчиняваше. Изпод кепето му избиха струйки пот, ръката му се придвижи няколко милиметра... той се бореше с невидима сила, без никакво намерение да се отказва. Колегите му стояха отстрани като истукани, с безжизнени очи, само един се опитваше да шава.

— Остави това — меко му рече Витан. — От стар род си. Служи и занапред тъй, ала мен ми не пречи. Едно и също вършим. Не боре ти^[1], багаин.

Полицаят заскърца за последно със зъби и отпусна ръката си. Опитва се да каже нещо със схваната челюст.

— Всичко е както редно — успокои го Витан. — Сбогом, стражнико.

* * *

Старшината проследи с поглед отдалечаващия се мотоциклет и обърса челото си с треперееща уморена ръка.

— К'ъв беше тоя? — окопити се единият колега. Другият продължаваше да хлопа с устни като риба.

— От нашите е, спокойно — изръмжа старшината.

Той заразтрива изтръпналата китка на десницата си. С някакво учудване провери пистолета си. Бре, да му се не види, колко тъпо нещо му се стори пищовът. Друго си е сабя...

— От кои наши? — упорстваше колегата. Третият полицай взе да излиза от идиотското си състояние. — От бившите наши, дето са с мутрите ли?

Старшината хвърли бесен поглед към питащия и изфуча:

— Ти само с боклуци ли си свикнал, а? С тарикати? Дето парата им е вместо съвест и чест, а? Пфу!...

— Чакай, бе, защо се ядосваш, аз само така де...

Старшината не го дослуша и се запъти към джипа. Веждите му бяха свъсени, но по лицето избиваше учудена усмивка на някаква неосъзната... надежда? прозрение?

Той не знаеше. Но му бе хубаво. Толкова хубаво, че да заплачеш от радост.

Отново попица кобура си. Шантава работа...

Радиостанцията в джипа настойчиво викаше патрулната група.

* * *

На околоръстното се опитаха да ги спрат. Витан просто прелетя с мотора над озъбилата се с метални шипове лента. Като бели петна се мярнаха физиономиите на хора, облечени в спортни анцузи. *Защо*, понечи да извика ужасена Елица. И се сви от страх, когато в гърдите ѝ отекна... не, не гласът на Витан — неговото уверено усещане-чувство-изказване:

не бой се, така трябва.

Ама... гони ни полиция!

не е полиция.

И мотоциклетът с неистов вой се шумгуна напред. Елица видя как край тях се образува и плъзва някаква мараня, стори ѝ се, че вълнички пробягаха назад, както би станало, ако всичко навред се отразяваше в чисто езеро...

От безнадежно и стремително изоставащото БМВ стреляха по тях в ядно безсилие, но дори куршуми не смогнаха да настигнат бегълците. За две-три секунди червеният стоп на мотора се превърна в искрица и изчезна. Неколцината пътуващи по това време шофьори останаха с провиснали ченета, когато ги подмина някаква вихрушка. Подир нея асфалтът изсъхваше, ударната ѝ вълна отнесе огледала за обратно виждане, пътни знаци и табелки, а на завоя преди Нови Искър окоси тръни и храсти отвъд мантинелата...

Моторът ръмжеше вече по-кратко, светлинният конус на фара сечеше напред и изтръгваше пътя от нощния мрак... Като светкавица пресякоха заспал градец. Девойката едва успя да забележи табелата.

„Церово“.

Свиха по черен път. Моторът запърпори още по-лениво, подрусваха се на дупките и гърбиците и скоро Елица разбра, че са в някакво село. От двете им страни бавно и едва видими преминаваха обрасли, запустели дворове, стари, олющени и неподдържани къщи.

Витан сякаш се залута сред калните улички, но ето, намери каквото търсеше.

— Слизаме, Елице...

Намираха се на самия край на селцето, ако можеше да се съди за това в непрогледната тъма. Бе студено, мокро и глухо.

Даже не ни лавнаха кучета...

— Тук.

Витан ѝ отвори ниска портичка и я преведе през двора, в който незримо се поклащаха грамадни бурени. Под нозете им скръцна стълба, изтропа врата и той я дръпна вътре в още по-гъстия, миришец на мухъл мрак. И още преди да светне огънче, в очите ѝ застана образът на стаята в София и отекна гласът на Витан, редящ като на изповед думите на дългия си разказ...

---

[1] **Не боре ти** — старобългарско пожелание за късмет. ↑

ГЛАВА 9

В този ден нощният блок на Националното радио разказваше за българска електронна музика и в ефира звучаха фрагменти от „Концерт за флейта и магнетофонна лента“.

Сутринта световните осведомителни агенции съобщиха, че сръбски полицейски части с пет танка и четирийсет бронетранспортъра нападнали осем албански села, а вчера пък имало пълно затишие по необявените фронтове. И така чрез средствата за масово осведомяване комшиите отново ставаха по-черни от дявола.

Играха се три мача от Световното първенство по футбол.

И никой нищо не знаеше...

1

„... Тогаз назад тръгнах...

Слънце ме срещна на изхода от пещерата. Колко му се зарадвах!...

Бе твърде топло, като че лятото се завръщаше. *Миришеше* на лято. Блъсках си главата що е туй чудо и как завъртели са се годишните времена така... и вървах, вървах... Цели мили ромейски^[1] жив човек не срещнах! А по пладне...“

„Навярно бяха курсори^[2] на византийски отред, макар да не бях видял от баира вражи колони. Затуптя сърцето ми за битка! Темите^[3] навярно вървяха много стадии далеко назад, ала тез тук крачеха, сякаш у дома си! Начело им язدهа трима големци с важен и богат вид, уж въоръжени, пък като безгрижни...

Убих ги. Поведох яките им коне и скоро стигнах една нива. Клет орач мъчеше земята с впряг измършавели волове. От колиба кърмаче врещеше.

Сполай ти, добри човече! — рекох.

Опули се орачът, даже се поуплаши. Запитах го:

Къде е Князът ни и дружината му? Откога така ромеи кръстосват земите ни като бащини си дворове!?

Кой княз, юнако?

Нашият Княз Симеон, луд ли си!?

Господар тук е василевсът Михаил Пафлагон...^[4]“

„И тъй научих, че... както казвате вие — пътувам напред във Времето... Бях слязъл в Сивата Средна Земя през християнската година 901-ва, а завърнал се — в 1026-о лето, пролетта. Беше лоша година. Една от злочестите... За близо крина^[5] жито едничък златен перпер^[6] давах! При все че не бе родила земята много...

И други злини бяха сполетели родната ми земя. Нямахше България, ами византийски провинции от Драч и Костур, та до Тулица и стария Онгъл... Страшна суша бе напукала полята, а сетне и дъждове наводниха нивята. Налитаха скакалци на облаци и печенези на рояци.

... Обикалях доста и пак си идох в мъглата, която чакаше ме край Магура. Тежко ми беше.“

„Кога пак изкачих се в нашата Горна Земя, лошите лета продължаваха. Болести и глад отнасяха цели села в гроба, градушки биеха всичко живо, след като по половин година не бе падала и капчица водица от небето... Сякаш не бях пропуснал в дрямка нови години, тоз път само десет — а все същото оставаше. Идеше ми да се убия, защото и аз бях в онзи стан, който обиди змейовете и те вече не ни помагаха...“

„И пак се върнах и пак излязох...“

„Срещнах франки, целите в желязо като нас по време на Крум Страшний... Бяха уж се запътили да отърват Божи гроб, пък комай само грабежи и безчинства им бяха под кръстоносните каски.

И с тях се бих, нахраних-напоих халосията! Ала...

Ранен се замъкнах след едно сражение в една долчинка. И там щях да си изгния, ако не бе дошла Мъглата и прибра ме пак Средната Земя в сивия си свят. Цветето ме изцери-излекува. Същото онуй, което теб ти се пред очи появи. Останах там по-дълго тоз път.

Припомнях си всичко, що ми беше казвал Радан-колобър, слушах Цветето. Опитвах разни магии. Пристъпвах в следващия Пръстен.

Магията използва Силата, ала в разна мяра от нейната триединна същност... Всеки Пръстен на Майсторството има седем стъпки на обучение и някои сливат се с тези от следващия или предходен Кръг. Почва се от телесно съвършенство, сила да бориш болести и да затваряш рани по собствената си снага. Сетне каляваш волята и твърдостта на духа си, владееш болка и страсти. За венец — ума си обяздваш като див кон, покоряваш мислите в главата си, явните и тайните, с юзда ги държиш!... А изобщо ученията за Магията са девет. Винаги са били толкова и винаги ще бъдат, докато човек гледа света с човешки очи и направлява го човешко сърце. Вярно, деветте Начина за владеене на Всемирната Мощ през различни времена под различни имена явявани са, не всякога едни и същи умения са потребявани... Днес не е оцеляло много от Ученията, а което останало е, то е объркано. Че как иначе по пепел от изгорени книги можем да видим сръчността на преписвача, камо ли да четем прекрасните стихове, в които са били изречени премъдростите на Вещите Майстори...

Малко, много малко са онез, стъпили на първите стъпала на Висшата Магия — Последният Пръстен. И то с върха на пръстите. Силата погубвала ги е, изгаряли са твърде бърже.

Аз — издържах.

Разбрах, че в Средната Земя мога да не ям и да не спя. И захванах здраво да сторя стъпките в Колобърското Изкуство. Всеки миг научавах нещо ново, напипвах по-ясно Силата, удържах я. Цветето мълчеше, щом правех вярното, и звънтеше, кога поемах грешна посока. Тогаз ми пращаше нега наяве, доста неразбираема, ала ми служеше за напътствия и все по-живо чувствах Магията, растяха уменията ми да се справям с нея...“

„Изнесох в Горния свят камъни. Като онзи, който дадох ти за твоя ден бехти. Те да ми бъдат за очи, докато бивам в сивата къщурка.

Бе царуването на Хала Йоан. Достойно време отново бе настанало за България!... Като че Канасубиги Крум от Тангра бил пратен пак на земята! От Вечния Град поднесоха му корона! Сякаш шаркан в дъга седеше той връз надоблачна Верева и всяваше страх у ромеите^[7]! ... С низка хитрина го надвиха византийците, те са такива, кръвта им е като техните топли и коварни морета!

... Ала Верена нямаше я, никой не бе чувал за нея змеица. Смееха ми се гостилничари, механчии, стражи и селяни.“

„И тогава реших да идвам в Горната Земя на всеки дванайсет години, а докато съм в Сивата страна, да уча от Цветето за Пръстените, ала уж съм по-глупав, та да го надхитря и проумея повече, отколкото То поще да ми даде.“

„Позакъснях и следващ път изникнах в 6744 световна година^[8]. Царуваше тогаз Йоан-Асен Втори, дете сега ти живееш на нему именувана улица. Бе смело и честито време, щом и византийски поети ода за Царя ни пишеха... По кръчмите пресни песни за Клокотнишката битка се пееха... а и тъкмо в туй ми идване чух за Бялата жена!

Не разбрах дали е Верена, ала знаех, че навярно би могла да ми го каже! Или да ми помогне. Слушах по седенки и веселби, от пътници и по пазари за нея. Че обикаляла, била висока на бой и цялата в бяло. Ала нищо не правела — ни добро, ни зло! Сякаш нещо *търсела*... И кой ли знае, освен сурото небе, дали не дирехме едно и също...“

„Пак приидох в Горната Земя. Пак съдбите се бяха обърнали. Бъдин бе в маджарски ръце, отново войни водехме...“

„И също неуредно след дванайсет години.“

„Подир други пропуснати от мен лета, навред се говореше за въстанието и царуването на Ивайло Лахана. Едни скърцаха със зъби при спомена, други заканително ги подсещаха, че всякога има разплата за сторвани злини.“

„Забавих се малко повечко отвъд тукашното време и генгери^[9], докато овладявах ново стъпало от Третия Пръстен. Цар Тодор Светослав благо изненада ме и вдъхна ми надежда, че бедите свършили са. О, как грешах... Макар следващите пъти да бе мирно и горе-долу кротко, ала ето че всеки големец, кога не ламтеше за чуждо, зазяпа се в своето си, оскъдно му се види и... оххх...“

„Йоан-Александър обедини отново държавата. И добре беше сторил. Турците вече отдавна изникнали бяха от земите на Изгрев... Ала защо сетне с договор се свърза нашият цар, та съюзник стана със султан Мурад!? Та не спряха от туй набези и градове ни падаха, юнаци кат Момчил с хиляди изгинаха, хубавици десет пъти по толкоз затриха!...

А сетне вие сам-сами като пита България нарязайте. За кого?!

На запад-земи черна чума отнесе всеки трети мъж, старец, жена и дете. Зимите станаха много студени.“

„В елем веш, от Христа 1371 година, видях реката край Чирмен червена от кърви!“

— Падна главата на бане Янука, падна и София. Гледах що става и наистина тогава живите облажаваха по-рано умрелите! Езикът се свива и тръпки побиват цялото тяло^[10]!... Ала нищо не можех да сторя голямо. Крепеше ме само едничката надежда, че ще открия змеицата Верена и тогаз ще оправя нещата... Защото вече озарение имах, как може туй да стане, ала още не виждах *начина* да го сторя. Ала съмнение нямах, че е възможно...

— Кое... Витане... Вананд? — не бе сигурна как точно да се обърне към мъжа пред себе си.

— Да изпълня духа на Царската заръка, след като словото ѝ бе загубило смисъл.

Той потъна някъде в себе си. Елица не можеше да откъсне очи от него. Не се усети как бистра сълза капна на покривката. Той се сепна, сякаш я чу, изгледа девойката и продължи:

— През 1396-а пак гореща си глава и буйно си сърце послушах. Застанах в плъковете на маджарина Сигизмунд-кралич. Край Никюпград султан Баязид разби армията ни... Вярно, три лета подир туй бил го с позор пленил Тамурленг някой си, ала що ми бе това за утеха!... Синовете на султана тогаз се сбиха кой да е на трона. Изпущи се тогаз сгодно време, попиля се...

Една по една гаснеха свещите в хола на апартамента.

Вананд отново бе млъкнал задълго и Елица, гълтайки сълзи, прошепна:

— Колко време мина за теб...

— Дванайсет лета, три месеца и девет дни — незабавно отговори той. — Преди да те срещна... отново. Навярно са повече, ала ни съм ги усетил, ни ми личат. В Средната Земя никак не стареех... *там няма* време.

Тя почти не чу последните му думи, сепната от главното.

— Какво значи това... „отново“? Виждал си ме преди...?

Той изучаваше разпръснатите си вещи по масата. Елица понечи да повтори въпроса, но магьосникът я превари:

— Да — срещна погледа ѝ и девойката видя в очите му нещо неопишимо: мъка, радост... и учудване. — Да — повтори Витан. — Срещал съм те. И... тогава ти пак ябълка ми беше дала.

Тя разпери безпомощно пръсти. Не можеше да си спомни.

Вананд се взираше в нея, сякаш тялото ѝ прозираше.

— Бехти беше, празник. Лятната жертва към Небето, сега се чества като Петровден. ... Играехме. Двойно хоро бяхме извили ние, момците, а друго потропвахте вие, момите. Всеки път ти мен с очи стрелкаше... и се усмихваше тъй, че крака ми се преплитаха. Сетне издебна и от пояса си ябълка извади и с нея мен замери. Едва я улових. Много глупаво съм изглеждал и брат ти, левент Шувик, смя ми се до сълзи. Приятели по рамото скришом ме тупаха и ми намигаха... Сетне Радан дойде. Край него всяка веселба секваше. Повика ме с пръст. Цяла нощ да правя изпитанията за Първия кръг, за Пръстена на Заблудата ме караше. Наместо почивка вода носех от герана и реката поливах. На бегом. Заранта ме прати да обядвам новите коне. И пак ме учеше: как да слушам камъните, небето, тревите и буболечките. Наум звездни възходи и слънчеви затъмнения как да ракам^[11]. По пладне градината копах, вечер чъван ковахме. Втората нощ редях му

що научил съм от Кънигите за билки, за врачуване, гадаене, баене и пазене от магия... Разреши ми бурения за ядене да си сваря. А на третата нощ ми каза: *Момче, не мисли за туй моме! Няма да е твоя. Имаш много да учиш, а колобър не се става край женска фуста! Дръж си силата в главата, не да пада в гащите!* Тогава бях уморен, капнал три нощи без сън и само с усилия на ума снагата си държах... Отвърнах му нещо сприхаво... Той не ме просна с шамар — а сетне би ми се карал, че не съм се защитил! — ами просто ме изгледа и рече:

Бре... Че иди тогава и я искай, ала за след девет години. Да те видя що ще чиниш!

Елица прикри устата си с длан. Истината я връхлетя, надигна се от собствената ѝ памет. Приказката. Приказката за юнака и неговата изгора. *Боже Господи!*

— Ала той не позна! — с ожесточение поде Витан след кратка пауза. — Не позна букан^[12] магьосникът, боилът колобър Радан, мой баща и Учител, дето все ми повтаряше: *Магесникът следва чужд на себе си да е...* Ти врече ми се девет лета да ме чакаш... Ала... на следната година Радан бе мъртъв, а аз... аз за *насам* тръгнах. А ти ме чакаше!... Същото име. Същото лице. Същата усмивка и глас. Същият мирис на косите ти. Сякаш не минали са хиляда и сто години... ами само деветте лета. Пораснала си.

Елица замръзнало проследи как от очите му се търкулна по една капка. Витан-Вананд от рода Угаин, боилът колобър, не направи опит да скрие лицето си. Галеше я с поглед, наслаждаваше се на всяка черта и сенчица по лицето ѝ. Тя почти усещаше докосването, по-нежно, отколкото с перце, с болка и радост, опияняващо и растящо като всесилен великан. Девойката не издържа. Отвърте напиреха усещания и чувства, твърде грамадни за нея, тя протегна търсеци ръце към него. Витан с лекота я прехвърли над масата, след като пипна само върховете на пръстите ѝ. Тя не можа да се учуди или замисли как го е направил. Бе ѝ достатъчно, че се озова в здравата му прегръдка и двамата не смееха да помръднат, дори дишаха шепнешком.

Може би се страхуваха, че магията изведнъж ще се скъса и помежду им отново ще застанат всичките тези векове — повече от четиристотин хиляди дни и нощи...

Откъде така мисля! Аз не съм неговата_ Елица! В най-добрия случай съм нейна пра-не-знам-си-коя внучка! ... И какво от това?

Ами... ами ако аз наистина съм **тя**?!!_

— Когато някой не направил е в живота си онова, що заръчано му е от небесата — промълви Вананд, — Тангра отново на земята го връща, за да постигне своето, било добро, било лошо... ала да го завърши, да изпълни Съдбата своя, що част от всякоя душа е. Инак...

— Какво инак? — прошепна Елица и изведнъж усети неприятна промяна: Витан се бе напрегнал, от него лъхна нещо чуждо... отдалечено... и сурово.

— Мили, какво...

— Шшшш.

Той бе съсредоточен и хладен като стоманата на сабята си. Вслушваше се, но някак не в себе си, а в нещо далечно.

— Трябва да вървим! — решително отсече Вананд и се отстрани от нея. — Вашите стражници идат. Помогни ми денка да събера. Време нямаме, обич моя — довърши с нежно докосване по бузата.

Обърканата докрай Елица се разшета, но като че повече му пречеше. Със свити вежди и пестеливи мълниеносни движения младият мъж прибираше вещите си в торбата. Накрая сгъна калъфа с лъка и сабята... но остави дръжката на оръжието да се подава отгоре. Девойката забеляза това и й стана студено на раменете, но не смогна, не намери кураж да попита защо, какво, накъде...

... Сега седяха на стотина може би километра от апартамента в София в някаква запустяла одая с ръждива готварска печка, гъсти паяжини по отдавна небелосвани стени и малко прозорче без стъкла. Върху изкривена от старост масичка стоеше обърнато котле и по него блуждаеха поставени от младия магьосник светлини, прилични на гигантски огънчета от светулки. Елица се свиваше на покрит с мухлясали черги миндер, Витан бе приседнал срещу й върху чворесто кютуче, гледаше я така, както ненаситно диша осъден на обесване и пак говореше, говореше, говореше...

Все едно наистина бе мълчал през всичките тези *векове*.

Говореше.

За това как тайно са се срещали, но нито веднъж не се бил решил да открадне поне една целувка.

За това колко е тъгувал...

За всичките тези негови дванайсет лета, три месеца и девет дни, през които бе преминала цялата позната от книгите история, същата, която Елица бе учила в училище без капка подозрение, че ще се сблъска с нея... и ще я прегърне, прегърне до изтръпване на мускулите, до сълзи, до...

„Когато султанът-завоевател влезе, та завзе Цариград, свърши се с Византия. Толкова дълго ги бях смятал за врагове, а тъжно за тях ми стана. Враждата попречи ни да се обединим. Не ми се вярваше, че и те, ромеите, и ние, българите, задълго покорени ще бъдем. Та бил е и Константинопол под латинци, и наши престолни градове — под чужди, ала ерчвали^[13] сме, и ние, и те. Не. Този път друго настана. Турците тръгнаха да громят страните на заник слънце, смазаха буйните маджари, покориха гордите албанци, съсякоха веселящите сърби... Излизанията ми от Средната Сива Земя скръбни бяха. Черни. А Верена я нямаше. Инак спряла би тези орди, не по-малко страшни от монголските два века преди туй. Из Европа вече на барут миришеше, първите огнестрелни оръжия пукнаха, а аз съвсем спрях джанголози^[14] и вурме^[15] таласъми да виждам, що навъртаха се преди край Мъглата-път за към Средната Земя.“

„Минаваха край мен войни, бунтове, изселвания, угасваше съпротивата... и пак разгаряше се, ала...

В обиколките си по онуй време много неща бях захващал, книги си набавих, които сега ги няма пълно оцелели — «Гадателни Гръмници» и на Зонара, Хамартола и Кидона летописи...

... А понявга и разбойници ловях — татари, сетне турци, арнаути, че и нашенци... защото не само за хайдутуване, за чест, рода и мъст свята мъже и жени излизаха по горите на Верегава, та от Гергьовден до Кръстов ден да обикалят! Имаше закрилници на сиромаси, че и онез, които се замогнали бяха, те помагаха на поклетите, а и саби хващаха и огнебойки грабваха... Ала и черни души случваха се, от черкези по-зли люде, които биеха се само от жажда за кръв и злато — техните глави жънах, че земята ми да не позорят!... По-сетне, при онзи Пазвантоглу, знаеш ли, че и българи имаше сред сганта му зъбата? И туй съм правил, Елице, не само хляб и кладенци...“

„А какви гори растяха тогава, обич ми, колко прекрасни и огромни! Една най-прочута бе^[16] — от Българската чика^[17] до Ниша-

града разпростряна! ... Кога загина и изчезна таз хубост зелена — не видях, по друго записан, Елице...”

„За един юнак се сецям... Трепнаха камъните ми — неживи мои съгледвачи, и рекох да проверя. Златю войвода бе той, от Сливенския балкан, дете сам-един хайдутувал. Загина в бой неравен не дълго преди голямото чумаво тогава^[18]. Сетне чешма иззидаха на мястото, къде кръвта му в земя попи. Християни и турци много лета подир туй връзваха парцалчета от ризите си откъснати по дръвчета околни, та да ги не хваща страх или треска. ... Приказвах с побелял ага, един изсред надвилите юнака мъже. Рече ми той, че сърцето на Златю било «чаталясто», че в него се криела необикновената му сила. Питах го още и ми каза читакът, ала чак след суха пара, че не видели те войводата крилца под мишниците да има. Навярно самодивски син ще да е бил, макар отдавна да бях забелязал, че нейде надалеч и самовили, и последните шаркани с таласъми и караконджоли отишли си бяха. В Долната Земя навярно... Ех...

Само за Бялата Жена все да чувам продължавах. Ту тук, ту там я срещах...”

„Всякой път ми се налагаше да уча нови думи. Езикът се променяше, от завоевателя и придोшли след него племена речи в говора се вплитаха... Циганите, да, тогава дойдоха... Втъкавахте не само слова, ами и мисли, и навици — не всички хубави и добри. Осъзнах колко далеч от моето време вече сте. Не, не, много неща харесах и се гордеех, че във вас народа си съглеждам. Ами че и досега припознавам в дрехите нещо от моите времена!

Кога училища застроихте, борби за своя си вяра захванахте, просто щастлив бях. Ала имах ви вече за... не чужди, ами... някак сякаш далечна ми рода. Туй ми помогна по-леко да гледам всичко и смогвах да се сдържам от бъркане във вашия живот. Той щеше променен да бъде... Из корен! Ала трябваше ми Верена-змеица...”

„Видях, че Империята на османците започнала бе да умира... стискаше ви здраво със загниващи десници, макар да ги напускаше веч тоз войнишки дух, що в началото го имаха. Все още страшни, свирепи и силни бяха... Ядяха бой навън, а сетне — и на рая, и на свои си сиромаси тъпкано връщаха...”

„Последва ми нов дълъг престой в Средната Земя. На учене и тренировки на способностите си се отдадох...”

„Дойдох пак, кога събудили за борба се бяхте, вместо само да я сънувате свободата. Бях потресен! Рекох, че е от Верена — толкоз змейчево ми се видя! — ала хорско дело се оказа. Вие се вряхте във всяка буна, във всеки пожар — по Влашко и по Сърбия, във въстанически чети на византийците, които вече наричаха себе си само гърци. Видях някои от тез нови българи. Достойни мъже! Юнашки жени! Тогава реших да опитам да помогна малко, пък и да пробвам силите, които смятах, че владеея... *Големи* Ги раздразних, леле... и добре успях да се отърва, та по-страшни поразии край мен да не станат.

Ала с надежда за победа ваша се укрех в Мъгливия свят да се поосвестя.

... Не бяхте надвили. Изстиваха пепелища и кости белееха. Мислех, че да умрете щете. Ала в Европа заговориха, завъртяха се високи игри... Верена още я нямаше. Камъните ми говореха, че още спи някъде, омагьосана от Учителя ми... от моя Баща. Почнах да се чудя, няма ли някакъв умисъл, който ми убягва, че не ѝ е дошло времето на боила Верена... За първи път разколебах се и в Средната Земя допреди срока се оттеглих...

Насетне проумях — нямаше пророчество. Друго бях чувал: за старата топола пред Айя София, която да съхне взела през 1453-та, когато турците завоювали града; щяла да се разлисти, щом християните отново завладеят Цариград...^[19] Всичко туй не беше онова, що дирех.

Не, просто светът продължаваше в грешна посока. Трябваше ми Верена! Не можех дори да опитам, за да видя става ли човек да извърши туй, що с хитрина измъкнах от Цветето... и Тези, които стояха зад него.“

„На следния път заварих много красиви, ала и плашещи с чудността си залези. На другия край на света бе станала голяма катастрофа, дали не бе по моя вина, не научих...^[20] И тутакси забравих за съмненията си, защото празник се виеше по улици и мегдани! За Сливница се радвахте. Плаках с всички и аз тогава, Елице! Макар да бях решил веч...“

„След десет години научих, че малко след оназ победа голям държавник в опала на улицата като куче убит бил. Едни го ругаеха, други жалеха, ала на всинца им бе криво, даже на онез, които рекоха:

Пада му се! Затвърдил се беше тоз лош навик да стъпкват велики свои люде.

А насетне пък видях владетелите ви да отварят за големи залци уста. То и всинца от народа го желяеха де. Новият ви цар подари сребърна пушка на един селянин от Сердишко, прочут като стрелец из този край, а в също време готвеше хиляди и хиляди още огнебойки, веч не сребърни, а железни, сякаш решил бе да въздигне величието на страната до славата на Моя Цар!

Разбира се, не случи. Според мен, той войната загуби, защото стария закон престъпи — милост на паднал враг да дава. А че съюзници разбойници били — навреме да е мислел. За една ноц никой лош не става... Пък и в света неопетнена правда нямаше вече, ами само хладни сметки. За десет века отровни бурени избуяли бяха и ги правеха на отвара, от нея всеки роден да цука! Що кости пак останаха да гният по неблагодарни чукари и полета!...

А големите народи само ви гледаха, та с ваши и на съседите ви смърти да се научат как по-голяма Смърт да забъркат! Пламна Голямата Европейска война и мен ме ужаси, мен, дето от хиляда години жестокости видял бях!“

„Не изтряях и по-рано надникнах в Горната Земя. В същото време, кога земетръси^[21] сринаха далечни градове на една островна страна, където почитаха змейовете, тъкмо тогава вие, сегашните българи, се хванахте гуша за гуша!...“

„През 1937-а бяхте дръпнали напред, ала тлееше рана от онази злочастна разделна есен!

Ходих в Германия. Полюбопитствах и в Русия се отбих... Докат гледах що става там, сетих се за монголите — диваци същински, дето на орди смазваха всичко, голобради теснооки разсипници, само мизийска плячка^[22] знаеха да вземат! Предстоеше война, каквато не можех да си представя, само дано не се сдушаша зверовете на Злото, че да разкъсат света!

Трябваше ми Верена!!!“

„През войната пак чух за Бялата Жена. Била зашамарила някакъв нехранимайко, понеже мъчел горко животинче. За първи път *правеше* нещо, освен да обикаля!... Ала не сварих да я застигна...“

„Когато прогонихте малкия си цар — докривя ми за туй, навярно заради името, което носеше момчето..., та в тази година камъните ме

повикаха. Проследих дирята. Дълго не разбирах що съм открил. Доста неясно бе, чак насетне реших, че трябва да е остатъчна енергия от смъртта на змей, от Премъдрите. Не беше Верена. Носел е човешко тяло той. Навярно дори не подозирал е, че затвор за змейска душа е бил. И ето, дали получила бе таз душа опрощение и завърнала се в своето Вкъщи, или присъдата доживот била е и клетникът поел е последното изкупление за греха си неведом ми... Не разбрах. Защото се разбързах, щом ми хрумна туй всичко, и втурнах се да търся процеп към Долната Земя... Попречиха ми хора. Вълненията от Страшната война не стихнали бяха, разправия имах. И с онези, които ви задължиха да ги почитате като Освободители, и с другите, що преди сееха смърт от летящите си машини над беззащитната ми земя. Не ме накараха да потъна в гняв, ала ги прегазих от пътя си... само че Проходът вече го нямаше... Питаш се защо ми е бил нужен, след като дебнех появата на Верена-змеица тук, в нашия свят? Исках да надникна... къде е тази...“ — млъкна и рязко се промени. Ослушваше се.

Гръмотевица, без да е оглушително шумна, разтърси къщурката.

— Пак ли ни дебнат? — трепна Елица, дърпайки се от завесения с одеяло прозорец.

— Дебнат... Ала далеч са...

Той взе изстиналите ѝ пръсти в горещи шепи. Очите му отразяваха зеленикавите магически лампички. От шепота му девойката я побиха тръпки:

— Тъй дойдох, та пристигнах в днешните дни. И те срещнах... И сега ще да отидем в Долната Земя с Верена-змеица да говоря. Тя шаркан е, тя знае що е Царска заръка. Предстои ни света да променим. Да променим Народа си, Елице. Да се *върнем* при него.

---

[1] **Средновековието** ползва римската миля, равна на 1478 м. Един стадий е приблизително 180 м. ↑

[2] **Курсори** — лека византийска пехота. ↑

[3] **Тема** — войскава част. ↑

[4] **Михаил IV Пафлагон** е наследникът на Василий II Българоубиец. ↑

[5] **Крина** — около 50 литра вместимост. ↑

[6] **Перпер, номизма** — византийска монета с тегло 5,5 г, 1/72 от златна литра. ↑

[7] **Калоян** направил седалището си като небесна дъга върху надоблачния Хемус — цитат от Никита Хониат, 1202 г. ↑

[8] **За преизчисляване** на години «от сътворението» по византийския православен календар от посочената дата се изважда 5508. В случая е 1236 година. ↑

[9] **Генгер** — простор, пущинак; тук: пространство. ↑

[10] **Думи** на светогорския монах Исая и на Григорий Цамблак. ↑

[11] **Ракам** — смятам; **Рокан** — сметало. ↑

[12] **Букан** — твърд, корав, суров. ↑

[13] **Ерчвам** — ставам, изправям се. ↑

[14] **Джанголоз** — горски дух. ↑

[15] **Вурме** — „нечиста“ сила. ↑

[16] **Българската гора** от Белград до Ниш е спомената от кръстоносци. ↑

[17] **Чика** — крепост. ↑

[18] **Смъртта на Злати войвода** е през 1810 г., когато по време на бой се подпалва барутът му, насипан в широките потури. Обгорен и ослепял, той е обкръжен от потерята. Според легендата, преди да го довършат, той избива 35 души османлии. ↑

[19] **Витан** тук-таме бърка по-късни събития. Специално историята за дървото пред Света София е била широко разисквана в печата през Балканската война около 20 ноември 1912 г., след големите сражения на югоизточния фронт. ↑

[20] **Взривът** на вулкана Кракатау — 1883 година, 37 000 жертви. ↑

[21] **Септември 1923 г.** — от земни трусове са сринати до основи Токио и Йокохама. ↑

[22] **Мизийска плячка** — пълно унищожение; цитираната фраза е на Йоан Геометър и е отнесена до «подвизите» на Василий II Българоубиец. ↑

— Познавам я от нашествието на угърите-маджари, насъскани срещу ни от ромейския василевс^[1]. Спретна се поход и поставиха боила колобри да наглеждат помагачите ни печенези. През по вашето 896-а. През туй време Царят, още княз тогава, дебнеше византиеца и, кога му дзера пратихме, че издавени са в Дунав и Днепър маджарите, той разпердушени ромеите край Булгарофигон. В учебниците по история тез битки ги пише като война за Цариградското тържище. Бях едва в първо си пълнолетие, на дванайсет години, и змейкинята ни беше командир. Пазеше ни като соколица пиленцата си... Сега трябва да я намеря отново...

— В Долната Земя ли?

Несигурност и нещо като едва удържан изблик на отчаян гняв:

— Ако трябва — там! — Окопите се под учудените й, станали плахи очи и спокойно додаде: — Този път Цветето няма да се измъкне, ами къде е Долната Земя на змейовете ще каже. Узная ли туй, Път дотам ще намеря. Поне сигурно, че Верена там е, не нейде неизвестно къде!... Бре, че хитроумен бил Радан — никой не я усети в онзи камък!

— ... Но... защо си я търсил така упорито, пък и сега, щом вече има кой да се грижи за нея, ето Радо...

Витан я прекъсна толкова рязко, че тя онемя. Нима *той* можеше да бъде *груб*??!

— В десети век ще я върна! — изрече младият магьосник и Симеонов джамач.

Елица опулена слушаше разпаленото продължение:

— Да пречистя Историята, мила! Спомни си що е записано в учебниците ви днешни, нека има грешки там доста, ала виж — подир Симеон Велики всичко в България, духът на Авитохол, Ирник, Аспарух и други велики канове се изражда! Обидихме змейовете, що ни закриляха отдън времена, Елице! От десети век до сегашно само упадък и смаяване гледам, повярвай ми! Смаяват се не просто земи — какво значение има туй! — смаяват се сърца и души! Не бива!!! В

цял свят се не диша! Затуй Верена трябва да се върне в своето време и да стане Царица вместо Петър.

Девојката нервно се изхили.

— Ха, Дичо ще стане цар ли?

От Витан лъхна студенина.

— За Радослав изобщо не може дума да става. Той... той ще изчезне в небитието на Небитието.

— Как така в Небитието...

— Той е от хода на историята, която не е бивало да се случи. И просто няма да го стане. Друг ще бъде. Другият цар-Симеонов син. Или... някой още по-достоеен.

— Ти ли? — внезапно за себе си изстреля Елица и моментално съжали.

— Аз? Бих могъл. От потекло съм, що Владетели на България дало е през Размирните години против Гноеносния император. Ала не ща. Ще се върна при теб, Елице...

— Но аз съм тук!

— Не — упорито отвърна Вананд. — Ти си там. Ще се завърнем, щом аз променя историята...

щом аз променя историята

Въздухът, колкото и да влизаше в гърдите ѝ, не можеше да я засити.

щом променя... ИСТОРИЯТА!

— Как така ще промениш историята?

— Туй най-пресветлото и градивно дело на живота ми ще е, Елице, обич ми скъпа! Обучаван бях за багаин колобър, за воинска магия, за разрушител, на Смъртта услугвач, че да вирее на чисто здравият живот. Ала сега мога да сторя нещо инакво!... Сам стигнах до Висшата магия... Виж, истина говоря.

И той... изчезна!

Елица премига.

От празното пространство се донесе гласът му:

— Взири се по-внимателно. Таз магия не е за разума заблуда. Истинска е, от Последния Пръстен. Ако се вгледаш, ще познаеш, где съм.

Наистина. С голямо усилие Елица различи над пода едва-едва трептяща мараня. Оптичното изкривяване имаше очертания на човек.

Витан изплува сякаш от въздуха, като да бе скрит в гънки на покривало, върху което някой прожектираше действителността.

— Лошото е, че с очи си да виждам не мога, щом незрим съм. Ала за тогава слух аз имам, осезание... и колобърското ми око. То в главата ми е. *Научил* съм го. Сам. Без Учител. Така се случи. И сега възможност държа за промяна на грешки сторени. Най-висшето изкуство как се владее и опазва читав Всемира. Не като както приказките-картини на синематограф, с машини някакви. *А с воля и магия.*

— За какво ми говориш?

— За пътуване във времето. Назад. Напред. Встрани. Отново и отново.

Назад. Напред. Встрани. Отново и отново.

— А... защо самата Верена не го е направила, това де, да се върне в своето си време?

— Има неща, които дори змейовете не знаят.

— Ами ти, ти как така го знаеш?!

Самодоволно:

— Узнах го от Цветето. То само не усети се какво ми е издало...

Елица мълчеше.

— Помниш за него, нали... То не е туй, що изглежда. Не е живо. Дори не съществува в никой реален Свят! То от умове сбрана мъдрост е, не всичките човешки. То мост е към знанието на *отвъдното*...

Момичето мълчеше.

— Елице, чуваш ли ме, мила?

Вместо отговор тя замислено подхвана:

— Радослав и Верена... Не, не бяха от онези, които се натискат и лижат по спирките, нито като все едно са сами на този свят, нито за да се покажат... Но пък и не се държаха сякаш са чужди, както става *модерно* сега. Личеше си, че се радват от това, че са заедно, без да го изпъкват...

— Елице... — с лека досада и нетърпение се намеси той. Девойката повиши тон, гледайки право пред себе си:

— Личеше им, че са един за друг, личеше им, че са заедно, дори да бяха в различни ъгли на стаята. Помежду им прехвърчаше нежност. *Усецаше се*... И ти... ти искаш да убиеш любовта им? — тя обърна лицето си към неговото и Витан трепна. — Заради своя чудовищен

експеримент? И... откъде си сигурен, че това е възможно? Как можеш да си сигурен?!

— Защото проверил съм. Сторих веднъж една малка промяна за проба... ала трябва ми Верена-змеица, за да владее по-тънко Вселенските сили, тя ще ми помогне. ... Не сполучих докрай, ала видях, че възможно е. И го мога.

Мога... да променя... Историята...

Тя се смрази.

Той зареди развълнувани слова, които не влизаха в ушите ѝ. Стоеше приведен, с искрица молба и престорен възторг в очите. Ловеше я за ръцете, а тя за първи път не почувства сладкото отмалчаване при допир с тялото му.

— ... Ала виж, виж какво ще стане с Българите, Елице, ако поправа грешката на Радан и сдобря народа ни със змейовете! Светът ще бъде по-добър и по-справедлив!

Елица потръпна.

— За сметка на една обич...

— Нима не заслужава?!

— Нацистите май са казвали същото. А преди тях инквизиторите.

Той се свъси.

— Знам ги нацистите... бях на техния парад в Нюрнберг-град. Кошмарно. Следващия път, когато се върнах, видях, че Страшната война, която предчувствах, сбъдната е. Макар сетне въгленът жив за виновен изкараха, а не немирната ръка, що го бе връз чергата хвърлила! Да, нацистите бяха... и са... много неприятни... Ала за туй, което ти говоря — инакво е!

— Кое е различното?! Ей така, с лекота ще изтриеш всички, родени след началото на твоя проклет десети век, ще ги избършеш като тебешир от дъска. Хиляда и сто години — хоп и ги няма!

— Ще има нови хиляда и сто. По-честити, по-достойни. Без толкова кръв и мъка. Без толкоз лицемерие и подлост. Няма да има много от несправедливите неща...

— И мен няма да ме има, Витане. За това помисли ли?...

Тупна като изгървано мълчанието. Зейналата пауза-пропаст завърши със сподавено негово издишване:

— Не може да те няма, ти...

— Защо не оставиш Миналото да си бъде такова, каквото е било?
— прекъсна го тя. — Добро, лошо, справедливо, несправедливо...
Какво значение има това за нашето *Сега*?! То затова е Минало, защото е вече зад гърба ни. Ако ние, хората, сме научили поне нещо от всичките тези хиляди и хиляди години, тогава ще бъдем и пощастливи... и по-честити. И нямам предвид само нас си, само България, а всички хора. Всички.

Той се силеше да преодолее пукнатината, усещана помежду им. Но само намери упорито да повтори:

— Мога да го сторя. Знам как.

— Какво като знаеш! — избухна тя. — Нима всичко, което го знаеш, трябва да го направиш?! *Приемай нещата такива, каквито са!* Загледа я с недоумение.

Елица пламна и се сви засрамена. Заля я апатия. Прошепна:

— Извинявай — отрони, без да е убедена, че има за какво да се извинява. Знаеше само, че се изпари желанието ѝ да общува с Витан, да спори и разисква налудничавите му идеи — за това нямаше сили.

А той продължи с укрепващ глас:

— Не достига ми само туй, което има дори едно змейско сукалче, за да стане според плана ми. Да, много неща ще изчезнат... и никой няма никога да узнае, че изобщо са били. И най-мъничката мъничина от Всемира не ще си спомни за тях. Ала тъй ще е по-добре. За онези, които биха могли да се родят. Че навярно затуй изпратен бях! Заклех се и... не, не ме е страх да наруша клетвата, не. Ала аз вярвам в нея. Вярвам, че туй, що го възнамерявам, честито ще да е. Нямам избор, Елице.

„Фанатик“, помисли тя кухо.

Беше виждала, сблъсквала се с такива — кришнари, евангелисти, родни православни бръснати глави. В костюми, в роби, в дрипи, с черни дънки и черни кожени якета или пък съвсем нормално облечени — всякакви. И що за разлика имаше между желаещите чиста нация, чиста вяра или светло бъдеще с веднъж завинаги установени висша справедливост, благоденствие и щастие:

Който не се весели, ще бъде разстрелян.

Който не обича ближния си, да бъде пребит с камъни.

Който не желае да воюва за Доброто — предател е и брадва за него!

Каза бавно и унесено, загледана в танцуващото по гърнето магическо огънче:

— Не. *Ти* си този, който има избор. Но *само* ти. И държиш съдбите на цял свят... а никой друг освен теб няма думата. Не се стремиш да разбереш, но да осъдиш.

Замълча.

— Елице...

С колко молба и отчаяние бе зареден гласът му! Тя пренебрегна обръщението и крехко промълви:

— ... Обичах те...

(Вананд отметна глава като от шамар, зениците му се свиха в точки при натъртеното миналото време)

... но *не мога* да изпитвам обич към някой, който се мисли за Бог, не мога да чувствам нещо друго, освен страх от такъв... от такова същество... Уморено ми е. Не ме докосвай.

Тя тромаво се отпусна на миндера, сгуши се към стената и придърпа върху себе си прашната черга.

Вананд остана с безумно-умоляващ поглед, забит в гърба ѝ.

Усети как тя заспива, сякаш бе болна.

Секундите отлитаха. Постепенно чертите му се отпуснаха, страдалческата гримаса изчезна... лицето му се втвърди и заприлича на гипсова маска. Той се надигна безшумно, без да раздвижи въздуха, и с почти равнодушно, макар и внимателно движение посегна да поправи завивката ѝ. Миг само задържа ръка неподвижно при вида на побелелите Елицини юмручета, притиснати към гърдите ѝ, на лактите — опрени в коленете. Вананд свали одеялото от прозореца и загърна Елица с него. Постоя над свитото на геврече момиче.

Навън едва зримо сивееше, ала тъмнината още не се бе предала. Той се изтегна на пода, като подпря глава на кютучето. Заби неподвижен и замислен взор в порутения гредоред. Не след дълго младият колобър се сепна и тихо щракна с пръсти. Вълшебните огънчета се свиха в искрици и угаснаха. В мрака на стаичката той задиша спокойно и равномерно.

Но не заспа.

Не се чувстваше никак спокоен. И не тъй отскоро, от таз нощ. Неволно докосна раната на слепоочието си. Как бе допуснал той, Боила боила колобърът на всички времена, сегашни и предишни,

някакъв си хлапак да го свари неподготвен?! Все пак биваше трезво да прецени, че грешката е негова — не бе догледал решимостта на измамения в очакванията си момаж и едва успя да отнеме силата на барута, че оловото само го замая с тежка пестница. Да, младежът, този Кристиян, веднага щом пратен бе в несвяст, дори мил му стана с детинското си юначество. Ех, живееше все пак нещо от нявгашните Българи в душите на сегашните...

Витан-Вананд мислеше. Като никога преди той не усещаше ясен взор към целта си. Заръката на Царя, срещу когото бе точил сабя ведно със съзаклятници за Старата Вяра — тази повеля не бе просто още едно поле за юнашка чест, не бе за него само предизвикателство. Не, тя го водеше, станала същински смисъл на живота му, единственото оправдание за жертвите, които бе задължен да принесе на олтара ѝ. И в това отлетяха години — през него, и векове — покрай му. Историята на рода, кръвта и земята му. И едничката упоритост да вярва, че заповедта на Симеон ще да бъде изпълнена, упование в това го крепеше, даваше твърдост на ръката и сърцето, бистрота и хладина на ума и равновесие на духа... Вярно, не всякога, ала и миговете на слабост и съмнение изживя, та премина. И ето че сега...

Витан отново прекъсна разсъжденията си и се завърна в началото.

Нима има по-висше и по-благородно призвание от това, щото да поправиш една неправдина?... Ала наистина ли бива?! Ами пък, ако пак се провали?...

В лет, кога още по-силно затреця Империята, той се помъчи да стори еднаж промяна в хода на съвсем близкото минало.

Леле...

Гръцко три години земетръс го тресе^[2]! Че и навред из юга на Балканите потрепваше гневно земята, а самият той, въобразил се веч за Велик Магьосник, едва се отърва от пропадане в небитието на Небитието, където и шепа прах не щеше остане...

Почна да внимава с уменията на Третото ниво. Премисли внимателно и претегли що бе свършил не както трябва и се реши на нов опит. Никога не повтаряше сторени неслуки, ала взе, че накамари нови. Искаше да отърве света от Втората страшна война. И не случи да попадне в нужната година.

Помнеше как ефектът от скока във времето предизвика дерайлиране на пуфтящ трен. От вагоните се закрепя на немски, диво се затропа да им отворят вратите. За щастие катастрофата не бе тежка. Вананд се сви в калта под ръсещото ситен дъжд небе, когато край него притичаха, шляпайки тежки пръски, неколцина войника и с тях — цивилни. Те спряха суетливо пред един вагон, от който на славянско наречие псуваха неоправията. Отвориха, отстъпиха назад и загърмяха вътре към воплите... От околните вагони се развиваха още по-страшно. Вананд реши да се омиа. През цялото време, докато не стигна някаква дребна гара, той се чувстваше много особено. Раздвоено, неясно, сякаш нещо тътнеше в предродилни мъки... или се разкъсваше...

От стрелочника-поляк разбра, че е есен на 1917-а. Намръщи се, ала и туй време му вършеше работа. Целта му бе да убие онзи див като ламя десетник Хитлер и да види как ще се промени реалността без Страшната война. Няколкото дни, през които се мъчеше да проникне навътре в Германия, настръхнала от Първата страшна война, му се виждаха още по-странни и объркващи. Не като събития, а като усещания, дразнещи магическите му сетива. Отвличаше се от тях, като се забавляваше с мисълта, че вече е бил в същата година, но на друго място, в България...

Накрая не се добра до жертвата си набелязана, защото взе да го наляга невероятен страх, първобитен ужас, магическото му око започна да го боли нещадно, край него сякаш светът се цепеше и той оставаше в процепа към Нищото!... и се наложи да „скача“ отново в шейсетте, но вместо тях улучи деветдесетте...

Дали беше това само от тифуса?

От отравянето с газ в Прусашко?

Бурни дни преживя тогава и си завиждаше сам на себе си — на оня „аз“, който в същото време си седеше на топло при огнището в една гостоприемна делиорманска къща...

... Той се сепна, усетил изгрева на Зорницата.

Бавно извърна глава. Елица спеше, непомръднала изобщо откак затвори милите си очи. Жими Бога, Тангра ли те прати, че да ме спреш? И защо? Нима пак грешка е всичко?!...

Не. Не може туй да е грешка.

В утринта — още сънена, непрогледнала — запя славей. Може би дори от същия двор, в който се бяха укрили. Пееше и се заливаше сякаш от щастие, че го има на белия свят, пусто птиче сладкогласо...

Елица се разсъни за малко, но не се обърна.

Славейт пееше.

Багаинът почисти сабята. Лъсна грижливо и надписа на дръжката: *ВерВананд Радани Алемтохол* — „Вананд, роден в годината на Дракона, на Радан първи син“.

Витан-Вананд нямаше друг път, освен да изпълни Съдбата си.

---

[1] **Ромейският василевс** през 896-а година — император Лъв VI. ↑

[2] **Гръцко три години земетръс го тресе...** — юли-август 1870 г. до есента на 1873 г. На 25 октомври 1870 г. е било видяно северно сияние. Най-много е пострадала Токида, разрушен бил град Анфиса; трусове се усещали до средата на 1876 г. ↑

3

Тя се пробуди стремително и подплашено седна на миндера. Бе хубава дори такава — с подпухнали очи, с ивици от чергата по бузата, разрошена и бледа. Вананд усети, че крепеното досега негово спокойствие се изпарява.

Подаде ѝ влажен от росата пешкир да освежи лицето си — не разполагаха с друга вода, освен с питейна в манерката.

Елица пое кърпата, без да го поглежда, и той сякаш стана кух, все едно изтръпнало бе самото му сърце и сега гумено и отчуждено тупаше в безчувствени гърди.

— Елице...

Тя дори не вдигна глава. Оправяше раздърпаните си в съня дрехи, потъркваше зиморничаво длани.

Още от утрото бе студено, а сега вече клонеше към пладне, но продължаваше да е хладно и ветровито.

В същото време в Дунавската равнина силен западен вятър вършеше пакости, чупеше дървета и събаряше керемиди.

— Елице, ще дойдеш ли с мен?

Тя го изгледа безкрайно учудено, с толкова големи и детски ясни очи, че джамачът се задави с думите, които напиреха на устните му.

Девојката сведе взор към маратонките си и се зае с непослушните в пръстите ѝ връзки.

— Закарай ме вкъщи... Не, теб навярно те търсят... Някъде, където да си хвана автобус или влак до София — глухо рече тя към пода.

— Наблизо е Костинброд! — почти зарадвано отвърна колобърът. — Ала мога да дойда до вас, нищо...

— Закарай ме до Костинброд.

— Не, наистина не ми е трудно...

— До Костинброд — повтори Елица на обувките си.

Той бавно пое въздух и отстъпи:

— Добре.

Вън те примижаха. Небето, дори и облачно, бе тежко-ярко и изстиска горчиви сълзи от очите. Джамачът изкара мотора от полурухналата плевня. Елица се огледа назад към къщата, правейки с длан козирка. Била е строена много отдавна, на два ката, с кошара отдолу, сега безмилостно олющена, с почернели и изкривени греди, пуста, забравена от всички, освен от времето, което бавно я гризеше и смилаше на прах с безплътни зъби като с воденични камъни...

И селото приличаше на тази изоставена старица — мъртво и мрачно под сивия слепящ небосвод. Село-призрак. Девойката даже не научи името му от скапаната в ръжда табелка, косо висяща върху дървен електрически стълб без жици.

Елица се улови по-здраво за колана на мъжа пред себе си, чийто вкаменен гръб ѝ закриваше пътя, и затвори уморени очи. Сякаш и минутка не бе спала. Нещо лютеше в носа ѝ — миризмата на онази къща, в която най-близкото и свидното ѝ се бе превърнало в нещо чуждо и ужасно...

Моторът подрусваше по дупките на пътя, клатушкаше се като куц кон, двигателят му кихаше и прекъсваше. Магьосникът изръмжаваше от време на време нещо неразбираемо, насочено към калта и разбития асфалт...

Елица се унасяше в болнава дрямка. Нищо не я интересуваше, нищо не искаше.

Само да спи. Да спи. Винаги само да спи.

А в това време финансовият министър на страната говореше, че правителството очаква ръст на доходите на населението. Два земеделски съюза честваха годишнина от смъртта на легендарния си лидер и се препираха за първенство. Заминаваше българска делегация за Израел, където бяха осъдили приятелката на убиеца на Рабин. НАТО демонстрираше военновъздушна мощ в небето над Албания и Македония, други самолети провеждаха хуманитарна акция в подкрепа на бежанците от Косово. Далеч от Европа бе починал архитектът на столицата на Бразилия. Българските волейболисти отново побеждаваха корейците с 3:1 гейма.

Слънцето проби най-сетне облачността, ала за кратко. Светлината му над София и околностите остана дифузна,

неочертаваща никакви сенки, но бе ярка и зла за всяко око. Метеоролозите очакваха да завалят градушки.

Млад мъж с мотоциклет „Ява“ остави на жп гарата в Костинброд хубаво момиче, което приличаше на сянка. Поста я край нея. Изглеждаше много нещастен, а тя гледаше в краката си и мърдаше изцапани голи колене под дънкова пола с презрамки. На раменете ѝ нелепо висеше черно рокерско яке, по-скоро кожух с клоунски широки ръкави и кожени връзки вместо цип или копчета.

Младежът ѝ подаваше някакъв светъл платнен пакет. Тя поклати отрицателно глава. Тогава той го остави на земята пред нея, безмълвно пхна в ръката ѝ нещо, приличащо на пачка банкноти, поста секунда-две и решително яхна мотора си.

Бюфетчийката, която наблюдаваше тази няма сцена, присви осъдително устни. Девојката стоеше на перона като препарирана. Навярно сама си беше виновна. Жалко все пак, ама който как си го направи, кой как си постеле...

Жената изобщо не се учуди, когато към невръстната наркоманка от няколко страни се насочиха цивилни мъже, от километър им личеше кои са. Поведоха я нанякъде, покорна и мека като памук. На гърба на дрехата ѝ имаше нещо, което напомняше пречупен кръст от блестящи капси.

Ах, мърла с мърла такава!

В края на перона се мярна яка камуфлажна фигура в бронирана жилетка, закачулена и с грамадна пушка като за стрелба по космически спътници или самолетоносачи. Направи някакви знаци с лявата си ръка и изчезна. Над гарата оглушително избръмча вертолет, а отзад засвистяха гуми и някакви гъзари изфорсираха колите си.

И отново настъпи спокойствие...

Когато Вананд усети заплахата, вече беше късно да я заобикаля. Налагаше се просто да бяга. Механичният кон под него изрева... но не се подчини на колобърската му воля да развие скорост, която би смаяла неговите създатели-конструктори. Джамачът се обърка. Опита се да хване здраво с ума си непокорните природни сили, зад които туптеше

едната Истинска Мощ на Всемира... ала енергията изтичаше, разсейваше се безредно и разпиляно, защото магьосникът не бе нито спокоен, нито съсредоточен в този миг. Той застина наред пътя, подпрял крака в асфалта.

Много, много отдавна от подобен пристъп на паника го избави, та отърва командирката на стрелките, в чийто отред бяха включени уж за охрана момажите. Маджарската сабя не посече тогава смръзналата му се от страх глава, ами се разхвърча на ситни късчета, когато боила Верена посрещна смъртоносната стомана с ноктесто крило... и сетне змейкинята хвърли малкия си плък^[1] момчета и момичета от знатни родове в контраатака!...

Ох, че люто зафучаха те, същински малки змейчета — и вражи редици се пилееха отпред им като окапала есенна шума от вихрушка!...

Ала сега нямаше кой да го спасява. Освен да се бори, да се погрижи сам, както вече бе твърдо свикнал да го прави.

Само че... *искаше ли?*

Елица се окопоти чак когато я качиха в звънтяща и боботеща машина. Тя се задърпа, но земята пропадеше под колесника на хеликоптера, а и я държаха здраво за ръцете и през кръста.

Край нея бе пълно с въоръжени мъже, окичени с някакви устройства, виждани само на филм с Брус Уилис. Ако и той беше изскочил отнякъде и й бе заговорил с размазани субтитри, Елица щеше да се успокои, че спи и сънува кошмар. Ала уви.

В опасната част на вертолета седяха двама военни с грамадни шлемофони на главите — приличаха на някакви гигантски насекоми. Чоплеха масленозелени метални кутии, от които излизаха дълги прешленести пипала-антенки и крещяха ту в микрофоните, ту към единствения цивилен в летящата машина — висок, слаб, с изцъкдени очи като късчета лед. Носеше бронирана жилетка с бял шаблонен надпис ЦС БОП — POLICE. Той също имаше слушалки на главата и гледаше напрегнато в алуминиев стелаж с наредени портативни телевизорчета. Елица бе избутана зад гърба на този мъж и заставена да седне в привинтена към борда желязна рамка с брезентова седалка.

Ръце в камуфлажно облекло я закопчаха с предпазен колан. Металната катарамата щракна като белезници.

Цивилният се извърна към девойката и тя неволно се сви, убодена от зениците му. Той я разгледа, сякаш бе вещ, но нищо не каза и отново се зае с мониторите.

Явно бе началникът тук.

Постепенно Елица започна да чува малко по-ясно репликите на хората около себе си, макар и откъслечно. Забеляза и стойка с картеница, провряла тънък хобот през отворената врата на машината. Отвън във вътрешността на вертолета нахлуваше сърдит вихър.

— ... засечен... югозапа... шосето... ... ти километър...

Цивилният се оживи и рече нещо към пилотите. Хеликоптерът се наклони напред — стомахът на Елица се обърна, — извърши остър вираж и се понесе ниско над крайпътни дървета, над керемиден покрив с пробляснала край комина антена. Залюля се светкавичен изглед към лента на шосе, по което колона полицейски джипове вдигаха пръски през локвите.

— Дайте на момичето кърпа — нареди Георгиев и заповедта бе изпълнена не без тромава грижовност и сдържано съчувствие.

Изчака я да се оправи и да отпие от подаденото ѝ канче глътка чай. Той се отблъсна с крака назад и заедно с изщракалото по плазовете столче почти се изравни с девойката.

Без да я гледа, мъжът тихо, но достатъчно ясно за преодоляване шума на двигателя и цвиленето на витлата, каза:

— Не се притеснявайте, госпожице Браничева. Приятелят ви няма да пострада, стига да бъде разумен... — цивилният внезапно обърна глава и впи вълчи взор в нещастното лице на момичето. — *Змей ли е той?* — изстреля грубо и нетърпимо.

Елица, в чиято глава цареше отново надигаща се бъркотия, не отговори.

— Питам те нещо, девойче младо! — излая заплашително Георгиев с лудо ококорени очи.

Съвсем неочаквано за себе си Елица се опита да изправи превития си от облегалката гръб. Не успя, предпазните ремъци я задържаха. Можеше само да отвърне, без да крие пламналата омраза:

— Виж си сам!

— Имаме визуален контакт с обекта — избърбори по-близкият свързочник.

Георгиев се завъртя, отново приплъзна стола си на място и завря нос в млечносинкавите екрани. Те трепкаха дразнещо и Елица не различи нищо разбираемо върху тях.

— Скорост!

Момичето почувства как инерцията я притисна в седалката.

Отстрани прелетя друг хеликоптер — петнист и източен като хищна риба.

Човек с вид на началник приклепна до Георгиев, държейки се за скоби в бортовете. Беше военен, в полева маскировъчна униформа и светлосиня барета. По пагоните му блеснаха ромбчета.

— Не стреляйте, идиоти! — рече Георгиев в радиото.

— Накъде отива? — попита офицерът.

— Не се ли досети? — недружелюбно отвърна цивилният. — Царичинската дупка.

Военният кимна и отиде при свързочниците. Радистът заговори нещо на колите долу, кой знае защо на английски, бъркайки от вълнение в речта си български думи. Спря и дообясни нещо, този път като че на руски.

— Как му е името, само Витан ли? — викна офицерът към Елица.

Тя му отвърна с поглед, издаващ намерение да го ухапе. Военният сви рамене и се обърна.

— Ето го!

По пътя, крит от хълмове и дървета, пресичан от дерета и долчинки, се виждаше мотоциклетист. Елица почувства буца в гърлото си. Вертолетът прелетя над преследвания джамач и изви света край себе си в обратен вираж. На момичето отново му се догади, но с героично усилие и стискане на устата с шепи не повърна.

Двата хеликоптера кръжаха над Вананд като лешояди, пикираха и нещо ревяха към него с мегафони. Понеже облаците се спуснаха ниско и небето притъмняваше, пилотите запалиха прожектори, с които уловиха човека на мотора в бледи конуси светлина.

И ненадейно беглецът изчезна. Хората край Елица извикаха в един глас едно неприятно изненадано „О!“, но Георгиев се захили като дявол и заби пръст в мониторите:

— Лъже! Лъже! Ето го! Следвайте камерите, тях не може да праметне!

Не, това не можеше да е истина.

Аз сънувам — внушаваше си Елица. — Само кошмар, глупост някаква. Чакам Витан за вечеря и съм задрямала в хола. Ей сега, ей сегинка той ще дой...

От другия железен стършел внезапно стреляха с трасиращи куршуми!

Огненият пунктир на картеницата удари Витан в гърба... Елица неистово искаше да стисне клепачи... но, парализирана, остана с широко отворени очи и видя, че любимият ѝ залитна, моторът направи опасен зиг-заг, хвъркнаха искри... и мотоциклетистът изравни машината, а после се стрелна напред с още по-голяма скорост. Вдигна се на задна гума и заподскача като кенгуру през завоите!

— Ама не може да дига толкова... — измърмори невярващо един полицаи до нея.

— Прекратете огъня!!! — вресеше в микрофона Георгиев.

Бе излишно. От втория вертолет секнаха стрелбата. Пилотът на тяхната машина се извърна назад и кресна от кабината нещо на Георгиев.

— Какво?

— Картечарят е убит от рикошет! — изрева пилотът.

Георгиев го гледаше, сякаш искаше да му прегризе гърлото. После изкриви устни и в шума на витлата и рева на двигателя беззвучно оформи нещо като псувня: *Казвах им аз, майката им тъпа...*

Обади се радистът, че отпред е готова блокадата на пътя.

— Още пет километра.

— Отцеплението отстрани? — делово попита Георгиев.

— Да, да.

— И внимавайте...

— Пожарните са готови. Линейката също.

Сътрудникът стисна зъби и след миг избухна:

— Линейка! Молете се да не ви потрябва *на вас!!!*

Млъкнаха.

Трепкацията прожектор държеше лудия рокер в призрачна ръка, хеликоптерът бумтеше и тракаше често-често като огромно метално

сърце, изпаднало в безчувствен механичен бяс. Никой вече не се цепеше по стържещия мегафон, нито смееше да стреля. Чуваха се виещи сирени на джиповете-преследвачи. Странно как за състоянието си на свит в черупка охлюв Елица видя, че неколцина командоси в хеликоптера поставиха скришом оръжията си на предпазител и се вкопчиха в пожарогасителите и черните метални бутилки, завършващи със заскрежени фунии.

А отпред, по шосето долу, светнаха нови прожектори, мигащи сини и червени лампи, чиито отблясъци пълзяха по масленопрашна коруба на бронетранспортър... и още един, с щръкнали едрокалибрани дула... и хора. Много хора. Приклекли зад метални щитове, сребристи и тантурести, с маски и пушки. Над тях надвисваха брандспойтове^[2] на пожарни коли.

Радиотелефони „Моторола“ забръмчаха, бълвайки противоречиви инструкции: „Никаква стрелба!... Готови за огън!... Да се обкръжи!... Никой да не го доближава!... Ако видите нещо нередно, не обръщайте внимание! Дръжте си очите отворени не на четири, а на шестнайсет!“

Преследваният рокер намаляваше скоростта.

Спря.

Спокойно, сякаш бе на паркинг, изгаси мотора и го постави на стойка върху отдавна изтритата осова линия. Похлопа слепия му фар с жест, като да казваше: добро, добро конче. Огледа се нехайно назад, където трийсетина метра надолу по шосето се изсипваха от блиндираните автомобили полицаи в огнезащитни костюми. Зад тях танк звънтеше с вериги. От двете страни на втората блокада кацаха вертолетите.

Нещо изгърмя високо над пътя.

Вананд с избликнала надежда вирна глава.

Ала не беше гръмотевица. За кратък миг от облаците изникна и се гмурна обратно реактивен самолет с футуристичен фюзелаж. Царският колобър-джамач смогна да различи бяла марсова звезда връз гладката метална кожа на машината-птица.

Винтовете на хеликоптерите завиха все по-басово и утихнаха за изненада на летците.

Всички струпани за акцията хора, кой с очите си, кой през телевизионни камери или оптика на прицели и бинокли, всички видяха

как високият млад мъж изтегли от раницата, привързана към седалката на мотора, свирепа юнашка сабя.

Сигурно трябваше да се подсмихнат беззлобно, но и недобро. Сабя срещу танкове, бронетранспортъори, ракети „въздух-земя“, едрокалибрани картечници и какъв ли не вид леко стрелково оръжие, срещу сълзотворен и приспиващ газ, парализиращи стрелички и стоп-патрони, както и дебалансираните куршуми за АК–5.45 и бронебойни такива, със сърцевина от закалена стомана. И цяла цистерна течен азот^[3], плюс водомети с мощност моментално да спрат озверяла тълпа от двайсетина хиляди души.

Но кой знае защо никому не стана смешно.

Острието на сабята светеше и надали това беше от прожекторите, целящи да заслепят нарушителя на държавното спокойствие.

На гърдите му тежко пламна злато.

Вананд бавно и като в ритуал разклати халосията пред отразилия светлината ѝ царев печат. Сетне праметна с лявата ръка плитката от гърба си. Всички видяха как той се усмихна — широко и зловещо — и захапа косата си. Улови дръжката на сабята с две ръце, които притисна плавно към дясното си рамо, изпъна се на пръстите на единия си крак като за танц...

... нямаше го! Сякаш се бе разтворил във въздуха.

Портативните радиостанции загъгнаха на три езика отсечени нареждания и командосите, най-вече колегите от далечната и близка чужбина, посегнаха към специално регулирани за днешната акция прибори за нощно виждане. Танкът и бронетранспортъорите включиха инфрачервени прожектори и екипажите долепиха лица до окуляри на топлинни детектори.

Секунда след това някои невъздържано изреваха.

Техниката не засичаше чудодейно изчезналия млад мъж. Нито видеокамерите, нито ИЧ-скенерите. Все едно се бе телепортирал със седморката на Блейк. Нервна вълна пробяга по въоръжените редици.

Георгиев запази хладнокръвие, макар да очакваше, че всеки миг Витан ще изникне, ала вече като същински дракон, съскащ и плюещ мънии, страховит и прекрасен... По дяволите, нима наистина се налагаше да го застрелят като бясно куче!

Георгиев смразяващо стрелна близката група чужденци, облечени сякаш за снимки на научна фантастика и мотаещи жално киборгски кратуни.

Няма да ви огрее! Светът не ви е бащиния!

Той властно измъкна Елица от вертолета. Веднага край тях като преторианска гвардия приклегнаха и застанаха в двойна редица български антитерористи с черни маски на лицата. Георгиев вдигна мегафон, който пиукна оглушително и неуместно усили стреснатата му псувня. Сътрудникът от специалните служби се справи с проклетото потенциометърче и обля празното пространство между настръхналите заслони със стържещия звук на гласа си:

— Витан! Хвърли оръжието и се покажи. С ръце... — заекна. Не трябваше ли да каже „криле“?... Продължи остро: — С ръце на тила! Не предприемай нищо, за да не пострада в мелето приятелката ти. Тя е тук, с нас! Виждаш, нали?

„... алиии? ... лиИИ? ... иИИ?“ — отекна ехо.

И никакъв друг отговор.

— Повтарям! Покажи се, хвърли оръжието и сложи ръце на тила! Чакай следващи разпореждания! Подчини се! Ще бъдеш задържан за изясняване на самоличността! Всички твои права ще бъдат спазени!

Права... Какви права, щом вече е надзърнал в смъртоносни гърла на оръжия!

Мълчание. Командосите нервно се оглеждаха. Червена нишка на лазерен прицел шареше край самотно стоящия мотоциклет. Небето се свъси още повече.

— Витан! Не предприемай никакви насилствени действия спрямо органите на реда! Откажи се от безсмислена съпротива! Приятелката ти, Елица Браничева, е с нас и, ако не бъдеш благоразумен, ние не гарантираме безопасността ѝ! Покажи се, всички твои права...

Нещо с трясък рухна и издрънча по напукания асфалт.

Десетки очи стреснато се извърнаха по посока на звука.

Танкът вече не виреше дулото на оръдието си, то се търкаляше пред калните тракове на веригите му. След секунда същата участ сполетя и картечницата в сноп искри като от флекс или електрожен. Пърсна се топлинният прожектор, пукнаха се като орехи люковете.

Нещо изфуча през шосето между блокадите.

Като топовни изстрели блъснаха в нервите спукани гуми, невидима коса обръсна антени и картечни цеви, разпра като масло бронята на бронетранспортъорите. Екипажите им изскачаха навън като плъхове.

— Престани! Спри! — запищя грозно мегафонът.

В отговор угаснаха прожекторите, спряха да се въртят лампи, от една пожарна кола бликна гейзер вода и пяна. Спецполицайте отстъпваха от недокоснатите засега туби с втечен азот.

— Сприии! Виж — Елица!

Момичето усети допир на хладен метал в слепоочието си.

Беше ѝ безумно и животински весело за някакъв кратък миг, а после страхът я смачка в жалка топчица.

Един след друг чужденците охнаха и се хванаха за главите. Свличаха се като парцали, а оръжията им се разпадаха. След кратко колебание на помощ им се завтекоха неколцина, поддали се на браншова солидарност българи. Един-двама се препънаха в нещо незримо и плъоснаха смешно по очи със сподавени стонове. Останалите опитаха да ги прикрият, някой натисна нервно спусъка на автомата си... Напразно.

Падналите полицаи се изправяха, ала чужденците останаха да лежат. Бърз оглед установи, че са живи, но в несвяст.

Отново вихрушка кръстоса шосето. Още нечии нерви не издържаха и трима-четирима души понечиха да гръмнат по сновящата край тях мараня, но безрезултатно. Защракаха затвори на автомати, пушки и пистолети, завъртяха се барабани на револвери, плъзнаха се със сухи щракания магазините на помпите. Ала жилата на ударниците безуспешно се вливаха в капсулите, които издаваха немощна пукотевица, по-тиха от тази на детски балончета. Барутът в боеприпасите не желаше да гори. Ракетните куршуми не се възпламеняваха, пневматичните оръжия заклиниха. Униформените мъже се почувстваха унижени. По-разядосаните сграбчиха ножове или свиха гневно юмруци... и веднага повечето бяха натръшкани с изкълчени ръце, а спрямо един масивен старши сержант невидимата сила прояви особена жестокост и му смаза китката така, че от плътта щръкнаха окървавени кости!

Полицаят, държащ Елица на прицел, хвърли автомата като опарен. Редиците около шашнатия Георгиев и момичето трепнаха, но

не поддадоха и, като се прегрупираха в стойки за ръкопашен бой, настръхнаха с ножове и ръчни харпуни с посребрени остриета. Някой се мъчеше да запали тамян, отказа се от запалката, но и кибритът не щеше да даде огън...

... Ослушваха се. Демонът, когото щяха да ловят, бе поспрял с пакостите. Бързо прибраха ранените.

Георгиев, блед като платно, заповяда отстъпление към хеликоптера, въпреки че пилотите не съумяваха да включат двигателите.

Сътрудникът се обърна към Елица, щом я качиха безцеремонно обратно върху кънтящия под на вертолета:

— Говори му! — и тикна мегафона в лицето ѝ. — Нямаме време, нямаме право да оставим нещата така. Убеди го да сътрудничи. За всички ще е по-добре. Чуваш ли, момиче! Гарантирам, нищо няма да му направим! Нека дойде с нас! ЧУ ЛИ?!

Елица пое затоплената от дланите на ченгето фуния.

— Хайде — изсъска Георгиев. — Инак просто трябва да направим една касапница, това ли искаш, момиче!

Тя с мъка отпуши гърлото си. Маскиран антитерорист ѝ придържаше мегафона, който ѝ се стори много тежък.

— Витане!... Вананд... — тя изхлипа. — Казаха ми, че не искали нищо лошо да ти направят... — отново изхълца и след петнайсетина секунди давене продължи с мъчително мачкан плач в гласа: — Искали да им сътрудничиш... да не им се сърдиш... били държавни хора, подневолни... били като теб!... Оставете ме да говоря или вървете по дяволите! Чу ли ме! Мили, това не беше към теб... Не им вярвам!... Бягай! Ти имаш... задача... изпълни си я... щом си тръгнал... не ме мисли... Не им се оставяй...

(Георгиев, който слушаше внимателно, спря един от полицаите, тръгнал да попречи на Елица; тя не забеляза.)

... Иди в проклетата си Долна Земя и дано изпълниш шантавата си идея!... И... това, което ти казаха... че не те обичам... не е вярно! — заплака истински и през рев, през тенекиеното изопачаване на мегафона, едва разбираемо завика: — Обичам теее!... Чууваш лиии?! Бягай, скъпи, бягааа-а-а...ай... Ох, прости ми, аз ти прощавам, върви, махай се, милииичъбък!!!...

Мегафонът изпука и засвири противно. На повечето хора наоколо все едно им зачовъркаха с ръждива тел в пломбите. Писькът от микрофонията рязко прекъсна. Настъпи странна, невероятна тишина. Командосите нервно се оглеждаха, пръстите на някои, непрестрашили се да се разделят с оръжията, трепереха връз ненужните спусъци, други пък, по-информирани или просто по-интуитивни, държаха ръцете си далеч от ръкохватките на автоматите, ако не бяха ги вече изоставили.

Електронно изпукване прекъсна смълчаването. Полицаите пристъпиха от крак на крак, усещайки как скърцат подметките на обувките по разбития асфалт, ремъците и частите на снаряжението им.

Мегафонът се обади с равния глас на Георгиев:

— Витан или Вананд. Не зная как точно ви е името... — В микрофона проникваха хлиповете на Елица. — Приятелката ви е разстроена и уплашена, затова малко преувеличи... Виж какво. Гарантирам, че никакво зло не ти желаем. Ти си ценен за нас. Цялото това представление не е най-добрата идея, но разбери, че ние, хората, сме нервни. Нека поговорим.

Зачака.

Пак добре, че нищо не счупи. Или вече бе офейкал и те приказваха с вятъра?...

— Елица пуснете.

Гласът идеше отвсякъде, чист и ясен, по-силен от хриповете на уредбата. Командосите стръвно се завъртяха в кръг.

— Не мога! — отвърна мегафонът с нещо като въздишка. — Първо да се договорим. Ти обещаващ, ние обещаваме.

Мълчание.

— Не бива да те оставим да си идеш, без да ни кажеш какво си търсил тук! Кой си! Знаеш ли каква каша става при нас, а?! По дяволите, от жизненоважно значение е за държавата...

— Не ме интересува *твоята* държава, стражнико.

— ... ъ... Добре. Добре! А... Ти сърце имаш ли?! Чуй я как плаче! Чуй! Оставяш я в големи неприятности. Не ние. Има по-силни от нас! Тези, които сега натръшка, началниците им ще натискат да ни изядат живи! И на приятелката ти хич няма да ѝ е сладко. Помогни ни да я предпазим, ей! Да не мислиш, че много ми е кеф все да сме на гъза на географията и да ни третират като тъпи туземци!...

Мълчание.

— Наистина нямаш сърце...

— Отпуснете оръжията. Закълнете се. Идвам.

Настъпи объркване, едновременно облекчение и нов скок на напрежение.

— Да се закълнем? — заекна мегафонът.

— Да. Закълнете се, че няма да тормозите и притеснявате Елица, няма да я затваряте или разпитвате, без тя да желае. Нищо няма да сторвате на нейни роднини и близки. И ако нещо случи ѝ се... клетвата няма да пита вие ли за туй вина имате!

Георгиев се подвоуми.

— Заклеваме се.

— *Всички!*

Сътрудникът подкани временните си подчинени. Нестроен хор избоботи поисканото.

— Нека всеки докосне земята под краката си, небето над главата си, да сложи длан на сърце, на чело, да хване колана, а сетне да вземе оръжието си и нека ясно извика, че се заклева! — нареди безплътният глас.

След всичко видяно никой не мислеше да спори.

Корави мъжки ръце пипнаха калта по шосето, с която сетне изцапах челата си, издигнаха пръсти към тъкмо просветлялото в този момент небе — мнозина потрепнаха при това, — притиснаха юмруци към туптящи гърди, хванаха коланите...

Кой знае защо, почти всеки предпочете да докосне нож или кама, когато в един глас се стрелна към пробилото облаците слънце мощно като на парад „Заклевам се!“.

— Нека светкавица порази клетвоотстъпника — думите на Витан-Вананд се сляха със страхотен трясък и над шосето се сгърчи, пламна и угасна синьо-бяла мълния — ... и нещастие да носят и жънат родените от кръвта му до трето коляно!

В очите на командосите, пожарникарите, военните, пилотите на вертолетите и лекарите от линейката плуваха позеленяващи петна, ушите отгълъхваха от гръмотевицата.

Слънцето ги огряваше, шумоляха листата на дърветата, капеше вода от опразнените резервоари на пожарните коли. Чу се въздишка.

Стон. Измърморване. Елица беззвучно хлипаше, хванала се за рамото на антитерорист с насълзени в прорезите на маската очи.

Чакаха.

— Идвам — чу се гласът на младия магьосник.

И той изникна от въздуха край мотоциклета. Сабята в ръката му наистина светеше.

— Ето ме.

Униформените мъже го гледаха и не помръдваха. Джамачът обиколи с немигащ поглед колегите си от двайсети век.

— Ето ме — повтори Вананд. — Пленете *тялото ми*.

И се обърна към Елица.

Усмиваше се.

Меко и малко тъжно.

Устните му казаха нещо, но тихо, нещо, което само тя от всички други чу.

Сетне вдигна сабята си като в някакъв салют. Стоманата застана водоравно на височината на широките рамене. Изпънат като постови на знаме, Вананд не откъсваше светлите си очи от кадифенотъмните на Елица.

Полицайте се раздвижиха. Георгиев и другите началници нетърпеливо им махнаха: хайде де, какво чакате?!

Колобърът изпусна сабята.

Гаснещата халосия падаше бавно като във вода и щом докосна земята, пръсна се на парчета, на пламнали в искри капки, сякаш горяха в чист кислород железни стърготини. За секунди стана на прах и пепел.

Стряскащо забоботиха от само себе си автомобилни двигатели, оживяха оцелелите фарове и прожектори.

Хората от блокадата вече тичаха към него, а той се свличаше, залитнал напред — есенно листо в средата на жегаво-дъждовното лято на 1998-а година.

В далечината писна сирена — кой още иде?

Елица с писък и ридания се хвърли към проснатия Витан.

Подхванаха го от асфалта, първо непохватни и вдървени, а после припряно се засуетиха. Георгиев опипа пулса на младия мъж. Лицето на Витан бе чисто, безоблачно и със застинала усмивка...

— Линейката, бързо!!!

Уф, потрябва все пак...

Сирената приближи. Георгиев се изправи намръщен. Патрулни коли и мотоюнаците от „Сигма“ придружаваха две лимузини. Навярно би трябвало да простене. Дори в най-добрия случай, независимо от състава на дошлите... щеше да стане наистина лайняно.

Само че му беше все едно. И не можеше да спре да чува плача на Елица, да вижда как тя се бореше със санитарите и как скоро припадна...

---

[1] **Плък** — полк. ↑

[2] **Брандспойт** — крайник на пожарен маркуч. ↑

[3] **Течен азот** — температура минус 200° С. ↑

В часа, когато на север-северозапад от българската столица „Бърза помощ“ се занимаваше с роден в края на девети век пациент, светът продължаваше да живее и да търси къде и в кое се крие неговата Съдба.

Може би за туй трябваше да попитат древните атланти, чиято кръв не спираше да тече в жилите на милиардите сегашни човешки същества?

Заглавия на всекидневници тръбяха:

„Топлинни удари косят българина“

„Биовампири смучат силите ни“

„Отвличат отцепник от «Мултигруп»“

„София — депо за стари коли“

„Трети сме в света по национална гордост“

В 16:15 в София се самозадейства противовъздушната сирена на пощенски клон № 2 на 83-та централа. Воят ѝ изпълни за няколко минути пространството от Львов мост до Сточна гара. В изявление по радиото и пред пресата началникът на гражданска защита успокои стреснатите столичани, че инцидентът се дължал на кабелна повреда и че за населението нямало никаква опасност. В заключение той отговорно напомни, че преди известно време също така се вдигнала лъжлива тревога в Пловдив.

Това, което той не съобщи, вероятно поради незнание, бе, че също за три до седем минути блокираха СОТ-мрежи, охранителни системи подадоха фалшиви сигнали за нарушител, което вгорчи неделния ден на съответните служители. Срив имаха и компютрите в редакции на известни вестници. Сума ти кардиостимулатори, наричани модерно пейсмейкъри, прескочиха в телата на много хора по цялата страна, а също така и медицински монитори в интензивни отделения на болници включиха залудо звънците си. Но и немалко хора се почувстваха наистина зле, включително зад волана. Някои умряха... Тези, които обърнаха внимание на факта, че в този ден злощастията са ненормално много от гледна точка на средните дневни показатели, си

обясниха явлението със слънчеви изригвания, оттам — магнитни бури и така нататък...

Компютърът на Браничеви запуши, дънната платка и още някои важни възли от архитектурата му отидоха по дяволите. До последно на екрана се премятаха, менейки цветовете, мозайката псевдо-Ешерови дракони.

Към 17:00 стана почти слънчево, но хладно, вятърът взе да поутихва, синоптиците гузновато казаха, че само в източна България щяло да вали и гърми.

Вечерта над София отново измрачня.

За изненада на метеоролозите, следващите дни се случиха слънчеви и приятни за всички онези, които бяха запазили сили и воля да дишат и да мечтаят, че поне някога, някога ще се радват истински.

ЕПИЛОГ

Властваше октомври. Природата тържествено влизаше в преддверието на зимата, украсена в сияйното синьо на есенните небеса и слънчево-жълтото, отразено в шумите на дърветата. Все още припичаше и топлина навлизаше в широко разтворения прозорец на кабинета.

Новият кабинет, на *новото* работно място на Ясен Георгиев. Самият сътрудник седеше на перваза и се изкушаваше да пусне едно хартиено самолетче в простора навън.

От няколко месеца бе на нова длъжност. Интересно, в службата не му духнаха под опашката. Понякога държавата действаше неочаквано разумно дори на такова ниво.

Преди това ненадейно се промени и семейното му положение. Ясен прие това някак равнодушно.

За по-голямо съжаление бе дълбокото засекретяване на делото „Златна ябълка“ и Георгиев имаше ограничен достъп до материалите му.

„Ще те включим при ескалиране на събитията.“

Каквото и да значеше това.

Все пак шефовете си даваха сметка, че без него са за никъде.

Но го държаха засега в глуха линия. Чудо голямо. Ще дойде мачка за погачка... колкото и калпаци да опустеят дотогава.

Ала той не беше съвсем изпуснал от поглед ставащото. Нали се занимава с опазване на тайната за случая — ох, колко още обичаше да мели с езика си българинът! — а оттам черпеше лично за себе си тънка струйка информация.

Проклятието действаше. Септемврийски гръмотевици свирепонаказаха неразумни нарушители. Даже и онези, които не бяха се клели. Изпържен бе един българин с жена си и още петима души — двама американци и трима руснаци. Над димящите им останки — а от чужденците бяха останали само обувките, малко пепел и стопени

метални предмети — винаги светеше като предупредителна табела една толкова ярка дъга, че през нея не прозираше пейзажът!

Предвид мисията на загиналите, нещастните случаи се потулиха от преса, радио и други любопитни организации.

Повече *никой* не смееше да закача семейството на инженер Браничев и особено дъщеря му.

Дори на непредупредени за това обикновени полицаи кой знае защо не им хрумваше да се заядат с момичето, което винаги носеше на пояса си княжески разкошна кама.

Регистриран случай на опит за кражба на това несъмнено ценно оръжие завърши с тежки последици за апаша. След електрически шок той остана с безнадеждно парализирана ръка и се преквалифицира в просяк.

Кристиян Аргов излезе от болница две седмици след „залавянето“ на Витан-Вананд от рода Угаин. Младежът отначало имаше пълна амнезия, сетне паметта му се възстанови... но избирателно за период от две години и половина, а изцяло му липсваха спомени за последните два месеца от живота му. Нещо бе изтрило тези дни завинаги от неговото съзнание. Отричаше да познава лицето от снимките на средновековния пришълец. Името Елица Браничева също не му говореше нищо, макар че след ловко инспирираната им среща се опита да я покани на кино.

Колобър Вананд лежеше в правителствена клиника извън София. Бе в дълбока кома.

Елица понякога я пускаха при него. Георгиев не бе сантиментален, но предпочиташе да не я вижда как седи, мачка цветята, които донася, и тихо рони сълзи. А напоследък и това не правеше. Просто коленичеше на пода край леглото, улавяше безчувствената ръка и оставаше така, докато просълзени сестри и смутени доктори не я помолеха да си иде. При това те свирепо режеха с очи униформените пазачи. А те, на свой ред, неподвижно се втренчваха в една точка, по-безмълвни от британски гвардейци пред Бъкингамския дворец. Елица си тръгваше като сянка — винаги еднакво облечена в нещо ярко и чудновато, сякаш ориенталско. Острите черти на лицето ѝ ставаха щрихи на безмилостно обвинение към всички, които ѝ бяха отнели любимия човек...

... защото вече *никой* не вярваше, че Витан ще се свести.

Въпреки изумителния факт, че не се забелязваха никакви признаци на мускулна атрофия. Нямаше и отоци от залежаване.

Раничките от биопсии по тялото му зарастаха за секунди, ала самите тъканни проби се разлагаха и гниеха с невероятна скорост. Параметрите на състоянието говореха за безпрецедентна стаза: силно забавен пулс — едва десет удара в минута при паднало под всякакви норми средно артериално налягане и телесна температура почти като у труп. Пациентът правеше не повече от три дихателни движения за минута без респиратор. Колкото и да се мъчеше вносният апарат за командно дишане, измереното във венозната кръв парциално налягане на кислорода свидетелстваше, че организмът на Вананд упорито не консумира повече от един на сто спрямо нормалното количество животворен газ. Освен това респираторът често спираше и техниците се кълняха, че няма никаква повреда в апарата...

Самописци на електроенцефалограф чертаеха силно сплескани криви линии, които не приличаха на нищо познато, сигналите почти се губеха под чувствителността на прибора.

Специалистите-медици почнаха да отбягват стаята му.

Златният Симеонов знак за извънредни пълномощия, който предизвика отчаяни молби от страна на посветени експерти-археолози, необяснимо се топеше като восък. Без радиоактивно излъчване, без покачване или понижаване на температурата — изчезваше. Физици и други учени трупаха математически обосновани хипотези, на които единствен Георгиев не хващаше вяра. Но той предпочиташе да мълчи не само защото не го питаха.

А печатът се изпаряваше ден след ден и вече бе пресметнато кога ще изчезне окончателно без следа... може би обратно в своята си далечна епоха.

Където всъщност си му беше мястото.

Иначе планетата не се бе променила, светът на хората си оставаше същият.

Европа се правеше на сляпа. НАТО продължаваше да плаши лошите сърби с удари от въздуха, без да предприема нищо. Югославия затъваше в мъчнообяснимо за западните мозъци безумство. Палестинци се ежеха с израелци, гърци с турци, богатите не разбираха бедните и ги презираха, а бедните мразеха богатите и им завиждаха. Някои живееха в Интернет, други съществуваха като скотове.

Български съдилища оправдаваха бандити и връщаха за доразследване обрастващи с мухъл дела. В страната гръмко се тръбеше, че ерата на мутрите била отминала. Умираха тропическите гори. Business über alles. Нищо ново.

Зако. Лъчезар Хисарски.

Това име предизвикваше недоумение винаги, когато Георгиев отваряше папката с милостиво даденото му нещо като резюме и украсено с гриф „Строго за служебно ползване! Нарушителите ще бъдат санкционирани по...“. След известно усилие Ясен си спомняше за какво става дума и тогава изпитваше кухо безпокойство.

Въпросното лице не бе открито никъде в страната. И никой не се тревожеше за него. Даже баща му. Сякаш го бяха забравили и малцината приятели, които той имаше.

Георгиев много би дал да разбере дали и Елица Браничева не страда от тази склеротична епидемия. Но, естествено, не му стискаше да я попита.

На всичко отгоре беше намразил и всякакъв вид дъжд. От думата „мълния“ той получаваше тикове в дясното око.

Ясен често редеше в тетрадка записки за трите си срещи с онзи среден на ръст, мрачен свой набор и изпъстряше листа с объркани въпроси. Посред нощ ставаше, четеше ги, после с часове седеше и зяпаше телефона, по който можеха да му се обадят от някакво непостижимо измерение.

Не си го признаваше, но тайно разчиташе на прошка.

Тънка нишка от по-високо пространствено измерение съединяваше тялото на Витан-Вананд с неговата енергийна същност, вечното и неунищожимото, според някои учения, естество на всяко живо създание.

Иначе казано — Душа.

Той не се интересуваше от природата на състоянието си. Бе успял да спре на ръба на смъртта и с интерес оглеждаше тялото си, проснато сред неразбираеми нелепи машинарии и грижливо го поддържаше с минимално необходимата жизнена сила. Наблюдаваше как около него се суетят и шашват кутугерите от странното и чуждо бъдеще на родната му страна. Особено го забавляваха

споровете им около това как точно да нарекат наблюдаваното от тях:

„Но моля, колега, за каква *vita minima* може да става дума при толкова много подкритични параметри, обяснете ми...“

Можеше да прекъсне връзката с тялото си и навярно мъдрите мъже и жени в бели престилки щяха тайничко да се възрадват, че чудото, в което не вярваха, ще е изчезнало и повече няма защо да го мислят.

Само че Витан твърдо не желаше да постъпва така.

Не бе спечелил с хитрост тази битка, за да се отказва от войната.

Да, спечелил. Той изпълни обещанието си и предаде тялото си на стражите на непознатата му България. Това, че неколцина се опитаха да нарушат **дадената** дума, не го безпокоеше — клетвата му ги застигна и други не биха дръзнали нова глупост. Ала все още пред и в болничната стая стояха облечени в брони и с маски на лицата багаини със своите огнебойки...

Все пак храбри воини имаше и **това** време.

Скоро обаче те щяха да си отидат — боилите им вече не мислеха, че ще може да го върнат в съзнание. Лечителите все често повтаряха изречението: „Вероятна е необратима некроза на мозъчните тъкани в резултат на хипоксия^[1]“ и командирите бяха на път да им повярват. Възгех щуротии, разбира се. На два пъти Витан-Вананд скришно от тях се бе завръщал в тялото си, колкото да свикне да го прави бързо и без да потревожи мъртвите машинни гледачки, оплели с пипалцата си цялата му снага. И нямаше такива грозни усещания като „**некроза**“ и „**хипоксия**“. Брей, че гадни думи, навярно ромейски...

Та скоро войниците щяха да напуснат. И тогава последната пречка щеше да падне и даденото им обещание щеше да е изпълнено. Щеше да влезе в тялото си и да избяга. Може би преди това ще им подхвърли някоя мърша и ще палне един хубав пожар за замитане на следите.

Защото имаше задача — Царска Заръка, не шега работа.

Преосмислена и обновена.

А съществуваше и още нещо. Една така смутила го жена, в чиито сънища се явяваше да я утешава за мнимата ѝ загуба.

Всъщност Тя бе единствената сериозна причина, която го държеше да не прекъсва връзката с измерението на живите.

Срещата им го бе разтърсила, раздялата — също. Сега, безтелесен, той проумяваше много неща. Едното от които — със срам. Приличаше си с онез малчугани от всякой век, които много знаеха и можеха, ала не бяха нито мъдри, нито отговорни. Самотата бе го разглезила да приема само своето си виждане без всякакви съмнения. А не биваше тъй, защото владееше веч страховити Сили!... А си оставаше духом същото младоче-чираче — припряно, нетърпеливо и глупаво. И всичко туй разбра го от Елица.

Тя, милата, се оказа по-мъдра от него, без да е учила за магьосник.

Не желаете да се раздели с нея.

И той мечтаеше заедно с тъмнооката девойка, пееше ѝ песните си, разказваше ѝ нечудо, без думи, всичките чудеса, които познаваше.

И все по-често се питаше — а не е ли тя същинската Елица, последвала го през вековете по Царската Заръка на собственото си сърце.

КРАЙ НА КНИГА ВТОРА

Герман, 1998 г.

---

[1] **Хипоксия** — кислороден глад. ↑

ПОСЛЕПИС

Както винаги, Зора се пробуди от кошмар: дъщеричката ѝ се давеше в грозна черна кал, а тя не съумяваше да ѝ се притече на помощ.

Жената втренчи безумни очи в провисналите от тавана паяжини, докато не осъзна, че всичко това е било само сън.

Погледна себе си. И вълнена риза да бе облякла вместо свилена, пак личеше колко е измършавяла, на вейка станала... Ох, леле...

Надигна се в постелята, подпряна на плачеши от слабост ръце, и вдървено седна. Завивките бяха сритани в усукана топка, възглавницата — влажна. Мокри бяха и страните ѝ, когато разтърка с шепи лице.

Зора погледна към мъжа си.

Той продължаваше да е в безвременен транс, люспите по тялото му приличаха на мъртъв камък, не светеха с прекрасна мека светлина. Безжизнени изглеждаха и очите му, и бяха застинали като на статуя силните му криле.

Той спеше — непостижимо дълбоко, ужасяващо. Иначе би умрял от мъка. Зора едва го склони да изпадне в това състояние, което все пак не бе смърт.

За разлика от него, тя вярваше, че дъщеря им ще се намери.

Жената отпусна боси крака върху почти вледенените плочи на почивалнята. Студът я опари, качи се на неприятни тръпки по кожата до врата. Зора вдигна настръхнали рамене и бърже се пресегна за наметалото си, сетне побърза да нахлузи ботушите от същата материя.

От старата кожа на съпруга си.

Само нейната топлина я убеждаваше, че нейде в сърцето му се таи искрицата живот. Не би понесла да загуби и него — нима Господ можеше да бъде толкова коравосърдечен!

Чрез тази чудна дреха тя поддържаше някаква странна връзка с мъжа си — четвъртитите люспи я пазеха от студ, страх и болка,

вдъхваха ѝ кураж да продължи да вярва, молеха я: „Намери я, намери я“... и страдаха в очакване заедно с нея.

Дори побеляха ведно с косите ѝ.

Тя се ядосваше за това, че се е прошарила. Миеше главата си с различни отвари, които пущаха чер шар^[1] — не можеше да понесе, че щом момичето им се върне, ще я видят състарена от печал, дори да се скрие в най-сумрачната кула на зертоната, където да не ѝ личат толкоз бръчките от плач и от мръщене зарад болката в душата.

Докосна сребърния медальон, туптящ на гърдите ѝ. В него имаше малко от кръвта на мъжа ѝ.

„Може да ти потрябва — бе ѝ рекъл той. — Ти сама ще разбереш кога, Мила Приятелко. Прости ми, че толкоз само ти оставям от мен...“

Зора притисна лице към студеното му тяло и притвори очи.

Ала този път не проплака.

Уморила се беше и от това.

Само веднъж досега бе използвала няколко капки от горещата течност в медальона.

Спаси едно хлапенце, ухапано от бясно куче, едва пролазило момченце. Злати се казваше. После, когато отново се качи в Горната Земя човешка, научи, че голям юнак бил станал... и юначно загинал. Поплака на гроба му, сещайки се за палавата си синеока и бързокрила щерка. Ооох, дечицааа, само за смърт и загуби ли ви раждаме, милиии!...

Беше предпоследния път, когато си позволи да направи нещо в Горната Земя.

А първия път, когато съвсем се намеси в чужди работи, беше... кога? Комай през Голямата страшна война, която водеха тогава човешките царства. Случи се да зашлеви един невръстен пакостник, който мъчеше бездомно куцо кутренце.

След това дълго мисли и премисля, редно ли е да се бърка в изоставения от нея свят. Там нещата вървяха все по-неразбираемо, дори речта на народа ѝ се променяше до неузнаваемост, хората приказваха все повече славянски думи, а сетне — и чуждоземските слова на поробители и изедници. Не ѝ харесваше да се връща, но Горната Земя бе ѝ отнела милото чедо и тя я търсеше като грешен дявол — бяла, висока, самотна и мълчалива... Навярно родният ѝ свят

си отмъщаваше за измяната... както навремето я осъди татко заради ромейската вяра. Нима е само ромейска тази вяра, която повелява на хората да се обичат, да бъдат добри и жалостливи?!...

Горната Земя ѝ бе чужда. Говорът там ѝ беше чужд. Чуждо и враждебно, отнело ѝ детето. Тя обикаляше всеки път, щом се събудеше от унеса, подобен на този на съпруга ѝ — веднъж на няколко години.

Горе пък минаваха много повече лета.

Ала нищо не се чуваше за дъщеря ѝ. Никой не пееше песни за Верена-змеица, не прославяше хубостта ѝ, не копнееше за любовта ѝ...

За сметка на това говореха за нея — за Бялата жена^[2].

Веднъж беше капнала от умора и отчаяние. Притури се на една закъсняла каруца, скрибуцаща в калта на нощния път. Човекът я усети, ала не посмя ни да се извърне, ни да я заговори. Добре поне, че не опита да прави заклинания или да се кръсти за отпъждане на нечиста сила. Сигурно би ревнала с глас, ако го беше сторил.

На влизане в селото той отби и уж случайно спря. Престори се, че оглежда жегъла^[3] на воловете и остави стомна мътеница и торба с пита вкоравял хляб. Зора му сипа шепа въглени в колата.

Надяваше се, че орачът не ще ги изхвърли, преди да се прибере вкъщи. А там те щяха да станат на звънки жълтици. Не си даде никакво обяснение за постъпката си. Може би човекът бе оставил хляба — свършено ненужен ѝ впрочем — не толкова от благо сърце, колкото от страх. Просто го направи и толкоз.

Така и не реши бива ли да се меси в съдбините на Горната Земя или не. Стараеше се да се сдържа, а после... после просто се умори. Само обикаляше като по навик, слушаше раздумки по седенките, разговори на овчарите (кучетата им никога не я лаеха — усещаха връз нея змейската кожа и си траеха ни лук яли, ни лук мирисали) и приказки на друмници.

И нищо.

С отчаяние и обезверяване подкопаваше времето твърдината на майчината надежда и навярно щеше да дойде онзи ден, когато просто ще легне до мъжа си, змея, ще го прегърне и ще си пожелае да не се събуди никога, никога, дори за Страшния съд... ако настъпеше подобно нещо изобщо.

Верена, Верена, мило чедо сладкогласо, къде си, слънце мое ясно, мама да зарадваш, да зарадваш и баща си, който от година на

година все по-мъртъв става! Да те видя, мило, само веднъж жива и здрава да те прегърна!...

Зора дрезгаво изхлипа и стисна до болка юмруци. Не бива канска щерка да плаче! Тя е тази, която разплаква!

Жената вдиша дълбоко и бавно изпусна въздуха няколко пъти.

Погали спящия змей и излезе от почивалнята.

Заизкачва стръмни стълбища, виещи се в сърцевината на тънки кули, докато не стигна запъхтяна и с ударено коляно — спъна се в изронено стъпало — до тясна а̀ула^[4] при върха на дъръстъла^[5] на зертона.

Надникна в прозорците-бойници, като бездумно галеше с пръст по тежка дървена рамка с опънато платно.

Всеки път гледката навън я караше да изпитва смесени чувства.

Бяло, черно и сиво с безброй тънки оттенъци, нещо, което ѝ се искаше да нарисува, ала я спираше мъртвината на тези земи.

Хълмовете и планините отвън приличаха на прах по летен коларски път, в който са капнали капки на внезапно секнал дъжд. Имаха болнавия вид на нечие лице, изядено от лоша шарка.

И тези страшни звезди, звезди, звезди...

Знаеше, че отвъд зертона цари студ и няма въздух. Никога преди не би могла да си представи как е възможно подобно нещо.

Зора премести големи черни очи към единствената прекрасна гледка във вечно нощното тукашно небе, нощно дори когато безпощадно слънце жареше пустинята — кръглата Горна Земя на човеците.

От друга бойница родният ѝ свят се виждаше голям, шарен и още по-красив. Тя често надзърташе оттам, за да погледа бащините си земи, над които плуваха бели къделки облачета или светеха селца и големите крепости на избягалата напред във времето нейна родина.

Ала Зора знаеше как по-отблизо тази свидна хубост се разпада на отделни късове и между тях личат грозни буница. Буница, които цапат ръце, и такива, които мърсят душата.

Тя се заслуша.

От вълшебното кълбо през мислепространството се донасяше неясен човешки хор. Човеците ставаха все повече и повече, преливаха от своя свят като превтасало тесто. Преди двайсет и седем лета бяха

дошли и тук. Стражите пропъдиха най-досадните, без да потревожат спящите си господари.

Зора напипа лъка. Още не бе се показало върху лика на Горната Земя мястото на българските къщи, ала тя знаеше, че много хвърлеи има дотам, и това, което беше намислила, следваше да се стори сега.

Жената опъна лъка за проба. Хубав лък. Подарък от милия, така и неразбрал своята любимка, татко. Владетелят Омуртаг.

Човек умира и друг се ражда и нека идещите после помнят предишните.

Тя помнеше. И отдавна не се сърдеше не само защото с това не почиташе паметта им. И не само заради туй, че бяха отлетели повече от хиляда и сто години.

Зора извади от колчана стрела с магически руни. Потърка острието с пръсти, за да го съживи. То засвети леко.

Незримата самодивска тетива звънна в килията.

Стрелата вече летеше. Подир три дни тя щеше да блесне в нощното българско небе. Отдавна Зора бе научила, че падащите звезди не са същински звезди, ами изгарящи от стремителния си бяг камъчета, които плуваха в пустоша на Всемира. Навярно те бяха останалите парченца от Голямото Зидане на Светове.

Стрелата, изработена от кубачията Кобиар преди дванайсет века, щеше да стане и тя на падаща звезда. Мъничко по-ярка, мъничко по-инаква, ала все пак — обикновена наглед.

Ала Верена, нейното момиченце, то щеше да почувства, че ярката драскотинка в небето е нещо друго. Може би не веднага, ала смътно щеше да се досети, че тъй мама я вика, помни и обича...

... Защо не опита пак?

Жената се обърна и почисти прахта от дървената кутия със зографски принадлежности. Поколеба се и постави ново платно. Дълго и старателно разтърка боите. Взе четка. И започна да рисува.

Такъв бе нейният начин да Пътува в Другите земи.

Тя работи дълго и без да бърза, но и без да спира. Щрих подир щрих, тон след тон, сянка до сянка — багрите лягаха в такт със сърцето ѝ, подчинени на ритъма, с който Зора равно поемаше хладния сух въздух.

Щом завърши картината, жената я огледа, посмръщи се малко и остави четката.

Избърса ръце. Поразмисли над нещо и пристъпи към платното.
В следващия миг вече я нямаше в килията.

А върху картината една малка бяла фигурка се отдалечаваше на все по-заднен план към нарисувания хоризонт. Заедно с това цветовете избледняваха като багри на слънчев залез и когато жената се смали до точка, платното стана чисто и бяло, каквото беше преди.

По него радостно и делово пробяга първият паяк.

* * *

Не, малката кучка нямаше да му избяга!

И на по-опърничави бе попадал, че и бързokraки като спринтьорки, но никоя досега не му се беше изплъзвала. На него ли!? Та той взема стоте метра за десет секунди и четири стотни, а на изтласкване е вдигал над сто и шейсет килограма! Нито една!

Пачавра с пачавра! Никоя не ми е избягала!...

Нито толкова му бе вдигала кръвното.

Ах, ти, курвенце непоръбено, мръсница с мръсница. Ще хапе, а? Ще хапнеш ти, сладурче, пълна програма ще гризнеш, от най-хард изпълнения ще получиш! Па и на видео ще те снимам, за спомен! Щото после на нищо няма да приличаш, боклук такъв. След няколко дни хич няма да ловиш окото, това густо ще ти е за последно, че и на мухълото ти трябваше да му направим весело... Още не е късно, ще го сбараме — да те погледа, пък и сама ще се стараеш, за да не му се поразкършим малко. Ух!...

Той засили темпото подир обезумялото девойче в бели парцали, доскоро били рокля. Отличен ориентир в безлунния мрак. Но... странно. Тя продължаваше да тича с невероятна скорост, а той, якият, дете не пиеше, не пушеше, редовно вдигаше щанги и правеше десет километра крос, той все още й дишаше прахта. Хем е боса, пичката засукана, а просека в тръните оставя...

Младежът свирепо задиша и заскърца със зъби. Леле, като ми паднеееш!...

... Обаче тая с какво ли беше пернала на дансинга Кръстьо Ъперкъта? Чак му изби моста, а той беше потрошил сума ти пара за

златни зъби. Обаче той, Кръстака, е мухъл. Почива си на стари лаври, не тренира. Дърво. Дроб. Пада му се...

И изведнъж пътеката свърши. Подметките му заскърцаха по камънак, ръцете се вкопчиха в магарешките бодили и той едва смогна да спре. Залюля се на края на склона, изви тяло и съумя да запази равновесие.

Долу в скалите се разбиваха морски вълни и солен хладен вятър блъскаше лицето. Преследвачът зяпна настрани и се втренчи надолу. Ослуша се. Ни вопъл, ни стон. Само далеч отзад топуркаха приятелите му и пъхтяха като прасета. Мухъли!

... Нима е скочила?

Бая се е била уплашила пиклата... Въпреки че... да, в очите ѝ имаше ужас, но най-вече — стъписване и... обида. Хм... Не, не може да е скочила. Не ѝ личеше да се е панирала до такава степен. Пък и какво толкова — нямаше да я трепят, я... ако се беше държала прилично и послушно. Че и някой друг лев би могла да припечели. Нищо чудно да ѝ хареса...

Младокът се смръщи от издраните си длани и кресна назад:

— Разпръснете се встрани, къта се някъде! — а след това изляя към приборя: — Ей, муцка, идвам!!!

Заслиза бързо, но внимателно надолу по скалите. Стръмничко. Тая като нищо се е пребила. Испита хладен гняв и презрение към тъпачката. Ако се търкаля долу, лично ще ѝ доразбие главата, след като я оправи на място. То се видя, че ще е похарчено момето. Майната ѝ, идиотка с идиоттт... ъгрррр...

Момичето неочаквано бе изникнало пред него — бяла и висока... май доста по-висока, отколкото му се видя одеде в дискотеката... А стига, бе, кога е побеляла косата ѝ...

Насилникът се усети, че пред него не стои жертвата му, когато жената — блед призрак на фона на мрака, в който се криеше и ръмжеше морето — го сграбчи със стоманена ръка за гушата.

Той безсилно дращеше и риташе с крака във въздуха, докато очи от черен пламък пронизаха мозъка му, обърнаха го наопаки и изтърсиха сякаш брашмян чувал. Най-страшното бе, че не съумяваше да гъкне. Не смогваше да се учуди как така неговите осемдесет и пет килограма се развяват унизително като простряно пране. И кого — него! — юначагата, който не пиеше, не пушеше, никога не се бе цапал

с дрога, пред когото мадамите се стелеха като копринени чаршафи, защото поддържаше форма, вдигаше щанги, играеше кик-бокс и... Нищо не успяваше да помисли или да предприеме.

Освен да изпитва ужас. Бездънен ужас.

Кошмар.

Жената гнусливо промълви:

— Букар^[6]!

И той видя в другата ѝ ръка сабя. Безформеният страх придоби очертания, когато тя го подхвърли нагоре, сякаш бе парцален, и в краткия миг, докато внезапно преобразилото се в зряла жена девойче замахваше оръжието, насилникът разбра, че тази сабя нямаше да убие само тялото му, но щеше да погуби безвъзвратно душата му, да я изтрие от Всемира.

Завинаги.

И хлад прониза шията и той понечи да извика, но нямаше дробове, които да изкарат през гърлото отчаян вой, отсечената глава видя, че светът се запремята, зърна собственото си, политащо в бездната тяло и всичко се разби и разпадна с ням писък, слял се с мрака...

Трупът падна върху мокрите скали, спуска се като кървавослузест мехур, разпадна се на нищожни пихтиести части, сякаш бе медуза. Главата стремително остаря още във въздуха и в морето цопна разпадащ се в гнил прах череп...

Зора прибра сабята в ножницата на гърба си, заслуша се за миг в крясъците на другите злосторници. Нямаше време за тях.

Тя простря напред ръце и тръгна подир обезумялото си дете, тръгна по втвърдяващите се под нозете ѝ вълни като през дюни, прескачайки гребените пяна. Побягна, втурна се напред и засвири толкова пронизително, че човешко ухо не можеше да чуе:

Верена, чедо ми обичано, тук съм, ида!

И делфините, които бяха наоколо, се втурнаха да помогнат.

Защото те обичаха да помагат на всеки, който има нужда.

---

[1] **Шар** — боя, багра. ↑

[2] Вж. бележката за Бялата жена към глава 5. ↑

[3] **Жегъл** — част от ярём. ↑

[4] **Аул** — буквално: „къща зад висока ограда“. ↑

- [5] **Дъръстъл** — твърдина на крепост, цитадела. ↑
- [6] **Букар** — свиня, нерез. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.